

Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ
ΤΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ 25° ♦ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2006 ♦ ΑΡ. 287

Κωδ.
ΕΛ.ΤΑ.:
3187

€6

ΔΑΥΛΟΣ

ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Πειράματα
του Ε.Μ.Π.
αποκαλύπτουν
τὰ σπουδαία
μυστικά της

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

**ΕΠΑΛΗΘΕΥΕΤΑΙ ΜΕ ΔΟΡΥΦΟΡΟ
Ο ΤΡΙΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΟΛΕΩΝ**

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλεομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

<http://www.davlos.gr>

Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (και Σάββατο).

Εκτύπωση: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
Τηλ.: 210 5225479.

- Τιμή αντιτύπου: €6.
 - 12μηνη συνδρομή: €53.
 - Όργανισμών κ.λπ.: €80.
 - Φοιτητών: €43.
 - Εξωτερικού: €80.
 - Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
 - Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματως
μετά τη λήξη του 12μήνου.
- Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σε συνεχείς των προσφερομένων
συνεργασιών.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Ποστ Ρεσάντ 175 01, Π. Φάληρο.

• Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
Βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
• Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας
Έτος 25°, Ιανουάριος 2006, Αριθ. 287

Περιεχόμενα

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

25 χρόνια 19334

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Μας καταπλάκωνει ο Άσιατισμός 19336

ΕΡΕΥΝΕΣ

Η προδοσία της Θεσσαλονίκης... 19341

Η Άμερική εκ των έndon... 19346

Η φυλή Κρί μιλάει Έλληνικά; 19361

Οι 2 x 23 ναύτες του Όδυσσέα... 19365

Η Λαϊκή μας Τέχνη..... 19376

Η δουλεία (είλωτεια) στη Σπάρτη (β')..... 19429

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ 19359

Ώψεις της Παγκόσμιας ευσέβειας 19389

Αίσχύλος κατά Θεοκρατίας..... 19424

«Σπάστε τα δεσμά της σκέψης σας»..... 19427

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 19429

Μιά άφετηρία συνειδητοποίησης 19433

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Η... Πολεοδομία του κ. Χριστόδουλου 19375

Προστάτης εξολοθρευτής (Ίουστινιανός) 19391

Με 1500 € πανμαθητική προπαγάνδα! 19394

Πειράματα του ΕΜΠ για την αρχαία

άντισεισμική προστασία 19396

Ξαναγεμίζει το θησαυροφυλάκιο

της Ίερουσαλήμ 19404

Δορυφορική επαλήθευση του τριγωνισμού ... 19408

Ό Πηνειός αποκαλύπτει αρχαία πόλη 19416

Στο Μαραθώνα ή Άσία εκδικείται..... 19417

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Παναγιώτης Καρύδης..... 19396

Γρηγόρης Ψαριανός..... 19405

Ό «Δ» έχει την ευθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δεν ευθύνεται.

25 ΧΡΟΝΙΑ

[Μὲ τὸ τεῦχος 287, ποὺ κρατᾶτε στὰ χέρια σας, ὁ «Δαυλός» μπῆκε στὸ 25ο ἔτος τῆς ζωῆς του.]

ὲ ἓναν Κόσμον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἀστοκαπιταλομαρξιστικό, σὲ μιὰ Ἑλλάδα ὅπου καὶ οἱ τελευταῖες ἐσχατιὲς τῆς προσωπικῆς καὶ δημόσιας ζωῆς πάλευαν μέσα στὴν καταθλιπτικὴ συμπίεση τῶν συμπληγᾶδων Ἑλληνοχριστιανισμός-Μαρξισμός, σὲ μιὰ Διανόηση ὅπου ἡ πνευματικὴ ἦττα, ἡ ιδεολογικὴ ὑποταγὴ καὶ ἡ ἱστορικὴ ἀφασία δὲν ἄφηναν κανένα περιθώριο ἐπιστημονικῆς καὶ βιοθεωρητικῆς πρωτοβουλίας, ἔρευνας καὶ δημιουργίας, κάθε ἀπόπειρα νὰ ξανανάψῃ ὁ οβησιμένος ἀρχαῖος κορμός, τὸ μαῦρο κούτσουρο ποὺ εἶχε καταντήσῃ στὸν πανάρχαιο τόπο τῆς ἡ παλαιῶν ἡμερῶν δάδα καὶ νὰ ξαναθερμάνῃ, νὰ ξαναφωτίσῃ καὶ νὰ ξαναπυρπολήσῃ τὴν ἀπέραντη παγωμένη ἔρημο τῆς Λησμονιᾶς, τῆς Στείρωσης καὶ τῆς Παραίτησης φάνταζε τῷ ὄντι, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1982 ποὺ ἀρχίσαμε τὴν ἔκδοση τοῦ «Δαυλοῦ», ἐλπίδα φρούδη, προσδοκία οὐτοπικῆ, μάχη δονκιχωτικῆ.

Ἀλλὰ «ἐὰν μὴ ἔλπηται ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσει, ἀνεξερευνήτον ἐὼν καὶ ἄπορον» καὶ ἀποδυσθῆκαμε στὴν ἀνέλπιδα μάχη τῆς ἐξευρέσεως τοῦ ἀνεξερευνήτου καὶ τῆς διαπλεύσεως τοῦ ἀπόρου τῶν συμπληγᾶδων. Καὶ συνεχίζουμε ἐπὶ 1/4 αἰῶνα, ἔχοντας δώσει στὸ «ἀνέλπιστον», σύμφωνα μὲ τὸν μεγάλο Ἐφέσιο, τὸν ὀρισμὸ «μὴ εὕρεση καὶ ἀπορία». Καὶ πάλι σύμφωνα μὲ τὸν Ἡράκλειτο νοιώσαμε ὅτι μοναδι-

κὸ φάρμακο κατὰ τοῦ «ἀνελπίστου» εἶναι ἡ «ἐξεύρεσις», ἡ ἔρευνα, ποὺ σπάζει τὸ «ἄπορον» (ἀδιαπέραστο) φράγμα τῆς πνευματικῆς πρόληψης, τῆς ἰδεολογικῆς προκατάληψης, τῆς ἀσιατικῆς δεισι-δαιμονίας (τοῦ «φόβου Κυρίου» ὡς «ἀρχῆς σοφίας»). Κι ὕστερα ἀπὸ αἰῶνων τύφλωση, ἀνοίξαμε τὰ μάτια καὶ εἶδαμε ἐπὶ τέλους ὅτι αὐτὸς ὁ «φόβος» ἐξαφάνισε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Πολιτισμὸ τῆς ἀπὸ τὴν Ἱστορία κι αὐτὴ ἡ «σοφία» διέγραψε ἐπὶ αἰῶνες τὸν Ἑλληνα ἀπὸ τὸν κατὰλογον τῶν ἐθνῶν τῆς Γῆς. Καὶ συνειδητοποιήσαμε ὅτι ἴσα-ἴσα αὐτὴ ἡ «σοφία», τῆς δεισιδαιμονίας, εἶναι ἡ παλιὰ ἀλλὰ καὶ σημερινὴ βαθεὶα πληγὴ τῆς ὑπαρξιακῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς βιωματικῆς ἀπόγνωσης τῶν Ἑλλήνων -ποὺ στὴν ὁμαδική της ἔκφανση ἔγινε καὶ γίνεται ἀκόμη πολιτισμικὴ ἔρημος καὶ πολιτικὴ-κοινωνικὴ στέππα.

αὶ περάσαμε τὶς συμπληγάδες -κι ἅς μᾶς χτύπησαν τὰ ἀπόνερα- καὶ πυρπολήσαμε τὴν ἔρημον -καὶ ἅς μᾶς πυρρόκαψαν οἱ φλόγες- καὶ φωτίσαμε τὸν ζόφο -κι ἅς μᾶς τύφλωσε ἡ λάμψη- καὶ θερμάναμε ψυχές -μὲ τὴν ἐκπύρωση τῆς δικῆς μας.

Καὶ ξανάγινε αὐτό, τὸ παλαιῶν ἡμερῶν σβησμένο μαῦρο κούτσουρο, ἀναμμένος δαυλός, ποὺ 25 χρόνια σιγοκαίει, ποὺ 1/4 αἰῶνα πετάει σπίθες· δαυλός, ποὺ μὲ τὴ δική σας συνδύλιση ἅς γίνῃ ἀνάφλεξη, ποὺ θὰ ξαναφωτίζη, θὰ ξαναθερμαίνει καὶ θὰ ξαναπυρπολῇ παντοῦ, πάντοτε, τὰ πάντα.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ παγκόσμια εἰρήνη, ὁ Ἀδάμ, ἡ Εὐα καὶ τὸ Εὐρωσύνταγμα

Κύριε διευθυντά,

Πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἑβδομάδες παρευρέθηκα στὴν ἐκδήλωση τῶν ἐγκαινίων τῆς «Ὁμοσπονδίας τῆς Παγκόσμιας Εἰρήνης», ποὺ ἔλαβε χώρα στὴν Σόφια τῆς Βουλγαρίας. Ὁ ἰδρυθεὶς σχετικὰ πρόσφατα ὀργανισμὸς εἶναι ἓνα παρακλάδι τοῦ ΟΗΕ, ποὺ ἔχει σὰν στόχο αὐτὸ ποὺ δὲν ἔχει καταφέρει νὰ φέρῃ σὲ πέρας ὁ ΟΗΕ στὰ 50 καὶ πλέον χρόνια λειτουργίας του, τὴν εἰρήνη. Ὁ τίτλος τοῦ σεμιναρίου καὶ τῆς ἐκδήλωσης ἦταν : «Ἡ Ἰδανικὴ Οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ – Τὸ Πρότυπο τῆς Παγκόσμιας Εἰρήνης».

Ἰδρυτὴς τοῦ Ὄργανισμοῦ εἶναι ὁ αἰδесиμότατος Σὰν Μιάνγκ Μούν, Κορεατικῆς καταγωγῆς,

χριστιανὸς στὸ θερήσκευμα καὶ ἀμπλουτος, ὁ ὁποῖος θὰ ἦταν καὶ ὁ κύριος ὁμιλητὴς τῆς ἐκδήλωσης. Ὁ αἰδесиμότατος Μιάνγκ Μούν δὲν δίστασε νὰ δηλώσῃ τὴν πίστη του, ὅτι τὸ ἀνθρώπινο γένος ξεκίνησε ἀπὸ ἓνα ζευγάρι, τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὐα. Τὴν ἴδια ἀντίληψη μοιραζόταν καὶ ὁ ἐπικεφαλὴς τῆς ἐλληνικῆς ἀποστολῆς, ὁ ὁποῖος πρόσθεσε πὼς εἶναι ἱεροσυνία νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἰδιαίτερη μνεῖα γιὰ τὸ Χριστιανισμὸ στὸ Εὐρωπαϊκὸ Σύνταγμα.

Μετὰ τιμῆς
Δημήτριος Καϊμάκης
Στρατιωτικὸς

Ἡ χρονολόγηση τῶν μετὰ Χριστὸν Ὀλυμπιάδων

Κύριε διευθυντά,

Μὲ ἀφορμὴ τὴν δημοσίευση τοῦ εὐρήματος τοῦ ἀναθηματικοῦ δίσκου τῶν ΥΝΣΤ' Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τῆς Ἀρχαιότητος («Δαυλός», τ. 284, Ὀκτ. 2005), παραθέτω μερικὰ στοιχεῖα σχε-

τικὰ μὲ τὴν ἀκριβῆ χρονολόγησή τους.

Ⓐ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες Προχριστιανικῆς Χρονολογήσεως.

Οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τῆς Ἀρχαιότητος διεξήγοντο κάθε 4 χρόνια μὲ ἡμερομηνία ἐκκίνη-

ΜΑΣ ΚΑΤΑΠΛΑΚΩΝΕΙ Ο ΑΣΙΑΤΙΣΜΟΣ

Κύριε διευθυντά,

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν δημοσιευθεῖσα στὸ τεῦχος 284 τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός» τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 2005 ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κώστα Σπανοῦ, ἀπευθυνόμενη πρὸς τὸν κ. Χριστόδουλον, ἔχω νὰ προσθέσω τὰ κάτωθι:

Ἡ Ἀνατολή, ἡ ὁποία ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ξέρξη εἶχε στραμμένο τὸ βλέμμα τῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνες, εἰσήγαγε τὴν ἀναβίωση τοῦ ἀσιατικοῦ πνεύματος, καὶ δὴ τοῦ πνεύματος τῆς Ἐρήμου ὡς θέσης τῆς περὶ Κόσμου, στὴν Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία σὲ ἐποχὴ, ποὺ ἡ αὐτοκρατορία διήρχετο ἐσωτερικὴ κρίση καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀντελήφθη τὸ ἐγχείρημα. Ἀρχισε τότε νὰ δημιουργηθῇ ἓνας νέος τύπος ἀνθρώπου, ἄγνωστος μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης στὸν ἐλληνικὸ ὥρῳ· ἦταν ὁ ἀνθρώπος ὁ ταπεινός, ὁ ἀπρόσωπος, ὁ ἁμαρτωλός, ὁ δοῦλος τοῦ... Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ: ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἔρχεται καὶ καταλαμβάνει θέση στὴν εὐρύτερη κοινωνία καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκτοπίζει τὸν ἐλληνικῶς σκεπτόμενον ἀνθρώπο. Ἐκτοπίζει τὸν ἀνθρώπο, ποὺ θεωροῦσε ὅτι εἶναι προτέρημα ἢ εὐψυχία, τὸ σθένος, ἢ ἀνδρεία ἀκόμη καὶ ἡ αὐτοπροβολὴ ἐνὸς ἐκάστου ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον αὐτὴ δὲν ὀδηγεῖ σὲ ὑπερφίαλες καταστάσεις. Ὅλα αὐτὰ καταγγέλλονται πλέον ὡς θανάσιμα ἁμαρτήματα ἀπὸ τὴν ἐπίμονη ἀφανὴ ἡγεσία τοῦ νέου τούτου ἀνθρώπου καὶ τὰ πάντα βαίνουν ἐπὶ τὰ χεῖρω.

σης τὸ 776 π.Χ. Ξεκίνησαν ἀπὸ ζυγὸ ἔτος καὶ ἐξακολούθησαν νὰ διεξάγωνται σὲ ζυγὸ ἔτος, διότι ἀφαίρεση ζυγοῦ ἀριθμοῦ (τὰ 4 ἔτη κάθε Ὀλυμπιάδος) ἀπὸ ζυγὸ (τὸ ἔτος 776 τῶν πρώτων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων) δίνει πάντα ζυγὸ ἀποτελεσμα.

Οἱ δεῦτεροι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες (Β') διεξήχθησαν τὸ 772 π.Χ., οἱ τρίτοι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες (Γ') διεξήχθησαν τὸ 768 π.Χ. κ.ο.κ., ἐνῶ οἱ 194οι Ἀγῶνες (ΡQΔ') διεξήχθησαν τὸ 4 π.Χ.

Β Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες Μεταχριστιανικῆς Χρονολογήσεως:

Τὴν 31η Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1 π.Χ. διαδέχθηκε ἡ 1η Ιανουαρίου τοῦ ἔτους 1 μ.Χ. Οἱ ἀμέσως ἐπόμενοι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, δηλαδή οἱ 195οι (ΡQΕ'), διεξήχθησαν τὸ 1 μ.Χ. καὶ ὅχι τὸ ἔτος 0 (ὅπως θὰ ὑπολόγιζε κάποιος ἀφαιρῶντας 4 ἔτη ἀπὸ τὸ 4 π.Χ.), διότι ἔτος 0 οὐδέποτε ὑπῆρξε.

Ἐπειδὴ οἱ πρώτοι μεταχριστιανικοὶ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες διεξήχθησαν σὲ περιττὸ ἔτος, ὅλοι οἱ ἐπόμενοι διεξήχθησαν καὶ αὐτοὶ σὲ περιττὸ ἔτος, διότι πρόσθεση ζυγοῦ ἀριθμοῦ (τὰ 4 ἔτη κάθε Ὀλυμπιάδος) σὲ περιττὸ (τὸ ἔτος 1 μ.Χ. τῶν πρώτων μεταχριστιανικῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων) δίνει πάντα περιττὸ ἀποτελεσμα.

Συνεπῶς, οἱ 196οι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες (ΡQΣΤ') διεξήχθησαν τὸ 5 μ.Χ., οἱ 197οι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες (ΡQΖ') διεξήχθησαν τὸ 9 μ.Χ., οἱ 255οι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες (ACNE') διεξήχθησαν τὸ 241 μ.Χ., ἐνῶ οἱ «ἐπίμαχοι» 456οι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες (ΥΝΣΤ') διεξήχθησαν τὸ 1045 μ.Χ.

Σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὸν χρόνον σας.

Μετὰ τιμῆς
Βασίλειος Νικολότσης
Νάουσα

Ζοῦμε σ' ἓναν κόσμον ἑλληνικὸ

Ἀγαπητὲ κύριε,

Τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα εἶναι παντοῦ, εἶναι ζωντανό. Ὅτι δημιουργήσαν καὶ μᾶς παρέδωσαν οἱ Ἕλληνες εἶναι ἀνυπερέβλητο. Ζοῦμε σ' ἓναν κόσμον ἑλληνικόν, μᾶς περιτριγυρίζουν τὰ ἑλληνικὰ ἐπιτεύγματα σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς: Γνώση, Λογική, Ἀρετή, Ψυχὴ. Σκεπτόμα-

στε καὶ ζοῦμε ἑλληνικὰ κάθε μέρα. Πραγματικά σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴ στάση σας καὶ τὴν προσφορά σας.

Μὲ τιμὴ
Ἀργύριος Καραμπέρας
Αὐστραλία

Ἀλλὰ τὸ χειρότερο, κατὰ τοὺς καιροὺς οἱ ὅποιοι θὰ ἀκολουθήσουν, θὰ εἶναι ἡ συγκυρία τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ συγκυρία αὕτη θὰ φέρῃ ὡς αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων τὸν Κωνσταντῖνο. Καὶ ἡ καταγωγή τοῦ ἀνδρὸς -ἦταν γυνὸς τοῦ Κωσταντίου τοῦ Χλωροῦ, γόνου φτωχῆς οἰκογένειας κάποιου χωριοῦ τῆς Ἰλλυρίας- καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸς οὐδόλως ἔτυχε παιδείας, δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἰδῇ, ποιὸς ἦταν ὁ Ρωμαϊκὸς πολιτισμός, ἐν τῇ οὐσίᾳ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός, τοῦ ὁποίου τὴν φύλαξη ἡ τύχη ἐμπιστεύθηκε εἰς αὐτόν, καὶ παρέδωσε ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἥτοι μιᾶς πρόσκαιρης ἡρεμίας τῆς αὐτοκρατορίας, τὸν πολιτισμὸν ἐκείνον στὸν νέον τύπον ἄνθρωπο ἄνευ ὄρων. Ἐν τῇ οὐσίᾳ παρέδωσε τὴν αὐτοκρατορίαν στὴν Ἀνατολή.

Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, ἡ ὁποία διήρχετο ἀπὸ πολλοῦ χρόνον ἐσωτερικὴ κρίση, κατελύθη ἐν τῇ πράξει ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὸ ἀρκούντως φιλελεύθερο Ρωμαϊκὸ κράτος, ποὺ σεβάσθηκε τοὺς Ἕλληνες καὶ παρέσχε σ' αὐτοὺς κάποια αὐτονομία, ἦταν πλέον παρελθόν, ἐπιβληθείσης μιᾶς φοβερῆς ἀνελευθερίας καὶ δι' αὐτῆς ἐπεβλήθη ἡ ἀσιατικὴ περὶ Κόσμον θέση. Τότε οἱ Ἕλληνες ἐτέθησαν ὑπὸ διωγμόν, ποὺ ἐκτελέσθηκε σὲ δύο μεγάλες περιόδους, τὴν λεγομένην Βυζαντινὴν περίοδον καὶ τὴν Τουρκικὴν, μὲ πολλὰς ἐπὶ μέρους φάσεις, κράτησέ δε συνολικῶς δέκα ἑξὶ καὶ πλέον αἰῶνες -ἂν δὲν κρατῇ ἕως σήμερον. Τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων, αὐτὰ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀπερι-

Μιὰ ἑλληνικοῦ ρυθμοῦ τελευταία κατοικία

Κύριε διευθυντά,

Ὁ τάφος τῆς φωτογραφίας, πὺν σᾶς ἀποστέλλω, βρίσκεται στὸ παλιὸ νεκροταφεῖο τῆς πόλεως Κόνκορντ, πρωτεύουσας τοῦ Νιοῦ Χαμσάιρ. Στὸ ἴδιο μέρος εἶναι θαμμένοι καὶ ὁ 14ος πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Franklin Pierce.

Φιλικὰ
Στέργιος Μανάκος
Νιοῦ Χαμσάιρ, ΗΠΑ

Μαθητὴς περιγράφει μιὰ «ὥρα» Θρησκευτικῶν

Κύριε διευθυντά,

Ἡ αἰτία πὺν γράφω σήμερα εἶναι ἓνα συμβεῖν στὸ σχολεῖο πὺν πάω. Στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἔκανα τὸ λάθος ἢ τὸ τόλμημα νὰ ἐπέμβω κάποια στιγμὴ καὶ νὰ διακόψω τὸν καθηγητή, πὺν μᾶς διαβεβαίωνε ὅτι ἡ Βίβλος εἶναι θεόπνευστη καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἰδωλολάτρεις. Στὸ ἐρώτημά μου, ἀπὸ πὺν βγήκε τὸ συμπέρασμα ὅτι ἦταν εἰδωλολάτρεις, μὲ ἀπάντησε, ὅτι εἶχαν ἀγάλματα τῶν θεῶν τους, τὰ ὁποῖα προσκυνοῦσαν. Τοῦ ἀπάντησα καὶ ἐγὼ μὲ παρόμοια ἐρώτηση: «καὶ οἱ εἰκόνες, πὺν φιλάμε καὶ κάνουν θαύματα, τί εἶναι; Ἐκεῖνη τὴν ὥ-

ρα ὅλη ἡ τάξη ἄρχισε νὰ μὲ ἀντικρούη μὲ παραδείγματα, καὶ ὁ καθηγητὴς βρῆκε εὐκαιρία νὰ «κρυφτῇ» πίσω ἀπὸ τὴν ὀχλαγωγία. Μία συμμαθήτριά μου, μεγάλη κάπως σὲ ἡλικία, μὲ ἀνέφερε πάλι τὴν θεοπνευστία τῆς Βίβλου σὲ σχέση μὲ τὴν Μυθολογία ΜΑΣ. Τὴν ρωτῶ λοιπόν: «Τί θεὸς εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος δίνει διαταγὲς σὲ ἓναν λαὸ νὰ σκοτώσῃ ἀνθρώπους (ἀκόμα καὶ παιδιά, γυναῖκες καὶ ζῶα); Τί θεὸς εἶναι αὐτός, πὺν ξεχωρίζει τοὺς ἀνθρώπους σὲ «ἐκλεκτούς» καὶ «ἐχθρούς»;» Δὲν ξέρω κανέναν πατέρα πὺν νὰ ξεχωρίζῃ τὰ παιδιά του. Ἡ ἀπάντησή ἦταν αὐτὴ ἀκριβῶς πὺν περιμένα: «Τὴν γρά-

τον τέχνης -τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς γλυπτικῆς- ἐδιώχθησαν καὶ τὰ ἔργα τοῦ λόγου, τοῦ ἀπλοῦ καὶ μεστοῦ ἑλληνικοῦ λόγου, τὰ γραπτὰ, ἐδιώχθησαν καὶ αὐτὰ παντοιοτρόπως καὶ οἱ ἑλληνικὲς πόλεις, ὅλες οἱ ἑλληνικὲς πόλεις, μετεβλήθησαν σὲ σωροὺς ἐντὸς σαράντα περίπου ἐτῶν (379-420). Μέσα δὲ ἀπὸ τὰ ἐρείπια αὐτά, ὅπου μαζὶ μὲ τοὺς ἀρχαίους θεοὺς ἦσαν θαμμένα τὰ ἱερὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων ὕστερα ἀπὸ τὴν γενοκτονία τους, ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα κατὰ τὰ ἔτη 395-398, ὁπότε ἐσφάγησαν ἀπὸ τὸν Ἀλάρικο ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῆς Νοτίου Ἑλλάδος, βγήκε κατὰ τὸν ποιητὴ, ἡ ἐλευθερία, καὶ ὁ ποιητὴς ἀπευθυνόμενος σ' αὐτὴν λέγει:

Ἐκεῖ μέσα ἐκατοικοῦσες
πικραμένῃ, ἐντροπαλῇ...
Κι ἔλεες, ἄ, πότε θὰ βγάνω

τὸ κεφάλι ἀπὸ τὶς ἐρμιές;
Κι ἀποκρίνοντο ἀπὸ πάνω
κλάψες, ἄλυσες, φωνές.

Θὰ πούμε λοιπὸν πρὸς τὸν κ. Χριστόδουλο ὅτι ἡ Ἡμέρα πὺν ἡ ἐλευθερία θὰ βγάλῃ τὸ κεφάλι ἀπὸ τὶς ἐρμιές ἐξ ἴσου βέβαια δὲν ἦλθε, ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ.

Μετὰ τιμῆς
Πᾶνος Τσίνας
Ὁμότιμος δ/ντὴς Ἐθν. Βιβλιοθήκης

ψανε άνθρωποι γι' αυτό περιέχει κάποιες ανακρίβειες.» Άρα, τῆς λέω, δὲν εἶναι θεόπνευστη. Πρόσεξα τότε ὅτι εἶχε παγώσει ἡ τάξη ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα αὐτά, ποὺ σίγουρα οἱ συμμαθητές μου πρώτη τους φορὰ τὰ ἄκουγαν.

Κάθε φορὰ ποὺ θυμᾶμαι τὸν ἐναντὶ μου μέσα στὶς ἐκκλησίες καὶ στὰ κατηχητικά, τρομάζω. Εἶναι ἀργὰ πλέον νὰ ἐπιστρέψω πίσω. Ἡ ψυχὴ μου ἀρνεῖται νὰ κλειστῇ σὲ ἓνα «κουτάκι», ποὺ λέγεται θρησκεία-δόγμα. Ἀρνεῖται νὰ τῆς λένε

τί θὰ κάνη καὶ πῶς θὰ τὸ κάνη. Ἀρνεῖται νὰ γονατίσῃ καὶ νὰ σκύψῃ γιὰ κανένα θεό, γιατί δὲν τὸν φοβάται. Ἄν κάνης κάτι καλὸ, ἐπειδὴ φοβάσαι καὶ ἀπειλεῖσαι, εἶναι ἄχρηστο. Ἄς ἀναρωτηθοῦν ὅλοι, γιὰ ποιοὺ λόγους ποτὲ στὴν ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας δὲν ἐγίνε ἔστω καὶ ἓνας πόλεμος θρησκευτικός.

Μὲ ἀγάπη σ' αὐτὸ ποὺ κάνετε
Κώστας Χατζηστεργίου
Καβάλα

Ἑλληνοχριστιανοὶ σ' ὅλο τὸ πολιτικὸ φάσμα

Κύριε διευθυντά,

Ὅπως μαρτυρεῖ ἡ εἰκόνα, τὰ «προοδευτικά» ἄτομα, ποὺ θεωροῦν τὴ Θεοκρατίαν «ὄπιο τοῦ λαοῦ», παρακολουθοῦν μὲ «σταυρωμένα τὰ χεράκια» τὸν ἀρχιεπίσκοπο κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ διαψεύδουν μὲ τὴν στάση τους αὐτὴ τὰ πιστεύω τους.

Ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν διάκριση τοῦ θορύβου τῶν σκανδάλων «τοῦ ράσου» εἶχε καταφύγει στὶς ὀλονυχτίες στὴν Μητρόπολη, ἐπανεκτίσθη τὴν ὥρα τοῦ μεγαλεῖο του μὲ βυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια. Τὰ «κατὰ συνθήκην ψεύδη», ποὺ κυριαρχοῦν στὴν ἐλληνικὴ κοινωνία, δὲν ἀφήνουν περιθώρια γιὰ κάποιο δείγμα ἐλληνικότητος τῶν Ἑλλήνων, σ' ὅποιαδήποτε ἀπόχρωση τοῦ πολιτικοῦ φάσματος κι ἂν ἀνήκουν.

Μετὰ τιμῆς
Γιάννης Γρηγορέας
Ἐξάρχεια

Τὸ Διαδίκτυο καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο

Ἀγαπητὸ Περιοδικό,

Εἶμαι συνδρομητὴς 2ου ἔτους τοῦ περιοδικοῦ καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἐκπλήσσομαι μὲ τὸ πλούσιο ἐπιστημονικὸ καὶ ἐρευνητικὸ ὕλικό του.

Σχετικὰ μὲ τὸ ἄρθρο γιὰ τὴ γνησιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου («Δ», τ. 285, σελίδα 19136) τοῦ ὁμ. καθηγητῆ τοῦ Α.Π.Θ. κ. Κώστα Θανασουλόπουλου θέλω νὰ ἐπισημάνω τὴν ὑπαρξὴ ἰσοσελίδας στὴν Ἀγγλικὴ (decode THE GREEK ALPHABET www.petra.gr/alphabet).

Θέλω νὰ τονίσω ὅτι συχνὰ διαμαρτυρόμαστε

κακῶς, ὅτι δὲν ἐνδιαφέρονται οἱ ξένοι γιὰ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ἀφοῦ ἐμεῖς δὲν κάνουμε τίς ἀπαραίτητες ἐνέργειες, γιὰ νὰ προβάλλουμε θέματα μὲ πειστικὲς ἀποδείξεις. Τὸ Internet ἔχει ἐξελιχθῇ καὶ ἐξελίσσεται σὲ μίαν τεράστια παγκόσμια ἐγκυκλοπαίδεια, ὅπου πολλοὶ Δυτικο-ασιάτες καυχῶνται γιὰ τὴν προέλευση τοῦ Ἀλφαβήτου ἀπὸ τοὺς Φοίνικες.

Μετὰ τιμῆς
Στρατῆς Χατζηβλάστης

Ἡ κουρελοθεραπεία τῆς θρησκώληπτης δεισιδαιμονίας

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ὁ ἐπισκέπτης πού θά κινηθῇ στὴ νομαρχιακὴ ὁδὸ κατὰ μῆκος τοῦ κόλπου τῆς Γέρας στὴ Λέσβο (τὸ νησί καταγωγῆς μου), θά βρεθῇ μπροστὰ σὲ αὐτὸ τὸ παράξενο θέαμα τῆς φωτογραφίας, πού σᾶς ἐπισυνάπτω. Ἕνα δένδρο γεμάτο κουρέλια ἀπὸ τὴ μιά πλευρὰ τοῦ δρόμου καὶ μιά ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἡ ἐκκλησία φέρει τὸ ὄνομα «Ἅγιος Θεράπων», ἄρα ὁ «ἅγιος» θά πρέπει... νὰ θεραπεύῃ, ἂν κρίνουμε ἀπὸ τὸ ὄνομά του. Ἐκεῖ λοιπὸν πάνε δυστυχῶς πολλοὶ ἀφελεῖς πιστοί, ἀφήνουν τὸν ὁβολὸν τους καὶ μετὰ, στὸ δένδρο τῆς ἀπέναντι πλευρᾶς, κρεμᾶνε ἕνα κουρέλι ἀπὸ ἕνα ροῦχο τοῦ ἄρρωστου συγγενοῦς τους, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν θεραπεύσῃ ὁ ἅγιος.

Ἀποτέλεσμα; Αὐτὸ τὸ σκουπιδογυφτόδεन्द्रο. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀντιαισθητικὸ, ἐπιπλέον ἐξευτελίζει τὸν πολιτισμὸ τοῦ 21 αἰῶνα. Πόσο χαμηλὰ πράγματι μποροῦν νὰ πέσουν ἄνθρωποι, ὥστε νὰ διατηροῦν αὐτὸ τὸ αἶσχος, αὐτὸ τὸ δένδρο τῆς ντροπῆς; Καὶ καλὰ, ὑπάρχουν

ὠρισμένοι πού θέλουν νὰ ἐξαπατοῦνται. Ὅμως οἱ ἄρχες, ὁ νομάρχης, γιατί δὲν ἐξαλείφουν τὴ ρύπανση τοῦ φυσικοῦ τοπίου; Ἄραγε ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ Ρωμῆς ἀπὸ τὶς προλήψεις καὶ τὶς δεισιδαιμονίες;

Φιλικά
Χρήστος Αὐγερινός
Ὁσλο, Νορβηγία

ΤΟ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Άπο καθογήρους στοὺς Τούρκους τὸ 1430 μ.Χ.

πριγκήπισσα τοῦ Θερμαϊκοῦ πήρε τ' ὄνομά της τὸ 315 π.Χ. ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, ἀδελφὴ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ σύζυγο τοῦ βασιλέα τῆς Μακεδονίας Κάσσανδρου. Κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους ἡ ἀκμὴ της ἔφθασε σὲ μεγάλα ὕψη. Τὸ 390 μ.Χ., ἐπὶ Ρωμαιοκρατίας, ἡ Θεσσαλονίκη μετὰ τὴν ὑπουλὴ κι ἀνελέγητη σφαγὴ 15.000 κατοίκων της στὸ ὄνομα τοῦ Γιαχβὲ (μὲ τὸ πρόσχημα τῶν ἀντιποίνων γιὰ τὸ θάνατο ἐνὸς Γότθου μισθοφόρου τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, τοῦ Γουδέριχου) ἀπ' τὸν Βυζαντινὸ πολυεθνικὸ στρατὸ τοῦ ἀνθέλληνα αὐτοκράτορα Θεοδοσίου, ὑποτάχθηκε ὁλοκληρωτικὰ στὸν Χριστιανισμό.

Τὸ 1387 μ.Χ. καὶ ὕστερα ἀπὸ τρία ἔτη πολιορκίας ἡ Θεσσαλονίκη θὰ χάσῃ μερικὰ προάστια της γιὰ πρώτη φορὰ ἀπ' τοὺς Τούρκους. Ἡ προδοσία τῆς πόλεως ἄρχισε νὰ διαφαίνεται ἀπ' τὰ φιλοτουρκικὰ κηρύγματα τῶν κληρικῶν της ἀλλὰ καὶ ἀρκετῶν ρωμίων πολιτῶν της. Τὸ 1383 μ.Χ. ὁ κληρικὸς Ἀθανάσιος Μετεωρίτης ἔκανε δημόσιο κήρυγμα μαζὶ μὲ ἄλλους μοναχοὺς, προφητεύοντας τὴν κατάληψη τῆς πόλεως ἀπ' τοὺς Τούρκους ὡς ἀπόφαση τῆς «βουλῆσεως τοῦ Θεοῦ». Τὸ 1394 μ.Χ. ὕστερα ἀπὸ ἓνα ἔτος πολιορκίας ὁ σουλτάνος Βαγιαζίτ θὰ κατακτῇ μικρὸ τμῆμα τῆς κυρίως πόλεως. Οἱ Τούρκοι μετὰ τὴν μάχη τῆς Ἄγκυρας τὸ 1403 μ.Χ. καὶ ὕστερα ἀπὸ συμφωνία παρέδωσαν ξανὰ τὰ προάστια τῆς πόλεως στοὺς Ρωμαίους (Βυζαντινοὺς). Λίγα ἔτη ἀργότερα ὁ Μανουὴλ Παλαιολόγος κατόπιν συμφωνίας ἔφερε πρὸς ἐνίσχυση τῆς πόλεως Βενετικὴ φρουρά. Ἡ περιβόητη σύγκρουση μεταξὺ τῶν ἐνωτικῶν καὶ τῶν ἀνθενωτικῶν, ποὺ ἐπεκτάθηκε γρήγορα στὴν Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία (Βυζάντιο) καὶ ἰδιαίτερα στὴν Κωνσταντινούπολη ξεκινᾷ ἐπίσημα ἀπ' τὴν Θεσσαλονίκη. Οἱ τουρκόφιλοι ἦσαν ἀνθενωτικοὶ καὶ οἱ βενετόφιλοι ἐνωτικοί.

Τὸ 1422 μ.Χ. ὁ Τουραχὰν πασᾶς μετὰ τὴν κατάληψη τῆς Θεσσαλίας ἐπετέθη μὲ μεγάλες δυνάμεις αἰφνιδίως στὴν Θεσσαλονίκη. Ὅμως ἡ Βενετικὴ φρουρὰ μαζὶ μὲ τοὺς λίγους ντόπιους ἐνωτικοὺς ὑπερασπιστὲς της κατάφεραν ἥρωικὰ μαχόμενοι νὰ ἀπωθήσουν τοὺς Ὄθωμανοὺς. Τὸ καλοκαίρι τῆς ἐπομένης χρονιᾶς ὁ δεσπότης καὶ ἡγεμὼν τῆς Θεσσαλονίκης Ἀνδρόνικος, τρίτοκος υἱὸς τοῦ Μανουὴλ Παλαιολόγου, πρὸ τῆς νέας

ἀπειλῆς τῶν Τούρκων, μετὰ ἀπὸ διαπραγματεύσεις καὶ οἰκονομικὴ συμφωνία παραδίδει ὀριστικὰ τὴν πόλιν στὴν Βενετικὴ Δημοκρατία ἔναντι ἀμοιβῆς 50.000 δουκάτων, διότι διέβλεπε πὼς οἱ κάτοικοί της δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ τὴν ὑπερασπισθοῦν.

Ἡ ἥττοπάθεια τοῦ «Θεοῦ θελήματος»

Ὁ «ἦταν θέλημα Θεοῦ ἢ Πόλις νὰ τουρκεψῇ» ἀκούστηκε ἀμέσως μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ καὶ οἱ Θεσσαλονικεῖς μὲ περισσὴ μοιρολατρεία καὶ δεισιδαιμονία ἀπέδιδαν κι αὐτοὶ τὰ δεινὰ τους στὴν μήνη τοῦ Γιαχβέ. Ἐνδεικτικὴ εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ θανάτου τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς πόλεως Συμεὼν λίγες ἡμέρες πρὸ τῆς πτώσεως τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ προμήνυε γιὰ πολλοὺς τὸν θάνατο τῆς πόλεως μέσῳ τῆς ἀλώσεώς της ἀπ' τοὺς Τούρκους. Ὁ βαθύτατα χριστιανὸς ἀνθροπικὸς συγγραφέας Ἰωάννης Ἀναγνώστης λίγο μετὰ τὴν ἄλωση τῆς πόλεως ἀναφέρει μέσα ἀπ' τὸ «Χρονικόν» του: «Γιατὶ ἄλλος ἦταν ὁ βίος του (τοῦ Συμεὼν) καὶ διαφορετικὸς ὁ δρόμος ποὺ ἀκολούθησε στὴν ζωὴ σὲ σχέσιν μὲ ἄλλους ἀνθρώπους, ἐνῷ ἐμεῖς εἴμαστε γεμάτοι κακία καὶ ἀκολουθοῦμε τὴν πονηρὴν σκέψιν τῆς καρδιᾶς μας, ὅπως λέει ὁ Σολομὼν καὶ ὅπως ὁ Ἱερεμίας προσθέτει (...). Ἐγὼ προσωπικὰ πιστεύω, ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ μᾶς δείξῃ πόσο ἅγιος καὶ ἄξιος ἦταν ὁ ἄνδρας ἐκεῖνος καὶ πόσο ἀνάξιοι εἴμαστε ἐμεῖς σὲ ἀντίθεση μ' ἐκεῖνον καὶ πὼς δίκαια τιμωρηθήκαμε. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν καθώρισε γιὰ τὸν κάθε ἕνα ἀπὸ ἐμᾶς τὴν τιμωρίαν ποὺ μᾶς ταίριαζε.» («Περὶ τῆς Τελευταίας Ἀλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης», παρ. 4, σελ. 29.)

Ἡ ἀπελπιστικὴ ἥττοπάθεια καὶ μοιρολατρεία τοῦ (καρπὸς τῆς χριστιανικῆς δουλικῆς ιδεολογίας), ποὺ συνοδεύει ὅλο τὸ «Χρονικόν» του, μᾶς δείχνουν τὴν κατάντια τῶν κατοίκων τῆς πόλεως: «Νομίζω, ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς τὰ δίνει ὅλα αὐτά, γιὰ νὰ μᾶς παιδέψῃ, γιὰ νὰ μετανιώσουμε καὶ νὰ ῥθουμε ξανὰ στὸν σωστὸ δρόμο. Ὅλες αὐτὲς οἱ καταστροφὲς καὶ οἱ θάνατοι τόσων ἀνθρώπων, ὅπως λένε καὶ οἱ ἱερεῖς γραφές μας, γίνονται, γιὰ νὰ σωφρονιστοῦμε, ἀφοῦ ὁ Θεὸς τὴν ὁμαδικὴν ἁμαρτίαν τιμωρεῖ μὲ ὁμαδικὰς συμφορὰς» (παρ. 18, σελ. 117). Στὸ ἔργο του (τὸ ὁποῖο ἔχει δεχθῇ «ἐπεξεργασία» κατὰ τὴν πρώτη ἐκδόσιν του) δὲν ἀναφέρει τίποτε γιὰ τὴν προδοσίαν τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς Βλατταίων.

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1430 μ.Χ. ὁ σουλτάνος Μουράτ ὁ Β' μὲ τὸν πολυάριθμο στρατὸ του θὰ στρατοπεδεύσῃ περιμετρικὰ ἔξω ἀπ' τὰ τείχη τῆς Θεσσαλονίκης. Ἡ τελευταία αὐτὴ τουρκικὴ πολιορκία κράτησε μόνον τρεῖς ἡμέρες, διότι ἡ ἄλωση τῆς πόλεως (29 Μαρτίου τοῦ 1430 μ.Χ.), ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω, εἶχε πολὺ ἔντεχνα προετοιμασθῇ ἀπ' τοὺς μοναχοὺς τῆς Μονῆς Βλατταίων, ποὺ βρίσκονταν ἤδη σὲ συνεννόησιν μὲ τὸν σουλτάνο καὶ ἡγήτη τῶν Τουρκικῶν δυνάμεων Μουράτ τὸν Β'. Ὅμως καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πόλεως Συμεὼν πρέπει νὰ εἶχε ἄμεση σχέσιν μὲ τὴν προδοσίαν ποὺ ἀκολούθησε, λίγο πρὶν πεθάνῃ, ὅπως μᾶς λέει ὁ Ἰωάννης Ἀναγνώστης: «Ὁ θάνατός του (τοῦ Συμεὼν) εἶναι πασιδὴλῃ ἀπόδειξις, ὅτι οὐδέποτε σκέφτηκε νὰ μᾶς προδώσῃ παρὰ τὰ ὅσα ἀδίκως τοῦ καταμαρτυροῦσαν, κι ἀκόμη κλείνει τὸ στόμα ὅσων νόμιζαν ὅτι τὸν ἤξεραν καλύτερα ἀπ' τὸν καθένα» (σελ. 31, παρ. 3).

Ἡ Μονὴ Βλατάδων πάνω σὲ παλαιότερη φωτογραφία καὶ κάτω ὅπως εἶναι σήμερα. Οἱ μοναχοὶ τῆς ἦταν τόσο φιλότουρκοι, ὥστε ἀποκαλοῦνταν μὲ τὸ παρωνύμιο «τσαούσηδες» (λοχίες τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ). Μετὰ τὴν προδοσίᾱ τους οἱ σουλτάνοι τοὺς παραχώρησαν πολλὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα διατήρησαν μέχρι τέλους τῆς Τουρκοκρατίας.

Τὸ ντοκουμέντο τῆς προδοσίας τῶν καθογέρων

πως μᾶς ἐξιστορεῖ ὁ συγγραφέας καὶ λογοθέτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Ἰέραξ στὸ «Χρονικό» του, οἱ μοναχοὶ τῆς Μονῆς Βλατταίων ἢ Βλατάδων πρόδωσαν τὴν Θεσσαλονίκη στοὺς Τούρκους κόβοντας τὴν παροχὴ νεροῦ στὴν πόλη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παραδοθοῦν οἱ Θεσσαλονικεῖς μέσα σὲ τρεῖς ἡμέρες. Ἄς δοῦμε τὸ ἀποκαλυπτικὸ αὐτὸ κείμενο:

«Ἀφ’ οὗ δὲ παρεγένετο σουλτάνος πρὸς ἐκείνην καὶ Θετταλοὺς ἐκύκλωσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει, ἣν ἀπορία ἐν αὐτῷ μεγίστη περὶ ταύτης, οὐδόλως γὰρ ἡδύνατο ἐλεῖν καὶ ἐκπορθῆσαι τὸ ἄστυ τὸ περιφανὲς τῶν Θετταλῶν τὸ κλέος, ἡθύμει δὲ καὶ ἥσχαλε κ’ ἐτήκετο μεγάλως.

» Τότε τινὲς τῶν μοναχῶν, λέγω, τῶν ρακενδύτων ἐκ τῶν Βλατέων τῆς μονῆς ἐντὸς αὐτοῦ οἰκοῦντες, κατέγραψαν, ἐδήλωσαν ἅπαντα τῷ σουλτάνῳ, γράφουσι δὲ καὶ λέγουσιν. Ὡ κύριε σουλτάνε, ὡς εἴ σοί ἐστι βουλητὸν ἄρξαι Θεσσαλονίκης, λαβεῖν καὶ ταύτην καὶ ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς ἐν πόλει. Τοὺς ὕδροχόους ἔκοψαν σωλῆνας Χορτιάτου, δίψη πιεζομένων δὲ πάντων καὶ ἀπορία, ἀκόντων τελεσθήσεται ὅπερ ποθεῖς γενέσθαι. Ὅρος Χορτιάτης ἐστὶ δε κείμενον ὑπὲρ ταύτης, ἐξ οὗ τῇ πόλει ἄριστον ὕδωρ ἡδὺν εἰσρέει.

» Σουλτάνος οὖν ἀκηκοὺς τοῦτο ὑπερσθεῖς (;) τε ἐπιχειρεῖ ὡς ἐν ταυτῷ τῷ πράγματι καὶ ἔργῳ καὶ ταύτην ἐχειρώσατο ὡς καλιὰν στρουθίων, ὡς ὠρταλίων φωλεὸν ἄνευ μητρὸς μεινάντων, ἥτοι ἀγάπης καθαρῆς μὴ οὔσης ἐν τοῖς ἔνδον. Τότε τζαούσην φύλακα καθίστησι φυλάττειν τοὺς ἐν μονῇ μονάζοντας προδώσαντας τὴν πόλιν. Τζαούσης δὲ τὴν σήμερον αὐτ’ ἡ μονὴ καλεῖται, ἵνα μηδεὶς ἐκ τοῦ στρατοῦ τοὺς μοναχοὺς ταράξῃ, ὅθεν καὶ ἀτελεῖς εἰσιν ἄχρι τοῦ νῦν ἐκ Τούρκων, τὸ ἔργο μνημονεύοντες τῶν μοναχῶν τὸ πάλαι.»

Νεοελληνικὴ ἀπόδοση:

«Ἀφοῦ δὲ ὠρίμασε ἡ σκέψη τοῦ σουλτάνου γιὰ τὴν κατάληψη τῆς πόλεως, ἐκύκλωσε τοὺς Θεσσαλονικεῖς, ποὺ βρίσκονταν στὴν πόλη, καὶ τότε ἀναρωτήθηκε καὶ ἀπόρησε, πῶς θὰ γινόταν δυνατὸν νὰ κυριεύσῃ καὶ νὰ ἐκπορθῇ τὴν πόλιν τὴν περιφανὴ τῶν Θεσσαλονικέων. Καὶ πόθησε καὶ φούντωσε μέσα του ἡ ἐπιθυμία γιὰ τὴν κατάκτησή της. Τότε κάποιοι ρακενδυτοὶ μοναχοὶ ἐκ τῆς Μονῆς Βλατταίων κατέγραψαν τὶς κινήσεις καὶ ὅλα τὰ ἐσωτερικὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ παρέδωσαν στὸν σουλτάνο μὲ λόγια καὶ γραπτὰ. “Ὡ κύριε σουλτάνε, ἐσὺ ποὺ θέλεις ν’ ἄρχῃς στὴν Θεσσαλονίκη, λάβε αὐτὴν καὶ ἡμᾶς καὶ ἅπαντες σ’ αὐτὴν τὴν πόλιν.” Τότε (οἱ μοναχοὶ) ἔκοψαν τοὺς σωλῆνες νεροῦ, ποὺ ἔρχονταν ἀπ’ τὸν Χορτιάτη, καὶ ξέσπασε δίψα παντοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπορία, γιὰ τὸ πῶς συνέβη τελικῶς αὐτὸ ποὺ ὁ σουλτάνος ποθοῦσε. Τὸ ὄρος Χορτιάτης βρίσκεται ἔξω ἀπ’ τὴν Θεσσαλονίκη καὶ στὴν πόλιν γλυκὸ νερὸ φέρνει. Ὅταν ὁ σουλτάνος ἔμαθε γι’ αὐτό, πραγματοποιοῦσε τὸ κόψιμο τῆς παροχῆς τοῦ νεροῦ. Τὸ ἔκανε δε πράξη μὲ τὸν τρόπο ποὺ οἱ μοναχοὶ τοῦ ἔχαν πεῖ καὶ ἔπιασε τὴν πόλιν ὅπως πιάνεται στὴν παγίδα τὸ ἄκακο σπουργίτι καὶ ὅπως

πιάνονται τὰ ὀρτύκια στὴν φωλιά, ὅταν λείπη ἡ μάνα, ἀλλὰ καὶ λόγω τῆς ἐλλείψεως ἀγάπης ποὺ ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως. Κι ἔβαλε τζαούσηδες (ὑπαξιωματικούς-λοχίες) δικούς του νὰ φυλᾶνε, τοὺς ἴδιους τοὺς καλόγερους ποὺ πρόσδωσαν τὴν πόλη. Τζαούσηδων λέγεται καὶ μέχρι σήμερα ἡ μονὴ (ἡ Μονὴ Βλατταίων), κι αὐτὸ γιὰ νὰ μὴν τοὺς πειράξῃ ποτὲ κανεὶς ἀπ' τὸν στρατὸ τῶν Τούρκων, κι ἔμειναν τὰ δικαιώματά τους μέχρι καὶ σήμερα ὅπως ἦταν ἀπ' ἀρχῆς, κι ἀκόμη μνημονεύεται ἀνάμεσά μας τὸ ἔργο αὐτὸ τῶν μοναχῶν.» (Κωνσταντῖνος Ν. Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος Α', ἐν Βενετία 1872, «Ἱερακος Χρονικόν, διὰ τὴν τῶν Τούρκων Βασιλείαν», σελ. 256-257.)

Ὁ Ἱεράξ ὑπῆρξε συγγραφέας καὶ μέγας λογοθέτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δηλαδὴ ἄνθρωπος τῆς Ἐκκλησίας. Γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1530 μ.Χ., ἕναν αἰῶνα ἀργότερα ἀπ' τὴν προδοσίαν τῆς Θεσσαλονίκης. Ἦταν πολυσπούδαστος καὶ πολυγραφώτατος κι ἀσχολήθηκε μὲ θεολογικά, ἱστορικά καὶ νομικά θέματα καὶ μελέτες. (Ἐγκυκλοπαίδεια «Ἡλιος», λήμμα Ἱεράξ.) Χάρις στὸ ἔργο του «Χρονικόν» διασώθηκε ἡ ἀλήθεια γιὰ τὴν προδοσίαν τῶν μοναχῶν. Ὅπως εἶδαμε στὸ ἄνωθι κείμενο ὁ προδοτικὸς ρόλος τῶν κληρικῶν τῆς Μονῆς Βλατταίων (στὰ τουρκικὰ ὠνομαζόταν Τζαούς-μοναστήρ) συνεχιζόταν τοὐλάχιστον 150 ἔτη μετὰ τὴν πτώση τῆς Θεσσαλονίκης, ἀφοῦ μὲ τὴν ὀνομασίαν τζαούσηδες οἱ μοναχοὶ κατεῖχαν βαθμοὺς ὑπαξιωματικῶν γιὰ λογαριασμὸ τῶν Τούρκων.

Ἡ Μονὴ Βλατταίων χτίσθηκε τὸν 11ο μ.Χ. αἰῶνα, εἶναι θεμελιωμένη πάνω στὰ εἱρεπία ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ναοῦ (ὅπως καὶ οἱ περισσότερες χριστιανικὲς ἐκκλησίες) καὶ βρίσκεται δίπλα στὶς ἐκκλησίες τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τῆς Μεταμορφώσεως στὴν νότιο περιοχὴ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Θεσσαλονίκης. Σήμερα (πρὸς τιμὴν τῆς προδοσίας) στεγάζεται ἐκεῖ τὸ Κέντρο Πατερικῶν Μελετῶν κι ἀποτελεῖ παράρτημα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

τὴν σημερινὴ Θεσσαλονίκη τὸ θεοκρατικὸ παρακράτος ἄρχει καὶ ἀνθεῖ, ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε ἀνθοῦσε τὸ ἥρωικὸ ἔθνος τῶν Μακεδόνων. Ὁ βίαιος ἐκχριστιανισμὸς τῶν Θεσσαλονικέων ἀπ' τοὺς Ρωμαιοβυζαντινοὺς τοῦ Θεοδοσίου Α', τὸ προδοτικὸ παρελθὸν τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς Βλατταίων καὶ ἡ προδοσίαν τῆς πόλεως τοὺς στοὺς Τούρκους, ἀλλὰ καὶ ἡ παράδοση τοῦ μεγάλου ἡγέτη τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ '21 στὴ Μακεδονία Ἐμμανουὴλ Παπᾶ ἀπ' τοὺς ἀγιορεῖτες μοναχοὺς στοὺς Τούρκους (βλέπε «Δαυλόν», τ. 247), ξεχάστηκαν σταδιακὰ ἀπ' τοὺς κατοίκους της. Οἱ σημερινοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέτες τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὸ ποίμνιόν τους τιμοῦν μὲ πομπώδεις τελετὲς τὸν πολιοῦχο τους Δημήτριο καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν γένει, ἀγνοώντας ὁλοκληρωτικὰ τὴν πραγματικὴ τους ἱστορία, ποὺ τόσο ἔντεχνα οἱ ἐξουσιαστὲς τους (θρησκευτικοὶ καὶ πολιτικοί) τόσα χρόνια τοὺς ἀποκρύπτουν.

Βασίλειος Μαυρομμάτης

Η ΑΜΕΡΙΚΗ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ: ΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΨΥΧΟΡΡΑΓΕΙ

**Θεοκρατία, ἐλεγχόμενα Μ.Μ.Ε.
καὶ διαφθορὰ οἱ μεγαλύτερες ἀπειλές**

[Συντάκτης τοῦ ἄρθρου, ποὺ ἀκολουθεῖ, εἶναι ὁ Paul Kurtz, ἐκδότης καὶ ἀρχισυντάκτης τοῦ περιοδικοῦ «Free Inquiry», καθηγητὴς Φιλοσοφίας στὸ Κρατικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Νέας Ὑόρκης (State University, Buffalo) καὶ πρόεδρος τοῦ Κέντρου Ἑρευνῶν.]

ετὰ τὴν ἐπικύρωση τοῦ Συντάγματος τῆς Φιλαδέλφειας τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1787 ἓνας πολίτης πλησίασε τὸν Βενιαμὶν Φράνκλιν καὶ τὸν ρώτησε, τί εἶδους πολίτευμα εἶχαν ἐπιλέξει γιὰ τὴν Ἀμερικὴ οἱ δημόσιοι ἄνδρες. «*Δημοκρατία, ἂν μπορῇτε νὰ τὴν κρατήσετε*», λέγεται ὅτι ἀπάντησε ἐκεῖνος. Μποροῦμε νὰ τὴν κρατήσουμε; Πρόκειται γιὰ ἓνα ἐρώτημα, ποὺ πρέπει νὰ θέσουμε καὶ πάλι στοὺς ἑαυτοὺς μας, δύο αἰῶνες μετὰ τὴν σύσταση τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας. Ἡ Ρωμαϊκὴ Δημοκρατία διήρκεσε λιγώτερο ἀπὸ δύο αἰῶνες καὶ ἔπειτα ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία. Ἡ Ἀμερικανικὴ Δημοκρατία ἔχει γίνει τόσο εὐθραυστη, ὥστε ἡ ἐπιβίωσή της νὰ τίθεται ὑπὸ ἀμφισβήτηση;

Τὸ βασιανιστικὸ ἐρώτημα ἀνακύπτει πάλι σήμερα, ποὺ ἀπειλούμεθα ἀπὸ τρομοκρατικὰ χτυπήματα καὶ τὸ αἶτημα τῆς ἀσφάλειας ὑπερφαλαγγίζει τὴν ἀνησυχία γιὰ τὶς ἀτομικὲς ἐλευθερίες, τοὐλάχιστον γιὰ πολλοὺς. Ἡ Ἀμερικὴ ἀντιμετώπισε φοβερὲς προκλήσεις στὸ παρελθόν. Ἡ δουλεία ὑπονόμευσε τὴν νεοσυσταθεῖσα δημοκρατία,

διότι ἐρχόταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν βασικὴ ἀρχή της, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δικαιоῦνται ἴσης μεταχείρισης καὶ σεβασμοῦ τῆς ἀξιοπρέπειάς τους. Μόνο ὁ Ἐμφύλιος Πόλεμος ἦταν δυνατὸν νὰ ἐπιλύσῃ αὐτὴ τὴν διαμάχη.

Ἡ ἄσχημη κατάσταση τῆς δεκαετίας τοῦ 1930 καὶ ὁ Ψυχρὸς Πόλεμος, ποὺ ἀκολούθησε τὸν 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, ἔγιναν ἡ αἰτία γιὰ τρομερὲς προκλήσεις. Ὁ ἀποκλεισμός τῶν γυναικῶν, τῶν ὁμοφυλοφίλων, τῶν μαύρων καὶ ἄλλων μειονοτήτων ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴ Δημοκρατία πυροδότησε ἔντονες συγκρούσεις.

Σήμερα ἡ δημοκρατία μας ἀντιμετωπίζει ὀρατὲς ἀπειλές. Πολλοὶ δημοκράτες ἀνησυχοῦν γιὰ τὶς ἐπιπτώσεις τοῦ «Πολέμου κατὰ τῆς Τρομοκρατίας», τὴν ἐνεργοποίηση τοῦ «Πατριωτικοῦ Συμφώνου», τοὺς αὐστηροὺς ἐλέγχους στὰ σύνορά μας, τὴν ξενοφοβία, τὸν φόβο τοῦ «ἐχθροῦ» καὶ τὸν περιορισμὸ τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν. Καὶ βεβαίως ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἀπειλές γιὰ τὴν δημοκρατία. Οἱ περισσότερες ἄρχισαν νὰ δημιουργοῦνται δεκαετίες πρὶν –πολὺ πρὶν ἐμφανισθῇ ἡ Τζιχάντ. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ διάβρωση τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας, ὥστε εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουμε ἤδη μετατραπῇ σὲ μία μετα-δημοκρατικὴ κοινωνία.

Ἐπίφασιν οἱ τελευταῖες προεδρικὲς ἐκλογές

ἱ ἐκλογές, ποὺ ἔλαβαν χώρα πρὶν λίγο καιρὸ στὶς Η.Π.Α., ἄφησαν μία πολὺ πικρὴ γεύση. Νικητὴς τῶν προεδρικῶν ἐκλογῶν εἶναι ὁ κ. Μπούς, καὶ οἱ Ρεπουμπλικάνοι διατήρησαν τὸν ἔλεγχο τοῦ Κογκρέσσου. Δὲν θέλω νὰ γίνω Κασσάνδρα, ὅμως ἡ προεκλογικὴ ἐκστρατεία δὲν ἦταν παρὰ ἐπίφασιν καὶ μόνο. Κανεῖς ἀπὸ τοὺς 2 ἐπικρατέστερους ὑποψηφίους δὲν ἀσχολήθηκε μὲ τὰ σοβαρώτατα ζητήματα, ποὺ καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ Ἀμερικανικὴ κοινωνία. Ὑπάρχουν βεβαίως ποσοτικὲς ἀλλὰ δυστυχῶς ὄχι ποιοτικὲς διαφορὲς ἀνάμεσα στὰ 2 κόμματα –ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. Μπούς συνεπάγεται ἀναμφίβολα τάχιση ἀποσάθρωση τῶν δημοκρατικῶν μας θεσμῶν. Κατὰ πᾶσα πιθανότητα ἡ πορεία αὐτὴ θὰ συνεχισθῇ καὶ στὸ μέλλον– ἡ μόνη περίπτωσις νὰ ἀνατραπῇ εἶναι ἡ ἄμεση συνειδητοποίηση τῶν κινδύνων, ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ δημοκρατία μας. Ἄν λάβουμε ὑπ’ ὄψιν μας τὸν καθ’ ὁλοκληρίαν ἔλεγχο τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης, κατὰ τέτοιο εἶναι μᾶλλον ἀνέφικτο.

Τὸ πείραμα τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας ὑπῆρξε μοναδικό, διότι προσέθεσε δύο ἀκόμη ὅρους εὐρυθμῆς λειτουργίας: **τὸν χωρισμὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ τὴν κατοχύρωση τῆς ἐλευθερίας τῆς συνείδησης** (πρῶτη τροποποίηση τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συντάγματος). Τέλος ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία ὠρίσθηκε ὡς τὸ δικαίωμα τοῦ κάθε προσώπου νὰ ἔχῃ τὶς δικές του ἀξίες καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς δικούς του σκοποὺς, ἐφ’ ὅσον δὲν ἐμποδίζει τοὺς συνανθρώπους του ἀπὸ τὸ νὰ ἐκπληρώσουν τοὺς δικούς τους.

Αὐτὲς οἱ θεωρητικὲς ἀρχές εἶναι χωρὶς καμμιὰ ἀμφιβολία οἰκεῖες στοὺς θιασῶτες τῆς δημοκρατικῆς φιλοσοφίας, καὶ τὸ ἀμερικανικὸ σύστημα λειτούργησε μὲ ἀξιοθαύμαστο τρόπο καθιστώντας τὴν Ἀμερικὴ τὴν χώρα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς εὐκαιρίας. Γεννὲς καὶ γεννὲς μεταναστῶν «τὰ κατάφεραν» στὴν Ἀμερικὴ. Χωρὶς ὑπερβολὴ κάθε φυλετικὴ, θρησκευτικὴ ἢ ἐθνικὴ ομάδα ἔχει τοὺς ἐκπροσώπους της στὴν Ἀμερικὴ, καὶ μέχρι τώρα οἱ ἄνθρωποι μποροῦσαν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν καριέρα τους καὶ νὰ ζήσουν τὴν ζωὴ τους μὲ σχετικὴ ἐλευθερία. Πρῶν καταπιεσμένες κοινωνικὲς ομάδες σταδιακὰ ἀνεξαρτητοποιοῦνται –οἱ μαῦροι, οἱ γυναῖκες, οἱ ὁμοφυλόφιλοι, οἱ ἀνάπηροι καὶ ἄλλοι– παίρνουν τὴν θέση τους στὴν Ἀμερικανικὴ κοινωνία.

ΠΛΟΥΤΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

πρῶτος κίνδυνος εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῆς πλουτοκρατίας, τὴν ὁποία ὀρίζω ὡς «κυβέρνησις τῆς εὐρωστῆς οἰκονομικῆς τάξεως» (δηλ. κυβέρνησις ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τοὺς κόλπους της καὶ δουλεύει γι’ αὐτήν). Φυσικὰ αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ στὴν Ἀμερικανικὴ Ἱστορία ποὺ οἱ εὐπορες τάξεις ἔχουν στὰ χέρια τους μεγάλη δύναμη: οἱ ἰδρυτὲς τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας ἦταν ἄνθρωποι πλούσιοι καὶ ἰσχυροί, οἱ ἰδιοκτῆτες τῶν φυτειῶν τοῦ Νότου διέθεταν ἀμύθητο πλοῦτο καὶ ἀπεριόριστη δύναμη (τὴν ὁποία μόνον ὁ

Ἐμφύλιος Πόλεμος κατάφερε νὰ περιορίσῃ). Στὸ τέλος τοῦ 18ου αἰ., κατὰ τὴν λεγόμενη Χρυσή Ἑποχή, οἱ «βαρῶνοι τῆς αἰσχοκέρδειας» συγκέντρωναν τεράστιο πλοῦτο καὶ ἀπέκτησαν μεγάλη δύναμη, ἀπαλλαγμένοι καθὼς ἦταν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ ἀκίνητης περιουσίας· ἀκολούθησε ἡ ἔκρηξη τοῦ χρηματιστηρίου τῆς δεκαετίας τοῦ '20 (καὶ τὸ κρᾶχ τοῦ 1928) καὶ τέλος τὰ «ξένοιαστα χρόνια» τοῦ Ρήγκαν καὶ τοῦ Κλίντον (δεκαετίες 1980-1990). Αὐτὸ ποὺ θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῇ εἶναι τὸ φαινόμενο, ποὺ ἀρχίζει νὰ διαφαίνεται τώρα. Ἀνάμεσα στὸ 1920 καὶ τὸ 1980 ἔγιναν ἀλματώδη βήματα πρὸς τὴν ἰσότητα. Μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ μέσου ἐργάτη βελτιώθηκε αἰσθητά. Σήμερα φαίνεται ὅτι τὰ κέρδη ἔχουν περιορισθῇ, ἂν ὅχι χαθῇ. Ἐδῶ καὶ δύο δεκαετίες βομβαρδιζόμαστε ἀπὸ τὴν «φιλελεύθερη ἐπιδό», ὅτι δηλαδή ὁ ρόλος τῆς κυβέρνησης εἶναι ἀρνητικός, ὅτι οἱ ρυθμίσεις καὶ ἡ φορολογία ζημιώνουν τὴν ἐλεύθερη ἀγορά, ὅτι γίνονται καταχρήσεις στὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας καὶ πρέπει νὰ γίνουν δραστηριότητες περικοπῆς καὶ τέλος, ὅτι ἡ συσσώρευση πλούτου εἶναι ἡ βασικὴ ἀμερικανικὴ «ἀρετή». Μᾶς ἔχει κυριεύσει μία μορφή πλουτομανίας. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἡ περίοδος κερδοσκοπίας τῆς φούσκας τοῦ χρηματιστηρίου. Πολλοὶ Ἀμερικανοὶ θεώρησαν αὐτὴν τὴν περίοδο ραγδαίαν ἀνάπτυξη ὡς καθαρῶς ἀσυνήτη ἀπὸ τὸν Θεό. **Ἐγὼ ἀποκάλεσα τὴν ἱερὴ ἀγέλαδα, ποὺ βασιλεύει, «Καπιταλισμὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν».** Ὁ Μαρξισμὸς ἔχει ἡττηθῇ καὶ οἱ φωνές, ποὺ στηλιτεύουν τὶς ὑπερβολές τῆς καπιταλιστικῆς ἀδυναμίας ἢ ὑπερασπίζονται τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ τὶς ἀρχές τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἐλάχιστες.

Ὁλόκληρο τὸ πολιτικὸ μας σύστημα ἔχει μολυνθῇ ἀπὸ τὴν διαφθορά. Οἱ πολιτικοὶ μεσάζοντες ἔχουν διαβρώσει ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς κυβέρνησης –τρέχουν ἀπὸ τὸ Κογκρέσσο στὸν Λευκὸ Οἶκο, στὶς πολιτείες καὶ τὶς δημοτικὲς ἀρχές. Ἡ ἀσυνδοσία τῶν εὐνοουμένων (ρουσφέτια, «τυχερά») ἔχει λάβει ἀνεξέλεγκτες διαστάσεις. Βασικὸς λόγος τῆς διαφθορᾶς εἶναι ἡ ἐπιρροὴ ποὺ ἀσκοῦν ἐκεῖνοι ποὺ «συνεισφέρουν» στὴν προεκλογικὴ ἐκστρατεία τῶν πολιτικῶν· εὐθύνη γι' αὐτὸ ἔχουν καὶ τὰ δύο μεγάλα κόμματα, ὅπως σωστὰ ἔχουν ἐπισημάνει ὁ Ράλφ Νάπερ καὶ ὁ Νόαμ Τσόμσκι. Τόσο οἱ Δημοκρατικοὶ ὅσο καὶ οἱ Ρεπουμπλικάνοι ξεδιψοῦν ἀπὸ τὴν «πηγή» τῆς συλλογικῆς γενναιοδωρίας καὶ ἔχουν εὐπορους ἄνδρες καὶ γυναῖκες σὲ ἡγετικὲς θέσεις. Ἡ δυναστεία τῶν Μποὺς εἶναι πολὺ πλούσια. Ὁ γερουσιαστὴς Κέρρου (ἂν καὶ ἀναμφισβήτητα νοιάζεται γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς μειονεκτοῦντες) εἶναι καὶ αὐτὸς πλούσιος, λόγω τῆς περιουσίας ποὺ κληρονόμησε ἡ γυναῖκα του. Ἀλήθεια, γιατί τὰ μέλη τοῦ Κογκρέσσου εἶναι κατὰ κύριο λόγο ἐπιχειρηματίες ἢ δικηγόροι; Γιατί τόσο λίγοι δάσκαλοι, καθηγητές, νοσοκόμες, προγραμματιστὲς ὑπολογιστῶν, νοικοκυρές, ἐπιστήμονες, φιλόσοφοι, ἐργάτες μᾶς ἀντιπροσωπεύουν στὰ σημαντικώτερα νομοθετικὰ σώματα τοῦ κράτους;

Τὸ νὰ θέσῃς ὑποψηφιότητα γιὰ δημόσιο ἀξίωμα κοστίζει. Ἀναμφίβολα οἱ Δημοκράτες ἐνδιαφέρονται περισσότερο γιὰ θέματα κοινωνικῆς πρόνοιας ἀπ' ὅσο οἱ Ρεπουμπλικάνοι. Ὅμως καὶ τὰ δύο κόμματα εὐθύνονται γιὰ τὴν τωρινὴ κρίση, κατὰ

τὴν ὁποία 45 ἑκατομμύρια Ἀμερικανοὶ δὲν διαθέτουν ἀσφάλεια ὑγείας· οἱ συντάξεις ἔχουν περιοχῇ· δὲν ἔχει θεσπισθῇ τὸ χαμηλότερο ὄριο ἡμερομισθίου· ὑπολογίζεται ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ ἐργάτες δουλεύουν 350 ἐπιπλέον ὥρες ἀπ' ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι συνάδελφοί τους καὶ ἀπολαμβάνουν λιγώτερες ἡμέρες διακοπῶν τὸν χρόνο. (Σημειωτέον, ὅτι στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖς παρατηρεῖται τὸ ὑψηλότερο ποσοστὸ νοικοκυριῶν μὲ δύο εἰσοδήματα.) Ἐλάχιστες μεταρρυθμίσεις ἔχουν τεθῇ σὲ ἰσχὺ ἀπὸ τὸ νομοθετικὸ σῶμα τῶν Η.Π.Α., διότι οἱ πλουτοκράτες εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ τὸ ἐλέγχουν καὶ «ἐπιμελῶς» φροντίζουν γιὰ τὰ συμφέροντά τους –μὲ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις. Κατὰ μία ἔννοια οἱ φλογεροὶ διάλογοι ἀνάμεσα στοὺς ὑποψηφίους χρησιμεύουν ὡς κάλυμμα γιὰ τὰ συμφέροντα ἐκεῖνων ποὺ ἐλέγχουν τὴν χώρα, καὶ δὲν πρόκειται γιὰ πραγματικὲς διαμάχες.

Ὁ Κέβιν Φίλιπς στὸ ἀξιοσημείωτο βιβλίο του «Πλοῦτος καὶ Δημοκρατία» (Broadway Books, 2002) ἐπισημαίνει, ὅτι οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖς παρουσιάζουν τὸν μεγαλύτερο βαθμὸ ἀνισότητος εἰσοδημάτων ἀνάμεσα στὶς πλούσιες δημοκρατίες. Ἔχει ἀναδυθῇ καὶ ἐδραιωθῇ μία πλουτοκρατικὴ τάξη, τῆς ὁποίας ἡ δύναμη διαρκῶς αὐξάνεται. Ὁ Φίλιπς παρουσιάζει στατιστικὲς, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες «ἀνάμεσα στὰ ἔτη 1979 καὶ 1989 τὸ ποσοστὸ πλούτου, ποὺ βρίσκεται στὰ χέρια μιᾶς προνομιούχου μερίδας πολιτῶν, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὸ 1% τοῦ πληθυσμοῦ, σχεδὸν διπλασιάσθηκε ἐκτοξευόμενον ἀπὸ τὸ 22% στὸ 39%. Τὴν ἴδια ἐποχὴ τὸ εἰσόδημα τοῦ μέσου Ἀμερικανοῦ ὑποχωροῦσε διαρκῶς, ἀκόμη καὶ στὰ χρόνια τοῦ Κλίντον. Τὸ 1999 τὸ πραγματικὸ καθαρὸ εἰσόδημα τῆς μεσαίας τάξης (60% τοῦ πληθυσμοῦ) ἦταν μικρότερον ἀπ' ὅ,τι τὸ 1977. Οἱ ἀνισότητες αὐτὲς συνεχίσθηκαν καὶ στὰ χρόνια τοῦ Κλίντον». Ἡ ἔκρηξη τοῦ χρηματιστηρίου, ποὺ σημειώθηκε τὴν δεκαετία τοῦ 1990, ἴσως καὶ νὰ διώγκωσε αὐτὰ τὰ μεγέθη. Γεγονὸς ὅμως εἶναι, ὅτι, ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ τὴν Προεδρεία ἀνέλαβε ὁ Τζῶρτζ Μπους, τὸ χάσμα ἀνάμεσα στὶς τάξεις μεγάλωσε καὶ συνεχίζει νὰ μεγαλώνῃ καὶ μάλιστα μὲ ταχύτερο ρυθμὸ. Ἄν ξεφυλλίσουμε τὸ Forbes, ὅπου ὑπάρχει κατάλογος μὲ τοὺς πλουσιώτερους ἀνθρώπους τῆς χρονιάς, μποροῦμε νὰ δοῦμε ποιοὶ εἶναι οἱ δισεκατομμυριοῦχοι· νέοι δισεκατομμυριοῦχοι μπαίνουν στὴν λίστα κάθε χρόνο καθὼς οἱ πλουτοκράτες τῶν νεοαναδυόμενων βιομηχανιῶν παραμερίζουν ἐκεῖνους ποὺ διαθέτουν ἀκίνητη περιουσία, πετρέλαιο ἢ βαρεῖα βιομηχανία. Οἱ πλουτοκράτες περνοῦν τὴν περιουσίαν τους στὶς ἐπόμενες γενεὲς τῶν οἰκογενειῶν τους μέσῳ καταθέσεων (ὅπως οἱ Ροκφέλλερ κι οἱ Ντυπὸν). Συχνὰ αὐτὲς οἱ περιουσίαι ἐξακολουθοῦν νὰ αὐξάνονται ἀκόμη καὶ τέσσερις ἢ πέντε γενεὲς μετὰ. Ὁ Φίλιπς ἐκτιμᾷ, ὅτι τοῦλάχιστον 100.000 οἰκογένειες διπλασίασαν ἢ τετραπλασίασαν τὴν περιουσίαν τους ἀνάμεσα στὸ 1982 καὶ τὸ 1999 (1/10 τοῦ 1% τοῦ πληθυσμοῦ). Διαμορφώνονται πλέον ἀνισότητες πολὺ μεγαλύτερες ἀπ' ὅ,τι στὴν Γαλλία, τὴν Ἀγγλία καὶ ἄλλες κοινωνίες ἀνάλογα δομημένες.

Αὐτὴ τὴν στιγμή βρισκόμαστε μπροστὰ στὴν δημιουργία μιᾶς κληρονομικῆς ἀριστοκρατίας κτηματιῶν καὶ κατόχων μετοχῶν, ποὺ δὲν ἐμφανίζονται πούθενά. Αὐτὴ ἡ κατάσταση θὰ παγιωθῇ, ἐφ' ὅσον συνεχισθῇ ἡ πολιτικὴ τοῦ Μπους, ἡ ὁποία συνίσταται α) στὴν μείωση (διαρκῇ), ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ μετατραπῇ καὶ σὲ κατάργηση τῶν φόρων

ακίνητης περιουσίας και β) μείωση των φόρων υψηλότερης κλίμακας (φόρων δηλαδή που επιβάλλονται σε ανθρώπους υψηλής οικονομικής στάθμης). Αυτό το προσφάτως θεσπισθέν από τον Μπούς πρόγραμμα μείωσης των φόρων, το οποίο υποστηρίχθηκε από σημαντικό αριθμό Δημοκρατών και σχεδόν όλους τους Ρεπουμπλικάνους, τέθηκε σε ενέργεια, προκειμένου να ενισχυθή το (κλυδωνιζόμενο) χρηματιστήριο και να αυξηθῇ ὁ «παράγων πλούτος».

Μεγάλες εταιρείες

ανάδειξη των μεγάλων εταιρειών ως κυρίαρχων στην αγορά αποτελεί τον δεύτερο μεγάλο κίνδυνο για το δημοκρατικό μας καθεστώς. Πρόκειται για μία πραγματικότητα, η οποία διαμορφώνεται εδώ και ένα μισόν αιώνα με σοβαρές βεβαίως συνέπειες.

Κατ' αρχάς υποβαθμίζεται το κλασικό μοντέλλο του Άνταμ Σμίθ, σύμφωνα με το οποίο η ελεύθερη αγορά προϋπέθετε την εύρυθμη λειτουργία-συνύπαρξη μικρών, ανεξάρτητων επιχειρήσεων, καταναλωτών και εργαζομένων. Σήμερα όμως η παραγωγή και η αγορά κυριαρχούνται από δύο-τρία όλιγοπώλια (μεγάλες εταιρείες). Και σχεδόν πάντα έχουν σχέση διαπλοκής με πολιτικούς αλλά και με το νομοθετικό και δικαστικό σώμα. Σε απάντηση στην εύρυθμη κυριαρχία των μεγάλων επιχειρήσεων, τα βιομηχανικά συνδικάτα προσπάθησαν κατά τις αρχές του 20ού αιώνα να κάνουν τις διαπραγματεύσεις τους συλλογικά. Από τότε το εργατικό κίνημα παρήκμασε και πολλά από τα μέλη του σήμερα εργάζονται για την κυβέρνηση. Στο παρελθόν η κυβέρνηση δρούσε εξισορροπητικά ανάμεσα στους εργαζόμενους και τους διοικητές των επιχειρήσεων· σήμερα η κυβέρνηση λειτουργεί ως υπερασπιστής των συμφερόντων των επιχειρηματιών. Η δύναμή της έχει περιορισθεί, διότι οι ισχυρές εταιρείες, προκειμένου να περιορίσουν τα έξοδά τους, απειλούν, σε περίπτωση που η κυβέρνηση δεν υπακούσει στις εντολές τους. Η διοίκηση χρησιμοποιεί το ίδιο κόλπο και έναντι των εργαζομένων, ούτως ώστε να αποφύγει την αύξηση των μισθών. Ο νέος παράγων κλειδί είναι, ότι οι εταιρείες έχουν γίνει πολυεθνικές· οι μεγαλύτερες από αυτές είναι ισχυρότερες, τόσο σε οικονομικό μέγεθος όσο και πολιτική επιρροή, απ' ό,τι οι περισσότερες εθνικές κυβερνήσεις (π.χ. General Electric, General Motors, Daimler-Benz, Sony, Exxon-Mobil, Lever Bros και Citicorp). Στις Η.Π.Α. δήμοι και πολιτείες έρχονται μεταξύ τους για την έδρα (εγκατάσταση στην περιοχή τους) εταιρειών τέτοιου μεγέθους. Για τον σκοπό αυτό προσφέρονται παντός είδους κίνητρα (χαμηλοί φόροι, επένδυση σε υποδομές χάριν της εταιρείας από την τοπική αυτοδιοίκηση ή την κυβέρνηση κ.λπ.). Είναι προφανές, ότι ο έλεγχος είναι στα χέρια των εταιρειών και όχι των κυβερνήσεων.

Για πολλούς συντηρητικούς στοχαστές, όπως ο Calvin Coolidge, «ή δουλειά της κυβέρνησης είναι να φροντίζει για τις επιχειρήσεις, “φροντίδα” μάλιστα ή οποία προηγείται όλων των άλλων, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, ή καταπολέμηση του φαινομένου του θερμοκηπίου, ή βελτίωση του συστήματος υγείας, ή οργάνωση καλύτερου συστήματος μεταφορών ή η προσιτή στέγαση στο κέντρο των πόλεων. Η δημοκρατική νομοθεσία μπορεί να ενεργοποιήσει ό,τιδήποτε, αρκεί αυτό να μην συνεπάγεται την μεταφορά κάποιας εταιρείας σε άλλο τόπο (με χαμηλότερη φορολογία). Έν τέλει είναι γεγονός, ότι οι οικονομικές δυνάμεις χαλκεύουν τις πολιτικές αποφάσεις. Αναλογισθείτε, τί συνέβη στα ποσοστά φόρων των εταιρειών τις δύο τελευταίες δεκαετίες». Από το 1996 έως το 2000 το 63% των αμερικανικών εταιρειών δεν πλήρωσε καθόλου φόρους, ενώ το 94% των καταβληθέντων φόρων ισοδυναμεί

μὲ λιγώτερο ἀπὸ 5% τοῦ καθαροῦ τους εἰσοδήματος. Ἐπιπλέον οἱ διευθυντὲς τῶν ἐταιρειῶν αὐτῶν ἀμείβονται μὲ τεράστιους μισθοὺς, παίρνουν ἐπιδόματα καὶ μετοχές, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν ἀυξάνονται τὰ κέρδη τῶν ἐπιχειρήσεών τους· ὅλα αὐτὰ τὴν στιγμήν ποὺ καταργήθηκαν ἑκατομμύρια θέσεις ἐργασίας καὶ οἱ μισθοὶ αὐξήθηκαν ἐλάχιστα ἢ καὶ καθόλου.

Ποῦ θέλω νὰ καταλήξω; Οὔτε ἡ κλασικὴ δημοκρατικὴ θεωρία οὔτε ἡ θεωρία τῆς ἀγορᾶς συμβιβάζονται μὲ τὶς μεγάλες πολυεθνικές, οἱ ὁποῖες ἔχουν τέτοια ἐξουσία, ὥστε νὰ ἀνταγωνίζονται τὴν ἐξουσία καὶ τὴν δύναμη τοῦ κράτους. Παίρνουν ἀποφάσεις, τὶς ὁποῖες οἱ κυβερνήσεις, τὸ νομοθετικὸ ἢ ἐκτελεστικὸ σῶμα ἀδυνατοῦν νὰ ἐλέγξουν ἢ νὰ παρακάμψουν. Μήπως ἡ Ἀμερικὴ ἔχει ἤδη ἀρχίσει νὰ ἐξαλλάσσεται σὲ μιὰ μεταδημοκρατικὴ κοινωνία;

Ἡ ἐξουσία τῶν Μ.Μ.Ε. καὶ ἡ κυριαρχία τῆς μετρίοτητας

ἡμέρα ἐρχόμαστε ἀντιμέτωποι μὲ μιὰ τρίτη ἀπειλή, πραγματικὸ κίνδυνο γιὰ μερικοὺς. Ἡ κεντρικὴ ιδέα, πάνω στὴν ὁποία βασίζεται μιὰ δημοκρατικὴ καὶ φιλελεύθερη κοινωνία εἶναι ἡ ἐλεύθερη διακίνηση ιδεῶν. Ὁ Τζὼν Ντιούι ὑποστήριξε, ὅτι ἡ ἐλεύθερη ἀνταλλαγὴ ιδεῶν καὶ ὁ πνευματικὸς πλοῦτος ποὺ προκύπτει ἀπ' αὐτὴν καθιστοῦν τοὺς ἀνθρώπους πρὸ προσηκτικῶν στίς κρίσεις τους, πρὸ σκεπτόμενων. Ὁ Πόππερ ἐκθείαζε τὴν ἀνοικτὴ κοινωνία.

Αὐτὴ ἡ ιδέα ἴσως εἶχε κάποιο νόημα σὲ μιὰ ἐποχὴ πρὸ οἱ πολῖτες, ὡς ἰδιώτες, μπορούσαν νὰ μιλήσουν ἄφοβα ἀπὸ ἓνα πρόχειρο βῆμα ρήτορα στὸ Χάιντ Πάρκ ἢ τὴν Γιούνιον Σκουερ ἢ νὰ μοιράζον φυλλάδια στίς γωνίες τῶν δρόμων, ὅταν πολλὲς φωνὲς μπορούσαν ν' ἀκουστοῦν στὸ δημαρχεῖο καὶ κάθε μεγάλῃ πόλῃ ἐξέδιδε πολλὲς ἐφημερίδες.

Σήμερα οἱ δημόσιες πλατεῖες κατακλύζονται ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε., ἔργο τῶν ὁποίων εἶναι συχνὰ τὸ νὰ καταπνίξουν φωνές, ποὺ τολμοῦν νὰ διαφωνοῦν. Τόσο οἱ οὐμανιστὲς ὅσο καὶ οἱ ἀντιδογματικοὶ ἀντετάχθησαν στίς ὁλοκληρωτικὲς κοινωνίες, διότι τὰ ὑπουργεῖα προπαγάνδας «περνοῦσαν» τὴν ἐπίσημη γραμμὴ τοῦ κόμματος συνθλίβοντας ὅποιαδήποτε ἀντίθετη ἄποψη. Σίγουρα δὲν ἔχουμε φθάσει σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἀκόμη, ὅμως ἓνα σιδηροῦν παραπέτασμα κλείνει τὴν Ἀμερικανικὴ κοινωνία. Πολὺ συχνὰ τὸ μόνο ποὺ ἀκούγεται εἶναι μιὰ ἡμι-ἐπίσημη προπαγάνδα.

Στὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης βλέπουμε καὶ πάλι τὴν ἐπιρροή, ἀλλὰ καὶ κυριαρχία τῶν μεγάλων ἐταιρειῶν. Στίς μέρες μας οἱ μεγάλοι παῖκτες γίνονται ὅλο καὶ λιγότεροι: Τζένεραλ Ἐλέκτρικ (NBC, CNBC, MSNBC)· Τάιμ Γουόρνερ (CNN)· Νιοῦξ Κόρπ (Mardoch's Fox network)· Ντίσνεϋ (ABC) καὶ Βιακὸμ (CBS). Οἱ μεγάλες ἐταιρεῖες κυριαρχοῦν στὴν τηλεόραση καὶ τὸ ραδιόφωνο, διαθέτουν τὰ περισσότερα καλωδιακὰ δίκτυα καὶ στούντιος παραγωγῆς ταινιῶν. Ἐχουν στὴν κυριολεξία «καταβροχθίσει» τὸν Τύπο. Ἀπὸ τότε ποὺ ἵδρυσεν (ἐδῶ καὶ 35 χρόνια) τὸν ἐκδοτικὸ οἶκο «Προμηθέας» (Prometheus Books), γνώρισα ἀνεξάρτητους ἐκδότες, τῶν ὁποίων οἱ οἴκοι περνοῦν σήμερα στὰ χέρια τῶν μεγάλων ἐταιρειῶν. Πέντε ἐταιρεῖες ἐλέγχουν τώρα τὸ 75%

της άγορής βιβλίων των Η.Π.Α. Δύο άπό αυτές είναι πολυεθνικές: ή Bertelsmann, μιá γερμανική μεγάλη εταιρεία, εκδίδει τó 30% τών βιβλίων που πωλούνται στίς Η.Π.Α.: ή Pearson, μιá βρετταννική εταιρεία, κυριαρχεί στό 30% τής άμερικανικής άγορής βιβλίου. Στίς Η.Π.Α. όλοένα και περισσότερες γίνονται οί άλυσίδες έπιχειρήσεων, που έχουν στην ιδιοκτησία τους έφημερίδες και περιοδικά. Στη Γαλλία δύο μόνο εταιρείες ή Groupe Industriel Marcel Dassaut και ή Lagardère έχουν στην κατοχή τους τó 70% του γαλλικού Τύπου. Τό ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και σέ άλλες καπιταλιστικές χώρες: για παράδειγμα στην Ίταλία ό Σύλβιο Μπερλουσκόνι, άρχηγός του κράτους και μεγαλοεπιχειρηματίας έχει στά χέρια του την τηλεόραση. Οί μεγιστάνες του Τύπου στην Γερμανία, Γαλλία και Άγγλία, όπως επίσης και σέ άλλες χώρες κάνουν τó ίδιο άκριβώς, άν και σ' αυτές τίς χώρες ή κυριαρχία τους στην τηλεόραση και τó ραδιόφωνο δέν είναι άπόλυτη, διότι περιορίζεται άπό την κρατική ραδιοφωνία και τηλεόραση. Στίς Ήνωμένες Πολιτείες δέν ύπάρχει πραγματικά άποτελεσματικό σύστημα άναμετάδοσης κρατικών προγραμμάτων παρα τίς προσπάθειες του PBS και του NPR.

Ό μεγαλύτερος κίνδυνος έντοπίζεται στην έπιλογή τών άναμεταδιδόμενων προγραμμάτων. Οί μεγάλες εταιρείες ένδιαφέρονται πρωτίστως για τὰ κέρδη: έτσι τὰ προγράμματα έπιλέγονται βάσει τής έμπορευσιμότητάς τους. Τό κριτήριό τους είναι τί πουλάει και όχι τί είναι άληθινό. Ή διασκέδαση «προηγείται» τής πληροφόρησης και τής παιδείας. Μοιραία έπέρχεται στειρότητα σέ ιδέες και άξιές και οί άνοιχτοί ορίζοντες τής έλεύθερης, δημοκρατικής κοινωνίας περιορίζονται.

Δέν παραβλέπω τόν ρόλο του Διαδικτύου. Κάποτε τó Διαδίκτυο έβάλλετο άπό κάποιους ως «χώρος δράσης άναρχικών (!)». Πολύ φοβάμαι ότι θα έλθη ή στιγμή, που ένας περιωρισμένος άριθμός «παικτών» θα κυριαρχήσει και σ' αυτό τó μέσον έπικοινωνίας. Παραδέχομαι ότι ύπάρχει κάποια διάσταση άπόψεων τής FOX και του NBC άπ' την μία μεριά και τών ABC, CBS και Time Warner άπ' την άλλη. Όμως άκόμη και σ' αυτόν τόν τομέα εταιρείες αυτού του μεγέθους σπανίως κριτικάρουν την δική τους έξουσία.

ΘΕΟΚΡΑΤΙΑ

τέταρτος μείζων κίνδυνος για την δημοκρατία μας είναι ή άνατριχιαστική πιθανότητα νά μετατραπούν οί Ήνωμένες Πολιτείες σέ θεοκρατική ή ήμιθεοκρατική κοινωνία. Έχουν ήδη άρχίσει σοβαρές τροποποιήσεις σέ άρθρα του Συντάγματος και ή άρχη του χωρισμού Έκκλησίας-Κράτους, ή όποία είχε την άμέριστη ύποστήριξη τών πολιτών έδώ και δύο δεκαετίες, έχει πλέον άρχίσει νά φαλκιδεύεται.

Ή δράση τής όργάνωσης «Θρησκευτικά Δικαιώματα» είναι ιδιαίτερος άνησυχητική. Σέ περίπτωση που έδραιώσει περαιτέρω την συμμαχία της με συντηρητι-

Στην ημερήσια προινή σύσκεψη στον Λευκό Οίκο ο πρόεδρος Μπους ανοίγει την συζήτηση με μία ποσειυχή. Στην φωτογραφία διακρίνονται εξ αριστερών οι Κόλιν Πάουελ, Τζωρτζ Μπους και Ντόναλντ Ράμσφελντ, ποσειυγόμενοι με βαθειά ενάβεια ίσως γιά την έπιτυχία των έπιχειρήσεων αίματηρης καταστολής στο Ιράκ, τó Άργανισιότάν κ.λ.τ. ή γιά την σωτηρία από τούς κυκλώνες.

κα στελέχη της Ἐκκλησίας, ἴσως πρέπει νὰ πάψουμε νὰ βλέπουμε τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες σὰν μία κοσμικὴ δημοκρατία, ἀμέτοχη σὲ θρησκευτικὰ ζητήματα καὶ ἡ ὁποία δὲν θὰ λάβῃ θέση ὑπὲρ τῶν θρησκευομένων πολιτῶν της. Σύμφωνα μὲ τὸ Ἀμερικανικὸ Σύνταγμα «τὸ Κογκρέσσο δὲν θὰ θέσῃ σὲ ἰσχὺν νόμο ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν σύσταση θρησκείας οὔτε μὲ τὴν ἀπαγόρευση θρησκείας». Ἡ διάταξη αὐτὴ σήμερα ἐπανερμηνεύεται ἀπὸ τοὺς δικαστὲς τοῦ Ἀνώτατου Δικαστηρίου κ.κ. William Rahaquist, Antonin Scalia καὶ Clarence Thomas ὡς ἐξῆς: τὸ Κογκρέσσο δὲν θὰ εὐνοήσῃ μία θρησκεία ἔναντι μιᾶς ἄλλης, ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ κυβέρνησις δὲν μπορεῖ νὰ εὐνοήσῃ τὴν πίστιν σὲ κάποια θρησκεία ἀπὸ τὴν ἀθεία. Ἀπ' ὅ,τι φαίνεται ὑπάρχει ἰσχυρὴ δημόσια ὑποστήριξη πρὸς τὶς μονοθεϊστικὲς θρησκείες (ἀκόμη καὶ στὶς τάξεις τῶν φιλελεύθερων ἀνθρώπων), δηλαδὴ τὶς θρησκείες τῆς Βίβλου (Χριστιανισμὸς, Ἰουδαϊσμὸς καὶ Ἰσλαμισμὸς). Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἑκατομμύρια ἰνδουϊστῶν, βουδδιστῶν, Σίχ, ἄθεων, ἀγνωστικιστῶν καὶ ἀνθρωπιστῶν στὶς Η.Π.Α. εἶναι δύσκολο νὰ φαντασθοῦμε, τί εἶδους ἐπιχείρημα (νομικὸ) θὰ ἐπινοήσῃ στὸ μέλλον κάποιο συντηρητικὸ δικαστήριον, προκειμένου νὰ ἀρνηθῇ ἀνάλογη προστασία (σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα).

Σημειωτέον, ὅτι ὑπάρχουν ἄτομα ποὺ δηλώνουν εὐθαρσῶς ὅτι αὐτὸ ἀκριβῶς σκοπεύουν νὰ κάνουν. Ἡ προσπάθεια τοῦ Μπους νὰ στηρίξῃ τὰ χριστιανικὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ ἡ ἐνίσχυση ἀπὸ μέρους του τῶν θρησκευτικῶν ὁργανώσεων μὲ ὄργανο τὸ δημόσιο χρήμα εἶναι μία μάχη, ἡ ὁποία βρίσκεται σὲ ἐξέλιξη.

Φυσικὰ βασίζεται στὴν ἐλεύθερη ἐρμηνεία (καὶ ἐφαρμογὴ) τῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος. Ὁ συστηματικὸς διορισμὸς συντηρητικῶν καὶ θρησκόληπτων ἀτόμων σὲ θέσεις κλειδιὰ στὰ δικαστήρια θὰ ἐδραιώσῃ αὐτὴ τὴν πρακτικὴ. Στὸ Κογκρέσσο οἱ Δημοκρατικοὶ ἀντετάχθησαν σ' αὐτὴ τὴν πολιτικὴ, ἂν καὶ οἱ περισσότεροι Δημοκρατικοὶ πολιτικοὶ ἐξέφρασαν τὴν εὐλάβειά τους δημοσίως (τοῦ κ. Κέρρυ συμπεριλαμβανομένου) καὶ οὐδεὶς ἦταν πρόθυμος νὰ δηλώσῃ ὅτι εἶναι ἄθεος. Κατὰ τὴν γνώμη μου αὐτὴ ἡ εὐθεΐα βολὴ κατὰ τοῦ Συντάγματος δὲν ἐλήφθη σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὸ ἀνθρωπιστικὸ κίνημα στὶς Η.Π.Α.

Ὅταν ἡ ἐτικέττα «κοσμικὸς ἀνθρωπισμὸς» εἰσῆχθη στὴν λαϊκὴ ὁρολογία στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '70 καὶ στὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ '80, ἡ ὁργάνωση «Θρησκευτικὰ Δικαιώματα» ὑπεστήριξε, ὅτι «ὁ κοσμικὸς ἀνθρωπισμὸς εἶναι θρησκεία» καὶ ὡς τέτοια θὰ πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὰ δημόσια σχολεῖα καὶ τὰ πανεπιστήμια, τὰ δικαστήρια καὶ τὰ ἄλλα ἰδρύματα, ποὺ στηρίζονται ἀπὸ τὴν κυβέρνηση. Τὸ νομικὸ ἐπιχείρημα γι' αὐτὸ εἶναι μᾶλλον περίπλοκο. Ἄν ὁ κοσμικὸς οὐμανισμὸς εἶναι θρησκεία, τότε παραβιάζει τὴν ρήτρα τοῦ Συντάγματος. Τὸ Συμβούλιο Κοσμικοῦ Οὐμανισμοῦ (The Council of Secular Humanism) ἀρνεῖται ὅτι ὁ οὐμανισμὸς ἔχει πραγματικὴ σχέση μὲ τὴν θρησκεία.

Αὐτὴ ἡ ἀναμέτρηση πῆρε δύο μορφὲς στὴν ἀρχὴ τῆς δεκαετίας τοῦ '80. Κατ' ἀρχὰς στὴν πόλη Μόμπαιλ τῆς Ἀλαμπάμα, ὁ δικαστὴς τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Δικαστηρίου

τῆς περιοχῆς Μπρέβαρντ Χάντ ἀπαγόρευσε τὴν κυκλοφορία 45 βιβλίων στὰ δημόσια σχολεῖα συγγραφέων ὅπως οἱ Τζὼν Ντιούι, Ἄμπρααμ Μάσλοου καὶ Ρίτσαρντ Χόφσταντερ, μὲ τὸν ἰσχυρισμό, ὅτι ἀσπάζονται «τὴν θρησκεία τοῦ κοσμικοῦ οὐμανισμού». Μοῦ ζητήθηκε ἀπὸ τὴν Ἑνωση Πολιτικῶν Ἐλευθεριῶν τῆς Ἀμερικῆς νὰ ἐκπροσωπήσω ἐκείνους ποὺ θεωροῦν, ὅτι ὁ κοσμικὸς οὐμανισμὸς δὲν εἶναι θρησκεία. Ἐπεσήμανα ὅτι ἡ στάση τοῦ δικαστοῦ Χάντ θύμιζε Ἱερὰ Ἐξέταση. Εὐτυχῶς ἡ ἀπόφασί του ἀκυρώθηκε στὸ Ἐφετεῖο. Ἄν αὐτὸ συνέβαινε σήμερα, δὲν ξέρω ποιά θὰ ἦταν ἡ ἔκβαση τῆς ὑπόθεσης στὸ Ἐφετεῖο.

Ἄλλη μιὰ διαμάχη ξέσπασε μὲ τὴν διδασκαλία τῆς ψευδο-ἐπιστημονικῆς θεωρίας τῆς «Εὐφυοῦς Δημιουργίας» παράλληλα μὲ τὴν Θεωρία τῆς Ἐξέλιξης, τὴν ὁποία ἡ ὀργάνωση «Θρησκευτικὰ Δικαιώματα» παρουσίασε ὡς δόγμα τῆς «θρησκείας τοῦ Κοσμικοῦ Οὐμανισμοῦ».

Μέχρι τὸ 2000 καμία ἀπὸ αὐτὲς τὶς προσπάθειες ἐπιστροφῆς στὸν σκοταδισμό δὲν πέτυχε. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Τζῶρτζ Μπους πυροδότησε νέα ἐκρηξη. Ἡ ἀνάφλεξη προῆλθε ἀπὸ τὸν Τίμ Λὰ Ἔ (συγγραφέα τῆς σειρᾶς μυθιστορημάτων «Left Behind», τῆς πιδὶ δημοφίλου, ποὺ ἐκδόθηκέ ποτε) καὶ τὸν Ντέιβιντ Νέμπελ, ἀνώτατο κρατικὸ ἀξιωματοῦχο. Μὲ τὸ βιβλίο τους «Mind Siege» (=Πολιορκία τοῦ Μυαλοῦ) ἔρριξαν τὸ γάντι. Μ' αὐτὸ ἄρχισε νὰ λειτουργῇ καὶ πάλι ὁ φαῦλος κύκλος: ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀνθρωπισμὸς εἶναι θρησκεία, ὅτι χρειάζονται ἑκατομμύρια εὐαγγελιστὲς στρατιῶτες, νὰ τὸν ξερριζώσουν ἀπ' τὴν δημόσια ζωὴ καὶ κυρίως ἀπὸ τὰ σχολεῖα, τὰ κολλέγια καὶ τὰ πανεπιστήμια. Αὐτὴ τὴ στιγμή ὀργανώνεται ἐκστρατεία κατὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ σὲ δεκάδες χιλιάδες ἐκκλησίες. Ἐκατοντάδες χιλιάδες βιβλία ἔχουν διανεμηθῇ δωρεάν, προκειμένου νὰ ξεριζωθῇ τὸ «κακό».

Ἄραγε ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν ἢ νὰ τὰ θεωρήσουμε ἀνοησίες καὶ νὰ ἀδιαφορήσουμε; Δυστυχῶς ὁ Τίμ Λὰ Ἔ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀσχοῦν ἰσχυρὴ ἐπιρροὴ στὴν κυβέρνησις Μπους. Θὰ συνεχίσῃ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐκφοβίζει ὅσους βρίσκονται στὴν ἐξουσία καὶ νὰ τοὺς ἐξαναγκάζῃ νὰ ἐπικαλοῦνται τὸ «θεῖον», ὅποιο πολιτικὸ κόμμα κι ἂν ἐκπροσωποῦν;

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν Θεωρία τῆς Ἐξέλιξης, ὁ φρικιαστικὸς σκοταδισμὸς ἐπανερχεται, ἀλλὰ αὐτὴ τὴν φορὰ φορῶντας τὸν μανδύα τοῦ «Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ» καὶ μὲ νέους συμμάχους. Ἡ Θεωρία τῆς Ἐξέλιξης ἀμφισβητεῖται ἀπὸ πολιτεία σὲ πολιτεία, προκειμένου νὰ κερδίσῃ ἔδαφος ἡ Θεωρία τοῦ Εὐφυοῦς Σχεδιασμοῦ. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ὁ Μπους διορίζει πιδὶ συντηρητικὸς δικαστὲς εἶναι βέβαιο, ὅτι ἡ ἔκβαση αὐτῶν τῶν διενέξεων στὰ δικαστήρια θὰ εἶναι ἄλλη. Ἡ κυβέρνησις ξεκάθαρα τάσσεται ὑπὲρ τῆς «εὐλάβειας».

Καλούμεθα πλέον νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὴν ἐλευθερία καὶ μάλιστα στοὺς τομεῖς τῆς ἔρευνας καὶ τῆς Ἐπιστήμης. Στὴν χώρα πλέον πνέει ἀέρας θρησκοληψίας, καὶ παρατηροῦμε ἀλλαγὴ ἀκόμη καὶ στὴν στάση τῶν κρατικῶν λειτουργῶν, ἐνώπιον τῶν ὁποίων κανεὶς πλέον δὲν τολμᾷ νὰ ὑπερασπιστῇ τὸ δικαίωμα στὴν διαφωνία, στὴν ἄλλη ἀποψη.

Συμπεράσματα

Ἀμερικανική Δημοκρατία κινδυνεύει **1)** ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη μιᾶς ἰσχυρὰ θεμελιωμένης πλουτοκρατίας μὲ τεράστια δύναμη καὶ πλοῦτο· **2)** τὴν ἀνάπτυξη μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ στρατιωτικο-βιομηχανικο-τεχνολογικῶν συγκροτημάτων· **3)** τὴν κυριαρχία τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐταιρειῶν στὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ **4)** τὸν κίνδυνο νὰ μετατραποῦμε σὲ θεοκρατία: ἓνα ἔθνος κάτω ἀπὸ ἓναν Θεό, στὸν ὁποῖο ὅποιοι δὲν πιστεύει δὲν θεωρεῖται Ἀμερικανός (!).

Πρέπει νὰ θέσουμε τὸ ἐρώτημα: εἴμαστε ἤδη μιὰ μεταδημοκρατικὴ κοινωνία; Ἐνδεχομένως ἡ κατάσταση νὰ εἶναι ἀναστρέψιμη, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ δώσουμε μάχες. Μακροπρόθεσμα, θὰ πρέπει νὰ στοχεύσουμε σ' ἓναν νέο Διαφωτισμό, ὁ ὁποῖος θὰ ὑπερασπίζεται τὸ δίκαιο, τὴν Ἐπιστήμη, τὴν ἐλεύθερη ἔρευνα καὶ τὸ δικαίωμα στὴν μὴ θρησκευτικότητα –ἀν ἔχουμε χρόνον νὰ τὸ κάνουμε αὐτό.

Ἄν δῶ τὸ ὅλο θέμα ἀπαισιόδοξα διαβλέπω ἄλλον ἓναν κίνδυνο γιὰ τοὺς δημοκρατικούς θεσμούς. Εἶναι ἀδύνατον γιὰ ἓνα ἔθνος-κράτος (δημοκρατικὸ ἢ μὴ) νὰ λύσῃ μόνο του τὰ προβλήματά του (οἰκονομικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά, πολιτιστικά). Κι ὁ λόγος εἶναι, ὅτι τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουμε εἶναι οἰκουμενικά. Οἱ Εὐρωπαῖοι ἀντελήφθησαν αὐτὴ τὴν ἀλήθεια καὶ ἐργάζονται γιὰ τὴν ἐνδυνάμωση τῶν νέων εὐρωπαϊκῶν θεσμῶν –ἓνα Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο καὶ ἓνα νέο Σύνταγμα– καὶ βεβαίως τὸ Παγκόσμιο Δικαστήριο.

Μόνον ἡ παρούσα ἡγεσία στὴν Ἀμερικὴ παραμένει στὴν ἀπομόνωση τῆς ὑπεροψίας της, ἀρνούμενη νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν νομιμότητα τοῦ Παγκόσμιου Δικαστηρίου καὶ νὰ τηρήσῃ τὶς Συνθήκες· ἡ μόνη χώρα ποὺ περιφρονεῖ τὴν Ἀρχὴ τῆς Συλλογικῆς Ἀσφάλειας τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν εἶναι οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖς τῆς Ἀμερικῆς· καθὼς ἐπίσης, εἶναι γνωστό, ὅτι μὲ περισσὴ ἀλαζονεία, ἀνέλαβαν τὸν ρόλο τοῦ χωροφύλακα τῆς οἰκουμένης, καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ ρωτήσουν τοὺς ἄλλους. Ἐχοντας τὴν ἀπόλυτὴ ὑπεροχὴ τῶν ὅπλων μαζικῆς καταστροφῆς, ἐννοοῦν νὰ ἐπιβάλλουν τὴν γνώμη τους στοὺς ἄλλους. Αὐτὸ ποὺ εἶναι ἀπορίας ἄξιον, εἶναι τὸ ὅτι ἀνάμεσα στὶς μεγάλες δυνάμεις τοῦ κόσμου, μόνο οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖς εἶναι προσηλωμένες σὲ μιὰ ἀπαρχαιωμένη θεοκρατικὴ ἀντίληψη τοῦ κόσμου.

Αὐτὲς οἱ ἐξελίξεις ἀποτελοῦν πρόκληση γιὰ τοὺς ἀνθρωπιστές, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς φιλελεύθερους ἀνθρώπους, νὰ ἐργασθοῦν, νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴν ἐδραίωση τῆς δημοκρατίας παγκοσμίως.

Πρέπει νὰ ὀρίσουμε τὸ ἰδεολογικὸ μας πλαίσιο καὶ νὰ τὸ προασπίσουμε. Πρέπει νὰ ὑπερασπισθοῦμε τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ τὶς ἀξίες. Ἡ μάχη εἶναι φοβερή, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε ἄλλὴ ἐπιλογή.

Μετάφραση: Ἀρτεμὺς Γεωργιάδου

Paul Kurtz

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Χριστιανοβυζαντινορρωμιοσύνη έναντίον «Δαυλοῦ»

Στις 2 Μαρτίου θα εκδικασθούν στο Έφετείο Αθηνών οί άγωγές του «Δαυλοῦ»

α) κατὰ τῆς ΕΡΤ Α.Ε., ποὺ λογόκρινε μὲ βυζαντινὰ κριτήρια καὶ «ἔκοψε στὸν ἀέρα» καὶ στοὺς τρεῖς διαύλους τῆς τῆ μεταδόσε συμφωνημένου καὶ πληρωμένου μηνύματός μας σχετικοῦ μὲ τὴν ἀνακάλυψη στὴν Ὀλυμπία εὐρημάτων ἀπὸ Γερμανοὺς ἀρχαιολόγους, ποὺ ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὶς Ὀλυμπιάδες καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσὶ τους ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς (τὸ αἰτιολογικὸ τῆς Κρατικῆς Τηλεόρασε ἦταν, ὅτι ἡ εἶδηση αὐτὴ «ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ») καὶ

β) κατὰ τῆς ἐφημερίδας «Χριστιανική», ἡ ὁποία χαρακτήρισε τὸν «Δανλὸ» φασιστικὸ περιοδικό, ποὺ ἐφαρμόζει τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος ποὺ εἶχε ἰδρύσει ὁ Χίτλερ στὴ Γερμανία (!) καὶ τὸν Μίκη Θεοδωράκη «ἐθνοφυλετιστὴ», διότι δημοσιεύσαμε συνέντευξή ποὺ μᾶς παραχώρησε ὁ μουσικοσυνθέτης, μὲ τὴν ὁποία ζήτησε τὴν κατάργησιν τῶν Ὁρθοκεντρικῶν ὡς μαθήματος τῆς Κρατικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Στὰ Πρωτοδικεῖα καὶ οἱ δύο αὐτὲς άγωγές μας εἶχαν **φυσικὰ** ἀπορριφθῇ. (Μάρτυς ὑπεράσπισε τῆς «Χριστιανικῆς» εἶναι ὁ βουλευτὴς Στ. Παπαθεμελιῆς.)

Οἱ δύο ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετείου θα ἐκδοθοῦν στὶς ἐπόμενες ἐβδομάδες. Ὅπως ἔχομε προαναγγεῖλει, θα προσφύγουμε στὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριον, ἂν δὲν δικαιωθοῦμε στὴν ἐγχώρια Δικαιοσύνη.

Δ.Ι.Δ.

Ἡ Ρωμιοσύνη «ἀπορροφᾷ» τὴ Στυμφαλία...

«Δακρυγόνα γιὰ τὸ νερὸ τῆς Στυμφαλίας» («Ε», 18-10-2005). Ἀπερίγραπτη εἰκόνα κατὰ γεωργῶν, ποὺ ὑπερασπίζονται τὶς ἐστίες τους. «Οἱ δ' ἔχον Ἀρκαδίην ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπύ, ...Στύμφαλόν τ' εἶχον...» (Ὁμήρου Ἰλ. Β 605-608). «Ἐρμῆς δε ψυχὰς Κηλλήνιος ἐξεκαλεῖτο ἀνδρῶν μνηστήρων.» (Ὁμήρου Ὀδύς. ω 1.) Ἡ λίμνη τῆς Στυμφαλίας, ὅπου ὁ Ἡρακλῆς κατετόξευσε τὶς Στυμφαλίδες Ὕρνιθες, ἐξαφανίζεται. Αὐτὸ τὸ νερὸ θέλουν νὰ πάρουν γιὰ ὑδρευσιν τῆς Κορίνθου, λένε, ὑπάρχει «ὑπουργικὴ ἀπόφαση». Ἄν τοὺς πάρουν τὸ νερὸ, πῶς θὰ ζήσουν; Τότε θὰ φύγουν καὶ αὐτοί, ποὺ δὲν εἶναι ἐπήλυδες. Εἶναι γηγενεῖς, αὐτόχθονες.

Σ.Φ.

Καύση νεκρῶν καὶ Ὁρθοδοξία

Ἡ καύση τῶν νεκρῶν ἦταν δέον καὶ μέλημα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ὁ Ὅμηρος περιγράφει: ❶ «ὥς Ἀχιλλεὺς ἐτάροιο ὀδύρετο ὅστέα καίων (τοῦ Πατρόκλου)». ❷ Ὁκτωκαδεκάτῃ δε δόμεν πυρί... Καίετο δ' ἐν τ' ἐσθθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῶ καὶ μέλιτι γλυκερῶ» (γιὰ τὴν καύση τῆς σοροῦ τοῦ Ἀχιλλέως). Ὑστερα τὰ λενκὰ ὁστέα ἔπλεναν, «οἶνω ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι», σκεπάζοντάς τα «δίπλακι δημῶ», τὰ ἐναπέθεταν «ἐς χρύσεον ἀμφιφορῆα». Ὡστε οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔκαιαν τοὺς νεκροὺς τους. Ερώτημα: Γιατί ἀρνείται ὁ ὀρθόδοξος κληρὸς τὴν καύση τῶν νεκρῶν;

Τὶ κάνει νιάου-νιάου στὰ κεραμίδια;

Σ.Φ.

Ἀσία ἐναντίον Εὐρώπης

Οἱ δύο παγκόσμιοι πόλεμοι ἰσοπέδωσαν δύο φορές τὴν Εὐρώπη τιμωρώντας τὴν, ἐπειδὴ ἦταν «σοφροφιλία» τῶν Ἑλληνικῶν Τεχνῶν, Γραμμάτων, Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψεως, ὅπως ξαναγίνεται σήμερον. Ἡ Εὐρώπη λοιπὸν πάλι θὰ τιμωρηθῇ, θὰ γονατίσῃ μὲ τὸν «πόλεμον τῆς μαντήλας» καὶ τοὺς «καμικάζι τοῦ Ἀλλάχ». Μόνον οἱ ἀσιατικὲς θρησκείες μποροῦν νὰ μεταβάλουν ἔναν ἄκακον ἄνθρωπον σὲ κτήνος, ποὺ νὰ ἐπιδίδεται σὲ φρικτὰ βασανιστήρια καὶ ἀπάνθρωπα ἐγκλήματα ἐναντίον τῶν «ἀλλοθρησκῶν».

Α.Ρ.

Θὰ ἀνθίξε ἡ Γῆ...

Σήμερα ὁ τάχατος οἰκουμενισμὸς τῶν ἐξουσιαστῶν καὶ περιοῦσιων διασπᾷ διὰ τῆς οἰκονομίας τὸ πλέγμα τοῦ ψυχισμοῦ τῶν ἐθνῶν, μεταβάλλοντας τὸ σύνολο σὲ ψοφοδεεῖς ὑπαλλήλους ἄγριων

ἀφεντικῶν ἀπὸ Κίνα, Ἰνδία, Ἀμερική, Ἀφρική, μέχρι τὴ Ρωσία. Ἡ ἐργασία ἀπὸ χαρὰ καὶ καταξίωση ἔγινε τσιφουταργιδ τοῦ μεπexατὰ μὲ ἐξαθλιωμένους ἐργαζόμενους στὴν τανάλια τῶν ἀναγκῶν, ποὺ αὐτοὶ καθορίζουν καὶ ἐμπορεύονται σὲ κοινωνίες ἀμορφῶτων καὶ καταναλωτῶν. Ἡ τεχνολογία ἀνήκει στὴν ἀνθρωπότητα καὶ στὸ δξυγόνο τῆς ἀτμόσφαιρας καὶ ὄχι σὲ ἀόρατα στρατιωτικο-οικονομικὰ ἱερατεῖα μιᾶς κατ' ἐπίφαση δημοκρατίας.

Οἱ δικτατορίες τῶν θρησκειῶν σὰν πνευματικοὶ τοποτηρητὲς ἀπαγορεύουν κάθε τέτοια ἐν τῷ βάθει ἐνημέρωση. Θὰ ἔπρεπε φωτισμένες κυβερνήσεις νὰ πάψουν τὶς θρησκείες καὶ αὐτόματα οἱ λαοὶ οἰκολογικὰ καὶ ἀνθρώπινα νὰ μοίραζαν δίκαια τὸ δξυγόνο καὶ τὶς ψυχές τους, καθὼς ἡ μόρφωση θὰ ἦταν κοινωνικὸ ἐλεύθερο ἀγαθό, ὥστε νὰ γενοῦν ὅ,τι ὁμορφο μικρὸ ἢ μεγάλο μᾶς ἄφησε ἡ Ἱστορία. Καὶ ἐνῶ ἐπετεύχθη μία διεθνοποίηση λόγῳ τῶν μέσων, αὐτὴ ἀντιθέτως γεννᾷ καινούργιο Μεσαίωνα, γιατί ἀπὸ πίσω εἶναι οἱ ἴδιοι πάντα. Βεβαίως μιὰ τέτοια ἐπανάσταση θὰ κατακτούσε καὶ αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ἄγριους διῶχτες τῆς, διότι θὰ ἄνθιξε κυριολεκτικὰ ἡ Γῆ. Τὸ κακὸ ἔχει μπουχτίσει τὸν ἄνθρωπο, ἀσυνείδητα ζητᾷ μία ἄνοιξη, λύτρωση...

Π.Γ.

Ὁ βυζαντινὸς στρατὸς μας

Ἀπὸ τὸ «Ἱστορικὸ Ἐπετειολόγιο τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ»: 8 Νοεμβρίου:

“8-11-392: Ὁ Βυζαντινὸς Αὐτοκράτορας Θεοδόσιος ὁ Μέγας θέτει ἐκτὸς νόμου τὴν εἰδωλολατρία, ἀνακηρύσσοντας ἐπίσημη θρησκεία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους τὸν Χριστιανισμὸ (Ὁρθοδοξία).

8-11-960: Βυζαντινὰ στρατεύματα ὑπὸ τὸ Λέοντα Φωκᾶ ἀνακαταλαμβάνουν τὴν Ἀνδρασὸ τῆς Μ. Ἀσίας ἀπὸ τοὺς Ἀραβες.”

Καὶ ἡ «Ἐπικαιρότητα» τοῦ ἀρμόδιου ὑπουργείου:

«Στὰ θυρανοίξια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν στὸ Στρατόπεδο τοῦ ΚΕΕΜ στὴ Σπάρτη, παρενρέθη ὁ Ὑφυπουργὸς Ἑθνικῆς Ἄμυνας κ. Β. Ι. Μιχαλολιάκος τὴν Κυριακὴ, 6/11/05, ἐκπροσωπώντας τὸ ὑπουργεῖο. Σὲ σύντομη ὁμιλία του μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ὁ κ. Μιχαλολιάκος, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στὴν ἀρμονικὴ σύζευξη Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ κ.λπ.»

Μπορεῖ νὰ εἰκάσει κανεὶς, γιὰ ποῖο στρατὸ μιλάμε, σὲ ποιά ἐποχὴ καὶ σὲ ποιά χώρα ζοῦμε; Στὸ Βυζάντιο ἢ στὴν Ἑλλάδα; Καὶ τὸ σπουδαιότερο: Ποιοὶ ἐπιτέλους εἴμαστε;

Π.Κ.

Θαῦμα

...Κι ὅμως, μετὰ τὸν σάλο ποὺ ξέσπασε γιὰ τὴ διαφθορὰ στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, ὅλα ὡς ἐκ θαύματος ἐπαγγέλθαι στὴν προὸ σκανδάλων ἐποχὴ.

Γίνονται ἢ δὲν γίνονται λοιπὸν «θαύματα»;

Α.Π.

Τὰ σιαμαῖα

Ἄν (ὅπως ἀπὸ ἄμβωνος κηρύττει ὁ κ. Χριστόδουλος) ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι σιαμαῖα ἀδέλφια, σίγουρα αὐτὸ εἶναι ἀνωμαλία, καὶ ὁ χωρισμὸς τους εἶναι πλέον ἀνάγκη. Εὐτυχῶς ὁ χωρισμὸς αὐτὸς δὲν θὰ πληγώσει τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, μὰ θὰ τὸ θεραπεύει ἀπὸ μία τερατογένεση, ποὺ αἰῶνες τώρα ὑπάρχει καὶ ποὺ τὴν ὀνομάζουν Ἑλληνοχριστιανισμὸ.

Ἡ νέα γενιὰ ἔρχεται μὲ ὁράματα καὶ γνώση νὰ δώσει τέλος στὸ σιαμαῖο αὐτὸ ἔκτρωμα. Δυστυχῶς γιὰ τὸν κ. Χριστόδουλο τὸ νερὸ ἔχει μὴ στὸ αὐλάκι, ἀλλὰ αὐτὸς θὰ τὸ ἀντιληφθῇ ὅταν θὰ εἶναι πιὰ ἀσταμάτητος χεῖμαρρος.

Π.Ν.

Ἐπέτειος Ἑθνικῆς Νίκης

Ἐ, σεῖς, ὑποκριτές!

Αὐτὰ εἶναι τὰ κατορθώματά σας;

Σκοτώνετε ἀνθρώπους

καὶ προσκυνᾶτε τὰ εἰκονίσματά σας;

Αἰδῶς, ἀχρεῖοι! Ὅχι ἄλλη ἀλαζονεία.

Ἀκόμη κι ὁ ἀνύπαρκτος Θεὸς σας

τῶν ἐγκλημάτων σας δὲν θὰ δεχθῇ

τ' ἀνίερο εὐχαριστῶ σας.

Μτφρ. Α.Γ.

Roberts Burns (1759-1796)

Η ΦΥΛΗ ΚΡΙ ΤΟΥ ΚΑΝΑΔΑ ΜΙΛΑΕΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ;

Ευτυχώς να εργάζομαι σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης δασκάλων στην έπαρχία Μανιτόμπα του Καναδά. Το πρόγραμμα είναι μοναδικό και έπινοήθηκε από έναν Έλληνα καθηγητή, τον Παντελή Χαλαμανδάρη, άμέσως μόλις ήρθε στην περιοχή αυτή του Καναδά. Ο Χαλαμανδάρης ζήτησε να βρῇ δασκάλους έρυθρόδερμους (γηγενείς). Όλοι του είπαν πώς οί γηγενείς δέν είναι ικανοί να σπουδάσουν. Αυτό έγινε στις αρχές τῆς δεκαετίας του 1970. Από τότε οί γηγενείς έχουν αποδειχθῇ κατάλληλοι για όλους τούς κλάδους πανεπιστημιακών σπουδών και σήμερα είναι ικανώτατοι γιατροί, δάσκαλοι, όδοντίατροι, καθηγητές κ.λπ.

Το πρόγραμμα αυτό είναι πολύ επιτυχές. Οί Κρί, μόλις πάρουν τὸ δίπλωμά τους, συνεχίζουν τὴν ζωή τους στην δική τους κοινωνία ὡς δάσκαλοι πλέον και ὄχι ὡς ἀγράμματοι πολίτες χωρίς ειδικότητα. Ἡ εκπαίδευσή τους γίνεται ἐπὶ τόπου και διαρκεί 5 χρόνια. Οί καθηγητὲς τῶν καναδικῶν πανεπιστημίων πηγαίνουν και διδάσκουν τὰ μαθήματα στην περιοχή τῶν ιθαγενῶν. (Οί περισσότεροι τῶν μαθητῶν είναι παντρεμένοι, συνήθως με παιδιά.) Ἐτσι προκύπτει τὸ φαινόμενο τῶν «περιφερόμενων καθηγητῶν» –ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀπὸ αὐτούς– πού ταξιδεύουν ἀπὸ τὸ πανεπιστημιακὸ κέντρο, για να διδάξουν σε μία αἶθουσα σε χωριὸ ἢ κομόπολη ιθαγενῶν.

Οί γηγενείς αὐτοὶ δέν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ αὐτοὺς τοῦ Μεξικοῦ ἢ τούς Ἴνκας, πού είναι πιὸ γνωστοὶ σε διεθνὲς ἐπίπεδο. Ἄν και πολλοὶ ἀπὸ τούς

γηγενεῖς τοῦ Καναδᾶ (ιδίως πρὸς βορρᾶν) ἔχουν χαρακτηριστικὰ ἀσιατικά, (κινεζικά, μογγολικά), ἄλλοι μοιάζουν πολὺν μὲ Ἕλληνες ἢ μὲ κατοίκους τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου γενικά. Ἡ ἀγάπη τους γιὰ τὸν ἀθλητισμό, τὸ τραγούδι καὶ τὸ χορὸ θὰ μπορούσε νὰ τοὺς ταυτίσῃ μὲ μεσογειακοὺς λαοὺς. Τὸ κάπως καστανὸ δέρμα τοὺς δηλώνει καταγωγὴ ἀπὸ πιδὸ χαμηλὸ παράλληλο ἀπὸ αὐτὸν ποὺ βρίσκονται σήμερα στὸν Καναδᾶ (ἀπὸ τὸν 460 μέχρι τὸν 60ο βόρειο). Ἐπειδὴ ὁλόκληρος ὁ Καναδᾶς ἦταν κάτω ἀπὸ τοὺς παγετῶνες μέχρι περίπου τὸ 10.000 π.Χ., οἱ γηγενεῖς μετακόμισαν ἀπὸ τὸν νότο τὶς ἐπόμενες χιλιετίες, ὅταν οἱ περιοχὲς σιγὰ σιγὰ ἀπελευθερώνονταν ἀπὸ τοὺς πάγους καὶ τὰ νερὰ ποὺ προῆλθαν ἀπὸ τὸ λυώσιμο τῶν πάγων.

Ἡ ὀνομασία *ἐρυθρόδερμος* προφανῶς ὀφείλεται στὸν κόκκινο πληρό, μὲ τὸν ὁποῖο ἐκάλυπταν τὸ δέρμα τους, γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὰ κουνούπια. Τὴν ἴδια βαφὴ χρησιμοποιοῦσαν, γιὰ νὰ ζωγραφίζον τὰ περίφημα πετρόγλυπτά τους χιλιάδες χρόνια πρὶν πάνω σὲ βράχους σὲ πολλὰ μέρη τοῦ Καναδᾶ.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΚΡΙ

προέλευση τῆς λέξης Κρί, τῆς ὀνομασίας μιᾶς φυλῆς ἀπὸ τὶς πολλὲς ποὺ ζοῦν στὸν Καναδᾶ, δὲν εἶναι γνωστή. Ἴσως εἶναι πανάρχαιη καὶ ἀποτελεῖ παραφθορὰ τῆς λέξης Κρῆς (Κρητικός). Ἡ γλῶσσα τους (ὅπως καὶ οἱ παραδόσεις τους) μεταδόθηκε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα καὶ τὶς τελευταῖες δεκαετίες λεξικογραφήθηκε. Οἱ διάλεκτοι τῶν Κρὶ εἶναι πολλές, ἀλλὰ ὅλες ἔχουν συγγένεια μεταξὺ τους.

- Τὸ πρῶτο συμπέρασμα, ποὺ βγαίνει, εἶναι ἡ ὁμοιότητα μὲ τὴν ἀρχαϊότατη Ἑλληνική, τὴν Ὀμηρική γλῶσσα. Συγκρίνοντας τὰ Ὀμηρικά μὲ τὰ λεγόμενα Κρὶ τῶν γηγενῶν διαπιστώνομε ἀπίστευτες ὁμοιότητες.
- Τὸ δεύτερο συμπέρασμα, ποὺ βγαίνει, εἶναι ὅτι τὸ λεξικὸ τῶν Κρὶ δίνει καὶ τὶς σημασίες ἑλληνικῶν λέξεων, ποὺ ἡ ἀρχικὴ ἔννοιά τους δὲν εἶναι γνωστή, π.χ. τῶν λέξεων Ἄτικη, Μυκήνες κ.λπ.

Οἱ λέξεις τῶν Κρὶ ἔχουν μία βασικὴ ρίζα, καὶ σὲ αὐτὴν προστίθενται ἄλλες μὲ καταλήξεις ἀνάλογα σὲ ποιὸν ἀπευθύνονται. Ὅταν κάποιος τοὺς ἀκούῃ γιὰ πρώτη φορὰ νὰ μιλοῦν, τίποτα δὲν κατανοεῖ. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ξεχωρίζουν μερικὲς λέξεις, ποὺ τὶς χρησιμοποιοῦν συχνά:

Ἵστημι, δηλαδὴ προσπαθῶ ἱστάμενος κάπου νὰ ἀποσπάσω τὴν προσοχὴ κάποιου, γιὰ νὰ τὸν φέρω κοντά μου.

Ἦκουσι; δηλαδὴ ἤκουσες; μὲ κατάλαβες;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΜΕ ΟΜΗΡΙΚΕΣ ΛΕΞΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΙ	
ΚΡΙ	ΟΜΗΡΙΚΟ
assini = πέτρα	ἄσινη = σῆμα ἀπὸ πέτρες
attic = ἐλάφι	Ἄττικη = ἐλαφότοπος (;)
askik = κουβάς νεροῦ	ἄσκος
aya = ἱερό, ναὸς	«ἅγιος» (χριστιανικό) = ἱερό
akama = παντοῦ	ἀκάμας = αὐτὸς ποὺ κινεῖται παντοῦ
akusiw = ἄρρωστος	ἀκιὺς = ἀδύνατος
ahkohaw = πόνος	ἄχος = πόνος ψυχικὸς
ahkonaasawasiw = ἀγανακτῶ	ἄχνυμαι = ἀγανακτῶ
awasis = παιδί	ἀβακέω = φέρομαι παιδαριωδῶς
animan = κατορθώνω	ἀνύω = ἐπιτελῶ, κατορθώνω
asemew = τρέφω	ἄσαμι, ἄω = χορταίνω
iskesak = γυναῖκα	ἰσχίον = λεκάνη
isotew = φωτιά	ἰστίη = ἐστία, τζάκι
kechi = σπάζω	κεάζω = σχίζω
kichi = σπουδαῖο	καίνυμαι = ἐξέχω
kikiso = εἶδος πτηνοῦ	κικάβη-κίσσα = ὀνομασίες πτηνῶν
kiseyniw = ἡλικιωμένος	κασίγνητος = μεγαλύτερος ἀδελφὸς
kiyask = γλάρος	κῆξ, κηκὸς = θαλασσινὸ πτηνὸ
kona = χιόνι	χιὼν = χιόνι
mikinakos = μικρὴ χελώνα	Μυκὴνη (;)
mirom = μηρὸς	μηρὸς
nekamo = μουγκρίζω	μυκάομαι = μουγκρίζω
notin = ἀνεμώδης	νότος = νοτιάς, ἄνεμος
okimaw = ἡγεμὼν	ἡγεμὼν
pisim = ἥλιος	πυρσὸς = μεγάλη φωτιά
pehtaw = ἀκούω	πεύθομαι = ἀκούω
tihkisa = λυώνω	τήκω = λυώνω
wiki = οἶκος	οἶκος
chipahkon = κάλυμμα	χιτὼν = κάλυμμα
ekosi! = ἄκουσε!	ἄκουσε!

Νομίζω ότι τὶς ἴδιες περίπου ἐκφράσεις χρησιμοποιοῦν καὶ οἱ Πόντιοι, ποὺ παρέμειναν ἕως σήμερα στὴν Τουρκία, ὅταν ἀπευθύνονται σὲ Ἑλλήνες ἐπισκέπτες, οἱ ὁποῖοι δύσκολα τοὺς καταλαβαίνουν.

Συμπεράσματα:

Ἀπὸ τὰ παραδείγματα αὐτὰ φαίνεται πὼς οἱ Κρὶ χρησιμοποιοῦν ὁμηρικὲς λέξεις ὡς ρίζες τῆς γλώσσας τους, στὶς ὁποῖες προσθέτουν ἄλλες, γιὰ νὰ δημιουργήσουν καινούργιες. Στὸ τέλος προσθέτουν καὶ καταλήξεις ἀνάλογα μὲ τὸ ἀντικείμενο, στὸ ὁποῖο ἀπευθύνονται. Γιὰ παράδειγμα ἡ λέξη ἄγη, ποὺ σημαίνει ἱερό, εἶναι ἡ ἀρχὴ πολλῶν συνθετικῶν λέξεων μὲ τὶς σημασίες ἐκκλησία, παπᾶς, λατρεία, λατρεύω κ.λπ.

Ἡ σημασία πανάρχαιων ἐλληνικῶν λέξεων, ἡ ὁποία δὲν εἶναι γνωστὴ ἢ εἶναι ἀμφίβολη, μπορεῖ ἴσως νὰ βρεθῇ στὸ λεξικὸ τῶν Κρὶ. Τὸ ὄνομα Μυκήνη, ποὺ σημαίνει στὴ γλῶσσα τῶν Κρὶ χελώνα, ἴσως ὑποκρύπτει τὸ σχῆμα τοῦ λόφου τῶν Μυκηνῶν, ποὺ μοιάζει πράγματι μὲ χελώνα, ὅταν φαίνεται ἀπὸ τὰ γύρω ὑψώματα. Ὅσο γιὰ τὸ ἀνερμήνευτο ἀπὸ τὴν Ἐπιστήμη ὄνομα τῆς Ἀττικῆς, πιθανὸν νὰ ἐσήμαινε τὸ μέρος μὲ τὰ πολλὰ ἐλάφια, ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ, πρὶν τὰ δένδρα, ποὺ ὅπωςδήποτε ὑπῆρχαν στὴν ἀρχαία ἐποχὴ, κοποῦν γιὰ διάφορες χρήσεις.

Συμπεραίνουμε λοιπὸν ὅτι στὸν Καναδᾶ ἔχουμε φυλὲς μὲ κατ' ἀρχὴν μεσογειακὰ φυσιογνωμικὰ χαρακτηριστικά, ποὺ μιλοῦν μία γλῶσσα ποὺ ἔχει πανάρχαιες ἐλληνικὲς ρίζες. Ἐχουμε νὰ κάνουμε μὲ Ἑλλήνες, ποὺ μετανάστευσαν πολὺ παλαιά; Ἐνας γνωστὸς λόγος μετανάστευσης ἦταν ἡ ἔκρηξη τοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας, ποὺ ἔχει τοποθετηθῇ στὰ 1658 π.Χ., μιὰ ἐποχὴ ποὺ συμπίπτει μὲ τὸ λυώσιμο τῶν παγετῶνων τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῆς Γροιλανδίας. Οἱ Ὀλμέκοι, ἡ πιὸ ἀρχαία φυλὴ στὴν Κεντρικὴ Ἀμερικὴ, τότε περὶπου κάνει τὴν πρώτη της ἐμφάνιση.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ οἱ Ἀραουκανοὶ τῆς Χιλῆς (ἢ μάλλον Χιλῆς), οἱ ὁποῖοι λένε πὼς ἔφθασαν στὴν χώρα τους (ἀπὸ ποῦ δὲν γνωρίζουν βέβαια, γιὰτὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κράτησαν τὴν γνώση αὐτὴ) 12.000 πρὶν, δηλαδὴ τὸ 10.000 π.Χ.

Πηγές

Παπαγεωργίου Κώστας, «Ὀμηρικὸ Λεξικό», ἐκδ. «Ἐντός».

«Alberta Elders Cree Dictionary», University of Alberta 1998.

BBC, Video on Volcanoes.

Μιχάλης Ἰσηγόνης

Καθηγητὴς Γεωλογίας Πανεπ. Branton (Καναδᾶς)

ΟΙ 2×23 ΝΑΥΤΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ ΚΑΙ ΤΑ 2×23 ΧΡΩΜΟΣΩΜΑΤΑ

Τὸ DNA στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία

Τὸ DNA εἶναι ὁ κώδικας τῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ τὸ συστατικὸ τῶν χρωμοσωμάτων καὶ τῶν γονιδίων καὶ βρίσκεται στὸν πυρῆνα τοῦ κυττάρου. Περιέχει κωδικοποιημένες πληροφορίες γιὰ τὴ μεταβίβαση τῶν γενετικῶν χαρακτηριστικῶν ἀπὸ τὴ μία γενιὰ στὴν ἐπομένη, καθὼς ἐπίσης γιὰ τὸ σχηματισμὸ μορίων, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ὁργανισμοῦ. Μοιάζει μὲ διπλὴ ἑλικά, ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ δύο μακρὰ σπειροειδῆ νήματα (κλώνους), πλεγμένα τὸ ἓνα γύρω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερις ἀξωτοῦχες βάσεις. Στὸν πυρῆνα τῶν σωματικῶν κυττάρων τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχουν 23 ζεύγη χρωμοσωμάτων.

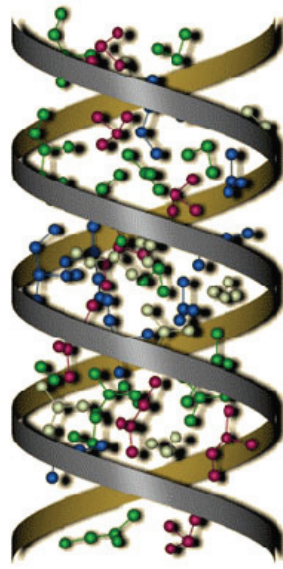
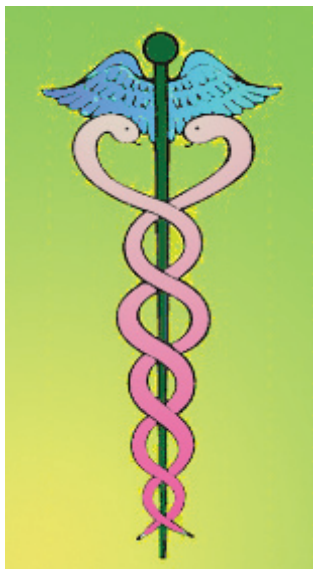
Σύμφωνα μὲ τὸν Ἀπολλόδωρο τὸ Κηρύκειο τοῦ Ἑρμοῦ εἶχε ἐπινοηθῇ ἀπὸ τὸ μάντι Τειρεσία, ὅταν βρῆκε στὴν Κυλλήνη δύο φίδια ζευγαρωμένα καί, ἐπειδὴ τὰ πλήγωσε, ἔγινε γυναῖκα. Ὑστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ ξαναβρῆκε τὰ ἴδια φίδια ζευγαρωμένα καὶ ξανάγινε ἄνδρας.

ΤΟ ΑΝΤΙΔΟΤΟ ΤΟΥ ΕΡΜΗ

Σύμφωνα μὲ τὴ Μυθολογία ὁ Ἀσκληπιὸς διδάχθηκε τὴν ἐπιστὴμὴ τῆς Ἰατρικῆς ἀπὸ τὸ Χείρωνα, ἔγινε δὲ τόσο διάσημος ἰατρός, ποὺ ὄχι μόνο βοηθοῦσε τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀποφύγουν τὸν θάνατο, ἀλλὰ τόλμησε ν' ἀναστήσει μὲ τὴν ἐπιστὴμὴ του καὶ νεκροὺς (Ἀπολλόδωρος, «Βιβλιοθήκη», Γ 118-120). Κατόπιν αὐτοῦ ὁ θεὸς τοῦ Ἄδη Πλούτων θύμωσε καὶ εἰδοποίησε τὸν ἀδελφό του Δία, ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ξεφύγουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν φυσικὸ νόμο τοῦ θανάτου. Ἐπειτα ἀπ' αὐτὸ ὁ Ζεὺς κατακεραύνωσε τὸν Ἀσκληπιὸ καὶ τὸν θανάτωσε.

Στὴ ραψοδία κ τῆς «Ὀδύσσειας», ὅπου περιγράφεται ἡ περιπέτεια τοῦ Ὀδυσσεά καὶ ἡ μεταμόρφωση τῶν συντρόφων του σὲ χοίρους στὸ νησὶ τῆς Κίρκης, ὑπάρχουν

Αριστερά: Έμβλημα ιατρικής ένωσης. Μέσον: Ο Έρμης με τὸ Κηρύκειον. Δεξιά: τὸ DNA.

σοβαρὲς ἐνδείξεις, πὸν μᾶς πείθουν, ὅτι ὁ Ὅμηρος μεταφέρει πληροφορίες γιὰ τὴ Γενετική τῆς προκατακλυσμιαίας ἐποχῆς. Συγκεκριμένα:

- Τὸ ὄνομα *Κίρκη* δὲν εἶναι κάποιο τυχαῖο, ἀλλὰ τὰ γράμματα πὸν τὸ ἀποτελοῦν συναντῶνται καὶ στὴ λέξη *Κηρύκειον*.*

- Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἐπίσης καὶ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τῆς Κίρκης καὶ τοῦ Ὀδυσσεά: *Τηλέγονος* (*τῆλε* (= ἀπὸ μακριά) καὶ *γόνος*).

- Ὅταν ὁ Ὅμηρος περιγράφει κάποιο πρόσωπο, συνήθως ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὄνομα χρησιμοποιεῖ καὶ ἓνα ἢ περισσότερα ἐπίθετα, πὸν τὸ προσδιορίζουν καλύτερα. Τὰ ἐπίθετα πὸν χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν Κίρκη εἶναι: *πολυφάρμακος* (κ 276), *πότνια* (σεβαστή: κ 549), *καλλιπλοκάμιος* (κ 220) καὶ *ἐϋπλόκαμος* (κ 136 καὶ λ 8). Τὸ *πολυφάρμακος* καὶ τὸ *πότνια* μποροῦν εὐκόλα νὰ ἐξηγηθοῦν, γιατί, ὅπως ἀναφέρει ὁ ποιητής, ἦταν θεὰ (ἀδελφὴ τοῦ Αἰήτη, κόρη τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς κόρης τοῦ Ὠκεανοῦ Περσηίδας ἢ κατ' ἄλλους τῆς Ἑκάτης). Γιὰ νὰ ἐπιμένει ὅμως ὁ Ὅμηρος, πὸν πάντα ἀκριβολογεῖ, σὲ τρία σημεῖα μάλιστα στὴν περιγραφή, ὅτι ἡ Κίρκη εἶχε καλοὺς πλοκάμους, πρέπει νὰ εἶναι πολὺ σημαντικό, καὶ ἀσφαλῶς δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρεται στὴν κόμμωσή της.

Τὸ ἀντίδοτο στὸν Ὀδυσσεά δὲν τὸ ἔδωσε ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, πὸν πάντα τὸν προστάτευε, ἀλλὰ ὁ κάτοχος τοῦ κηρυκείου Ἑρμῆς.

- Ἡ Κίρκη εἶχε τέσσερις θεραπαινίδες («ἀμφιπόλους»: κ 348-349), ὅσες καὶ οἱ βᾶσεις τοῦ DNA.

* Βλ. Ἡλία Τσατσόμοιρου, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας».- Ἀπὸ τὸν ἔλλοπα θηρευτὴ μέχρι τὴν Ἐποχὴ τοῦ Διός.- Ἡ ἀποκωδικοποίηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου», ἔκδ. «Δαυλός» 1991, β' ἔκδ. 2003.

*Οι περιπέτειες του
Ὀδυσσέα στὸ νησὶ
τῆς Κίρκης πάντα
συγκινοῦσαν τοὺς
ἀνθρώπους. Στὴν
εἰκόνα ὁ Ὀδυσσεὺς
ἔχει ἤδη λάβει τὸ ἀν-
τίδοτο ἀπὸ τὸν Ἑρμῆ
καὶ ἀπειλεῖ τὴν Κίρκη
(κ 320-324). (Πίνα-
κας τοῦ Χ. Μάουρερ,
1738-1818.)*

• Ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσάρων θεραπαινίδων θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῇ τυχαῖος, ἀλλὰ ὁ Ὅμηρος μᾶς δίνει ἔντεχνα κι ἄλλον ἓναν ἐκπληκτικὸ ἀριθμὸ, ὁ ὁποῖος δὲν φαίνεται νὰ εἶναι τυχαῖος. Ὅταν οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσέα πῆγαν στὸ ἀνάκτορο τῆς Κίρκης, χωρίστηκαν σὲ δύο ομάδες. Στὴν μία ἀρχηγὸς ἦταν ὁ Εὐρύλοχος καὶ στὴν ἄλλη ὁ Ὀδυσσεύς. Μαζί του ὁ κάθε ἀρχηγὸς πῆρε 22 ἄνδρες (κ' 203-209). Ὁ Ὅμηρος μᾶς περιγράφει λοιπὸν δύο ομάδες τῶν 22, κι ἂν προσθέσουμε καὶ τοὺς ἀρχηγούς, προκύπτουν δύο ομάδες τῶν 23. Σᾶς θυμίζει τίποτε αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς; Εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν χρωμοσωμάτων στὸν πυρῆνα τῶν ἀνθρωπίνων κυττάρων!

Αὐτὸς εἶναι ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖο ἔχουν διασωθῇ οἱ πληροφορίες τῆς προκατακλυσμαϊκῆς ἐποχῆς διὰ μέσου τῶν χιλιετιῶν μὲ τὴν βοήθεια τῆς Μυθολογίας μας. Ἀσφαλῶς δὲν ἦταν δυνατὸν σὲ κανέναν ἄνθρωπο τόσα χρόνια νὰ σκεφθῇ, γιατί ἐπισημαίνει ὁ Ὅμηρος τὸν ἀριθμὸ τῶν 2 x 23. Μόνο τώρα μετὰ τὴν ἀποκωδικοποίηση τοῦ DNA, καὶ μὲ σοβαρὴ κι ἐπισταμένη μελέτη τῶν κειμένων μποροῦν νὰ ἐξαχθοῦν τέτοια συμπεράσματα.

Αὐτὸς εἶναι ἐπίσης κι ὁ ὀρθὸς τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ προσεγγίζεται ἡ Μυθολογία μας. Ποτὲ δὲν ἔχει ζήσει γυναῖκα Κίρκη οὔτε ἔχουν ποτὲ ἐκτυλιχθῇ οἱ

Καλλιπλόκαμοι καὶ ἐὺπλόκαμοι γυναῖκες -ὅπως καὶ ἡ Κίρκη. Ἀπὸ τοιχογραφία τῆς Μινωικῆς ἐποχῆς. Πρόκειται γιὰ ἄριστη περιγραφή τοῦ Ὁμήρου, ποὺ ἔγινε, προκειμένου νὰ παρομοιασθῇ μὲ ἀπλᾶ λόγια τὸ DNA.

ιστορίες ποὺ περιγράφει ὁ Ὅμηρος στὸ ἀνάκτορό της. Μὲ τὸ ὄνομα Κίρκη καὶ μὲ τὶς περιπέτειες ποὺ περιγράφονται στὴν ραψωδία κ διασώθηκαν πληροφορίες γιὰ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς γενετικῆς ἐπιστήμης τῆς «Χρυσῆς Ἐποχῆς».

Παρόμοιες πληροφορίες γιὰ τὴν πανάρχαια Γενετική καὶ τὸ DNA ὑπάρχουν πολλὲς καὶ σὲ ἄλλους ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ σὲ ἄλλες μυθολογικὲς περιγραφές. Τὰ δύο φίδια δὲν ἀπεικονίζονται μόνο στὸ κηρύκειο τοῦ Ἑρμῆ. Μὲ τὰ δύο φίδια εἶναι γεμάτη ἡ Μυθολογία μας. Ἡ θεὰ Ἥρα ἔστειλε δύο φίδια στὸν Ἡρακλῆ, ὅταν ἦταν βρέφος. Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἀφοῦ ἀναδέχθηκε τὸν Ἑριχθόνιο ἀπὸ τὴν γῆ, τὸν ἔκλεισε σὲ ἓνα κιβώτιο καὶ τοῦ ἔβαλε φύλακες δύο φίδια. Στὸ Ἀνάκτορο τῆς Κνωσοῦ βρέθηκε ἀγαματιδίιο τῆς θεᾶς Μητέρας, ποὺ κρατᾶει στὰ χέρια της δύο φίδια.

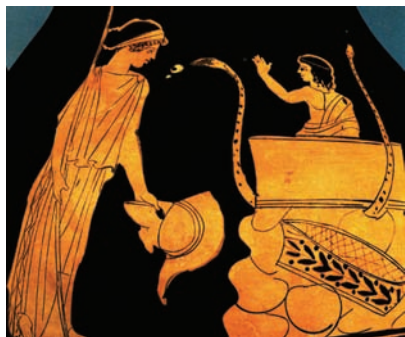
Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δύο φίδια, ποὺ ἐλίσσονται τὸ ἓνα γύρω ἀπὸ τὸ ἄλλο, συχνὰ συναντᾶται ἡ παραλλαγή τοῦ ἑνὸς φιδιοῦ νὰ ἐλίσσεται γύρω ἀπὸ ἓνα ξύλο, τὸ σύμβολο τοῦ θεοῦ τῆς Ἱατρικῆς Ἀσκληπιοῦ. Χαρακτηριστικώτατη περίπτωση αὐτῆς τῆς παραλλαγῆς περιγράφεται στὴν Ἀργοναυτικὴ Ἐκστρατεία καὶ στὴν «Μῆδεια».

Ἡ ἀἰθνηγορία τοῦ μύθου τῆς Μῆδειας

Μῆδεια ἔχει συγγένεια μὲ τὴν Κίρκη. Εἶναι κόρη τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κολχίδας Αἰήτη κατὰ συνέπεια εἶναι ἐγγονὴ τοῦ Ἥλιου καὶ ἀνηψιὰ τῆς Κίρκης. Μητέρα της εἶναι ἡ Ὠκεανίδα Ἰδυία (ἡ κατὰ τὸν Διόδωρο ἡ Ἑκάτη, ὅποτε ἡ Μῆδεια καὶ ἡ Κίρκη εἶναι ἀδελφές). Χωρὶς τὴν βοήθεια τῆς Μῆδειας ὁ Ἰάσων δὲν θὰ μπορούσε νὰ πάρῃ τὸ Χρυσόμαλλο Δέρας, τὸ ὁποῖο βρισκόταν σὲ δένδρο, ποὺ τὸ φύλαγε ἓνα τυλιγμένο γύρω του φίδι.

Ἡ συγγένεια τῆς Μῆδειας μὲ τὴν Κίρκη, τὸ ὄνομα Ἰάσων (αὐτὸς ποὺ ἱατρεῦει) καὶ τὸ ξύλο, ποὺ περιελίσσεται τὸ φίδι, μᾶς παραπέμπουν στὸ DNA. Δεδομένου ὅτι οἱ μῦθοι εἶναι πολυεπίπεδοι, καὶ ἀπαιτεῖται διεπιστημονικὴ προσέγγιση γιὰ τὴν ἐρμηνεία τους, ἐξετάζοντας τὴν Ἀργοναυτικὴ Ἐκστρατεία μὲ τὸ παραπάνω σκεπτικὸ συμπεραίνουμε ὅτι περιγράφεται ἀλληγορικὰ ἡ πορεία τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης πρὸς τὴν ἀνακάλυψη τοῦ DNA. Δὲν εἶναι ὅμως μόνον αὐτό.

Έπάνω αριστερά: αρχαίο νόμισμα από τη Ρόδο με τὸν Ἡρακλῆ, ποὺ σκοτώνει τὰ δύο φίδια, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔστειλε στὴν κούνια του ἡ Ἥρα. Κάτω αριστερά: ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ὁ Ἐριχθόνιος καὶ τὰ δύο φίδια σὲ ἐρυθρόμορφη πελίκη τοῦ ε' αἰ. π.Χ. (Βρετανικὸ Μουσεῖο.) Δεξιά: Ἡ ἱέρεια ποὺ διαχωρίζει τὰ φίδια ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο τῆς Κνωσοῦ τοῦ ΙΖ' αἰ. π.Χ. (Αρχαιολογικὸ Μουσεῖο Ἡρακλείου.) Ἄν ὅλοι αὐτοὶ οἱ μῦθοι ἐξεταστοῦν σοβαρὰ ἀπὸ εἰδικοὺς ἐπιστήμονες, δὲν θὰ προκύψουν μόνον χρήσιμες πληροφορίες γὰρ τὴν «Χρυσὴ Ἐποχή», ἀλλὰ ἴσως τοὺς βοηθήσουν νὰ προβοῦν σὲ νέες ἐπιστημονικὲς ἀνακαλύψεις.

Ἡ Μήδεια στὴν Ἰωλκὸ ἔπεισε τὶς κόρες τοῦ Πελίου, πὼς ἦταν ἱκανὴ νὰ ξανακάνῃ νέο τὸν πατέρα τους, ὁ ὁποῖος ἄρχιζε νὰ γερνᾷ. Τοὺς τὸ ἀπέδειξε ὑποβάλλοντας σὲ πειραματικὲς συνθήκες ἓνα γέρινο κριάρι (τὸ ἔβαλε σὲ λέβητα μὲ φάρμακα). Ἡ ἐπίδειξη πέτυχε κι ἔτσι ἐφαρμόστηκε καὶ στὸν Πελίου, χωρὶς ὅμως ἐπιτυχία.

Ἡ καταλυτικὴ λεπτομέρεια, ὅτι τὰ παιδιά της παρουσιάζεται, ὅτι τὰ σκότωσε ἡ ἴδια ἡ Μήδεια ἀπὸ ἐκδικητικὴ ζηλοτυπία, εἶναι εὕρημα τοῦ Εὐριπίδη. Τὸ μῦθο τῆς «Μήδειας» πραγματεύτηκε κι ὁ Αἰσχύλος στὸ ἔργο του «Διονύσου τροφοί», καθὼς κι ὁ Σοφοκλῆς στὸν «Αἰγέα» καὶ στὶς «Πελιάδες». Τὰ ἔργα αὐτὰ δυστυχῶς δὲν διασώθηκαν τῆς μεθοδευμένης δολοφονίας τοῦ Πολιτισμοῦ ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν. Κράτησαν μόνο τὴ «Μήδεια» τοῦ Εὐριπίδη· ἐξαφάνισαν ἐπίσης τὰ ἄλλα δύο δράματα τῆς τριλογίας, καθὼς καὶ τὸ σατυρικὸ δράμα ποὺ τὴν συνόδευε. Ἡ «Μήδεια» τοῦ Εὐριπίδη (431 π.Χ.) εἶναι τὸ μόνο ἴσως κείμενο, ὅπου ὑπονοεῖται ὁ φόνος τῶν παιδιῶν. Μετὰ ἀπὸ προσεκτικὴ μελέτη του ὅμως προκύπτει κάτι καταπληκτικὸ, ποὺ ἀνατρέπει ὅλα ὅσα νο-

μίζαμε ότι γνωρίζαμε για τη «Μήδεια», καθ' ότι ούτε στη «Μήδεια» του Εϋριπίδη αποδεικνύεται ότι η Μήδεια σκότωσε τα παιδιά της!

Η επίμαχη σκηνή περιγράφεται στο τέλος του έργου. Στο Αρχαίο Έλληνικό Δράμα καμμία σκηνή φόνου δεν λαμβάνει χώρα ενώπιον των θεατών. Στην «ὀρχήστρα» είναι ὁ Χορός, ἐνῶ ἀκούγονται οἱ φωνές τῶν παιδιῶν –ποὺ λένε ὅτι ἡ μητέρα τους πλησιάζει μὲ ξίφος– ἀπὸ τὸ παρασκήνιο, τὸ ὁποῖο εἶναι ὁ ναὸς τῆς Ἀκραιάς Ἥρας. (Διαβάστε προσεκτικὰ τοὺς στίχους ἀπὸ 1277 ἕως τὸ τέλος). Ἐμφανίζεται κατόπιν ὁ Ἰάσων καὶ ἀκούει ἀπὸ τὸν Χορό, ὅτι ἡ Μήδεια σκότωσε ἐξ αἰτίας του τὰ παιδιὰ τους. –Ποῦ εἶναι σκοτωμένα (ρωτάει), μέσα ἢ ἔξω;– Ἄν ἀνοίξης τὴν πόρτα, θὰ δῆς τὸν φόνο τῶν δικῶν σου παιδιῶν (ἀπαντάει ὁ Χορός). Παρουσιάζεται τότε ἡ Μήδεια ἑτοιμὴ νὰ φύγῃ. Λογομαχεῖ μὲ τὸν Ἰάσωνα, ὁ ὁποῖος τῆς ζητάει νὰ θάψῃ καὶ νὰ κλάψῃ τὰ παιδιὰ του. Ἡ Μήδεια ὅμως ἀρνεῖται καὶ προφασίζεται, ὅτι θέλει νὰ τὰ θάψῃ ἡ ἴδια στὸ τέμενος τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας, γιὰ νὰ μὴν τὰ καθυβρίσουν οἱ πολέμιοι. Ἡ λογομαχία συνεχίζεται κι ἡ Μήδεια τοῦ ἀρνεῖται ἀκόμα καὶ νὰ τὰ χαϊδέψῃ, νὰ τὰ φιλήσῃ ἢ νὰ τὰ ἀγκαλιάσῃ καί, χωρὶς κανέναν νὰ διαβεβαιώσῃ ὅτι τὰ παιδιὰ εἶναι πράγματι σκοτωμένα, τελειώνει ἡ τραγωδία.

Ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἀκόμη ἐποχή, ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Περικλῆς καθιέρωσε τὰ θεωρικὰ εἰσιτήρια, ἡ τραγωδία ἦρθε κοντὰ στοὺς πολλοὺς ἀπαίδευτους, οἱ ὁποῖοι δὲν μποροῦσαν νὰ κατανοήσουν τὰ ὑψηλὰ μηνύματα, ποὺ μετέφερε. Μετὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἀπόφαση ἐξαφάνισης τοῦ Πολιτισμοῦ διατάχθηκε ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἐξαφάνιση τῶν ἀρχαίων βιβλίων. Κράτησαν ἐλάχιστα ὁλόκληρα –συνήθως κρατοῦσαν μόνο τὰ ἀποσπάσματα ποὺ βόλευαν τὴν προπαγάνδα τους. Γιὰ παράδειγμα ἔχουν διασωθῇ ὅλες οἱ μυθολογικὲς συνενερέσεις τοῦ Διός, προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῇ στοὺς ἀπαίδευτους (ὡς «γυναικῆς»!) ὡς παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ. Τὰ ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα κράτησαν, ἀρκετὲς φορὲς τὰ παραποίησαν ἄτεχνα κι ἐμφανῶς (βλ. «Δ», τ. 281: Κ. Καρμιράντζου, «Διαστρέβλωσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ Ἀριστοφάνη γιὰ τὴν Κωμωδία»). Ἄλλες φορὲς τὸ ἔκαναν μὲ μεγαλύτερη ἐπιτυχία, κι εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο νὰ ἐντοπισθοῦν οἱ παρεμβολές. Τὸ ξεκαθάρισμά τους θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελέσῃ θέμα σπουδῆς τῆς Ἀκαδημίας ἢ τῶν πανεπιστημίων τῆς χώρας μας, ἀλλὰ ὑπὸ τὴς παρούσας συνθήκες κάτι τέτοιο φαίνεται ἐξωπραγματικό. Ἡ μεθοδευμένη διαβολὴ συνεχίστηκε

Ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπὸ τὸ ἱερὸ τῆς Ἐπιδαύρου. (Ἐθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.) Κάτω δεξιὰ τὸ φίδι, ποὺ ἐλίσσεται γύρω ἀπὸ ἓνα ξύλο – συχνὴ παραλλαγὴ τῶν δύο φιδιῶν, ποὺ ἐλίσσονται μεταξὺ τους.

Στὴν ἀνωτέρω ἀρχαία ἀγγειογραφία εἰκονίζεται ἀριστερὰ ἡ Μήδεια νὰ ρίχνῃ τὰ φάρμακα στὸ λέβητα, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ξεπηδάει τὸ ἀνανεωμένο ἀρνί. Τῇ σκηνῇ παρακολουθεῖ δεξιὰ ὁ Πελίας – γέρος μὲ βακτηρία καὶ ἄσπρα μαλλιά- ὁ ὁποῖος μάλιστα φαίνεται νὰ ἐπικροτῇ τὰ διαδραματιζόμενα δείχνοντας μὲ τὸ δεξιὸν χεῖρ.

ἀμείωτη καὶ τοὺς μετέπειτα αἰῶνες. Ὁ Φρόνυτ γιὰ παράδειγμα διέβαλε τοὺς μύθους τοῦ Οἰδίποδα καὶ τῆς Ἥλέκτρας, ὁ Μὰρξ διέβαλε τὸ Δημόκριτο κ.λ.π.. (Βλ. «Δ», τ. 282: Ἀρ. Ἐλευθερίου, «Οἰδιπόδειο σύμπλεγμα: μιὰ ἱστορική πλαστογραφία. Πῶς ὁ Φρόνυτ διαστρέβλωσε τὸν Σοφοκλή», τ. 284: Κυρ. Λύσσα, «Σύμπλεγμα Ἥλέκτρα. Ἡ διαστρέβλωση τοῦ μύθου ἀπὸ τὸν Φρόνυτ» καὶ τ. 283, Ἀρ. Ἐλευθερίου: «Τὰ “ἄτομα” στὴν “πόλη” καὶ στὴν ὕλη. Δημόκριτος, ἓνας ψυχολόγος, πολιτικὸς καὶ ὄχι μόνον “φυσικός”».)

Τὰ παιδιὰ καὶ ὁ πατέρας τῆς Μήδειας

ὁ γεγονός, ὅτι –σύμφωνα μὲ τὸν Εὐριπίδη– ἡ Μήδεια δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι σκότωσε τὰ παιδιὰ της, ἀλλὰ μᾶλλον σκηνοθέτησε τὸν φόνο γιὰ τοὺς δικούς της λόγους (προκειμένου νὰ τὰ προστατέψῃ), σὲ συνάρτηση καὶ μὲ συγκεκρισμοὶ ἀρετῶν ἄλλων μεμονωμένων διασωθειῶν παραδόσεων ἄλ-

λων ἀρχαίων συγγραφέων (πχ. Ἀπολλόδωρου 1,127 κ.ε. καὶ 1,144 κ.ε., Πανσανία 2,3,6-11, Σχόλια στὸν Πίνδαρο, Ὀλύμπια 13,74 κ.λ.π.), μᾶς ὁδηγεῖ στὶς ἐξῆς δύο ἐκδοχές:

- Εἴτε πὼς οἱ Κορίνθιοι ὠργάνωσαν φόνο ἐναντίον τῆς κι ἐναντίον τῶν παιδιῶν τῆς, ὅποτε αὐτὴ μὲν γλίτωσε, τὰ παιδιά τῆς ὅμως τὰ σκότωσαν οἱ Κορίνθιοι μέσα στὸ ναό, εἴτε πὼς

- κάθε παιδί ποὺ γεννοῦσε ἡ Μήδεια τὸ ἔβαζε στὸ ναὸ τῆς Ἀκραιάς Ἡρας στὴν Κόρινθο, προκειμένου νὰ τὸ κάνῃ ἀθάνατο, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ διαδικασία τὸ σκότωνε.

Ἡ δευτέρη αὐτὴ ἐκδοχὴ παρουσιάζει ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον καὶ ὁμοιάζει μὲ τὴν προσπάθεια ποὺ εἶχε κάνει ἡ Μήδεια νὰ ξανανιώσῃ τὸν Πελία. Ἐνῶ μὲ τὸ κριάρι τὰ κατὰφερε, μὲ τοὺς ἀνθρώπους τὰ πράγματα ἦταν δυσκολώτερα. Οἱ περιγραφὲς αὐτές μᾶς θυμίζουν τὶς προσπάθειες τῶν ἐπιστημόνων τῆς ἐποχῆς μας, τὰ γενετικὰ πειράματα τῶν ὁποίων ἄρχισαν νὰ ἔχουν ικανοποιητικὰ ἀποτελέσματα στὰ ζῶα (πρόβατο «Ντόλν»), ἀλλὰ ἀκόμα εἶναι δύσκολο νὰ ἐφαρμοστοῦν στὸν ἄνθρωπο.

Δύο ἀρχαῖες ἀγγειογραφίες στὶς ὁποῖες εἰκονίζεται τὸ ἄρμα τοῦ Ἥλιου, ποὺ τὸ σέρνουν δύο φίδια. Ἄνω: τὸ ἄρμα καταφθάνει μὲ ἡνίοχο τὸν Οἶστορ· Δεξιά: ἡ Μήδεια πετάει ἀπὸ Κόρινθο πρὸς Ἀθήνα.

Στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία ἔχουμε πολλὲς περιγραφὲς θεῶν, ποὺ πετᾶνε μὲ τὸ ἄρμα τους, ποὺ συνήθως τὸ σέρνουν πετρωτὰ ἄλογα. Ἡ Μήδεια ὅμως, φεύγοντας ἀπὸ τὴν Κόρινθο γιὰ τὴν Ἀθήνα, δὲν πῆγε ἐπιγείως, ἀλλὰ χρησιμοποίησε ἱπτάμενο ἄρμα, ποὺ τὸ ἔσερναν δύο φίδια!

Ἦδη ὁ ἄνθρωπος τῆς σημερινῆς ἐποχῆς μετὰ τὴν ἀποκωδικοποίηση τοῦ DNA κοντεύει νὰ δαμάσῃ τὶς λίγες ἀθεράπευτες ἀκόμα σοβαρὲς ἀσθένειες, ποὺ τὸν βασανίζουν (πχ. ὠρισμένες μορφὲς καρκίνου). Ὁ μέσος χρόνος ζωῆς εἶναι πολλὴ ὑψηλὸς κι ὅλο αὐξάνεται. Κάπως ἔτσι ἦταν καὶ τὸ ἐπίπεδο, στὸ ὁποῖο εἶχε φθάσει ἡ ἱατρικὴ τῆς «Χρυσῆς Ἐποχῆς», ποὺ περιγράφεται ἀπὸ τὸν Ἡσίοδο ὡς ἐξῆς: «Σὰν θεοὶ ζοῦσαν (οἱ ἄνθρωποι) ἔχοντας ἀνέγνοιαστὴ ψυχὴ χωρὶς ὀλότελα κόπους καὶ πόνο κι οὔτε τὰ φοβερὰ γεράματα ἦταν ἐπάνω τους καὶ πάντα ἴδιοι στὰ πόδια καὶ στὰ χέρια χαίρονταν στὰ συμπόσια ἔξω ἀπ' ὅλα τὰ κακὰ καὶ πέθαιναν σὰ δαμασμένοι ἀπὸ τὸν ὕπνο» («Ἔργα καὶ Ἡμέραι», 112-117).

Συνέχεια στὴ μεθεπόμενη σελίδα ►

ΔΑΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ☐ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ☐

Επίσημα Έλλάδος **Κανονική: 53 €** ☐

Επίσημα Έλλάδος **Φοιτητική: 43 €** ☐

Επίσημα **Εξωτερικού: 80 €** ☐

(ΟΝΟΜΑ)	(ΕΠΩΝΥΜΟ)	
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)	(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)
(ΧΩΡΑ)	(Τηλ.)	(E-mail)

Πληρωμή με **Πιστωτική Κάρτα** ☐ VISA ☐ MasterCard ☐

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (αναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _ _ _

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _ Υπογραφή: _____

Πληρωμή με **Τραπεζ. Κατάθεση**
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΛΛΑΔΟΣ
146/40417714

**Ταχυδρομική
Έπιταγή ΕΛΤΑ**
ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΛΑΜΠΡΟΥ
POST RESTANTE
175 01
Π. ΦΑΛΗΡΟ

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ **ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:** Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα

FAX: (+30) 210 3314997

* * *

ετὰ τὴν φυσικὴ καταστροφὴ, ἡ ὁποία σύμφωνα μὲ ἀρχαιολογικά, γεωλογικά κ.λ.π. εὐρήματα πρέπει νὰ ἔγινε πρὶν ἀπὸ 12.000 περίπου χρόνια, ὁ πολιτισμὸς ὀπισθοδρόμησε («Ἡ Τεχνολογία τῶν Θεῶν», ἐκδόσεις «Δαυλός» 2003). Οἱ ἄνθρωποι προσπάθησαν νὰ τὸν ξαναστήσουν, πράγμα ποὺ μερικῶς κατάφεραν τὴν Κλασικὴ ἐποχὴ. Λίγους αἰῶνες ἀργότερα εἰσέβαλε ἡ ἑξ ἀνατολῶν «μεταφυσικὴ» κι ἡ Ἱατρικὴ δαιμονοποιήθηκε. Τὶς ἀσθένειες τώρα τίς στέλνει ὁ Γιαχβέ: «Ἄν δὲν ὑπακούσης εἰς τὴν φωνὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου... ὁ Κύριος θέλει σὲ πατάξῃ μὲ μαρασμὸν καὶ μὲ πυρετὸν καὶ μὲ ρίγος καὶ μὲ φλόγωσιν... καὶ ἀνεμοφθορίαν καὶ μὲ ἐρυσίβην... καὶ μὲ αἰμορροΐδας καὶ μὲ ψώραν καὶ μὲ ξυσμόν, μὲ ἀρρώστειες ἀγιάτρευτες.» («Δευτερονόμιον» κή 15-62). Τόσον ἡ «Παλαιὰ» ὅσο καὶ ἡ «Καينὴ Διαθήκη» εἶναι γεμᾶτες τέτοιες ἀπειλές, ἀλλὰ γιὰ οἰκονομία χώρου, καὶ δεδομένου ὅτι καὶ στὸ παρελθὸν ἔχουν ἀποτελέσει μέρος τῆς θεματολογίας τοῦ «Δαυλοῦ» δὲν θὰ παρατεθοῦν ἄλλες.

Τοὺς τελευταίους αἰῶνες ὁ δυτικὸς πολιτισμένος ἄνθρωπος ἔχει μερικῶς καταφέρει νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν ἀσφυκτικὴ πίεση τῆς θεοκρατίας. Στὴ χώρα μας τὰ πράγματα δὲν εἶναι ὅμως τόσο καλὰ ἀκόμη. Ἡ θεοκρατία ἐξακολουθεῖ νὰ χειραγωγῇ τοὺς εὐρισκόμενους σὲ πνευματικὸ λήθαργο ἀποπροσανατολισμένους Νεοέλληνες.

Ἡ σύγχυσή τους αὐτὴ, σ' ὅτι ἀφορᾷ τὴν θέση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔναντι τῆς Ἱατρικῆς, εἶναι τόση, ὥστε πρὸ πενταετίας ἀναγόρευσαν τὸν κ. Χριστόδουλο ἐπίτιμο διδάκτορα τοῦ Ἱατρικοῦ Τμήματος τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἰωάννης Λάζαρης

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

(ΟΝΟΜΑ)

(ΕΠΩΝΥΜΟ)

(ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ)

(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

(Τ.Κ.)

(ΠΟΛΗ)

(ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ)

(ΧΩΡΑ)

(Τηλ.)

Οἱ τιμὲς ἐπιβαρύνονται μὲ κόστος ταχυδρόμησης μέσω ΕΛΤΑ, ποὺ γιὰ ἀποστολὲς ἐντὸς Ἑλλάδος εἶναι 2,80 €.

Πιστωτικὴ Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____ / ____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα

FAX:

(+30) 210 3314997

ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΑΠΕΚΤΗΣΕ Ο Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ!

Νομοσχέδιο για τις οικοδομικές άδειες: Σχόλιο Νο 2

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ «Έκδοση οικοδομικών αδειών, έλεγχος των ανεγειρομένων οικοδομών, τροποποίηση των διατάξεων περί κτηματολογίου και άλλες διατάξεις» Άρθρο 9, παρ 5β:

«α. Για την ανέγερση, προσθήκη, επέκταση, διαρρύθμιση, επισκευή, συντήρηση, και εκτέλεση κάθε οικοδομικής εργασίας, κατεδάφιση, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου Μητροπολιτικών Μεγάρων, Ιερών Μονών, Ιερών Ναών μετά των κτισμάτων αυτών, **καθώς και άλλων κτιρίων**, όπως αυτά εξειδικεύονται με κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ και Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, **οι οικοδομικές άδειες και οι αναθεωρήσεις τους χορηγούνται από την Εκκλησία της Ελλάδος.**

ββ. Οι ανωτέρω οικοδομικές άδειες και οι συναφείς διοικητικές πράξεις εκδίδονται από το Γραφείο Ναοδομίας της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών της Εκκλησίας της Ελλάδος μετά από έλεγχο όλων των σχετικών μελετών και στοιχείων που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την έκδοση των οικοδομικών αδειών».

Φωτοτυπία από το «Ενημερωτικό Δελτίο» του Τεχνικού Έπιμελητηρίου Ελλάδος, τ. 2368, 21 Νοεμβρίου 2005, σ. 79. -Κ. Καρμιράντζος

Η ΛΑΪΚΗ ΜΑΣ ΤΕΧΝΗ

«Βυζαντινή» ἢ Ἑλληνική;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. Οἱ ἀνέλληνες, κυρίως Εὐρωπαῖοι, συνήθως καθηγητές, οἱ λεγόμενοι ἑλληνιστές, ἐπέ-
τέθησαν –πλὴν φωτεινῶν ἐξαιρέσεων– ἀπὸ τὸν 18ο
αἰ. καὶ συνεχίζουν νὰ ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ Πολιτισμοῦ. Εἴτε χυδαῖα ὅπως ὁ Φαλμεράγιερ
εἴτε ἐπιστημονικοφανῶς ὅπως ὁ F. Volf κ.ἄ.¹ Γιατί
αὐτό; Ὁ Ἐξουσιασμός, ἀφοῦ ἄλωσε τὴν Παιδεία
διεθνῶς καὶ κυρίως τὰ πανεπιστήμια, ἔδωσε τὴ «γραμμή»: «Ὁ Ἑλληνικὸς
Πολιτισμὸς εἶναι ἐτερόφωτος («ἐξ ἀνατολῶν τὸ φῶς»), οἱ δὲ τωρινοὶ κάτοι-
κοι εἶναι μὴ-Ἑλληνες (Βαλκάνιοι, ρωμοχριστιανοί), ἐπομένως εἶναι δικὸς
μας καὶ τὸν στενεύουμε ὅσο θέλουμε.»

Φωτ. 1. Φαγιούμ 1ου αἰ. π.Χ.

Σὲ αὐτὴ τὴν βάση στηρίζεται ἡ «τεκμηρίωση» μὲ τὶς ἀναπόδεικτες θεωρίες, τὰ
ιδεολογήματα: Ἰνδογερμανισμὸς (Δύση), Φοινικισμὸς (Ἀνατολή), κάθοδος Δωριέ-
ων (Βορρᾶς), ἀφελληνισμὸς (Σλαῖοι, Τοῦρκοι), Βυζαντινισμὸς (Volf), τέλος Ἀφρο-
κεντρισμὸς (Νότος). Ἦτοι ἦλθε ἀπὸ τὰ 4 σημεία τοῦ ὀρίζοντος καὶ δὲν εἶναι αὐ-
τόχθων ὁ πολιτισμὸς μας! Συμπέρασμα; Οἱ καθ' ὕλην ἀρμόδιοι Ἕλληνες νὰ εἶναι
ἐκτὸς παιγνιδιοῦ, ἐκτὸς ἐρεῦνης.

Βέβαια οἱ νέες ἀνακαλύψεις θραύουν σὰν ὀγκόλιθοι τὰ ιδεολογήματα αὐτά, μέ-
χρι νὰ τὰ θάψουν. Παρέμεινε ὅμως γιὰ ἐγκώρια κατανάλωση ὁ Βυζαντινισμὸς ὡς
κύριο στήριγμα τοῦ ιδεολογήματος «Ἑλληνοχριστιανισμός». Ἀποδείξαμε σὲ προη-
γούμενο ἄρθρο¹ ὅτι ἡ ρωμοχριστιανικὴ τέχνη εἶναι τέχνη τοῦ τρόμου, οὐδεμία δὲ
σχέση ἔχει μὲ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ τοῦ Ὁραίου, τοῦ Χαριτωμένου· τὴν Τέχνην ποὺ
ἐκφράζει τὸ Ἀπλοῦν, τὸ Ἀληθές, τὸ Ἐλεύθερον, τὸ Ἀναγκαῖον, νόμους δηλαδὴ συμ-
παντικούς· τὴν Τέχνην ποὺ ταυτίζεται μὲ τὴν Φύση.

Η ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ. Ἡ ἑλληνικὴ λαϊκὴ τέχνη (Λ.Τ.) εἶναι «βυζαντινὴ» ἢ ἔστω «μετα-

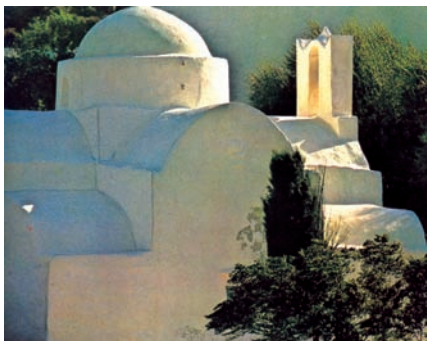
Φωτ. 2. Σπίτι με χαγιάτι τοῦ συγγραφέως Κοτσικιᾶ, (Β. Εὐβοία).

βυζαντινὴ» (Π. Μιχελῆς)² ἢ ἔχει σχέση μόνο με τὴν ἀρχαία παράδοση, τὸν «τρόπον»; Θὰ ἀποδείξουμε τὸ δεύτερο σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς Λ.Τ., ποὺ παρέμεινε ἀλώβητα ἐλληνικὴ στὴ δισχισιόχρονη πορεία της μέχρι σήμερα. Ἀθικτὴ ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς τῶν Ἑλλήνων (Ρωμαίους, Ρωμιοχριστιανούς, Φράγκους, Ἑνετούς, Τούρκους). Αὐτοὶ ἔχοντας τὴν ἐξουσία ἔκαναν ἀπλῶς τὴ «δουλειά» τους, ἀρκοῦμενοι σ' αὐτή.

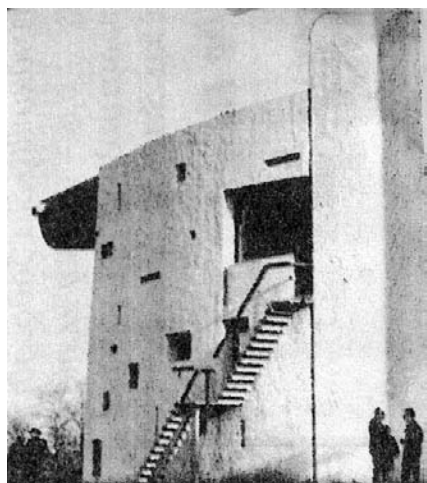
Ἄς ὀρίσουμε τὴ Λαϊκὴ Τέχνη: Εἶναι ἡ ἀπλὴ τέχνη, ποὺ παράγεται ἀπὸ τὸν δῆμο, τὸν λαὸ γιὰ τὸν λαὸ (*of the people for the people* τῆς Ἀμερικανικῆς Διακήρυξης), σὲ ἀντίθεση με τὴν ἐπίσημη (ἐντεχνη, λογία) τῆς -ὅποιας- Ἐξουσίας. Φυσικὰ δὲν εἶναι ὁ ὅχλος «λαός» γενικὰ καὶ χύδην ἢ μία τυχαία ομάδα, ἀλλὰ ἄτομα ποὺ μαθήτευσαν σὲ δασκάλους. Παραγωγὸς της εἶναι ὁ «δημιουργός» τοῦ Πλάτωνα (Πολιτεία 371), ὁ «τεχνίτης» τοῦ Ἀθήναιου (Δειπνοσοφισταί), ὁ «ἐπαῖων» τοῦ Σωκράτη (φιλόσοφος ἢ ποιητής, μουσικός, ζωγράφος, τέκτων), ὁ «μάστορας» τοῦ λαοῦ μας < μαγίστωρ (Ἡσύχ.) < magister < μέγιστος.

Συνήθως τὴν λένε «παραδοσιακὴ τέχνη». Προτιμῶ τὴν ὀνομασία «λαϊκὴ», ἀφοῦ παραδοσιακὴ εἶναι λ.χ. καὶ ἡ ἐποχὴ «μπαρόκ» (1600-1750· ἡ ἐπίσημη τέχνη τῶν Μπάχ, Ρέμπραντ, οἱ Βερσαλλίες) μετὰ τὴν ἰδιαίτερη παράδοση-κανόνες ἔκφρασης.

Ἔτσι, ἐνῶ ἡ ἐπίσημη ἀρχαιοελληνικὴ τέχνη¹ ἐκφράζει τὴν βούληση τῆς συν-μετοχῆς τοῦ δήμου στὸ μεγαλοπρεπές, στὸ «Κοινὸν Ὁραϊόν» (μετὰ περιβλεπτοῦς να-

Φωτ. 3. Ξωκκλήσι: Λαϊκό γλυπτό-ἀρχι-τεκτόνημα.

Φωτ. 4. Le Corbusier. Ρονσάμ.

ούς, αγορά, θέατρα, γυμναστήρια, σχολές), ή λεγόμενη «βυζαντινή», ή επίσημη ρωμιοχριστιανική, παράγει τέχνη μόνο έξουσιαστική (ἐκκλησίες, παλάτια, ἀγιογραφίες, ὕμνωδιες, φυσικά μὲ λαϊκοὺς τεχνίτες) ἀδιαφορῶντας γιὰ τὶς βιοτικὲς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ, κατοικοῦντος σὲ τρώγλες ἢ σὲ κάστρα ἀσφυκτικά.³

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ Α.Τ. Ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη ἀναπτύχθηκε μετὰ τὰ «μαῦρα χρόνια» (400-1000 μ.Χ.) ἐπὶ⁴ Φραγκοκρατίας (1200 μ.Χ.), περισσότερο δὲ μετὰ τὸ 1710, τέλος τοῦ βενετοτουρκικοῦ πολέμου.^{4α} Τότε ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἀνθίξει καὶ οἱ καστρόμορφοι οἰκισμοὶ ἀπλώνονται σὲ κωμοπόλεις (Ἄμπελάρια, Γιάννινα) ἐλεύθερα. Καὶ ἐκφράζεται μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῆς Τέχνης στὸν χῶρο, στὸν χρόνο.

Α. ΧΩΡΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ❶ Ἀρχιτεκτονική. Μὲ κατοικίες, σπιτία <Φῶσπίτιον < hospes < ἔλξω + πέδος. Κοινόχρηστα κτήρια, ὅπως χαμάμ < Τουρκ. hamam < κάμινος. Ξωκκλήσια < ἔξω + ἐκκλησία = συνάθροιση ἔξω = πανηγυρις ἑλληνική.¹ [Σημ.: Καμμία σχέση μὲ τὸν Ρ.Χ. ναό, ἀφοῦ εἶναι περίβλεπτα, χωρὶς ἀνοίγματα (Φωτ. 3), τόπος συνάντησης στὸν περίβολο ὅλων τῶν

γύρω χωριῶν γιὰ χορό, φλέρτ, συσσίτιο-συμπόσιο → τσιμποῦσι → Τουρκ. çümbüş. Ὁ Ἕλληνας ἐκδικεῖται τὴν Ρ.Χ. καταπίεση. Αὐτὰ ἀντέγραψε ὁ Le Corbusier στὸν ἐπαναστατικὸ του ναὸ (Φωτ. 4)]. Πολεοδομία (πλατεῖες, σοκάκια). ❷ Ζωγραφική-τοιχογραφίες (Θεόφιλος κ.ἄ.). ❸ Γλυπτική (κρῆνες, φεγγίτες). ❹ Διακοσμητική: Ὁ λαϊκὸς τεχνίτης ἐκφράζεται μὲ ποικιλία σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς: ἐνδύματα, κέντημα, κόσμημα (χρυσός-χαλκός), κεραμικά, ἐπιπλο, ξυλόγλυπτο (τοῖχος, πόρτα, ταβάνι < τέγος → Τουρκ. tavan), μουσικὰ ὄργανα, ἐργαλεῖα-ὄπλα.

Β. ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ❶ Ποίηση: α. ἀφήγημα-«πεζό» (παραμύθι), β. δημοτικὸ τραγοῦδι «ἔμμετρο» (ἐπικό, λυρικό). ❷ Μουσική: ὀργανική καὶ τραγοῦδι [δημοτικά, ρεμπέτικα (=λαϊκά)]. ❸ Χορὸς (κυκλικοί, ἀντικρυστοί, μονήρεις). ❹ Θέατρο (Ἑπτανησιακὸ-μυμικό, Καραγκιόζης, Κρητικό).

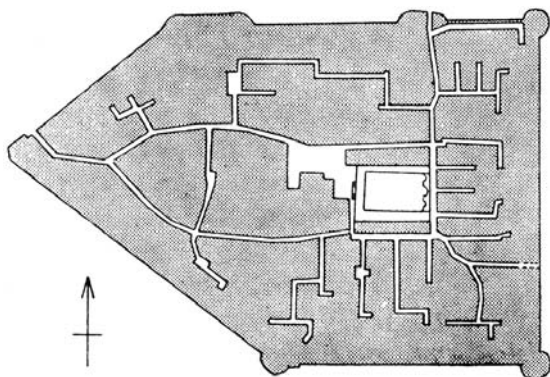
Τὸ ζητούμενο κάθε τέχνης (κάθε λαοῦ, τόπου ἢ χρόνου) ἰδίως τῆς λαϊκῆς εἶναι ἡ ταύτιση λειτουργίας καὶ μορφῆς. Ἡ ἑλληνικὴ καταφέρει συνήθως τὴν πλήρη ταύτιση, χωρὶς περιττὰ στολίδια, μὲ λιτότητα, χωρὶς νὰ φθάνῃ στὴν ἀφέλεια, πολλῶ μᾶλλον στὸ kitsch. Ἀντίθετα ἐκφράζεται μὲ τὸ ποικίλον, συνεχῶς αὐτοσχεδιάζοντας πάνω σὲ γενικὲς γραμμὲς (μοντέλλο). Εἶναι τὸ παιδὶ τῆς ἄμεσης ἀνάγκης καὶ ἔτσι εἶναι ἀναλώσιμη, διαρκεῖ δηλαδὴ τόσο ὅσο παραμένουν ἴδιες οἱ συνθήκες. Καὶ τὴν υλοποιοῦν οἱ «δημιουργοί», οἱ ἀνώνυμοι βάνανσοι, ποὺ χωρὶς τὴν τέχνη τους «πολὺν ἀδύνατον οἰκεῖσθαι», ὅπως λέει ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτικά 3,11). Ἔτσι ἡ Ἑλληνικὴ Λαϊκὴ Τέχνη ταυτίζεται μὲ τοὺς συμπαγτικοὺς νόμους, Ἀνάγκη, Διάφορον, Ἀπλοῦν. Ἄρα εἶναι ἀληθινή, πάντα μὲ μέτρο τὸν ἄνθρωπο (Πρωταγ.).

Ἄς προχωρήσουμε στὴν παρουσίαση τῆς κάθε τέχνης, συγκρίνοντάς τιν μὲ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ καὶ σὲ ἀντιπαράθεση πρὸς τὴν Ρ.Χ.

1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ. Ἡ οἰκηση/δόμησις καθορίζεται ἀπὸ φυσικοὺς παράγοντες καὶ ἀνθρώπινους, ἥτοι τὸ περιβάλλον (τόπος, κλίμα) καὶ τὴν κοινωνία (τρόπος ζωῆς, φτώχεια κ.ἄ.). **Α Περιβάλλον.** Τὸ ἀβιωτικὸ (ἔδαφος, κλίμα) εἶναι ποικίλον στὴν Ἑλλάδα. Ἡλιος-φῶς ἔχουν διαβαθμίσεις ἀπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸ στὶς ἔντονες σκιές. Τὸ κλίμα ἐναλλασσόμενον μὲ ὅλους τοὺς συνδυασμοὺς: θερμὸν, ψυχρὸν, ξηρὸν, ὑγρὸν⁵ (Ἀναξίμανδρος καὶ Ἱπποκράτης). Ἡ θάλασσα-νησιά, μία δαντελωτὴ κλασματομορφὴ (fractal, «Δ», τ. 230) μὲ ἀπέραντη ἀκτογραμμὴ. Λόφοι, χαράδρες μὲ φόντο βουνά, κοιλάδες κι ὄροπέδια, πέρα κάμποι («μὲ ἔχτισες μέσα στὰ βουνὰ μὲ ἔκλεισες μέσ' τὴ θάλασσα», ὑμνεῖ ὁ Ἑλύτης). **Β Κοινωνία.** Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία ἀπὸ τὸν 10ο αἰ. καὶ ἡ λίγη βιοτεχνία δημιουργοῦν ἀνθρώπους ἀνεξάρτητους, ἐλεύθερους, σύμφωνους μὲ τὴν φύση. Ἀντίθετα ὁ Ρωμιοχριστιανισμὸς στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπῃ, ὁ Καισαροπαπισμὸς στὴ Δυτικὴ δημιουργοῦν σκυφοκεφάλους, προσκυνοῦντες, μετανοοῦντες, ποὺ παράγουν τέχνη μὴ λαϊκὴ, ἐξαμβλωματικὴ (ὅρα ἐξῶφ. «Δ», τ. 285), τέχνη φοβήτρου.

Ἡ Λαϊκὴ Ἀρχιτεκτονικὴ ὁργανώνει πόλεις, χρησιμοποιεῖ ποικίλα ὑλικά, συνθέτει χώρους μὲ ποικιλότητα, ἀνάλογα μὲ τὶς συνθήκες: ἀγροτικὸ, ἀρχοντικὸ, πυργόσπιτο ἢ στεργιανὸ (στέγη), νησιώτικο (δῶμα), ἢ βόρειο (κρύο), νότιο (ἥλιο). Τέλος ὀρεινὸ ἢ καμπύσιο.

Α. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ. Ἀπὸ τὸν 11ο αἰ., ὅταν ἀποδυναμώθηκε ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἀπὸ Νορμανδοὺς καὶ Σελτζούκους Τούρκους, οἱ Ἕλλη-

Εἰκ. 1. Μεστὰ Χίου. Φρουριακὸ χωριό.

Φωτ. 5. Σαντορίνη. Όριζόντια ιδιοκτησία: Όροφή του κάτω, δώμα του άνω.

Φωτ. 6. Δώματα στο Αιγαίο.

Φωτ. 7. Αναβαθμοί στη Σίφνο.

Φωτ. 8. Μινωικά σπίτια.

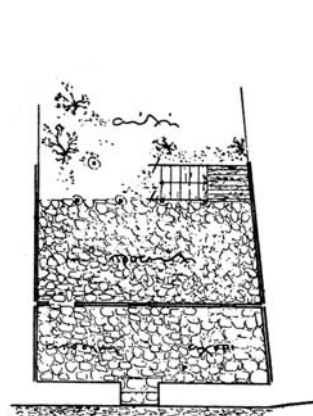
Φωτ. 9. Νησιώτικο λιακωτό.

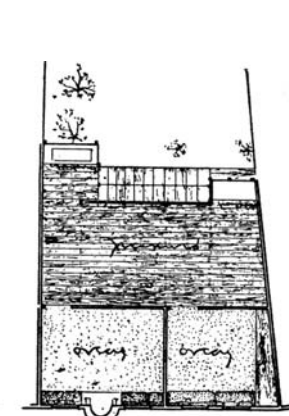
Φωτ. 10. Κάρπαθος. Λαϊκό νεοκλασικό.

Φωτ. 11. Η σκάλα στις Κυνκλάδες.

Εικ. 2. Βέργοια (κατώγι-άνωγι).

νικές κωμοπόλεις οργανώνονται/όχυρώνονται ως φρούρια ανεξάρτητα. Αργότερα γύρω από το «κάστρο» εξαπλώνεται η «Χώρα» (Φωτ. 5, 6, 7).

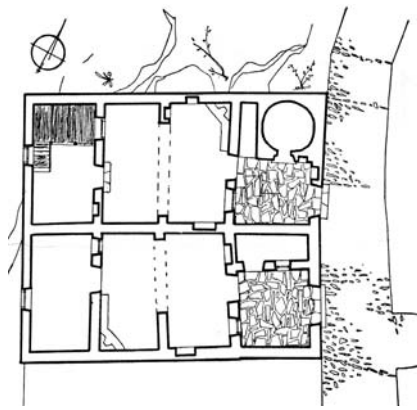
Βασικά σὲ απόκρημνη κορυφή λόφου με τείχος, πού σχηματίζεται από τὰ ἀκραῖα σπίτια (Εἰκ. 1) καὶ με «πύργο» στὸ μέσον.

Δομοῦνται ὅπως οἱ πρὸ Ἱπποδάμου πόλεις κατὰ τὸν ἀρχαῖον «τρόπον» με ψηφιδωτὰ στενοσόκακα < ἐσοχή → Τουρκ. sokak, λιθόστρωτα καλντιρίμια < χαλικώδης ρύμη → Τουρκ. kaldırım, με καμάρες πάνω ἀπὸ τὸ δρόμο, «βόλτα».

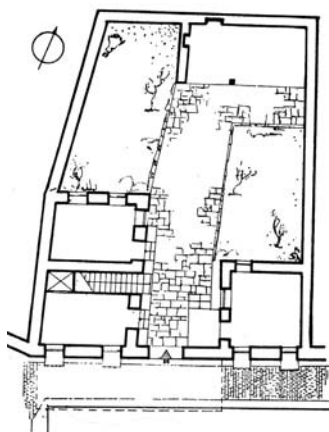
Σύγκριση: Ἐντυπωσιακὴ ἡ ὁμοιότης τῶν κάστρων (Φωτ. 5) με τοὺς νεολιθικοὺς οἰκισμοὺς (Σέσκλο, Διμήνη κ.ἄ. 40!) ὅπως καὶ με μινωικοὺς (Φωτ. 8) καὶ κλασικὲς πόλεις (ἀκρόπολις, τείχος) [ὄρα «Δ», τ. 238]. Ἀντίθετα στὴ Ρ.Χ. περίοδο ἡ ὕπαιθρος ἐρημώνεται, οἱ ἄνθρωποι στοιβάζονται σὲ μονές, σὲ ἄθλιες πολυκατοικίες ἢ σὲ καλύβες. Τὰ σπίτια τῶν ἀρχόντων, δεσποτῶν πλούσια διώροφα.

Β. ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ. Παρ' ὅλη τὴν ποικιλότητα τῶν μορφῶν τὰ λαϊκὰ σπίτια ἔχουν κοινὰ χαρακτηριστικά, διάφορα καὶ μοναδικὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς. (Παραδόξως τὰ ἴδια βρῖσκουμε⁸ στὸ Ἰαπωνικὸ σπίτι, ὄρα «Δ», τ. 255): **α** ἐκτὸς ἀπὸ κάποια ἀγροτόσπιτα καὶ ἀρχοντικά «πανταχόθεν ἐλεύθερα» τὰ λαϊκὰ σπίτια εἶναι στριμωγμένα στὸ «συνεχές» σύστημα (μεσότοιχοι). **β** Εἶναι ἀπομονωμένα ἀπὸ τὸ σοκάκι εἴτε με μανδρότοιχο ψηλὸ με ἐσωτερικὴ αὐλὴ (προαύλιο-λιακωτό) [Εἰκ. 3] εἴτε με τὸν τοῖχο τοῦ ἰσογείου χωρὶς ἀνοιγμὰ πλὴν τῆς ἐξώθυρας [Φωτ. 13]. Ἀκόμα καὶ τὰ στριμωγμένα αἰγαιοπελαγίτικα χωρίζονται ὑποτυπωδῶς με ἐξωτερικὴ σκάλα (Φωτ. 11). Ἔτσι ἔχουν ἐσωτερικὴ ζωή, παρ' ὅλο πὺν οἱ κυράδες ἐκτονώνονται στὸ σοκάκι, στὴν ἐξώθυρα με κουβεντολόι-λακριντὶ < λακέρυζα (γυνή) = φλύαρη → τ. lâkirdi.

Παρέκβαση: Ἔχουμε ἀποδείξει⁹ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι τροφὸς τῆς Τουρκικῆς, ὅπως τῆς Λατινικῆς κ.ἄ. Ἐπομένως ἡ λεγόμενη «τουρκικὴ» τεχνικὴ ὁρολογία τῶν λαϊκῶν συνεργείων, τῶν «συναφιῶν» < συνάφεια = ἔνωση → τ. esnaf, εἶναι καθ' ὅλοκληρίαν ἑλληνικὴ, ἀφοῦ οἱ Ἕλληνες ἦσαν οἱ μόνοι τεχνίτες καὶ στὴ Ρ.Χ. ἐποχὴ ὅπως καὶ στὴ Ρωμαϊκὴ. Ὅπως Ἀσσύριο, Αἰγύπτιο, Φοίνικα, Ρωμαῖο δὲν ξέρουμε

Εἰκ. 3. Κρητικὸ σπίτι με λιακωτό καὶ κρέββατο.

Εἰκ. 4. Γιάννινα: Λαϊκὸ σπίτι.

Φωτ. 12. Όντας του Άβέρωφ στο Μέτσοβο.

κανένα τεχνίτη, έτσι και Τοῦρκο, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε κανεὶς! Τὰ χωριὰ λοιπὸν δὲν εἶναι τουρκο-μαχαλᾶδες < χθαμαλὸς οὔτε τὰ λαϊκὰ < «τουρκόσπιτα».

Υ Τὰ σπίτια δομοῦνται μὲ πλήρη οἰκονομία χώρου καὶ ὑλικῶν, σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες. Οἱ χώροι στενόμετροι (ἢ στενὴ πλευρὰ $\leq 2,5$ μ.) εἶναι ὅσοι χρειάζονται γιὰ μία ἀπλὴ ζωὴ. Συνήθως μονώροφα, σὲ στενὸν ὥς διώροφα. Τριώροφα τὰ πυργωτά, γιὰ ἄμυνα. Ἐπίσης καὶ τὰ ἀρχοντικά μὲ μεγάλο «όντα» < οὔδας = πάτωμα, Τουρκ. oda διαστάσεις ἄνω τῶν 4,00 μ. δείχνουν τὸν πλοῦτο τοῦ «νοικοκύρη» (**Φωτ. 13**) ἰδιαίτερα στὰ ἐσωτερικά τους (**Φωτ. 12**). Τὰ ὑλικά, σχε-

δὸν πάντα ἐντόπια, χρησιμοποιοῦνται μὲ καλαισθησία, σύνεση καὶ φειδώ. Λόγω ὅμως τῶν ἐμφανῶν ὑλικῶν καὶ τῆς δύσκολης συντήρησης εἶναι εὐάλωτα στὸ χρόνο. Ὅμως ἀποπνέουν τὸ Αἰώνιον λόγῳ τοῦ κάλλους των.

Ἄς δοῦμε τώρα τὰ ποικίλα ὑλικά (καὶ τρόπους κατασκευῆς), τὴν κτηριολογία (χώροι καὶ σύνθεσή τους), τὴν μορφολογία καὶ τὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα.

ΥΛΙΚΑ. Ἡ πέτρα ἀπελέκτη, «ἀργὸς λίθος», ξερολιθιά καὶ ἡμιπελεκτητὴ εἴτε σοβατίζεται (συνήθως) εἴτε μένει ἐμφανής. Χρησιμοποιοῦνται σχιστόπλακες γιὰ ἐξωτερικὰ δάπεδα, σκάλες, στέγες (βόρεια). Χαλίγια γιὰ ψηφιδωτά. Ἄμμος, ἀσβέστης γιὰ σοβά < στίβος → Τουρκ. siva, συνηθέστερα πηλόχωμα (= γλίνα, ἀρχαιότατη λέξη). [Χρησιμοποιεῖται καὶ γιὰ ἰσόγεια δάπεδα.] Γιὰ ὑγρομόνωση τσιμέντο «κουρασάν» < κεραμικὴ γῆ → Τουρκ. horasan. Ξύλο γιὰ στέγη καὶ δῶμα, «δένδρινα» κυπαρίσσι, κ.ἄ., γιὰ ξυλοδεσιές ἀντισεισμικές, πρέκια ὑπέρθυρα → Τουρκ. prek, γιὰ ἐξωτερικοὺς τοίχους ὀρόφου (ξύλοπηκτοι + τοῦβλα), «σαχνισί» < ἐξέχουσα → Τουρκ. sahnisi (**Φωτ. 13**), γιὰ ἐσωτερικοὺς, «μπαγδαντί» < Βαγδάτης. Ἐσωτερικὰ τὸ ξύλο γιὰ ταβάνια, σκάλες, ἐπενδύσεις. Γιὰ μόνωση δώματος, καλάμια καὶ φύκια.

ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑ. Οἱ χώροι ποικίλουν κατὰ περιοχὴ, ἀλλὰ βασικώτατη εἶναι ἡ αὐλή. Ὑπαίθρια στὰ νησιά, στὰ νότια, στὰ πεδινά, «λιακωτό», σκεπαστὴ στὸ νότο, «χαγιάτι» < χάιος = ξωκλήρι → Τουρκ. hayati ἢ δωμάτιο εἰσόδου στὰ βόρεια καὶ ὀρεινὰ «ἐμπατή». Στὴν αὐλὴ ὑπάρχει ὁ φοῦρνος, τὸ πηγάδι, ἢ «χρεία» (w.c.)

Τὰ δωμάτια, δηλ. ὁ ὄντας, ἢ κάμαρη εἶναι λιτὰ σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴν σάλα < Ἴτ. sala < Γερμ. Saliz < Φᾶλς = συνάθροιση τῶν ἀρχοντικῶν. Ἡ κουζίνα < Ἴτ. cocina < πέσσειν → qomoqo = μαγειρεύω, συνήθως εἶναι στὸ δωμάτιο, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα σπίτια ποὺ εἶναι ἰδιαίτερο, τὸ «μαγειριό». Τὸ ὑποδωμάτιο ἢ «κρεββάτα» εἶναι συνήθως ὑπερψωμένη τριὰ σκαλιὰ μὲ ξύλινο δάπεδο (**Εἰκ. 3**). Τὰ βοηθητικά

στο (ήμι)-υπόγειο, τὸ «κατώγι» ἢ «κελάρι».

Ἡ σύνθεση τῶν χώρων εἶναι ποικίλη. Ἰσόγεια, διώροφα, τριώροφα. Μονόχωρα σπίτια, μὲ πολλὰ δωμάτια τὰ ἀρχοντικά. Τὰ δώματα στηρίζονται εἴτε μὲ δοκάρια, καλάμια, φύκια εἴτε μὲ τόξα = «βόλτα» < volno < Φέλύω ἢ τέλος μὲ ἡμικυλινδρικούς θόλους (Φωτ. 14).

Ἐπὶ μέρους στοιχεῖα εἶναι τὰ πορτοπαράθυρα, ντουλάπια < τύλιγμα → Τουρκ. dolap. Τὸ τζάκι < ἔστιακός → *o-stak < Τουρκ. ocak, ὁ φοῦρνος < πύρνος → Λατ. furnus. Ἐπίσης τὸ καθιστικὸ ἢ σοφᾶς < σοβαρός → Τουρκ. sofa μὲ τὸ σοφρᾶ = τραπεζάκι καὶ τοὺς πάγκους τὸ «μιντέρι» < δεμνιο-τήρις = ὅπου φυλᾶνε τὰ ροῦχα (Φωτ. 12).

Οἱ ὄγκοι τῶν λαϊκῶν σπιτιῶν εἶναι πλαστικά δομημένοι, ὥστε νὰ γαληνεύῃ τὸ μάτι. Οἱ ἐπιφάνειες πάντα ἀδρὲς δείχνουν τὴ λειτουργία καὶ τὸ ὕλικό, χωρὶς περικτὲς διακοσμήσεις. Τέλος τὸ χρῶμα εἶναι πάντοτε ἔντονο (καὶ τὸ ἄσπρο εἶναι τὸ πάλλευκο τοῦ ἀσβέστη) ἀποτελέσματα τῆς τόλμης τοῦ Ἑλλήνα, ἀλλὰ καὶ τῆς χρήσης στὰ παράλια τῶν βαρκάρικων χρωμάτων.

Σύγκριση: Ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα ἐναπομείναντα λείψανα τῶν ἀρχαίων σπιτιῶν διαπιστώνουμε τὴν ὁμοιότητά τους μὲ τὰ λαϊκά μας σπίτια ὡς πρὸς τὴν κτηριολογικὴ σύνθεση καὶ τὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα.

Λογικό, ἀφοῦ τὸ κλίμα, ἔδαφος καὶ ὕλικά ὡς καὶ ἡ νοοτροπία εἶναι ἴδια. Τὴν πρώτη διαπίστωση κάναμε μὲ τὴν πλήρη ταύτιση τοῦ Πλακιώτικου σπιτιοῦ μὲ τὸν ἀθηναϊκὸν «δόμον».¹⁰ Ἀκόμα μπορούμε νὰ θεωρήσουμε ὡς πρόδρομο τοῦ «σοφᾶ-σοφρᾶ-μιντέρι» τὸν ἀνδρῶνα (τρίκλινος ἕως ἐξάκλινος οἶκος). Ἀκόμα τὸ πανάρχαιο «μέγαρο» τοῦ Διμηνίου ταυτίζεται μὲ τὸ κρητικὸ σπίτι (Εἰκ. 3).

Ὅσο γιὰ τὴ Ρ.Χ. τέχνην δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ οἰκίαις παρὰ παλάτια, ἐπισκοπεῖα, ἐκκλησίες, μονές.

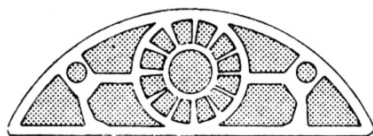
2 ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ. Ἡ ποικιλότητα καὶ τὸ Ὠραῖον, ποὺ βλέπουμε στὴ λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ, σὰν συνέχεια τῆς ἀρχαίας δὲν ὑπάρχει στὴ λαϊκὴ ζωγραφικὴ. Βέβαια δυστυχῶς δὲν γνωρίζουμε ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἀρχαίας ζωγραφικῆς. Βασικὰ μόνο τὶς ἀγγειογραφίες καὶ φυσικὰ ὅχι τὶς καλύτερες, λόγῳ τοῦ εὐθραυστοῦ τοῦ ὕλικου ἀλλὰ κυρίως λόγῳ τῆς μανίας τῶν φανατικῶν καλογέρων. Καὶ οἱ τοιχογραφίες χάθη-

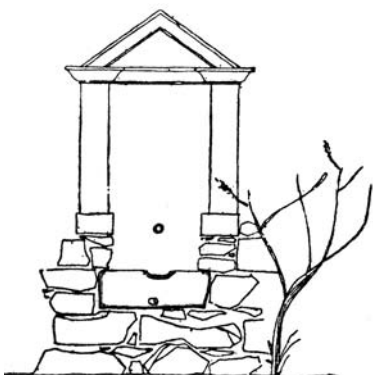
Φωτ. 13. Ἀρχοντικὸ στὰ Ἀμπελάκια μὲ σαχνισί.

Φωτ. 14. Κάμαρες στὴ Χίο.

Εἰκ. 5. Φεγγίτης λίθινος.

Εἰκ. 6. Κρήνη, Μυτιλήνη.

καν μαζί με τούς «ἐς ἔδαφος» τοίχους. Μόνο μέτριες ταφικὲς (Βεργίνα) καὶ φτηνὰ ρωμαϊκὰ ἀντίγραφα (Πομπηία).

Ποῦ οἱ περίφημοι ζωγράφοι Ἀπελλῆς, Πολύγνωτος κ.ἄ.; Τοῦ τελευταίου ἡ τοιχογραφία «γραφὰ ἐπὶ Κνιδίων Λέσχην» στοὺς Δελφοὺς περιγράφεται ἀπὸ τὸν Πανσανία («Φωκικά» 25) διεξοδικὰ καὶ μὲ θαυμασμό. Παρουσιάζει τὴν ἄλωση τῆς Τροίας μὲ ἀφηγηματικὸ καὶ παρατακτικὸ τρόπο δημιουργώντας τὴν αἴσθηση τῆς προοπτικῆς σὰν νὰ τὴν κοιτᾶμε ἀπὸ ψηλά, πανοραμικά. Ὅμοια εἶναι ἡ λαϊκὴ ζωγραφικὴ ἰδίως τῶν πανοραμικῶν πινάκων λ.χ. ἡ τοιχογραφία τοῦ ζωγράφου τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 Παν. Ζωγράφου. Καὶ ἐδῶ, ὅπως στοὺς ἀρχαίους ζωγράφους, ἀποτυπώνεται τὸ «ἀληθές», ἡ ζωντάνια. Χαρακτηριστικὴ ἡ παροικιῶδης φράση «Πολυγνώτου λαγῶς».

Οἱ ξύλινες εἰκόνες, οἱ «πίνακες», ἦσαν συνήθεις. Συνέχεια μοναδική, σαφῶς εὐτελέστερη, παρ' ὅλα αὐτὰ ἐντυπωσιακή, ἡ ζωγραφικὴ Fayum τῶν Ἑλλήνων στὴν Αἴγυπτο τοῦ 1ου αἰ. π.Χ. (Φωτ. 1). Συγκρίνοντας τὰ νεκρικὰ αὐτὰ πορτραῖτα μὲ τὶς προσωπογραφίες τῶν λαϊκῶν ζωγράφων λ.χ. τοῦ Θεόφιλου, βρίσκουμε πάλι τὰ σοβαρά, λίγο θλιμμένα πρόσωπα μὲ τὰ ἐκφραστικὰ μάτια. Ἡ προσπάθεια εἶναι ἴδια· μιὰ εἰλικρινὴς ἀπεικόνιση τῆς Φύσης. (Ὅρα καὶ σύγχρονο Γ. Τσαρούχη.)

Παρ' ὅλες τὶς κάποιες ἐξωτερικὲς ὁμοιότητες ἡ λαϊκὴ ζωγραφικὴ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴ Ρ.Χ., ἀφοῦ ἡ νοοτροπία, τὰ θέματα καὶ ἡ παρουσίαση (περιεχόμενο καὶ μορφή) εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετα. Ἡ σοβαρότητα, ἡ λεβεντιά, ἡ ἀγάπη γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Α.Ζ. εἶναι σὲ πλήρη ἀντίθεση¹ πρὸς τὴν φοβικὴ ἀυστηρότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰκονογράφησης γιὰ ὑποταγὴ-ἐξουθένωση (ὄρα «Δ», τ. 286).

3 ΓΛΥΠΤΙΚΗ. Τὸ ἀξεπέραστον τῆς ἑλληνικῆς γλυπτικῆς εἶναι γενικῶς ἀποδεκτό. Ἀντιγράφουν ἡ Ἀναγέννηση, τὸ Μπαρόκ, ὁ Νεοκλασικισμός, ὁ Ἐμπρεσιονισμός. Δυστυχῶς γιὰ τοὺς «φαιούς» καταστροφεῖς τὸ μάρμαρο, ὁ πωρόλιθος, ὁ ὀπτὸς πηλὸς ἀντέχουν στὸ χρόνο. Ἔτσι ἔστω σπασμένα τὰ γνωρίσαμε. Σπασμένα ἀπὸ τὴν μανία τῶν ἐβραιοχριστιανῶν (4ος αἰ.) κατὰ τοῦ Κάλλους. Κατέστρεψαν τὰ «εἶδωλα», δηλ. τὶς μιμήσεις ἀνθρώπων, ζώων, «θεῶν». Ἀντ' αὐτῶν εἰκόνες φοβικὲς τὰ νέα εἶδωλα.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ «Βυζαντίου» (Ρ.Χ.) συνεχίζουν οἱ μουσουλμάνοι Τοῦρκοι τὴν ἀπαγόρευση τῶν ἀγαλμάτων (ἀνεικονικὴ θρησκεία ὅπως ἡ Ἑβραϊκὴ) σὲ σύμπνοια

μὲ τὸ Πατριαρχεῖο. Ἔτσι ἡ Γλυπτική καταντᾷ ἐπιφανειακὴ ἐπεξεργασία (bas-relief) μὲ φυτικὰ θέματα κιονοκράνων, θωρακίων.

Ἡ λαϊκὴ γλυπτικὴ ἀκολουθεῖ τὴ γενικὴ κατάρρευση καὶ ἐκφράζεται μὲ ἡμίγλυφα (bar) σὲ φεγγίτες (**Εἰκ. 5**), σὲ ἀρχαιομορφες κρῆνες (**Εἰκ. 6**). Παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ λαϊκὸ αἶσθημα βρῆκε τρόπο νὰ ἐκφρασθῇ διακοσμώντας γλυπτικὰ ἐπιφάνειες, ὅπως περιστρωφές στὰ νησιὰ, μωσαϊκὰ δάπεδα χαλίκостρωτα (βότσαλα) μὲ θέματα παρόμοια τῶν ἀρχαίων.

4. ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ. α Ἔνδυμα. Ἡ λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ ἔχει μεγάλη ποικιλομορφία (κάθε κεφαλοχώρι εἶχε τὸν «τύπο» του, ἂν καὶ οἱ βασικὲς ἀρχὲς εἶναι κοινές). Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ χορό, τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὴν φορεσιὰ (τὴν καθημερινή, γιορτινὴ ἢ νυφιάτικη)· κάθε περιοχὴ – πάνω ἀπὸ 100 – ἔχει τὴ δική της ὁμορφιά. Προσωπικὰ θαυμάζω τὸ βαρὺ δωρικὸ Σαρακατσάνικο ἔνδυμα καὶ τὸ Ἰωνικὸ τῆς Ἀγιάννας Εὐβοίας. Πάντως τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῆς γυναικείας φορεσιᾶς εἶναι ἡ πουκαμῖσα < Ἴτ. *camiscia* < γλαμὺς καὶ ἡ σιγκούνα < σινδών(α) → Ἀλβ. *Šigun* (**Φωτ. 15 + 16**). Ἀπαραίτητο συμπλήρωμα ἡ ποδιά < ποδεῖον καὶ τὸ σφιχτοδεμένο τσεμπέρι < κρέδεμον = κάρα + δέω → Τουρκ. *çember* [ὄρα Τίτυνθος καὶ Ταναγραῖες].

Φωτ. 15. Πουκαμῖσα.

Φωτ. 16. Σεγκούνι.

Σύγκριση: Οἱ ποικίλες λαϊκὲς φορεσιᾶς εἶναι ἀπ' εὐθείας ἀπόγονοι τῶν μινωικῶν/μυκηναϊκῶν ἐνδυμασιῶν. Ἐκπλήσσει ἡ καταπληκτικὴ ὁμοιότητα (ποδιά, σιγκούνι = περικόρμιον κ.ἄ.) [**Φωτ. 17**]. Πάντως εἶναι λιγώτερη μὲ τὶς ἀρχαιοελληνικές. Τί σύγκριση νὰ κάνουμε μὲ τὸ P.X. ἔνδυμα; Τὰ παραφορτωμένα γελοῖα (kitsch) παλατιανὰ (Θεοδώρα Ραβέννας) καὶ δεσποτικά, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὰ μαῦρα τσαντὸρ (σάκκοι) καὶ μαντῆλες τῶν γυναικῶν καὶ ιδίως καλογριῶν. [Εἰκόνες δὲν χρειάζονται.] Ὁ λαός; Στὰ μαῦρα χρόνια τοῦ ρωμοχριστιανισμοῦ ντυμένος μὲ ράκη.

β **Κέντημα/Ὑφαντό.** Ἡ βελόνη καὶ ὁ ἰστός (=ἀργαλειός: «*ἰστοურγικοῖς ἐργαλείοις*», Σχόλ. Ὁμ.) σὰν οἱ βασικὲς ἀσχολίες τῆς «οἰκοδεσποίνης». Τὸ ἴδιο ἴσχυε γιὰ τὴν Ἑλληνίδα μέχρι πρότινος. Καὶ ἡ ποικιλία τῶν μοτίβων ἦταν μεγάλη, διάφορη κατὰ περιοχὴ. Ἡ ὕφανση κυρίως κλινο-

Φωτ. 17. Κνωσός.

Φωτ. 18. Κιλίμι, 18ος αϊ.

Φωτ. 19. Ταβάνι άρχοντικού,
Καστοριά.

Φωτ. 20. Μυκηναϊκό Περιδέραιον.

Φωτ. 21. Άσημένιο περιδέραιο (Πόντος).

Φωτ. 22. Μυκηναϊκό περιδέ-
ραιον.

Φωτ. 23. Λαϊκά
ενώτια, Κέρκυρα.

Φωτ. 24. Στάμνος,
Δίμηνη, 4.000. π.Χ.

Φωτ. 25. Στά-
μνα Δήμνου.

Φωτ. 26. Όρειχάλκινος κρατήρ.

Φωτ. 27. Χαλκοῦν μπακράτσι.

Φωτ. 28. Έξώθυρα.

σκεπασμάτων (βελόντες, φλοκάτες, μπατανίες, χράμια, κουρελουδές < χόριον = λουριδα) αλλά και ύφασμάτων (σεντόνια κ.ά.) γινόταν σύμφωνα με σταθερά σχέδια, πάντα με εξαιρετά φωτεινά χρώματα. Επίσης χαλιά < κάλυμμα → Τουρκ. hali, κιλίμια (**Φωτ. 18**).

Τὸ εὐδιάλυτον τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἡ ἀπαξίωση τῶν εὐρημάτων ἀπὸ τοὺς παλαιούς ἀνασκαφεῖς ἐπέφεραν τὴν παντελὴ ἔλλειψη δειγμάτων, ὥστε νὰ γίνῃ ἡ σύγκριση μὲ τὰ λαϊκά. Ὅσο γιὰ τὰ Ρ.Χ. χρόνια, κεντήματα καὶ ὑφαντὰ «κοσμοῦσαν» μόνο τὴν Ἐξουσία καὶ τὴ Θρησκεία.

Υ Κόσμημα. Ἡ μικροτεχνία, ἰδίως τοῦ μετάλλου, συνεχίζει τὴν πεντάκις χιλιόχρονη πορεία μὲ τὰ ἴδια μοτίβα, ποὺ ἐκπλήσσουν. Πράγματι οἱ πόρπες περιδέραια, τὰ ἐνώτια (=σκολαρίκια < σχολαρίκον), οἱ δακτύλιοι εἶναι ἀκριβῶς ἴδιοι, ἀπὸ τοὺς Μυκηναϊκοὺς χρόνους μέχρι τὸν 4ο αἰ. π.Χ. (**Φωτ. 20 + 22**) καὶ μέχρι τὸν 20ὸ (**Φωτ. 21 + 23**).

Ἀντίστοιχη Ρ.Χ. τέχνη; «Βυζαντινοί» χρυσοποικίλοι σταυροί, δισκοπότηρα μὲ πετράδια, «σταχώματα» (=ἐπενδύσεις Εὐαγγελίων). Μὲ τέτοια γεμάτα τὰ μουσεῖα.

Δ Κεραμική. Τὰ κεραμικὰ παρ' ὅλο τὸ εὐθραυστον ἀντέχουν στὸ χρόνο. Ἐτσι ἀπέμειναν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἑκατοντάδες τύποι ἀγγείων μὲ τὶς χιλιάδες παραλλαγές. Ἡ ἐλληνικὴ ποικιλότητα (διάφορον) στὴν πλήρη ἐκφρασὴ τῆς (πίθος, ὕδρια, ἀμφορεὺς κ.ά.). Στὸ χρόνο ὅμως παραμένουν ἀναλλοίωτες οἱ μορφές, σὰν νὰ βγῇ-καν ἀπὸ τὸ ἴδιο διαχρονικὸ χέρι «κεραμέως». Ἡ ὁμοιότητα τοῦ νεολιθικοῦ «στά-μνου» καὶ τῆς λαϊκῆς στάμνας εἶναι ἐντυπωσιακὴ (**Φωτ. 24+25**).

Ἀχρηστὴ γιὰ τὴν Ἐξουσία καὶ ἀκίνδυνη ἡ τέχνη αὐτὴ ἀφέθηκε ἐλεύθερη νὰ ὑπάρ-χη στὰ μαῦρα χρόνια. Ἐτσι ἐπέζησε ἀτόφως.

Ε Ἐπιπλο καὶ ξυλόγλυπτα. Ὁ ἀρχαιοελληνικὸς «οἶκος» ἦταν ἀπείριπτος, αὐστη-ρός. Σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ καὶ ἡ ἐπίπλωσή του. Λίγα τὰ ἐπιπλά ἀλλὰ ἐξαίρε-τικά στὴ μορφή, ἀπόλυτα λειτουργικά. Ἡ ἀνεπανάληπτη «κλίσίη» μὲ τὰ ἐλαστικὰ πόδια (ᾶρα «Δ», τ. 248, σ. 16102), ὁ «δίφρος», ὁ «σκίμπους» = σκαμνάκι → Γαλλ. escabeau, θρόνος ἀνάκλιντρον, τὸ κρεβάτι < «λέκτρον» → Γαλλ. lit. Μὴ ξεχνᾶμε τὴν πρώτη καρέκλα: 3η χιλιετία π.Χ.

Ἡ λαϊκὴ τέχνη συνέχισε μὲ ἐπιμέλεια τὴν παράδοση καὶ δημιουργοῦσε τὴν Σκυρια-νὴ/Κρητικὴ καρέκλα μὲ ἀπόγονο τὴν «πανελλήνια» καρέκλα (καφενεῖου) ὡς καὶ τὴν ἐξαιρετὴ λεγόμενὴ «βιεννέζικη», ὅλες ὅμοιες μὲ τὶς ἀρχαῖες. Επίσης ἔφτιαχναν σεντούκια < σάνδυξ (Ἡσύχ.) → τ. sandik, κασέλλες < casa < κάψα, ἐκκλησιαστικὰ τα-βάνια (**Φωτ. 19**), ντουλάπια, πόρτες (**Φωτ. 28**) σὰν τὶς ἀρχαιοελληνικές.

Ἡ σύγκριση; Οἱ δεσποτικοὶ καὶ αὐτοκρατορικοὶ θρόνοι, λειψανοθήκες, τέμ-πλα.

στ Μεταλλοτεχνία. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων μὲ τὰ ὅπλα καὶ κύπελλα (Μυκῆνες), λεκάνες, λέβητες, λύχνους, κροτήρες (**Φωτ. 26**) συνεχίζεται μὲ τοὺς λαϊκοὺς τεχνίτες νὰ κατασκευάζουν ἀντίστοιχα δίσκους = «σινί» < σινίξω, γα-

βάθες, κρατήρες = μπαγκράτσια (Φωτ. 27), τέντζερες < *centele < κύλινδρος κ.ά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ. Ο Έλληνας τεχνίτης ο λαϊκός, που διδάσκεται από τους σεβαστούς «μάστορες» της παράδοσης, συνεχίζει τον τρόπο έκφρασης του αρχαίου «βάνανσου», αυτού που δουλεύει στο καμίνι (βαῦνος), στο γιαπί < *Fǎπτω* = συναρμώτω και στὸν πάγκο < πάγος = στερεός. Χωρίς την βαθειά γνώση του ανώνυμου μάστορα ο έπώνυμος μεγαλοφυής δεν θα μπορούσε να εκφράση την ιδέα του. Ο Μ. Θεοδωράκης λ.χ. χωρίς το λαϊκό υπόβαθρο, τὸν Τσιτσάνη (μουσική), Χριστοδούλου (στίχο), Μπιθικιώτη (τραγουδί), Καρνέζη (ὄργανο) θα ἔμενε σὲς ιδέες.

Ο αρχαῖος Έλληνας τεχνίτης ἐθεράπευε τὴν Τέχνη τοῦ «καθημερινοῦ», τὴν μεγάλη Τέχνη τῆς Ἀνάγκης, παρὰλληλα μὲ τὴν ἐπίσημη Τέχνη τοῦ Μεγαλείου. Ἐξέφραζε τὸ ἀπλοῦν, καλὸν κάγαθὸν μέσα ἀπὸ τὰ χρηστικά προϊόντα του, δείχνοντας πόσο ἀνυπέρβλητος ἦταν ὁ Πολιτισμός του.

Μὲ τὴν ἔλευση ὅμως τὸν 4ο αἰ. μ.Χ. τοῦ Νέου Τρόπου (Χριστιανισμός) μοιράζεται ἡ Ἐξουσία ἀνάμεσα σὸ (ιερόν) Παλάτιον καὶ τὸ (εὐαγές) Πατριαρχεῖον [Ἰωάνν. Δαμασκ.]. Ἀποτελέσματα, ἡ καταστροφὴ ὅχι μόνο τοῦ παλαιοῦ Πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἴστού ὡς καὶ τῆς ὑποδομῆς. Ὅχι μόνο ἡ Τέχνη καὶ ἡ Ἐπιστῆμη διαλύονται ἀλλὰ καὶ ἡ καθημερινότητα. Δὲν μένει τίποτα. Ὁ λαὸς δὲν κατασκευάζει, δὲν δημιουργεῖ, μόνο ἐπιβιώνει. Τὰ «μαῦρα χρόνια», τὰ πεντακόσια χρόνια, πλακώνουν. Ὅμως ἡ Λαϊκὴ Τέχνη, σὰ σπόρος θαμμένος βαθιὰ μέσ’ στὸ νοῦ, θὰ περιμένη τὴν Ἀναγέννηση, τὸ Διαφωτισμό, γιὰ νὰ ἐκδηλωθῇ ξανὰ μὲ τὸν «ἀρχαῖον τρόπον», γιὰ νὰ λάμψη ξανὰ.

Μιλήσαμε γιὰ τὶς τέχνες τοῦ Χώρου. Σὲ ἐπόμενο τεῦχος θὰ ὁλοκληρώσουμε τὴν ἔρευνα μὲ τὶς τέχνες τοῦ Χρόνου.

Βιβλιογραφία

1. Κ. Καρμιράντζος, «Ἑλληνικὴ Τέχνη καὶ Ρωμιοχριστιανικὴ», «Δ», τ. 286.
2. Π. Μιχελῆς, «Αἰσθητικὴ Θεώρηση τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης», 1946.
3. «Ἱστορία Διακοσμητικῆς Τέχνης», ἔκδ. ΟΕΔΒ, σ. 32.
4. Α. Βακαλόπουλος, «Ἱστορία Νέου Ἑλληνισμοῦ».
- 4α. Ι. Χασιώτης, «Ἡ καμπὴ τῆς Ὀθωμανικῆς δυνάμεως», ΙΕΕ 1975.
5. Κ. Καρμιράντζος, «Τετρακτύς», «Δ», τ. 239.
6. Κ. Καρμιράντζος, «Πολιτεύματα Ἑλληνικά», «Δ», τ. 238.
7. «Βυζαντινὰ Χρόνια», Ἱστορία Ε΄ Δημοτ., ΟΕΔΒ.
8. Κ. Καρμιράντζος, «Ἰαπωνικὴ Γλῶσσα καὶ Τέχνη», «Δ», τ. 255 + 256.
9. Κ. Καρμιράντζος, «Ἡ Τουρκικὴ Γλῶσσα εἶναι Ἑλληνικὴ», «Δ», τ. 241.
10. Κ. Καρμιράντζος, «Τὸ πλαζιώτικο σπίτι καὶ ὁ δόμος», «Δ», τ. 276.
11. Π. Ζώρα, «Ἑλληνικὴ Τέχνη – Λαϊκὴ», Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν.

Κωστῆς Καρμιράντζος
Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

Ώψεις τῆς παγκόσμιας εὐσέβειας

Τὸ ἄρωμα τῆς Θεοκρατίας

Τὰ ἀρωματικά κερία εἶναι ἰδιαίτερος δημοφιλῇ στοὺς καταναλωτές. Τελευταία μάλιστα ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του στὴν ἀγορὰ ἓνα νέο ἄρωμα. Ὀνομάζεται «Τὸ ἄρωμά Του» καὶ ἡ σύνθεσή του προέρχεται ἀπὸ τὸν Ψαλμὸ 45. «Πρόκειται γιὰ ἓναν μεσσιανικὸ Ψαλμὸ καὶ ἀναφέρεται στὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν τὰ ροῦχα του εἶχαν τὸ ἄρωμα τοῦ μύρου, τῆς ἀλόης καὶ τῆς γαζίας», λέει ὁ κατασκευαστὴς τοῦ κεριοῦ κ. Τόστραντ. «Τὸ βλέπουμε σὰν σῶμα τοῦ Κυρίου», ἐξηγεῖ ὁ κ. Μπόμπ Τόστραντ. «Δίνει ἄλλες διαστάσεις στὴν ἐπαφή μας μὲ τὸν Κύριο.» «Τὸ ἄρωμά Του» πωλεῖται πρὸς 18 δολλ. Η.Π.Α. τὸ φιαλίδιο καὶ διατίθεται σὲ 150 καταστήματα τῶν Η.Π.Α.

Ὁδηγίες γιὰ ἐξόρυξη πετρελαίου στὴν Βίβλο

Ὁ Τζὼν Μπράουν (Ντάλλας, Τέξας) εἶναι νεοφώτιστος χριστιανὸς καὶ ὁ ἰδρυτὴς τῆς εταιρείας «Zion Oil and Gas». Ἐλπίζει ὅτι θὰ βρῇ πετρέλαιο στὸ Ἰσραήλ. Πηγὴ ἐμπνευσῆς του ἡ Βίβλος. Ψάχνει γιὰ πετρέλαιο στὴν βιβλικὴ περιοχὴ τοῦ Ἄσερ καὶ μάλιστα τοῦ ἔχει ἤδη χορηγηθῇ ἄδεια. Ἐπέλεξε τὴν περιοχὴ, βασιζόμενος στὴν εὐλογία τοῦ Μωυσῆ στὶς 12 φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ («Δευτερονόμιον» 33:24): «**Ὁ πιδ εὐλογημένος ἀπ' ὅλους τοὺς γνιούς ἃς εἶναι ὁ Ἄσερ. Εἶθε νὰ ἐμβαπτίξῃ τὰ πόδια του σὲ πετρέλαιο.**» Ἡ ἐπιχειρήσή του ὀνομάζεται «Σχέδιο Ἰωσήφ» καὶ χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ εὐαγγελιστὲς τῶν Η.Π.Α. (στοὺς ὁποίους ἀνήκει καὶ ὁ κ. Μπούς). Τὸ σημεῖο, ἀπ' ὅπου θ' ἀρχίσουν, ἐπελέγη βάσει πιδ ἀποδεκτῶν μεθόδων ἐξόρυξης πετρελαίου, δηλ. γεωλογικῶν ἐρευνῶν καὶ πληροφοριῶν ἀπὸ προηγούμενες ἀνάλογες προσπάθειες στὴν περιοχὴ.

Καὶ τώρα Ἰησοῦς, ἡ κούκλα

Κι ἄλλα καινούργια προϊόντα στὴν ἀγορὰ. Πρόκειται γιὰ τὴν σειρὰ ἀπὸ βιβλικὲς κούκλες, ποὺ ὀνομάζονται Ἀγγελιαφόροι τῆς Πίστης. Κατασκευάζονται ἀπὸ τὴν εταιρεία One 2 Believe Company. Πωλοῦνται μὲσω Διαδικτύου πρὸς 24,99 δολλ. Η.Π.Α. ἕκαστη καὶ παριστοῦν τὸν Ἰησοῦ, τὴν Παρθένο Μαρία καὶ τὸν Μωυσῆ. Ἔχουν κινούμενα μέλη καὶ μποροῦν νὰ ἀρπάξουν ἀντικείμενα. Μὲ τὸ πάτημα ἐνὸς κουμπιοῦ ἀπαγγέλλουν στίχους τῆς Βίβλου. Ὁ Μωυσῆς λέει τὶς δέκα ἐντολές, ἐνῶ ἡ Παρθένος Μαρία ἀπαγγέλλει μόνον ἓναν στίχο (λόγω σεμνότητος).

Ἡ εταιρεία ἐλπίζει νὰ πωλήσῃ πενήντα χιλιάδες κούκλες μέχρι τὸ τέλος τῆς χρονιάς καὶ στὴ συνέχεια νὰ ρίξῃ στὴν ἀγορὰ νέες κούκλες αὐτῆς τῆς σειρᾶς.

Πιστεύω=κερδίζω, δὲν πιστεύω=πεθαίνω!

«Ἄγιε Νεκτάριε, πιστεύω σὲ σένα. Παρακαλοῦμε στείλε ὑγίειά, χαρὰ καὶ εὐτυχία στὴν οἰκογένειά μας. Ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος εἶναι γιατρὸς καὶ γιατρεῦει τὶς ἀρρώστειες. Αὐτὸ τὸ γράμμα γράφτηκε στὶς 3/10/1995 καὶ πρέπει νὰ κἀνῃ τὸ γύρο τοῦ κόσμου...»

Κάποιος πῆρε τὴν ἐπιστολὴ καὶ εἶπε στὴν γραμματεία του νὰ κἀνῃ 20 ἀντίγραφα καὶ νὰ τὰ ταχυδρομήσῃ. Λίγες μέρες ἀργότερα κέρδισε στὸ λαχεῖο 2.000.000 δολλάρια. Κάποιος ἄλλος πῆρε τὴν ἐπιστολὴ καὶ τὴν ξέχασε. Τὴν εἶχε στὰ χέρια του πάνω ἀπὸ 96 ὥρες. Ἔχασε τὴ δουλειά του. Ἀργότερα βρῆκε τὴν ἐπιστολὴ καὶ τὴν ταχυδρομήσῃ σὲ 20 ἀντίγραφα. Λίγες μέρες μετὰ βρῆκε μία πολὺ καλύτερη δουλειά. Κάποιος πῆρε τὴν ἐπιστολὴ καὶ δὲν πίστευε. Τὴν πέταξε. 9 μέρες μετὰ πέθανε. Παρακαλῶ μὴ τὸ ἀγνοήσῃς. Δουλεῦει.»

Τὸ ἀνωτέρω κείμενο ὑπάρχει στὸ Διαδίκτυο. Μᾶς ἐνημέρωσε γι' αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης τοῦ

«Δ» κ. Ἰωάννης Τζογιαννάκης. Ἡ πρακτικὴ πάντα ἡ ἴδια: ἐνεργοποίηση τῶν πιδ ταπεινῶν ἐνστίκτων, τῶν ἐξωλογικῶν μηχανισμῶν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, δηλαδὴ τῆς ἐλπίδας, τοῦ φόβου, τοῦ συμφέροντος (μὲ ὅ,τι πιδ χυδαῖο ἐμπεριέχει ἡ λέξις), τοῦ δόλου. (ΔΟΥΛΕΥΕΙ.)

Καλογηρικὴ εὐσέβεια

Ἀπὸ τὸν ἀναγνώστη κ. Ἰωάννη Κατσάρα πληροφορηθήκαμε, πῶς καθιερώθηκε ἡ ἔκφραση «Μοῦ ἔψησε τὸ ψάρι στὰ χεῖλη».

Ἡ ἱστορία ἔχει ὡς ἑξῆς: Καθ' ὅλη τὴν διάρκειά τῆς Σαρακοστής στὸ Βυζάντιο οἱ ἄνθρωποι νήστευαν. Ἡ μὴ τήρηση τῆς νηστείας ἐθεωρεῖτο μεγάλη ἁμαρτία. Κάποτε ἔγινε ἀντιληπτὸς ἓνας καλόγερος, ποὺ τηγάνιζε ἓνα ψάρι. Ὁ ἡγούμενος καὶ ὅλοι οἱ μοναχοί, μόλις τὸ ἔμαθαν, ἀποφάσισαν νὰ τοῦ γεμίσουν τὸ στόμα μὲ ἀναμμένα κάρβουνα καὶ νὰ τοῦβάλουν πάνω ἓνα ψάρι, γιὰ νὰ ψηθῇ.

Ἀναρωτιέται κανεὶς, ἂν ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς καλογήρους τοῦ Βυζαντίου θὰ ἐπεβάλλετο καὶ ποιά ποινὴ γιὰ τὴν Φωφώ, τὴν Σάσα, τὴν Μαριόλα ἢ τὴν Σουλτάνα τοῦ Αἰγαίου.

Ἀνταπόδοση τῶν ἴσων

Ὅταν ἓνας Ἰταλὸς δημόσιος ὑπάλληλος στὴν πόλιν Ἀ' Ἀκίλα ζήτησε ἀπὸ μίαν καθολικὴ μοναχὴ καὶ μίαν μουσουλμάναν ν' ἀφαιρέσουν τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς τους, γιὰ νὰ φωτογραφηθοῦν γιὰ τὴν ἔκδοση ταυτότητάς, ὁ καθολικὸς κληρὸς διαμαρτυρήθηκε... «γιὰ τὴν ταύτιση καὶ ἴση μεταχείριση τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο θρησκειῶν».

Τί εἶδους σημάδι εἶναι αὐτό;

Ἕνας σταυρὸς ὕψους 10 ποδῶν, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο τοποθετημένος σὲ μίαν μικρὴ πόλιν τῆς νοτίου Ἰταλίας (Sant' Onofrio) ἐπὶ δεκαετίες, ἔπεσε πάνω σὲ μιὰ ἐξηνταεπτάχρονη γυναῖκα καὶ τὴν σκότωσε. Οἱ ἐργάτες τοποθετοῦσαν ἐκεῖνη τὴ στιγμή... φῶτα γιὰ τὸ ἐτήσιο πανηγύρι τοῦ Ἁγίου Ὀνούφριου.

Ἱερὴ διαφήμιση

Στὴν Αὐστραλία ἡ Βιβλικὴ Ἐταιρεία διέταξε τὴν διενέργεια ἔρευνας, γιὰ νὰ διαπιστωθῇ ἡ στάση τῶν ἀνθρώπων ἀπέναντι στὴν χριστιανικὴ θρησκεία. Ἡ παιδοφιλία, ἡ μεταχείριση τῶν γυναικῶν, ἡ ὑποκρισία καὶ ὁ φανφαρονισμὸς τῶν ἡγετῶν τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν τὸ τίμημά τους. Καὶ εἶναι βαρὺ. Οἱ ἄπλοι ἄνθρωποι θεωροῦν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἔχει προδώσει.

Ποιά ἦταν ἡ λύση ποὺ ἐπέλεξε ἡ Βιβλικὴ Ἐταιρεία, γιὰ νὰ βγῇ ἡ Ἐκκλησία ἀπ' τὴν κρίση; Ἡ διαφημιστικὴ καμπάνια!

Τηλεφωνοῦν στὸ Θεὸ

Πρόσφατα ἡ χριστιανικὴ ὁργάνωση «Ἀνέσπερον Φῶς» ἔθεσε στὴν διάθεση τῶν πιστῶν μίαν καινοτόμο ὑπηρεσία. Τοὺς παρέχει τὴν δυνατότητα ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Θεὸ μ' ἓνα τηλεφώνημα. Τὸ σύστημα λειτουργεῖ ὡς ἑξῆς: ὁ πιστὸς σηκώνει τὸ ἀκουστικό, λέει τὰ αἰτήματά του πρὸς τὸν Ὑψιστο, μιλά γιὰ τὰ προβλήματα καὶ τίς ἀγωνίες του σ' ἓναν... τηλεφωνητὴ! Μόλις οἱ ἀρμόδιοι πάρουν τὸ μήνυμα, τὸ μεταβιβάζουν στὸν Κύριο καὶ προσεύχονται γιὰ τὸν πιστὸ ποὺ τηλεφώνησε.

Ὅπως ἦταν ἐπόμενο, κάποιοι δημοσιογράφοι θέλησαν νὰ ρίξουν φῶς στὴν ὑπόθεση καὶ γ' αὐτὸ προσπάθησαν νὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ μέλη τῆς ὁργάνωσης. Οἱ τελευταῖοι, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, τοὺς ἀπέπεμψαν, ἀφοῦ ὅμως πρῶτα τοὺς... ἀποστομόωσαν λέγοντάς τους ὅτι ἐκτελοῦν θεάρεστο ἔργο, γιὰ τὸ ὁποῖο διαθέτουν ἐνυπόγραφη συγχαρητήριο ἐπιστολὴ τοῦ κ. Χριστοδούλου.

Ἐπιμέλεια: **Α.Γ.**

ΟΛΕΘΡΙΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ

Ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ οἱ Ἑλληνας συμβολαιογράφοι

τις 6, 7 καὶ 8 Ὀκτωβρίου 2005 πραγματοποιήθηκε τὸ Ζ΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Συμβολαιογράφων μὲ θέμα «Ὁ συμβολαιογράφος στὶς νέες οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς συνθήκες». Στὴν ἀφίσα ποὺ κυκλοφόρησε, χρησιμοποιήθηκε ἡ εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Γιατί ὅμως ἐπελέγη ἓνας αὐτοκράτορας, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε ὑπῆρξε νομικὸς καὶ ὄχι ἓνας Ἑλληνας νομοθέτης ὅπως ὁ Ζάλευκος, ὁ Σόλων ἢ ὁ Λυκοῦργος; Ἀπάντηση στὴν ἐπιλογὴ τοῦ συγκεκριμένου αὐτοκράτορος δίνει τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανοβυζαντινισμοῦ, τὸ ὁποῖο ἀλλοίωσε τὴν ὀρθὴ ἀντίληψή μας γιὰ τὴν Ἱστορία, ποὺ θεωρεῖ τὸν νέο Ἑλληνισμὸ ἀπόγονο τοῦ Βυζαντίου καὶ θέλει νὰ τὸν ἀποκόψη ἀπὸ τὶς ρίζες του.

«Ὁ Βυζαντινισμὸς ἀπέθανεν, ὁ δὲ Ἑλληνισμὸς εἶναι ἀθάνατος... ὁ πρῶτος εἶναι (...) θάνατος ἐν τῇ ζωῇ, ὁ δὲ δεῦτερος ἢ ἐν τῷ θανάτῳ ζωῇ. Βυζαντινισμὸς σημαίνει χριστιανικὴν ὑποκρισίαν, ὁ δ' Ἑλληνισμὸς (...) εἶναι τὸ ἐν τῇ σκοτίᾳ λάμπον φῶς.» Αὐτὰ γράφει ὁ ἀπαγορευμένος ἀπὸ τὸ βυζαντινο-λάγνο κατεστημένο μας Κωνσταντῖνος Σάθας στὸν 7ο τόμο τῆς «Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης», σελ. νβ'. Ποιὸς ὅμως εἶναι ὁ Ἰουστινιανός; Σύμφωνα μὲ τὸν ἱστορικὸ βιογράφο του Προκόπιο, στὸ ἔργο του «Ἀπόκρυφη Ἱστορία», ὁ Πέτρος Σαββάτιος, ποὺ ἀργότερα πῆρε τὸ ὄνομα Flavius Justinianus, «ἦταν σὰν νὰ ποῦμε τόσο κακοῦργος ὅσο καὶ μωρόπιστος, ὁ τύπος τοῦ ἀνθρώπου ποὺ λέγεται κουτοπόνηρος» (στ'), «Τὰ ἐγκλήματα τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἶναι τόσο πολλὰ, ὥστε οὔτε ὀλόκληρη ἡ αἰωνιότητα δὲν θὰ ἔφθανε γιὰ τὴν ἐξιστόρησή τους» (κζ'), «Χωρὶς κανένα δισταγμὸ κλόνιζε ἀκόμη καὶ τοὺς νόμους, προκειμένους νὰ ἀποκτήσῃ χρήματα» (κζ'), «Οὔτε Θεὸ λογάριαζε οὔτε ἱερεῖς οὔτε νόμο οὔτε λαό» (κζ'), «ἦταν διπρόσωπος καὶ ὑποκριτής» (κη') καὶ κατέστρεψε τὸ σύστημα δικαιοσύνης, ὥστε «μποροῦσε κανεὶς νὰ δῇ τὰ περισσότερα δικαστήρια ἔρημα καὶ στὴν βασιλικὴ Αὐλὴ πλῆθος κόσμου νὰ βρίζεται καὶ νὰ σπρώχνεται μὲ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ νὰ συμπεριφέρεται συνεχῶς μὲ κάθε εἶδους δουλοπρέπεια» (λ').

Ο ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ὥς ὁμως συμπεριφέρθηκε στοὺς Ἕλληνες καὶ τὸν τιμοῦμε τόσο πολὺ; Ὁ Ἰουστινιανὸς «ἄρχισε νὰ καταδιώκῃ τοὺς Ἕλληνες ὑποβάλλοντάς τους σὲ σωματικὰ βασανιστήρια καὶ ἀρπάζοντας τὰ χρήματά τους» (Προκόπιος, «Ἀπόκρυφη Ἱστορία», ια'). Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἀσχολοῦντο κυρίως μὲ τὸν στρατό, τοὺς ἐπετέθη: «Ἄλλους κατηγοροῦσαν ὅτι ἦταν Γραικοί, σὰν νὰ ἦταν τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον νὰ ἀναδειχθῇ γενναῖος ἓνας ἄνθρωπος ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα» (Προκόπιος, «Ἀπόκρυφη Ἱστορία», κδ').

Δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος ὁ πόλεμος ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὸν μισαλλόδοξο αὐτὸ χριστιανὸ αὐτοκράτορα, ἀφοῦ, ὅπως γράφει ὁ Κωνσταντῖνος Σάθας (7ος τόμος τῆς «Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης», σελ. κγ'), «ὁ ἐν Νικαῖα ἀναπτυχθεὶς Ἑλληνισμὸς ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ἀπειλῶν καὶ αὐτὸ τὸ χριστιανικὸν καθεστῶς, γεγονὸς ὅπως οὖν δικαιολογοῦν τὸ πρὸς τοὺς Ἕλληνας μίσος τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἐκ πείρας ἐγίνωσκει, ὅτι αἱ θρησκείαι ἐν μόνῳ τῷ σκότει γεννῶνται καὶ θριαμβεύουσι, καὶ ὅτι ἀμείλικτος αὐτῶν ἐχθρὸς εἰσὶ τὰ γράμματα, δηλαδὴ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα».

Γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο Σάθα ὁ ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Βυζαντινῶν ἀπεικονίζεται ὡς ἓνας Προμηθεὺς, πού, ἀφοῦ βρῆκε τὴν ἀληθινὴν σοφία, τὴν μεταδίδει στοὺς ἀνθρώπους, τιμωρεῖται ὁμως ἀπὸ τὴν Νέμεση. Ἡ Ρώμη δὲν πεθαίνει ὡστόσο. Ἐμεῖς, ὡς Ἕλληνες, πρέπει νὰ μελετήσουμε τὰ μνημεῖα, ποὺ εἶναι γραμμένα σὲ ξένες γλῶσσες «εἰς ἐξακρίβωσιν αὐτῆς τῆς πατρίου ἱστορίας, ἥτις ἄνεν τούτων μένει ἀκατανόητον μυστήριον, τεθαμμένον εἰς τὰ σκότη τῆς βυζαντινῆς φλυαροκοπίας καὶ ψευδολογίας» (ξξ').

Ὁ τιμώμενος ἀπὸ τοὺς Νεοέλληνες συμβολαιογράφους Ἰουστινιανὸς ἐξέδωσε μία σειρά ἀπὸ ἀνθελληνικοὺς νόμους, στοὺς ὁποίους διώκονται «αὐτοὶ ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν βλάβη παραφροσύνη τῶν Ἑλλήνων». Στὰ διατάγματά του ἀπαιτεῖ τὴν ἐκτέλεση αὐτῶν ποὺ ἐφαρμόζουν «τὴν μαγεία ἢ εἰδωλολατρία» (Corpus Juris Civilis 1.10.9 – 10). Στὴν νομοθεσίᾳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ (Codex Justinianus) διαβάζουμε:

1. 11. De Paganis, sacrificiis et templis: «Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς δὲν ἀρμόζει πιά νὰ ἀποδίδουμε τίς τιμὲς ποὺ ἀποδίδονταν προηγουμένως σὲ ἀνόσια καὶ ἀηδιαστικὰ ἀγάλματα, οὔτε νὰ στολίζουμε μὲ στεφάνια ἀνόσιους ναοὺς, οὔτε νὰ ἀνάβουμε ἀνόσιες φωτιές, οὔτε νὰ καίμε λιβάνια (...) καὶ νὰ διαπράττουμε τὴν ἱεροσυλία αὐτῶν τῶν θρησκειῶν. Ἐπίσης ὅποιος ἀποπειραθῇ νὰ τελέσῃ θυσία (...) καὶ κατηγορηθῇ (...) ὅτι ἔχει διαπράξῃ τέτοια πράγματα, θὰ ὑπόκειται στὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν καὶ σὲ προγραφὴ ὅλης τοῦ τῆς περιουσίας.»

1.11.4. «Ἐπίσης ὀρίζουμε, ὅτι ἐπιτρέπουμε στὸν λαὸ νὰ ἐπιδοθῇ σὲ ἀπολαύσεις σύμφωνα μὲ τὰ παλαιὰ ἔθιμα, χωρὶς ὁμως καμμία θυσία καὶ χωρὶς καμμία καταραμένη δεισιδαιμονία...»

1.11.5. «Ἐπιθυμοῦμε νὰ προσαρτήσουμε στὸ αὐτοκρατορικό μας ταμεῖο ὅλους τοὺς τόπους, ποὺ προηγουμένως ὑπάγονταν στὸ θρησκευτικὸ σφάλμα τῶν παλαιῶν.»

1.11.7. «Διατάσσεται, ὅτι κανεῖς δὲν θὰ τιμή-
ση καὶ δὲν θὰ λατρέψῃ ὁλόψυχα ἱερά, τὰ ὁποῖα
ἔτσι καὶ ἀλλιῶς ἔχουν κλείσει.»

1.11.8. «Κανεῖς νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ ἀποπειρα-
θῇ αὐτὰ ποὺ ἀπαγορεύονται στοὺς ἀνθρώπους
ποὺ φυλάγονται ἀπὸ τὶς εἰδωλολατρικὲς δεισι-
δαιμονίες, γνωρίζοντας ὅτι διαιωνίζει πράξη,
ποὺ ἀποτελεῖ δημόσιο ἔγκλημα. Θέλουμε τέτοι-
ες πράξεις νὰ ἀποτραποῦν, ἔτσι ὥστε (ὁ ἔνοχος)
(...) νὰ ἀποπεμφθῇ ἀπὸ τὸ ἀξίωμα του καὶ νὰ
μὴν χάσῃ μόνο τὴν περιουσία του (...), ἀλλὰ ἀ-
φοῦ ὑποστῇ σωματικὸ βασανισμὸ μὲ μεταλλικὰ
ὄργανα (...), νὰ ὀδηγηθῇ σὲ διαρκὴ ἐξορία.»

1.11.9. «Διατάζουμε τοὺς ἄρχοντές μας (...) νὰ
ἀναζητοῦν σύμφωνα μὲ τὸν νόμο ὅλες τὶς περι-
πτώσεις ἀσέβειας ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς θρησκεί-
ας (...) (καὶ) ἂν συμβαίνουν, νὰ τιμωροῦνται. (...)
Νὰ μὴν ἔχῃ κανένας τὸ δικαίωμα νὰ κληροδοτῇ
μὲ διαθήκη ἢ νὰ χαρίξῃ μὲ δωρεὰ κάτι σὲ πρό-
σωπα ἢ τόπους, ποὺ ἔχει ἐπισημανθῇ ὅτι δια-
πράττουν τὴν ἀσέβεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ. (...)
Νὰ διατηρηθοῦν (...) ἐν ἰσχύι ὅλες οἱ τιμωρίες μὲ τὶς
ὁποῖες οἱ προηγούμενοι βασιλεῖς εἶχαν ἀπειλή-
σει νὰ τιμωρήσουν τὴν Ἑλληνικὴ πλάνη (...).

1.11.10. «Ἐπειδὴ ἔχουν συλληφθῇ μερικοί, οἱ ὁ-
ποῖοι διακατέχονται ἀπὸ τὴν πλάνη τῶν ἀνόσι-
ων καὶ μιαρῶν Ἑλλήνων (...), ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν
γίνει χριστιανοὶ (...), ἂν φανοῦν νὰ ἐπιμένουν
στὴν πλάνη τῶν Ἑλλήνων, θὰ ὑποβληθοῦν στὴν
ἐσχάτη τῶν ποινῶν (...). Θὰ παρεμποδίσουμε δὲ
κάθε μάθημα ποὺ διδάσκεται ἀπὸ αὐτούς, ποὺ
πάσχουν ἀπὸ τὴν νόσο τῶν ἀνόσιων Ἑλλήνων
(...). Θεσπίζουμε τοὺς ἴδιους νόμους καὶ γιὰ
τοὺς ἀλιτήριους Ἑλληνες.»

Ἐς πάψουν λοιπὸν οἱ Νεοέλληνες συμβολαιογράφοι νὰ υἱοθετοῦν ἀβασάνιστα μορ-
φὲς τόσο ἐχθρικὲς πρὸς τὸν Ἑλληνισμό, ὥραιοποιημένες ἀπὸ τὴν χριστιανικὴ προπα-
γάνδα. Κι ἂς μελετήσουν τὴν πραγματικὴ μας ἱστορία, ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὴν παρα-
μορφωτικὴ ματιὰ τῶν κατηχητικῶν καὶ τῶν παραθρησκευτικῶν ὁργανώσεων.

**Ὁ Ἰουστινιανὸς σὲ ψηφιδωτὸ τοῦ
Ἁγίου Βιταλίου Ραβέννας. Συνέταξε
καὶ κωδικοποίησε τὴν πρὸ ἀνθελλη-
νικὴ νομοθεσία τῆς Ἱστορίας (Codex,
Novellae, Constitutiones) καὶ ἀναδεί-
χθηκε σὲ πραγματικὸ ἐξολοθρευτὴ
τῶν Ἑλλήνων. Γιὰ κάποιους σημερι-
νοὺς Ἑλληνες εἶναι προστάτης! Τέ-
λεια σύγχυση ἐθνικῆς αὐτογνωσίας
καὶ ἱστορικῆς συνείδησης τοῦ Νέου
Ἑλληνισμοῦ.**

Γ. Θεοδώρου
Φιλολόγος-ἱστορικός

ΜΕ 1.500 ΕΥΡΩ ΠΑΝΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ!..

πως είχαμε γράψει στο τ. 279, με τον νόμο 3218 του Έλληνικού Κράτους, που ψηφίστηκε σὲ μεταμεσονύκτια συνεδρίαση ἀπ' ὅλα τὰ κόμματα, τὴν τελευταία ἡμέρα πρὶν ἀπὸ τὴ διάλυση τῆς Βουλῆς ἐν ὄψει τῶν ἐκλογῶν τοῦ 2004 (!!!), ἡ 27η Ἰανουαρίου ἀποτελεῖ στὴν Ἑλλάδα ἐπίσημη ἡμέρα τῶν «*Εβραίων Μαρτύρων καὶ Ἡρώων τοῦ Ὀλοκαυτώματος*». Ἄς μὴ σχολιάσουμε ἐδῶ τὴν ἱστορικότητα ἢ μὴ τοῦ «Ὀλοκαυτώματος», τὸ πόσο «ἡρωικό» εἶναι νὰ ἐκτελεῖται κανεὶς παθητικὰ ἄνευ ἀντιστάσεως, τὸν ἀπαράδεκτο μεροληπτικὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ νόμο, ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἐπίσημες «Ἡμέρες» τῶν πολλῶν Ὀλοκαυτωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸν συνημμένο τρισελίδο «τυφλοσούρτη» μὲ «*ἐνημερωτικὸ ὑλικὸ γιὰ τὸ Ὀλοκαύτωμα, τὸ ὁποῖο μποροῦν νὰ ἀξιοποιήσουν οἱ μαθητές*» κ.λπ.

Θὰ σημειώσουμε ὅμως ἐδῶ τὴν πραγματικὰ μεγαλοφυῆ ἀπὸ οἰκονομικὴ ἄποψη, ἐκμετάλλευση τοῦ προαναφερθέντος νόμου ἀπὸ τὸ ἐμπορικὸ δαιμόνιο τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἑβραίων.

Ὅπως ἀναφέρεται στὴν ἐγκύκλιο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πρὸς ὅλους τοὺς φορεῖς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης «*ὅλης τῆς χώρας*» ὑπὸ ἡμερομηνία 10/11/05, προκηρύσσεται διαγωνισμὸς γιὰ τοὺς μαθητὲς μὲ θέμα «*Οἱ Ἑλληνες Ἑβραῖοι καὶ ἡ σημασία τῆς Μνήμης τοῦ Ὀλοκαυτώματος*», τοῦ ὁποῖου ὁ πρῶτος νικητὴς θὰ κερδίσῃ ἓνα «ἐκπαιδευτικὸ» (καταλαβαίνει κανεὶς τί εἶδους «ἐκπαίδευση» θὰ ὑποστῇ ὁ μαθητὴς) ταξίδι στὸ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἐπόμενοι τρεῖς θὰ λάβουν 500 € ἕκαστος.

Ποιὸς προσφέρει τὰ ἔπαθλα αὐτὰ συνολικῆς ἀξίας 1500 €; Τὸ Κεντρικὸ Ἰσραηλιτικὸ Συμβούλιο, τὸ Ἰσραὴλ καὶ ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότητα Θεσσαλονίκης (πρὸς τὴν ὁποία ἄλλωστε κοινοποιεῖ (!) «εὐπειθῶς» τὴν ἐγκυκλίό του τὸ ὑπουργεῖο μας, γιὰ νὰ δείξῃ προφανῶς πόσο προθύμα «ἐκτελεῖ τὴν ἐντολή της»).

Δὲν εἶναι μία καταπληκτικὴ ἐμπορικὴ πράξη, νὰ δίνῃς 1.500 € καὶ νὰ προπαγανδίσῃς ἢ διαφημίξῃς τὶς ἀπόψεις σου μὲ ἐπίσημες ἐγκυκλίους στὸ σύνολο τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου καὶ στὸ σύνολο τῆς μαθητιώσας νεολαίας Β' θμιας Ἐκπαίδευσης τῆς Ἑλλάδος; Καὶ ὕστερα κατηγοροῦμε τοὺς Ἑβραίους, πὺν θεωροῦν τοὺς ὑπόλοιπους ἀνθρώπους γκοῖμ (ζῶα)... Ἐχουν ἀπόλυτο δίκιο.

Μ.

Στὴν ἔναντι σελίδα φωτοτυπία τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 126161/Γ2 ἐγκυκλίου τοῦ ὑπουργείου μας πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς φορεῖς καὶ μαθητὲς Β' θμιας Ἐκπαίδευσης «ὅλης τῆς χώρας».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

Ερμού 15 101 85 Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 3235722
FAX : 210 3224249
Πληροφορίες : Αν. Πασχαλίδου

ΠΡΟΣ:

ΚΟΙΝ:

Να διατηρηθεί μέχρι.....

Βαθμός Ασφαλείας.....

Αθήνα 10-11-05
Αριθ. Πρωτ. 126161/Γ2
Βαθ. Προτερ.

- Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης όλης της χώρας
- Διευθύνσεις και Γραφεία Δ/θμιας Εκπ/σης όλης της χώρας
- Γραφεία Σχολικών Συμβούλων

Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης
Τσιμισκή 24
Τ.Θ 10098
54624, Θεσσαλονίκη

ΘΕΜΑ: Πανελλήνιος μαθητικός διαγωνισμός

Η 27^η Ιανουαρίου έχει καθιερωθεί στη χώρα μας ως ημέρα μνήμης των Ελλήνων Εβραίων μαρτύρων και ηρώων του Ολοκαυτώματος, σύμφωνα με το νόμο 3218 (ΦΕΚ Α/ 12/27-1-04)

Με αφορμή το γεγονός αυτό το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προκηρύσσει Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό με θέμα : **«Οι Έλληνες Εβραίοι και η σημασία της Μνήμης του Ολοκαυτώματος»** .

Ο διαγωνισμός απευθύνεται σε μαθητές της Γ' τάξης Ενιαίου Λυκείου και της Δ' τάξης Εσπερινού Ενιαίου Λυκείου και η συμμετοχή είναι προαιρετική. Οι εργασίες θα γραφούν εκτός σχολικού ωραρίου.

Οι μαθητές θα καταθέσουν τις εργασίες στο Διευθυντή του σχολείου τους μέχρι **30-11-05**. Οι σχολικές μονάδες θα αποστείλουν (ταχυδρομικώς τις εργασίες των μαθητών μέχρι **2-12-05**, στις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όπου ανήκουν, οι οποίες με τη σειρά τους θα τις αποστείλουν, συγκεντρωτικά μέχρι 9 Δεκεμβρίου 2005 στη Δ/ση Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης του ΥΠΕΠΘ (Ερμού 15, 10185, Αθήνα. υπόψη κ. Πασχαλίδου).

Βραβεία

Βραβεία θα απονεμηθούν στις πέντε καλύτερες εργασίες. Αναλυτικότερα:

α) Το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο και το Ισραήλ προσφέρουν ως βραβείο για τις δύο καλύτερες εργασίες ένα εκπαιδευτικό ταξίδι στο Ισραήλ διάρκειας πέντε ημερών.

β) Οι επόμενες τρεις καλύτερες εκθέσεις θα βραβευτούν με το ποσό των 500€ η καθεμία. Τα 1000€ προσφέρονται από την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης και τα 500€ από το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο.

Σας επισυνάπτουμε ενημερωτικό υλικό σχετικό με το Ολοκαύτωμα, το οποίο μπορούν να αξιοποιήσουν οι μαθητές

Παρακαλούμε να ενημερώσετε τα σχολεία της αρμοδιότητάς σας.

Συν: 3 σελίδες

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ

Εσωτ. Διανομή

1. Γρ. Υπουργού (6502/20-9-05)
2. Γρ. Γενικού Γραμματέα
3. Γρ. Ειδ. Γραμματέα κ. Ράμμα
4. Γρ. Ειδ. Γραμματέως κ. Κριάρη
5. Δ/ση Σπουδών Δ.Ε., Τμήμα Α'

ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΩΤΕΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΗΜΕΡΙΝΗ

Τὸ Ε.Μ.Π. ἐρευνᾷ τὰ γεμᾶτα ἀπὸ ἐκπλήξεως «μυστικά» της

Ἦν ἀποκρυπτογράφηση τῶν ἀντισεισμικῶν μυστικῶν, ποὺ γνῶριζαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ ἐξασφάλιζαν τὴν εὐστάθεια τῶν ναῶν ποὺ κατασκεύαζαν, ἐπιχειρεῖ ὁμάδα Ἑλλήνων ἐπιστημόνων. Ἡ ἐξαιρετικὴ ἀντοχὴ τῶν ἀρχαίων μνημείων μέσα στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, ποὺ ἔχουν δοκιμασθῇ ἀπὸ πραγματικὰ ἀντίξοες συνθήκες αἰώνων, ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ πρόγονοί μας ἦταν γνῶστες ἐξειδικευμένων τεχνικῶν δόμησης. Μία σειρά βασικῶν ἀρχῶν, ποὺ λειτουργοῦσαν εἴτε μεμονωμένα εἴτε συνδυαστικά, δίνει τὴν ἐξήγηση γιὰ τὴν ἀντισεισμικὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀρχαίων μνημείων. Μεταξὺ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν πρωταρχικὸ ρόλο ἔπαιζαν οἱ ραβδώσεις στοῦς κίονες, ποὺ, ὅπως διαπιστώνει ἡ ἔρευνα, δὲν λαξεύονταν μόνο γιὰ αἰσθητικούς λόγους καὶ γιὰ νὰ δημιουργοῦν τὶς ἐντυπωσιακὲς φωτοσκιάσεις ποὺ βλέπομε στὰ ἀρχαῖα μας μνημεῖα. Οἱ ἀναλύσεις τῆς ἐρευνητικῆς ὁμάδας, κατόπιν πειραμάτων ποὺ διεξήχθησαν σὲ πραγματικὲς συνθήκες, ἀπέδειξαν πὼς οἱ ραβδώσεις εἶχαν καλύπτερη συμπεριφορὰ στὸν σεισμό καὶ πὼς, ἂν δὲν ὑπῆρχαν, ὁ κίονας θὰ ἔσπαγε γρήγορα καὶ σὲ σύντομο χρόνο. Οἱ τεχνικὲς ποὺ χρησιμοποίησαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦταν τόσο προχωρημένες, παρ' ὅλα τὰ ἐλάχιστα μέσα ποὺ διέθεταν, ποὺ μᾶς ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐπιλογὴ τῆς λέξης σπόνδυλος δὲν εἶναι τυχαία.

Ἡ κατασκευὴ σπονδυλωτῶν κιόνων καὶ ὄχι μονολιθικῶν βασίζεται σὲ ἓνα εἶδος τεχνικῆς, ποὺ ἔχει ἀντιστοιχία μὲ τὴν λειτουργία τῆς ἀνθρώπινης σπονδυλικῆς στήλης.

Όμοιομα κίονος της Έπιδαύρου, στο οποίο εφαρμόζεται το πείραμα με την πρόκληση τεχνητού σεισμού.

Οί σπονδυλωτοί κίονες κατά τὴ διάρκεια ἐνὸς σεισμοῦ ἀκολουθοῦν κινήσεις ἀνάλογες τῆς ἀνθρώπινης σπονδυλικῆς στήλης, ἔχουν εὐστάθεια καὶ ἀπορροφοῦν τὶς δονήσεις ποὺ ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Τίποτα δὲν θεωρεῖται τυχαῖο στὴν κατασκευὴ ἐνὸς ἀρχαίου ναοῦ, καθὼς οἱ ἀρχεῖς ποὺ ἀκολουθοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι μηχανικοὶ ἔβρισκαν ἐφαρμογὴ ἀκόμη καὶ στὰ θεμέλια, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἐδάφους. Χρησιμοποιοῦσαν ἐλαστικὰ ὑλικά, ὅπως εἶναι ὁ μαλακὸς βράχος ἢ ἀλλεπάλληλες στρώσεις δερμάτων ζώων, ὡς ἓνα εἶδος σεισμικῆς μόνωσης, ποὺ ἀπορροφοῦσαν τὶς δονήσεις. Ἐπιπλέον ἡ τοποθέτηση στὸ ἐπάνω μέρος τῶν κτηρίων μεγάλων μαζῶν, σὲ ἀντίθεση μὲ ὅ,τι ἐφαρμόζεται σήμερα, λειτουργοῦσε ὡς πλαίσιο, ποὺ δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐλεύθερη μετακίνηση τῶν κιόνων.

Ἀναζητοῦν ἀρχαιοελληνικὲς ἀντισεισμικὲς μεθόδους

πισκεφθήκαμε στὸ Ἐθνικὸ Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο τὸν καθηγητὴ Ἀντισεισμικῆς Προστασίας Παναγιώτη Καρύδη καὶ εἶδαμε ἀπὸ κοντὰ τοὺς χώρους ὅπου ὑλοποιοῦνται τὰ πειράματα, ποὺ κατὰ πρῶτον θὰ δώσουν σημαντικὰ συμπεράσματα γιὰ τὶς τεχνικὲς ποὺ χρησιμοποιήθηκαν σὲ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ κατὰ δεῦτερον ἀναμένεται νὰ ἐμπλουτίσουν σημαντικὰ τὶς σημερινὲς μεθόδους.

«Δ»: *Κύριε Καρύδη ἐπιχειρεῖτε μαζί μὲ μία ὁμάδα εἰδικῶν ἐπιστημόνων νὰ ἀποκρυπτογραφήσετε τὰ ἀντισεισμικὰ μυστικὰ τῶν ἀρχαίων ναῶν. Ποῦ ἐστιάζεται ἡ ἔρευνα, ποὺ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ἀναμένουμε τὰ ἀποτελέσματά της;*

Π.Κ.: Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, λόγῳ τῆς περιόδου ἐπανάληψης τῶν σεισμῶν σὲ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα, εἶχαν ἀποκτήσει μία πολὺ καλὴ γνώση γιὰ τὴν συμπεριφορὰ τῶν κατασκευῶν τους. Ἡ μνήμη δὲν πήγαινε χαμένη. Αὐτὸ πιστεύουμε ὅτι εἶναι τὸ κλειδί στὴν φιλοσοφία τους σὲ σχέση μὲ τὴν τεχνικὴ ποὺ χρησιμοποιοῦσαν. Δηλαδή μελετοῦσε ὁ πρῶτος μάστορας τὸ πῶς συμπεριφέρεται ἡ κατασκευὴ ἔναντι τοῦ σεισμοῦ, ἤξερε ὁ ἴδιος πῶς θὰ τὴν φτιάξῃ καὶ ἀσφαλῶς φρόντιζε νὰ μεταφέρῃ αὐτὴ τὴν ἐμπειρία στὰ παιδιὰ του. Καὶ οὕτω καθεξῆς. Μία πολὺ σημαντικὴ παράμετρος, ποὺ ἐνδεχομένως σήμερα ἀγνοοῦμε, εἶναι ὅτι ὑπῆρχαν οἰκογένειες, κάστες, τεχνίτες, ὅλοι λιθοξοοὶ, ποὺ γινώριζαν ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ, πῶς νὰ κάνουν αὐτὴ τὴ δουλειά. Δυστυχῶς στὴν ἐποχὴ μας αὐτὸ δὲν γίνεται πράξη. Οἱ νόμοι ἐπιβάλλουν στοὺς κατασκευαστὲς νὰ ἀκολουθοῦν συγκεκριμένους τεχνικὲς. Ἡ ἐμπειρία καὶ ἡ παράδοση εἶναι πολὺ σημαντικὲς παράμετροι. Βεβαίως τὰ ὑλικά ποὺ χρησιμοποιήθηκαν ἐπὶ ἀρχαιότητος ἦταν καθοριστικὰ γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τῶν κτηρίων, σήμερα τὸ μπετὸν δὲν ἔχει τὴν ἴδια ἀποτελεσματικότητα. Εἶναι γεγονός, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν ἐπινοήσῃ καὶ ἐφάρμοζαν μία ἰδιαίτερη τεχνολογία στὴν κατασκευὴ τῶν κτηρίων τους, γιὰ νὰ ἀντέχουν στοὺς σεισμούς.

Ἔχουμε ἐστιάζει ἐπομένως στὸ νὰ «ξεκλειδώσουμε» αὐτὴ τὴν τεχνολογία, στὶς γνώσεις ποὺ διέθεταν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι στὴν κατασκευὴ ἀντισεισμικῶν κτηρίων. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο μᾶς προβληματίζει καὶ προσπαθοῦμε νὰ ἐξηγήσουμε, εἶναι τὸ πῶς

Ο καθηγητής Αντισεισμικής Προστασίας του Έθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Παναγιώτης Καρούδης, επικεφαλής της ομάδας υλοποίησης πειραμάτων για την ανακάλυψη των αρχαιοελληνικών αντισεισμικών μυστικών. Οί επιστήμονες, που συμμετέχουν στην ομάδα, μένουν κατάπληκτοι πρὸ τῶν γνώσεων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων στὶς ἀντισεισμικὲς κατασκευές, γνώσεων πὺ ἀγνοεῖ ἡ σημερινὴ τεχνολογία.

ἐπῆλθε ἡ διακοπὴ στὴ μετάδοση τῆς ἐμπειρίας τους. Δὲν ξέρουμε, ποῦ ὀφείλεται καὶ πῶς ἐγκαταλείφθηκε στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου.

Τὰ κυμάτια τῶν σπονδύλων λειτουργοῦν ἰσοτασικά!

«Δ»: *Πῶς ἀντλεῖτε τὰ στοιχεῖα ποὺ χρειάζεστε γιὰ τὴν ὑλοποίηση αὐτῆς τῆς ἔρευνας;*

Π.Κ.: Μὲ τὸ νὰ ὑλοποιῶμε μικρὰ ἢ μεγάλα πειράματα. Ἐνδεικτικὰ σὰς ἀναφέρω, ὅτι κατασκευάσαμε δύο πανομοιότυπους μεγάλους σπονδύλους μὲ ἐκείνους τῆς Ἐπιδάυρου, χρησιμοποιώντας παρόμοιο ὑλικό, τὸ ὁποῖο φέραμε ἀπὸ τὴν Κύπρο. Κάναμε ἓνα ἀπλὸ πείραμα ὁλίσθησης τῶν δύο σπονδύλων.

Διαπιστώσαμε λοιπόν, ὅτι ὁ τρόπος ποὺ ἀποφλοιώνονται περιμετρικὰ οἱ σπόνδυλοι εἶναι σταθερὸς καὶ πῶς κατὰ κάποιον τρόπο παίρνουν τὴ μορφή τῶν κυματίων ποὺ ἔχουν οἱ κολῶνες τοῦ Παρθενῶνα! Μέχρι πρότινος πιστεύαμε, ὅτι αὐτὰ τὰ περιμετρικὰ κυμάτια στοὺς σπονδύλους ὑπῆρχαν γιὰ λόγους αἰσθητικούς. Μέσα ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐργασία, ποὺ ὑλοποιήσαμε, ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ κυμάτια λειτουργοῦν ὡς ἰσοτασικὲς καμπύλες! Κατὰ μῆκος αὐτῶν τῶν καμπυλῶν ἀναπτύσσονται τάσεις ἴσες πρὸς τὴν ἀντοχὴ τοῦ ὑλικοῦ. Εἶναι κάτι, ποὺ μὲ ἐκπληξὴ καὶ θαυμασμό διαπιστώσαμε. Κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο χρησιμοποιήσαμε σὲ πρώτη φάση Μαθηματικὰ καὶ τὴ Θεωρίαν τῆς Ἐλαστικότητας, γιὰ νὰ τὸ ἐρμηνεύσουμε καὶ νὰ τὸ ἀποδείξουμε, τὸ εἶδαμε σὲ αὐτὴ τὴ δεύτερη φάση καὶ στὴν πράξη μὲ τὴν ἐφαρμογὴ πειράματος. Ἀντίστοιχα πειράματα ἔχουν ὑλοποιηθῇ σὲ ὁμοιώματα τοῦ Παρθενῶνα, ποὺ ἀνακατασκευάστηκαν ὑπὸ πραγματικὲς συνθῆκες.

«Δ»: *Δημιουργήσατε δηλαδὴ ἓναν τεχνητὸ σεισμό;*

Π.Κ.: Βεβαίως. Δημιουργήσαμε στὸ Ἐργαστήριον Ἀντισεισμικῆς Προστασίας τεχνητοὺς ἀπαντωτοὺς σεισμοὺς διαφόρων ἐντάσεων, ὅπου καὶ εἶδαμε τὴν συμπεριφορὰ τῶν σπονδύλων, ποὺ σὰς προανέφερα. Ἄς προβληματιστοῦμε, γιατί νὰ μὴν εἶναι στρογγυλὴ ἡ κολώνα καὶ νὰ ἔχῃ κυμάτια. Θὰ σὰς ἐξηγήσω ἀμέσως.

Κατὰ τὴ διάρκεια ἐνὸς σειμοῦ καὶ στὴν περίπτωσιν ποὺ ἡ κολώνα εἶναι στρογγυλὴ, καθὼς ἀνασηκώνεται καὶ κάθετα ὁ κάθε σπόνδυλος, ἔχει ἓνα σημεῖο ἐπαφῆς, ὅποτε οἱ τάσεις ἐκεῖ εἶναι πολὺ μεγάλες. Αὐτὸ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα εἴτε νὰ σπάσῃ ἡ κολώνα εἴτε νὰ δημιουργῇ ἓναν πόλο περιστροφῆς, ποὺ θὰ τὴν κινοῦσε ἀνεξέλεγκτα, μέχρι νὰ μετατοπιστῇ ἀπὸ τὴν βάση της. Αὐτὸ συμβαίνει, γιατί ἓνα σημεῖο μὲ τὴ δρᾶσιν ὀριζοντίων δυνάμεων γυρίζει, δὲν σταθεροποιεῖται. Καταλήγει λοιπὸν κανεὶς στὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρέπει ἡ κολώνα νὰ εἶναι στρογγυλὴ, ἀφοῦ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ σειμοῦ ἡ κατασκευὴ πρέπει νὰ κινεῖται μὲ εὐστάθεια, ὄχι τυχαῖα, καταγράφοντας περιέργως καμπύλες. Ὑπάρχει καὶ κάτι ποὺ ἔχουμε παρατηρήσει καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ἐξηγήσουμε. Καθὼς προκαλοῦμε τὸν σεισμό, μπορεῖ ὁλόκληρὴ ἡ κολώνα νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν βάση της καὶ νὰ αἰωρεῖται, ὅμως τελικὰ ξαναγυρίζει σὲ μία θέση παρόμοια μὲ τὴν ἀρχικὴ! Δηλαδή ἡ θέση ποὺ βρίσκεται μετὰ τὸν σεισμὸ δὲν εἶναι ἡ μέγιστη διαδρομὴ ποὺ ἔκανε κατὰ τὴ διάρκειά του, ἀλλὰ εἶναι

κάτι λιγώτερο, επανέρχεται σχεδόν στην αρχική της θέση! Δύσκολα μπορεί να ξεκλειδωθεί ή τεχνική των αρχαίων. Δύσκολα μπορεί κανείς να μπή στη γνώση τους και να εξηγήσει την τεχνολογία της εποχής.

Άδυνατούμε σήμερα να συλλάβουμε την αρχαία τεχνική!

«Δ»: Ποιό θεωρείτε ότι είναι το πιο δύσκολο σημείο της έρευνας;

Π.Κ.: Το πιο δύσκολο σημείο της έρευνας μας είναι, ότι δεν μπορούμε ακόμα να «συλλάβουμε» την ολότητα του θέματος. Οί αρχαίοι τοποθετούσαν ένα μαλακό υλικό στην θεμελίωση, χρησιμοποιούσαν σπονδυλούς περιορισμένου μήκους και τοποθετούσαν την μάζα στην στέγη. Πολλά μνημεία επίσης γίνονταν στα θεμέλια παλαιότερων. Έπαιζαν ρόλο πολλά πράγματα. Όλες όμως αυτές οι τεχνικές συνέβαλλαν στην αντισεισμικότητα των κτηρίων που κατασκεύαζαν. Μεμονωμένα μπορούμε να μελετήσουμε την κάθε μία τεχνική, στην ολότητα όμως και πώς λειτουργούσαν ως σύνολο δεν είναι ακόμα εφικτό.

«Δ»: Τί υλικά χρησιμοποιούσαν κατά βάση για την κατασκευή των κτηρίων τους οί αρχαίοι Έλληνες;

Π.Κ.: Χρησιμοποιούσαν ένα υλικό, το οποίο πίστευαν ότι είναι αντοχής και διατηρείται στο χρόνο, ανάλογα πάντα με την περιοχή και τα διαθέσιμα υλικά που υπήρχαν σε αυτή. Είναι γεγονός, ότι στην Όλυμπία δεν χρησιμοποίησαν το καλύτερο μάρμαρο. Ο άσβεστόλιθος που χρησιμοποιήθηκε είναι πωρώδης. Προφανώς δεν είχαν την δυνατότητα να μεταφέρουν από άλλες περιοχές μεγάλες ποσότητες καλού μαρμάρου. Έτσι αρκέστηκαν στα υλικά που διέθετε η περιοχή. Στον Παρθενώνα είναι γνωστό, ότι χρησιμοποιήθηκε μάρμαρο Πεντέλης. Στους στύλους του Όλυμπίου Διός ή θεμελίωση έγινε επίσης από μαλακό πωρώδη άσβεστόλιθο. Γενικότερα το μάρμαρο ήταν το κατεξοχήν υλικό που χρησιμοποίησαν οί αρχαίοι σε όλες του τις διαβαθμίσεις, είτε πρόκειτο για πωρώδη άσβεστόλιθο είτε για μάρμαρο πιο συμπαγές, καλύτερης ποιότητας. Οί διαστάσεις του μαρμάρου έπαιζαν καθοριστικό ρόλο, ώστε να εξασφαλίζονται οί κατασκευαστικές απαιτήσεις. Επίσης για τα θεμέλια χρησιμοποιήθηκε πωρώδες υλικό. Έχουμε να κάνουμε με ένα είδος σεισμικής μόνωσης. Σήμερα σίς κατασκευές που γίνονται στη Σαντορίνη, ακόμη και στο Μουσείο

Με τον τεχνητό σεισμό ή αλλοίωση απέδειξε ότι οί πτυχώσεις στους κίονες δεν γίνονταν μόνο για διακοσμητικούς λόγους αλλά και για την αντισεισμική ευστάθεια των ναών.

τῆς Ἀκρόπολης, ὅπως καὶ σὲ ἄλλα μεγάλα κτήρια, χρησιμοποιοῦμε τὴ μέθοδο τῆς σεισμικῆς μόνωσης. Δηλαδή τοποθετεῖται ἓνα πολὺ μαλακὸ ὑλικό, ποὺ νὰ ἔχη τὴ δυνατότητα νὰ ἀπορροφᾷ τὸ σεισμὸ καὶ νὰ μὴν μεταφέρωνται τὰ σεισμικὰ κύματα πρὸς τὴν ἐπιφάνεια. Ἀντίστοιχη εἶναι καὶ ἡ λογικὴ τῆς χρήσης «ρουλεμάν».

Ὅπως ὅταν ἔχουμε τὴν τηλεόρασή μας πάνω σὲ τραπεζάκι μὲ ρόδες, κατὰ τὴ διάρκεια ἐνὸς σειсмоῦ κανεὶς θὰ περιμένε νὰ πέση ἡ συσκευή στὸ πάτωμα. Ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν πέφτει, ἀπλῶς μετακινεῖται, ἀφοῦ γλιστράει πάνω στὶς ρόδες. Αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἀρχὴ τὴν γνώριζαν οἱ ἀρχαῖοι! Εἶχαν φτιάξει ἓνα ὑποτυπῶδες σύστημα αὐτοῦ τοῦ εἶδους, ποὺ βασιζόταν στὴν ἀρχὴ τῆς σεισμικῆς μόνωσης. Ἐπέλεγαν ὑλικά τὰ ὁποῖα ἦταν μεταμορφώσιμα. Ἀναφέρω ἐνδεικτικὰ τὶς ἀλλεπάλληλες στρώσεις δερμάτων ζώων, ποὺ τοποθετήθηκαν ἐσωτερικὰ τοῦ ἐδάφους γιὰ τὸν Κολοσσὸ τῆς Ρόδου, ἀλλὰ καὶ τὶς ρόδες ποὺ τοποθετήθηκαν ἀντιστοίχως στοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

«Δ»: Θεωρεῖτε ὅτι ἐφάρμοζαν ἓνα συγκεκριμένο τρόπο τεχνικῆς ἢ ὑπῆρξαν διάφοροι ἀνάλογα μὲ τὶς ἀπαιτήσεις;

Π.Κ.: Κάθε κτήριο εἶχε τὴν ἰδιαιτερότητά του καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ἦταν ἓνας μόνον ὁ τρόπος τεχνικῆς ποὺ χρησιμοποιήθηκε. Ὁρισμένες λεπτομέρειες ὅμως ἦταν κοινές, ὅσον ἀφορᾷ στὶς βασικὲς ἀρχές, γραπτές ἢ ἄγραφες. Αὐτὲς οἱ βασικὲς ἀρχές εἶναι, ποὺ μᾶς ἀπασχολοῦν. Δηλαδή τὰ κοινὰ σημεῖα μεταξὺ τῶν τεχνικῶν κατασκευῆς κτηρίων, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ τὰ ἀποδώσουμε ὡς ἀδιαμφισβήτητες ἀρχές δόμησης καὶ ὅχι ὡς μέθοδο ποὺ χρησιμοποιήθηκε μεμονωμένα γιὰ συγκεκριμένη κατασκευή. Ὅπως εἶναι γιὰ παράδειγμα τὰ κυμάτια στοὺς σπονδυλοῦς, ποὺ τὰ συναντᾶμε σὲ πληθὸς ἀρχαίων μνημείων. Θὰ πρέπει νὰ σᾶς πῶ, ὅτι πολυώροφες κατασκευές, ὅπως εἶναι οἱ παγόδες, διαθέτουν ἀντίστοιχα μυστικά μὲ τὰ δικά μας. Ἐχουν τὸ μητρικὸ πυρῆνα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κρέμονται τὰ πατώματα.

Πρόκειται γιὰ μία τεχνική, ποὺ προσομοιάζεται μὲ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα καὶ τὴν ἀντίδραση τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Γιὰ παράδειγμα ὁ ἄνθρωπος, ὅταν θέλῃ νὰ ἀντιμετώπισῃ μία δόνηση κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, ὅπως ὅταν φρενάρῃ τὸ λεωφορεῖο, κινητοποιεῖ τὴ σπονδυλική του στήλη. Παρόμοια λοιπὸν εἶναι καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν κιόνων τοῦ Παρθενῶνα, διαθέτοντας μοναδικὴ εὐκαμψία σὲ δονήσεις. Αὐτὲς εἶναι βασικὲς ἀρχές, ἀδιαμφισβήτητες καὶ σημαντικές.

Ἐπιπλέον ἡ «μᾶζα», ποὺ ὑπάρχει στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ Παρθενῶνα, προδίδει τὴν ἀντίληψη τῶν ἀρχαίων μας προγόνων σὲ σχέση μὲ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν σεισμῶν. Γνώριζαν περισσότερο ἀπὸ ἐμᾶς ὅτι οἱ σεισμοὶ εἶναι κατακόρυφοι, μὲ τὸ γειτονικὸ πεδίο νὰ ἔχη ἔντονη κατακόρυφη συνιστώσα. Αὐτὸ εἶναι πολὺ σημαντικό, καὶ σήμερα σχεδὸν τὸ ἀγνοοῦμε. Φρόντιζαν λοιπὸν νὰ κατασκευάζουν χοντρὰ ὑποστυλώματα, δηλαδή χοντρὰ κατακόρυφα στοιχεῖα, σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς σημερινὲς κατασκευές, ὅπου τὰ ὀριζόντια δοκάρια εἶναι πολὺ μεγάλα καὶ τὰ ὑποστυλώματα λεπτὰ. Εἶναι λάθος αὐτό!

«Δ»: Γιατί θεωρεῖτε ὅτι δὲν ἔχουν διατηρηθῇ στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου οἱ ἀντισεισμικὲς τεχνικὲς τῆς Ἀρχαιότητος;

Όμοιομα σπονδύλου, όπου εφαρμόστηκε το πείραμα με τους τεχνητούς σεισμούς.

Π.Κ.: Όταν φεύγει μία εποχή χάνεται και η τεχνολογία της, χάνονται τα πάντα. Δεν αποτελεί κάτι που ενδεχομένως να ενδιαφέρει τον κόσμο. Αν χαθεί η πρακτική του να φτειάξης, να επεξεργαστής το μάρμαρο, πλέον δεν χρειάζεται και η αντίστοιχη μέθοδος στη θεμελίωση κτηρίων. Καταστρέφεται, χάνεται. Έτσι γίνεται συνήθως.

«Δ»: *Πότε αναμένεται να ολοκληρωθεί ή έρευνα;*

Π.Κ.: Δεν πιστεύω ότι θα ολοκληρωθεί σύντομα. Είναι μία έρευνα, που θα παραμείνει ανοιχτή, όσο προκύπτουν νέα στοιχεία. Και το ένα στοιχείο τροφοδοτεί το άλλο. Όσο αυξάνεται η γνώση μας, τόσο καλύτερα προσεγγίζουμε το αντικείμενο. Για να μπορέσης για παράδειγμα να εξηγήσης, πώς λειτουργούν οι περιμετρικές πτυχώσεις των κιόνων κατά τη διάρκεια ενός σεισμού, θα πρέπει να είσαι προϊδεασμένος. Επισκεπτόμαστε διαρκώς τους αρχαιολογικούς χώρους, συνεργαζόμαστε με αρχαιολόγους και είμαστε ανοιχτοί στο να προσφέρουμε την βοήθειά μας στο θέμα των αναστυλώσεων, γιατί πρωτίστως εκείνο που μάς ενδιαφέρει είναι η αντιμετώπιση του φαινομένου του σεισμού. Αυτό που θέλω να αναφέρω ως επίλογο αυτής της συνέντευξης είναι, ότι από πλευράς σύνθεσης μιὰς αντισεισμικής κατασκευής μπορούμε να διδαχθούμε πολλά από τους αρχαίους Έλληνες, ιδιαίτερα δε για να αντιμετωπίσουμε την κατακόρυφη συνιστώσα των σεισμών.

Ταξιαρχούλα Λαδά

ΞΑΝΑΓΕΜΙΖΟΥΝ ΤΟ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

τὸν ἀφιερωμένο στὴν Ἀμαρυσία Ἀρτέμιδα τόπο ἀσφαλῶς δὲν βρίσκεται σήμερα ἵχνος κάποιου ἀρχαίου ναοῦ, ποὺ νὰ ὑποδηλώνῃ τὴ λατρεία της. Αὐτὸ βεβαίως οὐδόλως προβληματίζει τοὺς κατοίκους τοῦ σύγχρονου Ἀμαρουσίου, καθ' ὅτι ἄλλες εἶναι οἱ προτεραιότητές τους.

Ἀπὸ 1 ἕως 4 Δεκεμβρίου 2005 διωργανώθηκε στὴν Αἴθουσα Τέχνης τοῦ Δήμου Ἀμαρουσίου χριστουγεννιάτικο «Bazaar» γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γερασίου τοῦ Ἰορδανίτου Ἱεροσολύμων, τὸ ὁποῖο προετοιμάστηκε καὶ διαφημίστηκε δεόντως. Διωργανώθηκε καὶ λαχειοφόρος ἀγορὰ μὲ λαχνοὺς τῶν 3 εὐρῶ καὶ ἑπτάπλα (εἰκόνες, ἠλεκτρονικὸς ἐξοπλισμὸς καὶ κρουαζιέρα στὸ Σαρωνικό). Στὰ πρὸς πώληση ἡμερολόγια καὶ στὶς ἀτζέντες τοῦ 2006 δέσποζαν οἱ φωτογραφίες καὶ οἱ νουθεσίες τοῦ νέου πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Θεόφιλου τοῦ Γ'.

Δὲν πρόλαβε νὰ κοπάσῃ ὁ θόρυβος ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ σκάνδαλα δισηκατομμυρίων στὰ Ἱεροσόλυμα, συνεπεία τῶν ὁποίων ἔμειναν ἄδεια τὰ Πατριαρχικά Ταμεῖα, καὶ τὸ χριστεπώννυμο ποίμνιο, ἀφοῦ χρυσοπλήρωσε πρὸ ἐτῶν τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἱεροσολυμίτισσας, καλεῖται τώρα νὰ πληρώσῃ γιὰ τὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γερασίου Ἱεροσολύμων.

Ὅσα πρόσωπα καὶ ἂν ἀλλάξουν, οἱ προθέσεις κι οἱ πρακτικὲς ἀφαίμαξης τοῦ ποιμνίου ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία παραμένουν διαχρονικὰ ἀναλλοίωτες.

Ἰωάννης Λάζαρης

«ΕΥΠΕΙΘΕΙΣ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.»

Συνέντευξη τοῦ παραγωγοῦ τοῦ Ρ/Σ «Best»

Γρηγόρης Ψαριανὸς εἶναι ἐδῶ καὶ δεκαοκτὼ ἔτη μουσικὸς παραγωγὸς σὲ διάφορους ραδιοφωνικοὺς σταθμούς. Τὰ τελευταῖα τέσσερα περίπου ἔτη συνεργάζεται μὲ τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ «Best». Πρόσφατα ἀκούσαμε ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. ἔκπληκτοι τὴν μεσαιωνικὴ ἀπόφαση τοῦ «Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης», ποὺ ἀνακοινώθηκε ἀπ' τὸν ἐκπρόσωπο Τύπου τῆς κυβερνήσεως κ. Ρουσόπουλο, νὰ κλείσῃ τὸν σταθμὸ, «λόγῳ τῆς χαμηλοῦ ἐπιπέδου ἐξυβριστικῆς ἐκπομπῆς τοῦ κ. Ψαριανοῦ».

Ὁ Γρηγόρης Ψαριανός.

[Ἀπὸ τὸ Ε.Σ.Ρ. ἐπιχειρήθηκε πρὸ τριῶν ἐτῶν λογοκρισία εἰς βάρος τοῦ «Δ», ὅταν ζητήθηκε ἀπὸ τὸ «MEGA» ἡ μὴ μετάδοση διαφημιστικοῦ μηνύματός μας, μιὰ ἀπόπειρα ποὺ ἀπέτυχε, δεδομένου ὅτι οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ καναλιοῦ ἀρνήθηκαν νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὶς ἐντολὲς τοῦ φιλελεύθερου καὶ προοδευτικοῦ αὐτοῦ φορέα...]

Γιατί ὅμως ὁ ἐκφωνητὴς μὲ τὴν γλυκεῖα καὶ ἡρεμὴ φωνὴ ἀλλὰ καὶ τὸν καυστικὸ ἀριστοφανικό του λόγο δέχθηκε τὴν ἐπίθεση αὐτή; Μήπως διότι τὰ ἔβαλε ἀνοικτὰ μὲ τὸ «ἱερό» παρακράτος τοῦ Ρωμαίου κρατιδίου μας; Ἀπάντηση σ' αὐτὸ ἀλλὰ καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μᾶς ἔδωσε ὁ Γρηγόρης Ψαριανὸς στὴν συνέντευξη ποὺ ἀκολουθεῖ:

«Δ»: *Κύριε Ψαριανέ, τί εἶναι τὸ Ε.Σ.Ρ. γιὰ σένα, τί σημαίνει, τί ἐπιδιώκει, ποιοὶ τελικὰ εἶναι πίσω του;*

Γρηγόρης Ψαριανός: Θὰ μπορούσε νὰ ἔχῃ νόημα, ἂν τὸ Ε.Σ.Ρ. δὲν ἦταν ἔτσι ὅπως εἶναι σήμερα καὶ ἂν δὲν ἤμασταν κι ἐμεῖς ὅπως εἴμαστε σήμερα. Ἴσως τότε νὰ μὴν εἶχε

καὶ κανέναν λόγο ὑπάρξεως. Σ' αὐτὴ τὴν φάση λειτουργεῖ κάπως ψυχαναγκαστικά, ὅπως π.χ. λέμε «ἀναγκαστικὴ κατάρσεις» ἢ «ψυχαναγκασμός». Ἀκόμη καὶ τὰ ἀρχικά του παραπέμπουν στὸ εὐστοχὸ λογοπαίγνιο τῆς «Ἐλευθεροτυπίας»: Ε.Λ.Ρ. Ὅμως νομίζω ὅτι κατὰ βάθος εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι, ἄλλωστε καμμία δουλειὰ δὲν εἶναι ντροπὴ, προσπαθοῦν νὰ συμμαζέψουν τ' ἀσυμμάζεψα, καὶ βέβαια ὅπου τοὺς παίρνει. Στὰ δύσκολα εἶναι «εὐπειθεῖς», ὅπως ἴσως εἴμαστε ὅλοι ἄλλωστε.

«Δ»: *Σὲ πρόσφατὴ τηλεοπτικὴ συνέντευξή του ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος δήλωσε κατηγορηματικῶς, ὅτι οὐδεμία σχέση ἔχει μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Ε.Σ.Ρ. νὰ κλείσῃ ὁ σταθμός σας. Νομίζετε πὼς κρύβεται κάποιος πίσω ἀπ' αὐτό;*

Γ.Ψ.: Ἴσως νὰ λέῃ κι ἀλήθεια, ὁ ἴδιος μπορεῖ νὰ μὴν ἔχῃ καμμία σχέση, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ἔχουν κάποιοι κοντινοὶ του. Τελικὰ πίσω ἀπ' αὐτὸ κρύβομαι ἐγώ· χὰ, χὰ, χὰ!! (γέλια...).

«Δ»: *Θὰ κλείσῃ τελικὰ ὁ σταθμός σας;*

Γ.Ψ.: Δὲν νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό. Ὑπάρχει προσφυγὴ στὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας, ὅπου νομίζω πὼς θὰ δικαιωθῇ. Βεβαίως αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς ἔχουμε ξεπεράσει τὸ πρόβλημα. Θὰ χτυπήσῃ πάλι ἡ καμπάνα καὶ δὲν ξέρουμε γιὰ ποιόν. Ἐδῶ ὅμως πρέπει νὰ ποῦμε, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἔκφρασης εἶναι ἀδιαπραγμάτευτη καὶ δὲν παζαρεύεται. Μὲ ὅποιοδήποτε κόστος. Ἔτσι πρέπει νὰ εἶναι. Βέβαια αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι μπορεῖ κάποιος νὰ καθυβρίξῃ ὅποιονδήποτε ἢ νὰ τὸν κατηγορῇ γιὰ κάτι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδείξῃ. Ἐγὼ προσωπικὰ δὲν τὸ ἔχω κάνει ποτὲ αὐτό. Ἀκόμη ἢ ἂν ἔχω πεῖ «καλὰ αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς εἶναι τελείως μ...», αὐτὸ ἀποτελεῖ κοινωνικὴ κριτικὴ. Ἄλλωστε, ἀκόμη κι ἂν σφάλω, «ἐγὼ λογοδοτῶ μόνο στὸν Θεό», ὅπως δήλωσε κι ὁ ἀρχιεπίσκοπος· χὰ, χὰ, χὰ!! (πάλι γέλια...)

«Δ»: *Πόσο συναρτῶνται οἱ συμπεριφορὲς τοῦ Ε.Σ.Ρ. μὲ τὸν σύγχρονο μεσαιωνικὸ βυζαντινισμό;*

Γ.Ψ.: Εἶναι μία συνεχὴς καὶ ὑπόγεια διαδρομὴ, ποὺ συνδέει πάντοτε τοὺς μηχανισμοὺς ἐξουσίας μὲ τὶς δυνάμεις τοῦ σκοταδισμοῦ. Ἑβραϊκὸς «Νόμος» - Ρωμαϊκὸ Δίκαιο τοῦ Καίσαρα - βυζαντινὸ σκότος - Μεσαίωνας - Ἱερὰ Ἐξέταση - χοῦντες - ἐπιτροπὲς καὶ στρατοδικεῖα - ἀνεξάρτητες κι ἐξαρτημένες ἀρχές. Εἶναι ὁ διαρκὴς μηχανισμός, ποὺ ἐχθρεύεται καὶ θυμώνει μὲ ὅτιδήποτε προοδευτικὸ ἢ ριζοσπαστικόν. Ἀλλὰ ἡ ἀνθρωπότητα προχωρᾷ μὲ διαρκεῖς ἐπαναστάσεις καὶ εἶναι σὲ διαρκὴ ρήξῃ μ' αὐτὸ τὸ σύμπλεγμα.

«Δ»: *Τί ἔχεις νὰ πῇς γιὰ τὸν «ἱερὸ βόθρο», ποὺ ξεχείλισε τοὺς τελευταίους μῆνες μέσα ἀπ' τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὑποτιθέμενη κάθαρση ποὺ ὑποσχόταν ὁ κ. Χριστόδουλος, ποὺ δὲν ἔγινε ποτε, καὶ τὸ κουνούλωμα ποὺ ἀκολούθησε;*

Γ.Ψ.: Τί νὰ πῶ, δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτα, τὰ λένε καὶ τὰ κάνουν ὅλα μόνοι τους, ἔχουν δικὸ τους κρᾶτος. Τὴν ἀπάντησιν στὰ πῶς καὶ τὰ γιατί τὴν ξέρουν ὅλοι. Οὐδὲν κρυπτόν ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος, καὶ εἶμαι σὲ διαρκὴ ἐπικοινωνία μαζί του, ὅπως κι ὁ Μπούς· θὰ ρίξῃ φωτιὰ νὰ τοὺς κάψῃ, τό 'χει ξανακάνει ἄλλωστε.

«Δ»: *Τί γνώμη ἔχεις γιὰ τὴν θρησκείαν, τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν πίστιν;*

Γ.Ψ.: Τρία πουλάκια κάθονται, τό 'να κοιτᾷ τὴν Λειβαδιά» κ.λπ. κ.λπ. Εἶναι τρία δια-

φορετικά πράγματα. Άλλο ή πίστη τοῦ ὁποιοδήποτε σὲ ὀτιδήποτε, ἄλλο ἡ θρησκεία, ποῦ νὰ κατὶ δογματικὸ καὶ σκοτεινὸ, καὶ ἄλλο ἡ Ἐκκλησία ποῦ ἀποτελεῖ μίαν ἐμπορικὴ δραστηριότητα – ἐπιχείρηση καὶ ἐμπορεύεται κατὰ τρόπον ἄθλιο τὸν ὁποιοδήποτε θεὸ πουλιέται στὴν περιοχὴ. Σὰν ἐμπορία αὐτοκινήτων, σὰν τὴν ἐπίσημη ἀντιπροσωπία τῆς Μερσέντες, μόνον ποῦ δὲν ἔχει ἐξουσιοδότηση ἀπ’ τὸ κέντρο τῆς βιομηχανίας, ποῦ εἶναι κάποιον στοὺς οὐρανούς. Εἶναι ἀπλᾶ ἀπάτη.

«Ἡ μεγάλη σύφιλη τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν»

«Δ»: Ὁ χωρισμὸς κράτους-Ἐκκλησίας θεωρεῖς ὅτι φτάνει, γιὰ νὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα τῆς τριτοκοσμικῆς μας πολιτικῆς ζωῆς;

Γ.Ψ.: Ὁ χωρισμὸς εἶναι αὐτονόητος καὶ ἐπιβεβλημένος. Ἐνα εὐνομούμενο κράτος δὲν μπορεῖ νὰ ταυτίζεται μὲ κανένα ἐμπόριο πίστεως. Τὰ ἱερατεῖα ὁποιοδήποτε δόγματος νὰ διαχειρίζονται τὰ τοῦ οἴκου τους καὶ τῶν οἰκείων τους, ὅχι τὰ κοινὰ ὅλων. Τί σχέση μπορεῖ νὰ ἔχουν μὲ τὰ χρήματα τῆς πολιτείας, τὰ δικὰ μας χρήματα; Τὰ θεοκρατικά καθεστώτα εἶναι ἡ καταστροφὴ τῆς ἀνθρωπότητος. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ καμμία πίστη σὲ κανέναν. Εἶναι ἡ μεγάλη σύφιλη τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν: Ἑβραϊσμός – Χριστιανισμός – Μωαμεθανισμός. Γεννήθηκαν ἀπ’ τὴν ἴδια ἄρρωστη μήτρα, εἶναι καρκινώματα. Κατὰ τὸ πέρασμα τῆς Ἱστορίας ἔχουν σφαγῇ ἓνα δις ἄνθρωποι περίπου στὸ ὄνομα ἐνὸς μᾶλλον γελοίου καὶ ἀπάνθρωπου θεοῦ.

«Δ»: Ἑλλήν ἢ Ρωμὸς, τί τελικὰ εἶσαι, τί τελικὰ εἵμαστε;

Γ.Ψ.: Ἑλληνας πολίτης τοῦ κόσμου καὶ ὄχι πωλητῆς. Ἑλληνας, ὄχι ἀπαραίτητα μὲ τὴν σημασία τῆς καταγωγῆς – διότι μπορεῖ νὰ μαι καὶ Τουρκαλβανός, ποῦ νὰ ξέρω – ἀλλὰ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας μετέχων, τὸ κατὰ δύναμη βέβαια, καὶ καμμία σχέση δὲν ἔχω μὲ τὸ ἐφεύρημα «Ἑλληνοχριστιανισμός» καὶ τὰ ρέστα. Δὲν ὑφίσταται τέτοιο πρᾶγμα. Τὸ Ἑλληνικὸ καὶ τὸ Χριστιανικὸ εἶναι σὲ ρήξη διαρκείας 2000 χρόνων τώρα, τὸ Χριστιανικὸ προσπαθεῖ νὰ καταστρέψῃ ὀτιδήποτε Ἑλληνικόν. Ἐξαίρεση μέσα στὴν μαυρίλα τοῦ Βυζαντίου ἀποτελέσε ὁ Ἰουλιανός, ὁ ἀποκαλούμενος *παραβάτης*, ποῦ ἄντεξε μόνον δύο χρόνια. Τὸν ἔφαγαν!

«Δ»: Τί ὀραματίζεσαι γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ καὶ τὴν Ὁρθοδοξία;

Γ.Ψ.: Ἀγαπῶ πολὺ τοὺς ὀρθόδοξους διανοητὲς τοῦ ἀληθινοῦ λόγου, ποῦ διακηρύσσουν ἀφοσίωση στοὺς ἀδυνάτους, ἀγάπη στοὺς συνανθρώπους, πίστη στὸ ἔνθεο, ἀναζήτησι, ταπεινότητα, λιτότητα καὶ τὰ συναφῆ. Ἀρκετοὶ τέτοιοι κρεμάστηκαν ἀπὸ Τούρκους, Γερμανούς, Φράγκους, σταυροφόρους, σουλτάνους, φασίστες, βασιλιάδες ἢ αὐτοκράτορες. Ἀντίθετα οἱ ἐπίσημοι-κοσμικοὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ὁρθοδοξίας: πατριάρχες, ἀρχιεπίσκοποι, ἀρχιδιάκονοι κ.λπ. λαμόγια, συνεργάζονταν πάντοτε μὲ τὴν Ἑξουσία καὶ ὅλους τοὺς κατακτητῆς. Οἱ πραγματικοὶ παπᾶδες εὐχομαί νὰ εἶναι ἀντάρτες. Μαζὶ μὲ τὸν Κολοκοτρώνη, τὸν Ἄρη, τὸν Τσέ.

Γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ τὸ μόνον ποῦ μπορῶ νὰ εὐχηθῶ εἶναι νὰ ἀντέξουμε. Κι εἶναι δύσκολο αὐτό, διότι ὁ ἐχθρὸς ἔχει διεισδύσει στὶς γραμμές μας. Ἑλληνες, γρηγορεῖτε! Ἰτε, παῖδες Ἑλλήνων!

Βασίλειος Μαυρομμάτης

ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΙΣΜΟΥ ΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

Ἀπίστευτες ἐπιστημονικὲς γνώσεις στὴν Προκατακλυσμαία Περίοδο

πὸ τὸ 1965 κιόλας ὁ ἐρευνητὴς Θεοφάνης Μανιάς εἶχε μιλήσει περὶ τοῦ γεωμετρικοῦ προγραμματισμοῦ τῶν πόλεων, ἱερῶν, ἀσκληπιείων, θεάτρων, σταδίων, μνημείων ἀκόμη καὶ θέσεων μαχῶν στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα. Πιὸ συγκεκριμένα ὁ Θ. Μανιάς ἀπεκάλυψε, ὅτι οἱ θέσεις τῶν ἰδιαζούσης σπουδαιότητος χώρων σχηματίζουν τριγωνομετρικὰ γεωδαιτικὰ δίκτυα βάσει ἀριθμητικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἀρμονικῶν ἀναλογιῶν, ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν Εὐκλείδιο Γεωμετρία, τὴν Τριγωνομετρία καὶ τὴν Ἀστρονομικὴ Γεωδαισία. Πρόκειται σύμφωνα μὲ τὸν Μανιά γιὰ σχέδιο ποὺ ἔχει τὶς ρίζες του στὴν ἀρχαία Φιλοσοφία καὶ ἀνάγεται στὸ ἀπώτατο παρελθὸν (πιθανώτατα στὴν 10η χιλιετία π.Χ.). Πρόκειται γιὰ διαπίστωση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ βέβαιη ἀπόδειξη, ὅτι ὁ Προκατακλυσμαῖος Πολιτισμὸς τῶν Ἑλλήνων εἶχε φθάσει σὲ ἐπιστημονικὴ γνώση τοῦ Κόσμου ἀνάλογη ἢ καὶ ἀνώτερη τῆς σημερινῆς. Ὁ Θεοφάνης Μανιάς, ὁ ὁποῖος δὲν βρίσκεται πλέον ἐν ζωῇ, ἀγνοήθηκε καὶ ἀπὸ μερικοὺς χλευάσθηκε. Σήμερα, 40 χρόνια μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῶν πορισμάτων τῶν ἐρευνῶν του, δικαιώνεται. Ἡ ἀλήθεια τῶν λόγων του ἀποδεικνύεται μέσῳ τῆς σύγχρονης Τεχνολογίας.

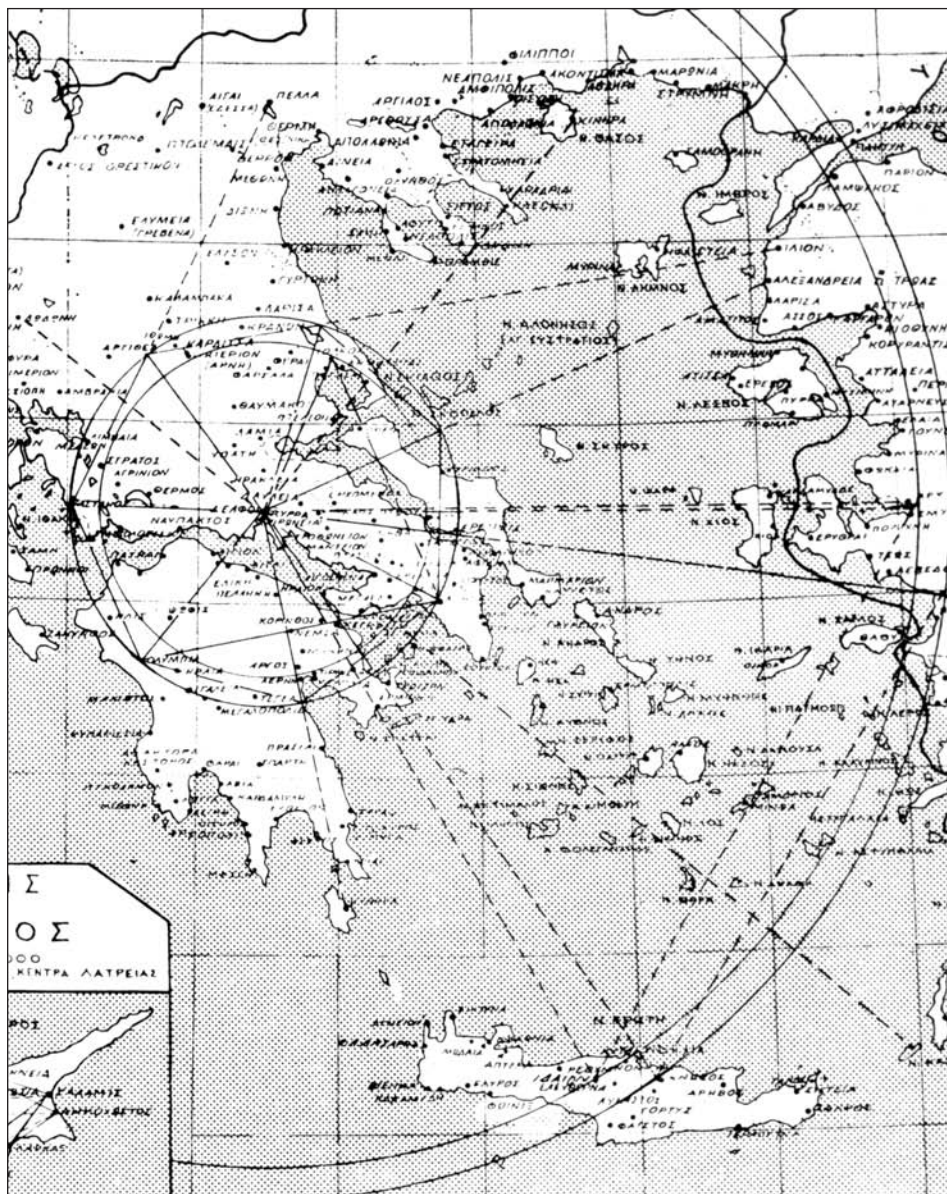

Ίσσοσκελές τρίγωνο: Δελφοί -Ὀλυμπία -Ἀθήνα. Απόσταση Δελφῶν -Ὀλυμπίας = 660 στάδια. Απόσταση Δελφῶν -Ἀθήνας = 660 στάδια. (Δορυφορική φωτογραφία.)

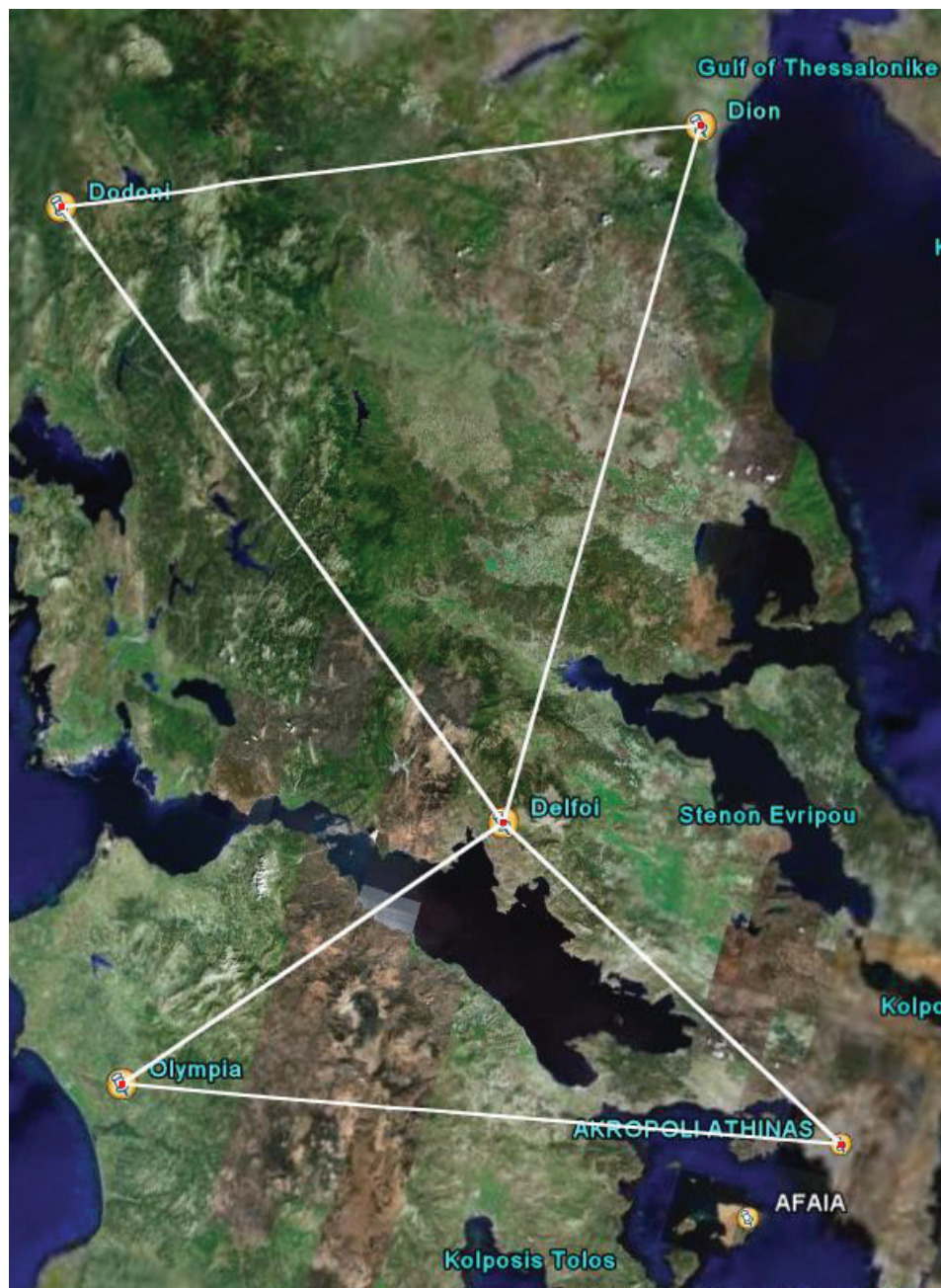
Στὸ Διαδίκτυο ὑπάρχει πρόγραμμα (Google Earth), τὸ ὁποῖο παρέχει τὴν δυνατότητα στοὺς χρήστες του νὰ ἔχουν πρόσβαση σὲ δορυφορικές φωτογραφίες ἀπ' ὅλη τὴν ὑδρόγειο. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ «Δ» κ. Χαρίλαος Πετρακάκος ἀνακάλυψε τὸ πρόγραμμα αὐτὸ καὶ μᾶς ἀπέστειλε τυπωμένες τὶς ἐν λόγω φωτογραφίες. Πράγματι, ὅπως φαίνεται στὴν δημοσίευσή τους κατ' ἀντιπαράβολη μὲ τὰ σχέδια τοῦ Θ. Μανιᾶ, ὁ ἀείμνηστος ἐρευνητὴς ἐπιβεβαιώνεται πανηγυρικά.

Στὸ ἔργο του «Τὰ ἄγνωστα μεγαλουργήματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων» ὁ Θεοφάνης Μανιᾶς ἀναφέρεται σὲ ἐκείνα ποὺ **δὲν** μᾶς ἔμαθαν στὸ σχολεῖο καὶ ἀνεκάλυψε μετὰ ἀπὸ χρόνια μελέτης καὶ ἔρευνας. Συνοπτικὰ καὶ σὲ πολὺ ἀδρές γραμμὲς ἀκολουθοῦν κάποια ἀπὸ τὰ συμπεράσματά του.

Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία προσφέρει πάμπολλα στοιχεῖα γιὰ τὴν δομὴ τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης, ἡ ὁποία μορφοποιεῖται στὴν γλῶσσα, τὴν γεωδαισία, τὴν τέχνη, τὶς ἐπιστῆμες καὶ εἶναι σαφῶς μαθηματικὴ. (Στράβων, Β' E-III-4: «Ὅσοι τόπων ιδιότηας ἐπιχειροῦσιν, οἰκείως προσάπτονται καὶ τῶν οὐρανίων καὶ γεωμετρίας σχήματα καὶ μεγέθη καὶ ἀποστήματα...Λαβὼν οὖν ταῦτα ὁ γεωμέτρης προσχρησάμενος τοῖς ὑπὸ τοῦ ἀστρονομικοῦ δεικνυμένοις...καταμετρεῖ τὴν μὲν οἰκίσμιον ἐμβατεῦον, τὴν δ' ἄλλην ἐκ τοῦ λόγου τῶν ἀποστάσεων.» [Μέτρηση τῆς γῆς κατὰ μῆκος, πλάτος ὑπολογίζοντας τὸ ἐμβαδὸν καὶ μελετῶντας τοὺς λόγους τῶν ἀποστάσεων.], Στράβων, B-E-132: «Εἰ δὲ εἰς τριακόσια

Ὁ γεωδαιτικός τριγωνισμός καλύπτει ὅλο τὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο καὶ ὄχι μόνον. (Χάρτης τοῦ Θ. Μανιά.) Οἱ Δελφοὶ ἀπέχουν ἐξ ἴσου ἀπὸ τὴν Ἀθῆναι καὶ τὴν Ὀλυμπία, ἤτοι 660 στάδια (122.400 μ.). Ὁ ἀριθμὸς 660 εἶναι ἴσος μὲ μεγάλη προσέγγιση μὲ 210π, ὃ δὲ ἀριθμὸς 210 περιέχει τὴς ἐννοιες τῆς συναρτήσεως καὶ τοῦ ὁλοκληρώματος, διότι προκύπτει ἀπὸ τὸ ἄθροισμα 7 «σειρῶν», οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπὸ 7 «ἀκολουθίες» τῶν ἀριθμῶν τῆς πρώτης ἐπτάδας. Ἡ διάμετρος τοῦ κύκλου, μὲ κέντρο τοὺς Δελφοὺς καὶ ἀκτίνες τὴς ἴσας ἀποστάσεις Δελφῶν-Αθηνῶν καὶ Δελφῶν-Ὀλυμπίας εἶναι $2 \times 660 = 1.320$ στάδια ἢ Ἰδαῖος Δακτύλος $= 1.320$, γι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζουμε τὸν κύκλο αὐτὸ Ἰδαῖον Δακτύλον.

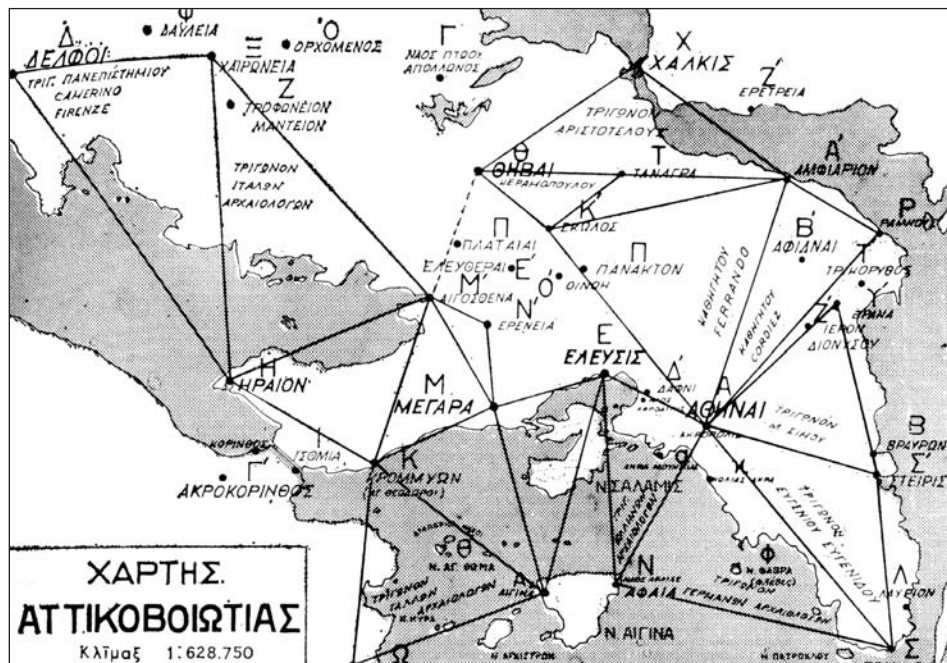
Πρώτο τρίγωνο: Δωδώνη - Δίον - Δελφοί. Δεύτερο τρίγωνο: Δελφοί - Όλυμπία - Αθήνα.
Κύκλος Ίδαίων Λακτύλων. Κέντρο: Δελφοί. Διάμετρος με ακτίνες τις ίδες αποστάσεις
Δελφών-Αθηνών, Δελφών-Όλυμπίας $= 2 \times 660 = 1.320$ στάδια ή ιδαῖος δάκτυλος $= 1.320$.
(Δορυφορική φωτογραφία.)

Στην δορυφορική φωτογραφία απεικονίζεται το ισοσκελές τρίγωνο Σούνιο -Αθήνα - Άφαία. (Τρίγωνο Γερμανών Αρχαιολόγων.) Η ταύτισή της με το σχήμα που παρουσιάζει ο κ. Μανιάς είναι απόλυτη.

ἔξήντα τμήματα τέμει τὸν μέγιστον τῆς γῆς κύκλον, ἔσται ἑπτακοσίων σταδίων ἕκαστον τῶν τμημάτων.» [Υπολογισμὸς τοῦ Ἰσημερινοῦ σὲ 252.000 στάδια, τιμὴ τοῦ σταδίου; Πόση;], Στράβων, Α-20: «Υποθέσθαι δὲ καὶ σφαιροειδῆ μὲν τὸν κόσμον, σφαιροειδῆ δὲ καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.» [Γνώση τῆς σφαιρικότητος τῆς γῆς.], Ἡρώων ὁ Ἀλεξανδρεὺς: «Ἡ γεωδαισία ποιεῖται τὰς διαιρέσεις οὐ μόνον εἰς ἰσότητας, ἀλλὰ καὶ κατὰ λόγους καὶ ἀναλογίας.» [Επιβεβαιώνει τὸν Θεοφάνη Μανιᾶ, ὅσον ἀφορᾷ στὸν γεωδαιτικὸ προγραμματισμὸ στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα βάσει ἀριθμητικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἀρμονικῶν ἀναλογιῶν.]

Ὁ Μανιάς πρῶτος παρατήρησε ὅτι τὸ πλάτος τοῦ Παρθενῶνα εἶναι ἓν δεύτερο λεπτὸ τῆς μοίρας τοῦ μεγάλου κύκλου τῆς γῆς, τοῦ Ἰσημερινοῦ. Στὴν κατασκευὴ τοῦ Παρθενῶνος χρησιμοποιήθηκε πολὺ τὸ ἓνα ἕκτο τοῦ Σταδίου, οἱ ἑκατὸ πόδες, ἥτοι τὸ τετράγωνο τοῦ ἄθροίσματος τῶν ἀριθμῶν τῆς ἱερᾶς τετρακτύος $(1+2+3+4) = 100$ ἢ τὸ ἄθροισμα τῶν κύβων τῶν ἴδιων ἀριθμῶν. Τὸ πλάτος τοῦ Παρθενῶνα ὥρισε ὁ ἀριθμὸς τοῦ Ἐρεχθείου, δηλαδὴ ὁ ἀριθμὸς 6, ὁ ὁποῖος ὅταν πολλαπλασιασθῇ μετὰ τὸ πλάτος τῶν ἑκατὸ ποδῶν τοῦ Παρθενῶνα μᾶς δίνει τὸ ἀρχαῖο Ἱερὸν Στάδιον ($6 \times 100 = 600$ πόδες καὶ $6 \times 30,904 = 185,424\mu.$) Ἡ περίμετρος

Ίσοσκελές τρίγωνο: Σούνιο-Αθήνα-Αφαία. (Χάρτης του Θ. Μανιά.)

του Παρθενώνα είναι 110 ὀργνιές (110 στάδια), οἱ ὁποῖες ἂν πολλαπλασιασθοῦν μὲ τὸν ἀριθμὸ 6 τοῦ Ἑρεχθίου μᾶς δίνουν τὴν ἀπόστασι τοῦ Παρθενῶνος ἀπὸ τοὺς Δελφοὺς ($6 \times 110 = 660$ στάδια).

Συγκρίνοντας τὰ μαθηματικὰ καὶ ἀστρονομικὰ δεδομένα τῶν πυραμίδων (ἐλληνικὸ στάδιο, ἐλληνικὸς ποῦς, ἐλληνικὴ Γεωμετρία, Ἀριθμητική, Ἀστρονομία) μὲ τὶς ἀποστάσεις τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν μνημείων διεπίστωσε τὴν θεμελίωσή τους βάσει ἐλληνικῶν ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἄγνοια ποὺ μᾶς διακατέχει, ὅσον ἀφορᾷ στὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἐξαφανισθέντος καὶ ἐν πολλοῖς ἄγνωστου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (ὅπως ἀκριβῶς ἀναφέρεται στὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος «Τίμαιος» καὶ «Κριτίας»), καὶ ὁ ὁποῖος χρονικῶς προηγεῖται κατὰ πολὺ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ. Ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ὅτι ἓνας πολιτισμὸς, ὁ ὁποῖος χρησιμοποιεῖ Μαθηματικὰ στὴν ἀρχιτεκτονικὴ του καὶ διευθετεῖ βάσει γεωδαιτικῶν τριγωνισμοῦ τὰ μνημεῖα του, ἔχει ξεκινήσει τὴν πορεία του πρὸ ἀπροσδιορίστου χρόνου. Οἱ διαστάσεις τῶν πυραμίδων ἀντιπροσωπεύουν ἀριθμοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀντιστοιχοῦν σὲ ἐλληνικὲς λέξεις (ἥλιος, κλίμαξ, γαλαξίας, Ζεὺς, Ὠκεανός, Νεῖλος κ.λπ.) καὶ ὑπολογίζονται ἀπὸ τὴν ἀπόστασι ποὺ χωρίζει τὰ μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ τὶς διαστάσεις τῶν ἐλληνικῶν μνημείων.

Ίσοσκελές τρίγωνο: Δελφοί-Αθήνα-Αφαία. (Δορυφορική φωτογραφία.)

Σχετικά με τις αποστάσεις πόλεων και ιερών (ή μέτρησή τους γινόταν με χάραξη ευθυγραμμίων, γωνιομετρήσεων και αστρονομικών μεθόδων) ένδεικτικά και μόνο (οί αναλύσεις του Θεοφάνη Μανιά προχωρούν σε μεγάλο βάθος) αναφέρουμε: την απόσταση του Ίερού της Δήλου από το Άσκληπιείο της Κῷ, ἡ ὁποία εἶναι 1.020 στάδια (ἡ λέξη Κῷς ἀντιστοιχεῖ στὸν ἀριθμὸ 1.020), τὴν ἀπόσταση τῆς Σμύρνης ἀπὸ τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν, ἡ ὁποία εἶναι 2.198 στάδια (δηλαδή 700 φορές ὁ ἱερὸς ἀριθμὸς 3,14 σὲ στάδια). Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάλυση τῶν λέξεων Σμύρνη + Μαντεῖον + ἐν + Δελφοῖς ἰσοῦται μὲ τὸν ἀριθμὸ 2.198! Τὸ μέτρον μετρήσεως ἦταν τὸ πανελλήνιο «Στάδιον» (=185,4545 γαλλικὰ μέτρα), φιλοσοφικὴ «σταθερά» τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀντιστοιχοῦσε σὲ 600 πόδας. Ὅλες οἱ μετρήσεις (ἀποστάσεων, διαστάσεων μνημείων, ιερῶν ἀκόμη καὶ τῆς γῆς) γίνονταν ἀπὸ τὴν ἀπώτατη ἀρχαιότητα μὲ αὐτό. Τὸ ἕκτον τοῦ σταδίου βρῖσκεται στὸ πλάτος τοῦ Παρθενῶνα (μῆκος 100 ποδῶν).

Τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος χαρακτηρίζονται ἀναμφισβήτητα ἀπὸ ἀπαράμιλλο κάλλος. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια ἀποτελοῦν τὸν ὅρισμὸ τῆς τελειότητος. Καὶ αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν Μαθηματικῶν. Πρόκειται γιὰ τὴν ἐπονομαζόμενη

Ίσοσκελές τρίγωνο: Δελφοί-Αθήνα-Αφαία. (Χάρτης του Θ. Μανιά.)

«άφανη/κρυφή ἄρμονία». Τί σημαίνει αυτό; Εάν μετρήσουμε τις διαστάσεις όποιοιδήποτε αρχαίου μνημείου και διαιρέσουμε τὸ μήκος διὰ τοῦ πλάτους θὰ βροῦμε τοὺς ἀριθμοὺς 1,125 (λόγος 9:8), 1,5 (λόγος 3:2), 1,615 (χρυσή τομή), 3,14 (λόγος περιφέρειας πρὸς διάμετρο κ.λπ). Ἡ ἀφανὴς ἄρμονία ὑπῆρχε καὶ στὶς ἀποστάσεις τῶν πόλεων καὶ τῶν ἱερῶν (οἱ ἀποστάσεις Χαλκίδος-Θηβῶν καὶ Χαλκίδος-Ἀμφιαραείου ἰσοῦνται πρὸς 162 στάδια, δηλ. ὁ χρυσοῦς ἀριθμὸς ἐπὶ 100, οἱ ἀποστάσεις Χαλκίδος-Μεγάρων καὶ Χαλκίδος-Ἀθηνῶν ἰσοῦνται πρὸς 314 στάδια, δηλ. ὁ ἀριθμὸς 3,14 ἐπὶ 100).

Συνεπῶς ὅλα λειτουργοῦσαν βάσει κωδικῶν καὶ ἁρμονικῶν ἀναλογιῶν καὶ ὅπωςδήποτε ὄχι τυχαῖα. Ποτὲ κανεῖς ὅμως δὲν μᾶς πληροφόρησε γι' αὐτό. Ἡ συμβατική Ἀρχαιολογία περιορίσθηκε σὲ στεῖρες γνώσεις, συχνὰ «κατασκευασμένες» καὶ δοτές. Ποιὸς εἶναι ὁ μαθητὴς/φοιτητὴς ποὺ δὲν θὰ ἔνιωθε δέος μπροστὰ σὲ τόσο Λόγο, σεβασμὸ μπροστὰ σὲ τόση γνώση, ἀνάταση μπροστὰ σὲ τόσο μεγαλεῖο; Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δὲν θὰ ἐνεργοποιεῖτο στὴν συνέχεια;

Ἄρτεμις Γεωργιάδου

Ο ΠΗΝΕΙΟΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ, ΟΙ «ΑΓΝΩΣΤΟΙ» ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΥΝ...

Πηνειὸς μὲ τίς διαβρώσεις του ἀποκάλυψε τὴν σπουδαία πόλη Ἄτρακα στὴν Φαρκαδόνα τοῦ νομοῦ Τρικάλων. Ὅταν τὸ περασμένο καλοκαίρι τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ὑποχώρησαν, κάποιοι ἐξαφάνισαν ἓναν ἀποκαλυφθέντα κίονα καὶ ἄλλα σπουδαῖα μέλη ἐνὸς Δωρικοῦ ναοῦ τῶν Νυμφῶν. Ὁ νομάρχης Τρικάλων κ. Ἡλίας Βλαχογιάννης ὑπέβαλε μήνυση «κατ' ἀγνώστων» γιὰ τὴν ἐξαφάνιση. Τί εἶναι αὐτοὶ οἱ «ἄγνωστοι»; Ἀρχαιοκάπηλοι ἢ σημερινοὶ συνεχιστὲς τῶν ἐνδόξων ἐκείνων «ἐς ἔδαφος φερόντων» τὰ ἐλληνικὰ ἱερά; Στὴν φωτογραφία τὰ ὑπολειπόμενα λείψανα μετὰ τὸν βανδαλισμὸ τοῦ ναοῦ τῶν Νυμφῶν καὶ τῆς πόλης Ἄτραξ στὴν ὄχθη τοῦ Πηνειοῦ. -**Βάιος Παπᾶς**

ΣΤΟ ΜΑΡΑΘΩΝΑ ΣΗΜΕΡΑ: Η ΑΣΙΑ ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ...

«Επιχείρηση ειρήνευσης» τὰ Μηδικά...

ἀ βγῆς στὸν πηγαμὸ γιὰ τὴν... Ἑλλάδα, μὴν πᾶς μα-
κρὺ· εἶναι ὄω γύρω – εἶναι παντοῦ· στὸ χῶμα καὶ
τὴν εὐωδιά του, στὸ χρῶμα καὶ τὴ μυρωδιά του,
στὸ χῶρο καὶ τὴ λησμονιά του – στημένη καὶ κατε-
στημένη. Πίσω ἀπὸ βέβηλα ὀνόματα ἀσιατικῆς ἀγι-
ωσύνης (Ἅγιος Ἀθανάσιος, Δημήτριος καὶ ἄλλα) ὁ
Ἕλλην Λόγος σφύζει, ὀλοζώντανος, ἂν καὶ κατεσφάγη ὁ Ἕλλην τα-
γός. Ἡ ἑλληνικὴ παρουσία ὥστόσο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρυφτῇ πίσω
ἀπὸ τὰ μασκαριλίκια, ποὺ τῆς σκάρωσαν καὶ τῆς φορᾶνε πολιτικὲς
τῆς ἀλλοίωσης καὶ προπαγάνδες τῆς βλασφημίας.

Στὸν ἱστορικὸ Μαραθῶνα τῶν «Μηδικῶν» ὁ Ἑλληνισμὸς λατρεύτηκε καὶ
λάτρεψε. Τί ἄλλο σημαίνει ἡ παράταξη 11.000 μαχητῶν ἀπέναντι σὲ πολλα-
πλάσιους ἀντιπάλους; 11.000 στρατὸς λάτρεψε πολυάριθμους συμπολίτες του
[στὸ παρὸν (τους) καὶ στὸ μέλλον], ἀρχαιότεροι ἥρωες τὸ ὑποστήριξαν, νέ-
οι ἥρωες προέκυψαν. Ἔτσι τὸ ἀφηρημένο τῶν ἐννοιῶν ἔρις, ἀριστεία, ἀρετὴ
ὑπογραμμίστηκε σὲ δημιουργήματα τῆς τέχνης ἐκείνης, ποὺ κοσμεῖ χώρους
σοφίας καὶ ἐπιστήμης. Ἀριστεία καὶ ἀρετὴ [ἐτυμολογημένα ἀπὸ τὴ ρίζα «αρ»
(ἀραρίσκω = ἀρέσω), ἐξ οὗ καὶ Ἄρης] ἀποκτοῦν νέο περιεχόμενο καὶ γίνονται
κοινὸ χαρακτηριστικὸ καὶ ἐπιδίωξη.

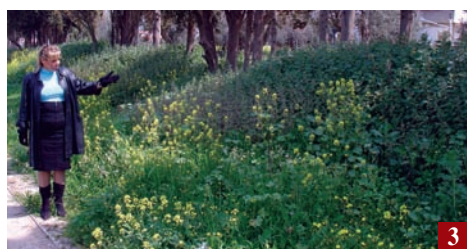
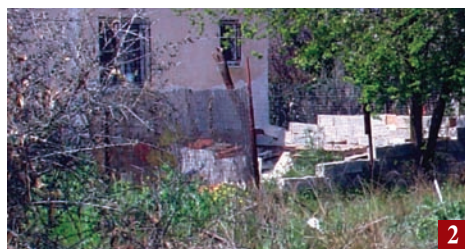
Ἡ θετικὴ μορφή τῆς θεᾶς Ἐριδος, ὡς ἀγῶνας γιὰ τὰ ἰδανικὰ καὶ τὶς ἀξίες,
ὡς περιεχόμενο πολίτη καὶ πόλης, ποὺ πολεμᾷ, ἐμπεριέχεται στὴν ἔνδυση τῆς
Ἀθηνᾶς καὶ τὴ δράση τῶν Ἀθηναίων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι «Ἑλλήνων προμαχοῦν-

Ἐπάνω φαίνεται, πῶς ἦταν ὁ Τύμβος τοῦ Μαραθῶνα πρὶν ἀπὸ μερικὲς δεκαετίες καὶ κάτω, πῶς εἶναι σήμερα· πνιγμένος στὴν βλάστηση καὶ σχεδὸν ἐγκαταλελειμμένος στὴν τύχη του.

τες ...Μαραθῶνι χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν» (Σιμωνίδης). Ἡ κεντρικὴ ἔννοια ἐλευθερία, ὡς ζητούμενο ἐθνικὸ, πολιτικὸ, ἐμπεριέχεται στὴ δημοκρατία ἐκείνη (τοῦ Κλεισθένη) μὲ τὴν ἀριστοκρατικὴ ποιότητα. Σ' αὐτὴν οἱ θεσμοὶ εἶναι ἱεροί, ἐνῶ ἡ πολιτικὴ ζωὴ θέσφατο.

Ἡ καλλιτεχνικὴ ἔμπνευση, ποὺ πυροδοτήθηκε μὲ τὴ μάχη τοῦ Μαραθῶνα δὲν περιορίστηκε σὲ γλυπτὰ μονάχα, παρὰ καὶ σὲ ἔργα ζωγραφικῆς μεταγενέστερα – μεγαλύτερα ἢ μικρότερα. Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ὁ ἥρωας-θεὸς Ἡρακλῆς, ὁ πρακτῆριος δαίμων Ἐχέτλαϊος τοῦ Μαραθῶνος, ὁ Μαραθῶν, ὅπως «ἐπεφάνη-

Ένα χρόνο μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 ο αρχαιολογικός χώρος στο Μαραθώνα παρουσιάζει τραγική εικόνα. Στις φωτογραφίες φαίνονται: **1** Ένα κτήριο εντός του χώρου του τύμβου με ύβριστικά ποδοσφαιρικά συνθήματα. **2** Ένα άλλο κτήριο με πεταμένα οικοδομικά υλικά. **3** Τα αγριόχορτα, τα οποία σε ώρισμα σημεία έχουν φθάσει στο ύψος του ανθρώπου. **4** Μια εναλλακτική λειτουργική χρήση του χορταριασμένου αρχαιολογικού χώρου: Γυναίκα μαζεύει χόρτα έμπροσθεν από τον Τύμβο των Μαραθονομάχων! **5** Η πινακίδα, που καθοδηγεί τους επισκέπτες στο Μουσείο, πνιγμένη στα χόρτα και σε διάφορες άλλες πινακίδες, σκουριασμένες και πυροβολημένες. **6** Η γεμάτη αγριόχορτα είσοδος του αρχαιολογικού μουσείου. **7** Η απαράδεκτη κατάσταση στο νεκροταφείο της 2ης χιλιετίας π.Χ. (άποτσίγαρα, καλώδια, παρατημένες προθήκες κ.τ.λ.). **8** Η εξ ίσου απαράδεκτη κατάσταση στο νεκροταφείο της 4ης χιλιετίας π.Χ.

σαν» στή μάχη, ἔτσι καὶ εἰκονίζονται στοὺς τρεῖς πίνακες τῶν Πολυγνώτου, Μίκωνος, Παναΐνου στήν Ποικίλη Στοά. Ἡ λατρευτική δημιουργία περιέχει καὶ θνητοὺς ἥρωες. Ἔτσι εἶναι δυνατὸ νὰ ἐμπνέῃ ἡ παρουσία τοῦ Καλλιμάχου, τοῦ Μιλτιάδου, τοῦ Κυνεγείρου καὶ τοῦ Αἰσχύλου, ποὺ πρωταγωνίστησαν.

Ἡ ἀπτή καὶ ὁρατὴ σύμπραξη θεῶν-ἡρώων καὶ ἡ ἀλληλεπιδραστικὴ σχέση, ποὺ δημιουργεῖ ἀνθρωπότητα-θεότητα, ἀντὶ γιὰ πανθομολογούμενη, προβάλλεται ὡς «ξεκάρφωτη», φανταστικὴ καὶ ἀνύπαρκτη. Ἔτσι στὸ σημερινὸ Μαραθῶνα δὲν ὑπάρχει –ἀκόμα– ἐνημερωτικὸ ἔντυπο τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, οἱ πινακίδες παραπληροφοροῦν, τὸ ἔδαφος χορταριάζει, ἡ ὑπανάπτυξη βασιλεύει.

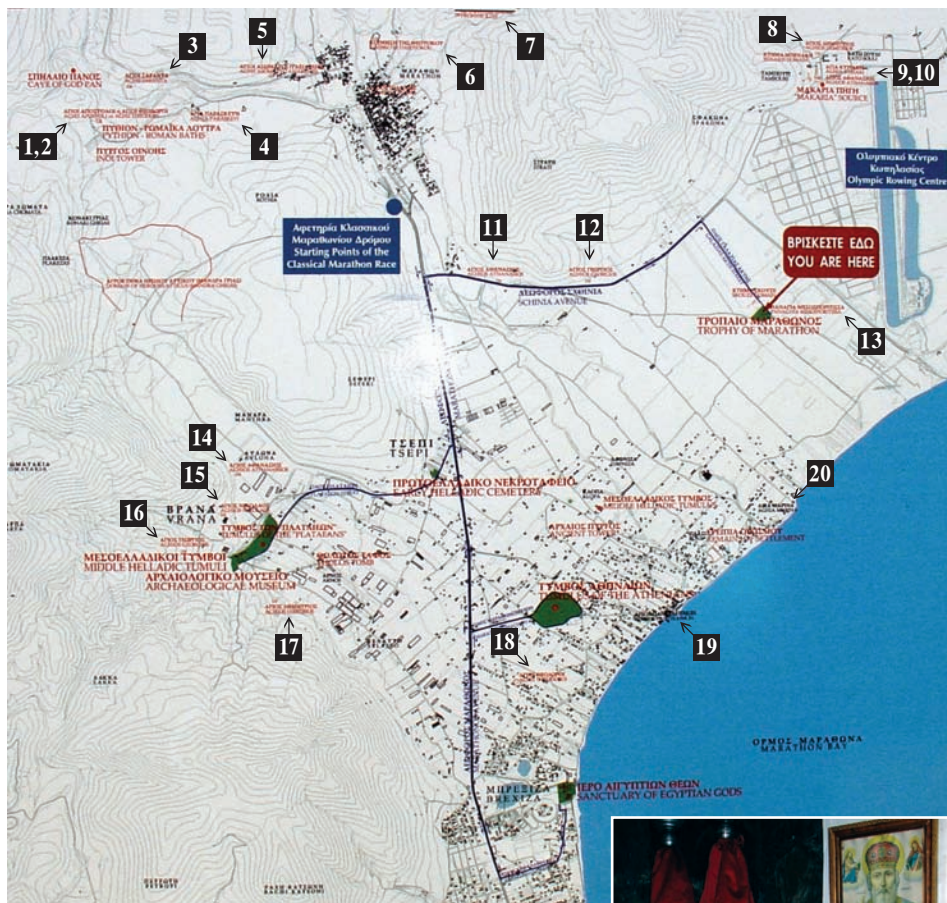
Ἀντὶ νὰ παρουσιασθῇ ἡ ἠθικὴ ποιότητα τῆς μάχης μὲ ὑποκείμενο τὸν Ἕλλη-

Οί σύγχρονοι ρωμιοὶ ἐπέλεξαν τὸν προαύλιο χώρο τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῆς Μεσοσπορίτισσας, προκειμένον νὰ στήσουν τὸ μαρμάρινο τρόπαιο, ποὺ διακρίνεται ἀριστερὰ στὴν φωτογραφία. Ὁρισμένες ἀρχαῖες πέτρες, ποὺ βρίσκονται δίπλα του ἔχουν πνιγῇ στὰ ἀγριόχορτα, ὅπως κι ὁ ὑπόλοιπος -ἐγκαταλελειμμένος- ἄλλωστε χῶρος, ἡ δὲ πινακίδα, ποὺ ἔστησε τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, δὲν βρίσκεται σὲ καλὴ κατάστασι. Τὸ μόνο καλοσυντηρημένο πρᾶγμα στὸ χῶρο εἶναι ὁ -φρεσκοβαμμένος- χριστιανικὸς ναός. Οἱ 192 Ἕλληνες ἥρωες, ποὺ ἔδωσαν τὴ ζωὴ τους στὴ μάχῃ ὅμως, ὅπωςδὴποτε καὶ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰ Ἠλύσια πεδία καὶ νὰ μεταβοῦν «ἐν κόλλποις Ἀβραάμ», ὅσο κι ἂν τὸ προσπαθοῦν οἱ ρωμιοσυνιστές.

νισμὸ -ὡς πολίτευμα καὶ πνεῦμα ἀγωνιστικότητος-, προβάλλεται μία ὑποπτη καὶ ὑπουλη εἰκόνα. Κοιτάξτε τὶς φωτογραφίες ποὺ δημοσιεύομε. Δὲν χρειάζονται δική μας ἀνάλυση. Ἔτσι ἡ -κατὰ πολὺ- μεταγενέστερη λατρεία αἰγυπτιακῶν θεοτήτων (2ος μ.Χ. αἰ.) φιγουράρει στὸ μουσεῖο ἀλλὰ καὶ στὴ γῇ τοῦ Μαραθῶνα. Ἡ ἐνημέρωση προβάλλει ὡς ὑποκείμενο τῆς Ἱστορίας τὴν Περσία, ποὺ δρᾷ - δῆθεν - ὡς εἰρηνευτικὴ δύναμις στὴν περιοχὴ! Τὸ περσικὸ πολίτευμα ἐξαίρεται ἀντὶ γὰρ τὸ ἐλληνικόν, ἐνῶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐθνικῆς μας ἀγωνιστικότητος ὡς ἀποτέλεσμα τῆς σοφίας τοῦ Μιλτιάδη, σχεδὸν ἀποσιωπᾶται.

Ἔτσι ἡ τάση ὑποβάθμισης τῆς σημασίας τῆς ἱστορικῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνα ἀποκτᾷ ὁράτᾳ ἀποτελέσματα. Μόνο συγγνώμη ποὺ δὲν ζητᾶμε! Ἀπὸ πνευματικὴ τροφὴ πολιτιστικῆς ἀναβάθμισης καταπίπτει σέ... συλλογὴ ραδικίων, στὴ λεκτικὴ μίανση, στὸν αἰσθητικὸ ἀποτροπιασμό.

Άσφαλώς θα πρέπει να αναδεικνύεται, να διατηρηθεί και να μην αλλοιώνεται με αλλότριες κατασκευές ένας τόσο σημαντικός αρχαιολογικός χώρος, όπως το πεδίο της μάχης του Μαραθώνα. Ψρύνοντο οι γνωστοί έλληνορθόδοξοι έλλαδέμποροι των τηλεοπτικών διαύλων πριν τους Όλυμπιακούς Αγώνες του 2004 για την κατασκευή του κωπηλατοδρομίου στο Σχοινιά. Κανέναν τους δεν φάνηκε να ένοχλη όμως ή παρουσία 20 χριστιανικών ναών, που έχουν δημιουργήσει ασφυκτικό κλοιό στο πεδίο της μάχης. Στην εικονιζόμενη πινακίδα, την οποία έχει αναρτήσει σε αρκετά σημεία του χώρου το Υπουργείο Πολιτισμού, φαίνονται σημειωμένοι όλοι αυτοί οι ναοί, οι όποιοι -αν και καλοσοβατισμένοι οι περισσότεροι- εύκολα διακρίνονται, ότι έχουν κτισθῆ με χρήση ύλικού από αρχαία κατεδαφισθέντα κτίσματα. Ο βαμμένος με μουνταρδί χρώμα κίονας βρίσκεται σ' έναν από αυτούς -του Αγίου Αθανασίου (με αριθμό 11).

*Γλυπτό τοῦ
Φειδιππίδη.*

Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ στηλίτευση τῆς ἀλλοίωσης τόσο τοῦ περιβάλλοντος ὅσο καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Μαραθῶνα ἐπέχει τὴ θέση ἐνὸς εἵδους... κοντιοῦ τῆς Πανδώρας. Σ' αὐτὸ ἐμφωλεύει ἡ ἐλπίδα, καὶ στὴν ἐλπίδα τούτη δίνει ὄντοτητα ἡ πρωτοβουλία τοῦ συνειδητοῦ Ἑλλήνα πολίτη, ποὺ χρηματοδότησε κατασκευὴ ἀγάλματος μὲ θέμα τὸν Φειδιππίδη. Τὸ γλυπτὸ ἔχει τοποθετηθῇ σὲ περὶοπη θέση .

Τὸ τρόπαιον τοῦ Μιλτιάδη, ποὺ δὲν ἄφηγε τὸ Θεμιστοκλῆ νὰ κοιμηθῇ, ἄς κρατήσῃ ξάγρυπνη τὴν ἀγωνιστικότητά τοῦ Ἑλλήνα κατὰ τῆς ξενόφερτης λατρείας.

Ἀριάδνη Ἐλευθερίου

ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΑΤΙΑΣ

νηφορίζοντας μέσα σὲ ἓνα ὑποβλητικὸ τοπίο πρὸς τὸ πιδὸ ἄρτια διατηρημένο θέατρο τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀνάμεσα στὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν στὸν ἱερὸ ναὸ τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου (19.8.2005), αἰσθάνεσαι μίᾱ ἀπλὴ καὶ βαθεῖα ἀνθρώπινη συγκίνηση. Καιρὸ τώρα περὶμένα νὰ δῶ τὴν τραγωδίᾱ τοῦ Αἰσχύλου «Προμηθεὺς Δεσμώτης», αὐτὸ τὸ ὑπέρλαμπρο ἔργο, ποὺ ἐπηρέασε καταλυτικὰ τὴν ἀρχαία καὶ τὴ νεώτερη θεατρικὴ τέχνη. Ὅταν π.χ. ἀκοῦς τὶς θεσπέσιες μεταφορικὲς εἰκόνες ἀπὸ τὴν φύση τῶν ἔργων τοῦ Σαίξπηρ, συνειρμικὰ ἀκοῦς τὶς θεσπέσιες εἰκόνες φυσικοῦ κάλλους τοῦ ὑψιπετοῦς Αἰσχύλου.

Ἡ τραγωδίᾱ «Προμηθεὺς Δεσμώτης» τοῦ Αἰσχύλου εἶναι ἡ μοναδικὴ τραγωδίᾱ τῆς ἑλληνικῆς θεογονίας. Ἡ θεογονία ὡς δημιουργία τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴ σύλληψη τῆς θεότητος περιοριζόταν στὶς πνευματικὲς ἀνθρώπινες δυνατότητες κάθε ἐποχῆς. Καὶ αὐτὴ τὴ διατύπωσε ἄριστα ὁ Ἀριστοτέλης: **«ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἐξομοιώνουν τὶς μορφὰς τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς τους, ἔτσι καὶ τοὺς βίους τῶν θεῶν»** («Πολιτικά», Α, 2, 1252β).

Ἡ «Θεογονία» τοῦ Ἡσιόδου, ποὺ προηγήθηκε τῆς «Θεογονίας» τοῦ Αἰσχύλου (525-456 π.Χ.), διαφέρει σὲ πολλὰ κρίσιμα σημεῖα. Καὶ αὐτὸ εἶναι προφανές, καθὼς παρατηρεῖται καὶ σήμερα οἱ μεγάλες θρησκείες νὰ διαφοροποιοῦνται καὶ μάλιστα μὲ θανάσιμο τρόπο σὲ δόγματα καὶ αἱρέσεις.

Ἡ Ἡσιόδεια θεογονία θεωρεῖ, πὼς μιὰ εὐτράπελη ἀπάτη τοῦ Προμηθεὸς εἰς βάρος τοῦ Δία ὠδήγησε τὸν θεὸ στὴν ἀπόφαση νὰ στερήσῃ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὴν φωτιά. Ὅμως ὁ φιλόανθρωπος Προμηθεὺς ἔκλεψε τὴν φωτιά καὶ τὴν ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Δίας, ὠργισμένος, τὸν μὲν Προμηθεὸς κάρφωσε στὸν Καύκασο, τοὺς δὲ ἀνθρώπους τιμώρησε, δίνοντας δεινὰ καὶ δυστυχία διὰ βίου (Ἡσιόδου, «Θεογονία» 510-616).

Ἡ Αἰσχύλεια θεογονικὴ ἐκδοχὴ εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ. Ὁ Προμηθεὺς διηγεῖται: **«καθὼς τάχιστα ὁ Δίας κάθισε στὸν πατρῷο θρόνο, ἀμέσως στοὺς θεοὺς διένειμε προνόμια ξεχωριστὰ στὸν καθένα καὶ διαμοίρασε κανονικὰ ἐξουσίες, γιὰ δὲ τοὺς ταλαίπωρους ἀνθρώπους δὲν νοιάστηκε καθόλου, ἀλλὰ σκεφτόταν ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἀφοῦ τὸ ἐξαφανίσῃ νὰ φυτεύσῃ νέο καὶ σὲ αὐτὸ κανένας δὲν ἀντιστάθηκε ἐκτὸς ἀπὸ μένα»** («Προμηθεὺς Δεσμώτης», στ. 240).

Ὁ φιλόανθρωπος Προμηθεὺς, κλέβοντας τὴν φωτιά, τὴν ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους ὡς βασικὸ ὕλικὸ ἐργαλεῖο καὶ ἀκόμη ὡς πνευματικὰ ἐφόδια ἔδωσε τοὺς ἀριθμούς, τὰ γράμματα, γνώσεις Ἀστρονομίας, Ἰατρικῆς, Μαντικῆς, ἀγροτικῶν καὶ ναυτικῶν ἐργασιῶν, τὴν ἀνακάλυψη τοῦ χαλκοῦ, τοῦ σιδήρου, τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ,

για να σωθούν από την απόφαση καταστροφής τους από τον παντοκράτορα πατέρα Δία. Φώτισε τὸ νοῦ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ πρῶτα ἔβλεπαν χωρὶς νὰ βλέπουν καὶ ἄκουαν χωρὶς νὰ ἀκοῦνε. Ἐπίσης τοὺς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ θανάτου, δίνοντας σὲ αὐτοὺς τυφλὲς ἐλπίδες. Ἔτσι ὁ Προμηθεάς, ὁ σωτήρας τοῦ ἀνθρώπινου γένους, εἶναι ἡ μοναδικὴ περίπτωση στὴ Μυθολογία καὶ στὴν Ἱστορία τῶν θρησκειῶν, ποὺ ἐναντιώθηκε στὸν παντοκράτορα πατέρα θεό, ἀψηφῶντας τὴν ὀργή του καὶ σφάζοντας τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ μία καταστροφή.

Στὴ συνέχεια ὁ μυθικὸς Προμηθεάς περιγράφει τὴν ἐπικράτηση μὲ δόλο τοῦ τυραννικοῦ πολιτεύματος τοῦ Δία μὲ τὴν βοήθειά του ἐναντίον τοῦ πατέρα του Κρόνου καὶ τῶν συμμάχων του Τιτάνων, ποὺ τοὺς κατακρήμνισε στὰ Τάρταρα. Ἀλλὰ καὶ στὴν ἐμπέδωση τῆς τυραννίας ὁ Δίας μὲ σκληρό, παράνομο καὶ ἀνεῦθυνο τρόπο καταδιώκει τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ πατέρα του, ἀκόμη καὶ τοὺς φίλους του, ποὺ δὲν ἐμπιστεύεται, ἐνῷ ταυτόχρονα μοιράζει ἀξιώματα καὶ ἐξουσίες. Δημιουργεῖ τὴ δική του αὐτὴ καὶ καταστρέφει ὅλα ἐκεῖνα ποὺ πρὶν ἦταν μεγαλοπρεπῆ. Ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ τύραννος θεὸς Δίας δὲν αἰσθάνεται ἀσφαλῆς, γιατί δὲν εἶναι ὀπλισμένος μὲ τὴν παντογνωσία καὶ τὴν παντοδυναμία. Φοβᾶται, μήπως ἔχῃ τὴν τύχη τοῦ πατέρα του Κρόνου. Γι' αὐτὸ στέλνει τὸν Ἑρμῆ στὸν Προμηθεά, γιὰ νὰ προβλέψῃ τὸ μέλλον του. Ὁ Προμηθεάς θέτει ὡς ὄρο τὴν ἀπελευθέρωσή του ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ Κανκάσου, γιὰ νὰ προβλέψῃ καὶ νὰ συμφιλιωθῇ.

Ὁ Αἰσχύλος τὸ παρατράβηξε, ἀπογυμνώνοντας τὴν κρατοῦσα θρησκεία τοῦ Δία, μὲ προσωπικὸ κίνδυνο νὰ διωχθῇ γιὰ ἀσέβεια. Μερικοὶ τονίζουν, πὼς ὁ Αἰσχύλος ἦταν Ὀρφικός. Ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Στους ὕμνους τῶν Ὀρφικῶν ὁ Δίας ἐμφανίζεται ὡς **«γεννήτορας τῶν πάντων, ἡ ἀρχὴ τῶν πάντων καὶ πάντων τελευτῆ..., αὐτογέννητος, πατέρας θεῶν καὶ ἀνθρώπων»** (15(XV) «Διὸς θυμίαμα»). Πάντως ὁ Αἰσχύλος βρισκόταν στὴν πλευρὰ τῶν διανοουμένων, ποὺ δὲν δέχονταν τὸ θεῖο τῆς λαϊκῆς θρησκείας. Στὴν τραγωδία «Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας» θὰ διακηρύξῃ **«Ζεῦ πάτερ παντελής»** (118). Καὶ ὁ Ξενοφάνης ὁ Ἐλεάτης (570-475 π.Χ.) ἔλεγε πὼς: **«Τὰ πάντα στοὺς θεοὺς ἀπέδωσαν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος, ὅσα στοὺς ἀνθρώπους ἀποτελοῦν ὄνειδος καὶ ψόγο, ὅπως τὴν κλοπὴ, τὴ μοιχεία καὶ τὴ μεταξὺ τους ἀπάτη»** (Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πρὸς Μαθηματικούς» IX, 193). Καὶ ὁ Γοργίας (490-380 π.Χ.) εἶπε πὼς: **«Ἄν εἶναι τὸ ὄν αἰώνιο, δὲν γεννήθηκε καὶ ἂν γεννήθηκε, δὲν εἶναι αἰώνιο»** (Σέξτος Ἐμπειρικός, «Πρὸς Μαθηματικούς», VII, 65).

Ὁ Αἰσχύλος, γαλουχημένος στὰ μέτωπα τῆς ἐλευθερίας ὑπὲρ τῆς πατρίδας, ποὺ ἔλαβε μέρος στὸ Μαραθῶνα, τὴ Σαλαμίνα καὶ τὶς Πλαταιὲς καὶ βιώνοντας τὶς δημοκρατικὲς μεταρρυθμίσεις τοῦ Κλεισθένη, διακήρυξε ἄφοβα τὶς ιδέες του ἐναντίον κάθε μορφῆς τυραννίας, ἀκόμη καὶ ἐναντίον ἐνὸς τυραννικοῦ θεοῦ τῆς κρατοῦσας θρησκείας, ποὺ σκορπᾷ τὸν φόβο καὶ τὴν καταστροφή. Ἐπίσης μὲ ὑπαινιγμούς, πὼς οἱ εὐεργετηθέντες ἄνθρωποι γιὰ τὴν σωτηρία τους ἀπὸ τὸν Προμηθεά δὲν δυ-

σανασχετοῦν ἐναντίον τοῦ Δία, προσπαθεῖ νὰ μειώσῃ τὴν κρατοῦσα θρησκεία. Γι' αὐτό, κινδυνεύοντας νὰ διωχθῇ γιὰ ἀσέβεια, συμφιλιώνει τὸν Δία, πατέρα θεῶν καὶ ἀνθρώπων, μὲ τὸν Προμηθέα στὰ δύο ἄλλα δράματα τῆς τριλογίας, τὸν «Προμηθέα Λυόμενο» καὶ τὸν «Προμηθέα Πυρφόρο».

Μέσα ἀπὸ τὸ δράμα τοῦ Προμηθέα Δεσμώτη σὲ πέντε ἐνότητες ἀριστοτεχνικῆς θεατρικῆς οἰκονομίας ἀναπτύσσεται μία κινητικότητα διαχρονικῶν δράσεων καὶ ἰδεῶν μὲ τὴ διαφορετικότητα, τὴ σύγκρουση, τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν ἀντιφατικότητα, ἀναλύεται ἡ ἀνθρώπινη φύση, διαμορφώνονται χαρακτηρισεῖς, περιγράφονται κοινωνικὲς σχέσεις καὶ ἔτσι διατηρεῖται ἀδιάπτωτο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατῆ.

Στὴν ἐνότητα τῆς Ἰοῦς ὁ οἶστρος ἀκραίων περιπτώσεων γυναικῶν μεταβάλλεται σὲ μῦθο θείας ἐρωτικῆς ἐπέμβασης. Περιγράφεται ἀκόμη καὶ ὁ ἀποικισμὸς τῶν Ἑλλήνων στὴ Μεσόγειο καὶ ἰδιαίτερα στὴν Αἴγυπτο, ὅπου προβλέπεται πὼς θὰ βασιλεύσῃ καὶ Ἑλληνας. Ὁ Βόσπορος καὶ τὸ Ἰόνιο Πέλαγος, ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἰοῦς, προβλέπεται ἐπίσης, πὼς θὰ πάρουν αἰῶνια τὸ ὄνομά τους κατὰ τὴν διάβασή της ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Στὴν ὑπέροχη αὐτὴ τραγωδία, μοναδικὴ τῆς ἐλληνικῆς θεολογίας, ὁ τραγικὸς καὶ ἐπικολυρικὸς ποιητικὸς λόγος ἐκφράζει τὸ ἀρχέγονο ἱερὸ δέος μὲ μία κοσμογονικὴ, προφητικὴ καὶ ὑπερκόσμια σύλληψη. Καὶ τὰ χορικά τῆς τραγωδίας, καθὼς καὶ ὅλο τὸ ἔργο, εἶναι ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὴ χορικὴ ποίηση, ποὺ εἶχε φθάσει στὸ ἀπόγειό της μὲ τοὺς μεγάλους ποιητὲς τῆς ἀρχαιότητος Σιμωνίδη (556-468 π.Χ.), Πίνδαρο (522-442 π.Χ.) καὶ Βακχυλίδη (518-448 π.Χ.). Ὁ Αἰσχύλος, παραλαμβάνοντας τὴ διθυραμβικὴ θεατρικὴ παράσταση τοῦ μονολόγου ἀπὸ τοὺς Πρατῖνα, Χοίριλο καὶ Φρύνιχο, πρόσθεσε τὸν δραματικὸ διάλογο μὲ τὸν δεῦτερο ὑποκριτὴ καὶ θεμελίωσε τὴν τραγωδία. Ὁ Αἰσχύλος εἶναι ὁ πατέρας τῆς τραγωδίας, ἰσάξιος τοῦ Σοφοκλῆ καὶ τοῦ Εὐριπίδου.

Τὴν παράσταση τοῦ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Λάρισας («Θέατρο Θεσσαλίας»), σκηνοθέτησαν ὁ Κώστας Καζάκος καὶ ὁ Σοφοκλῆς Πέππας μὲ σωστὸ ἀρχαϊκὸ τρόπο, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς τραγωδίας. Στὰ θετικὰ τῆς παράστασης ἡ ἄριστη ἠθοποιία τοῦ Κώστα Καζάκου καὶ τῆς Φιλαρέτης Κομνηνοῦ στὸ ρόλο τοῦ Προμηθέα Δεσμώτη καὶ τῆς Ἰοῦς ἀντίστοιχα καὶ ὁ χορὸς μὲ τὴν πολὺ καλὴ μουσικὴ ἐπένδυση τοῦ Γιοῦρι Στοῦπελ. Θὰ ἦταν μεγάλο λάθος ἐκ μέρους τοῦ μουσικοσυνθέτη νὰ μὴν τὴν ἐπεξεργασθῇ περαιτέρω. Γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους ρόλους σημειῶνω πὼς εἶναι ἀπαραίτητο ὁ λόγος νὰ ἔχῃ εὐλυσίαι καὶ χρωματισμό, ὥστε νὰ καταστῇ αὐθεντικὰ δραματικὸς. Καὶ γιὰ τὴν μετάφραση δὲν θὰ παύσω νὰ ἐπαναλαμβάνω, πὼς δὲν πρέπει νὰ μεταφράζονται οἱ λέξεις, ποὺ ἔρχονται ἀτόφυνες μέχρι σήμερα στὸ λεξιλόγιό μας, διότι ἔτσι φτωχαίνει ἡ γλῶσσα καὶ ὑποτιμᾶται ὁ θεατῆς.

Ὁ Αἰσχύλος μὲ τὸν «Προμηθέα Δεσμώτη» ἀνέβηκε στὶς ὑψηλὲς κορυφὲς τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος.

Γεράσιμος Καζανῆς

Οἰκονομολόγος

«ΣΠΑΣΤΕ ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΑΣ»

Ἡ ἐλευθερία ὑπάρχει μόνο στὴ συνείδηση

πρωτόγονος ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε ὀρισθῇ ἀπὸ τὴν ἀγέλη νὰ προσέχη τὴν φωτιὰ νὰ μὴ σβήσῃ, δὲν ἦταν ἐλεύθερος οὔτε νὰ φύγῃ οὔτε νὰ κοιμηθῇ, κι ἂν τὸ ἔκανε, παραβίαζε τὸν κανόνα, ποὺ ἡ ὁμάδα εἶχε θεσπίσει γι' αὐτόν. Ὅμως στὸ χρόνο αὐτῆς τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας του ἦταν ἐλεύθερος νὰ σκέπτεται. Μποροῦσε νὰ σκέπτεται χωρὶς κανένα περιορισμὸ καὶ νὰ πραγματοποιῇ μέσα ἀπὸ τὶς σκέψεις του τὰ πλὴ ἀπίθανα καὶ ἀπωθημένα του ὄνειρα. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ τότε οὔτε καὶ σήμερα μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὴ σκέψῃ νὰ καλπάζῃ στὸ ἄπειρο καὶ στὰ ὄνειρα. Μόνο σὲ διεφθαρμένα καθεστῶτα προσπαθοῦν μέσῳ τῆς πλύσης ἐγκεφάλου μὲ τὴν προπαγάνδα νὰ κατευθύνουν τὴν ἀνθρώπινη σκέψῃ πρὸς τὰ σημεῖα ποὺ ἐκεῖνα ἐπιθυμοῦν καί, ἂν ἔχουν τὴ δυνατότητα, ἐμποδίζουν τὸν ἄνθρωπο ἀκόμη καὶ νὰ σκέπτεται. Ἡ πολλὴ σκέψῃ κάνει κακό, γιατί ἐπιτρέπει στὸν πολίτη τὴν κριτικὴ, ποὺ μπορεῖ νὰ γεννήσῃ τὴν ἀντίδραση.

Ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψῃ εἶναι νόμος παγκόσμιος καὶ καθολικός, ἔχει ὡς ἀφετηρία του τὴν ἴδια τὴν οὐσία τῆς φύσης, ἐκεῖνη ποὺ ἐδράζεται στὸ ἐσώτατο Ἐγὼ κάθε συνειδητοῦ ἀτόμου καὶ εἶναι ἡ συνέχεια καὶ ἐκδήλωση τῆς παγκόσμιας σκέψῃ. Μὲ τὴ σκέψῃ ὁ ἄνθρωπος κατορθώνει νὰ κατανοῇ τὸν φυσικὸ κόσμο ποὺ τὸν περιβάλλει, κατανοεῖ τὴ σύνθεση τῶν μορφῶν καὶ προσπαθεῖ νὰ συλλάβῃ τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀλήθεια. Γιὰ νὰ μπορέσῃ ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ αὐτό, ἡ σκέψῃ του πρέπει νὰ λειτουργῇ ἐλεύθερα, ἀβίαστα καὶ ἀνεμπόδιστα. Φραγμοὶ στὴν ἐρευνητικὴ διεξόδυση τῆς ἀνθρώπινης σκέψῃ εἶναι ἀδιανόητοι. Ἡ σκέψῃ ξεπερνάει τὸ ὄριο τῶν αἰσθήσεων καὶ ταξιδεύοντας στὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀπείρου συλλαμβάνει τὴν εἰκόνα του καὶ κατανοεῖ τὴν καθολικότητά του.

«Σπάστε τὰ δεσμὰ τῆς σκέψῃ σας καὶ τότε ταυτόχρονα θὰ σπάσετε τὰ δεσμὰ τοῦ σώματός σας», ἀναφωνεῖ ὁ Bach μέσα ἀπὸ τὸ γλᾶρο του, τὸ γλᾶρο Ἰωάνathan, ποὺ κάθε ἄνθρωπος κρύβει μέσα του, καὶ συμβολίζει τὴν ἀπεριόριστη ιδέα τῆς λευτεριάς ποὺ διαπερνᾷ τὸ σῶμα ἀπὸ τὴ μία ἄκρη

στήν ἄλλη, καὶ ἡ ἰδέα αὐτὴ δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἴδια ἡ σκέψη. Ἡ σκέψη τοῦ ἄπειρου, ἡ σκέψη τῆς ἀπόλυτης, ἀπέραντης λευτεριάς. Μὴ σκέψη ποῦ ὁ ἄνθρωπος τὶς περισσότερες φορὲς δὲν τολμᾷ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ ὑποσυνείδητό του, γιατί τρομάζει στήν ἰδέα τῆς γνώσης τῆς ἀπόλυτης ἀλήθειας.

Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ ἐλευθερία συνειδήσεως, σκέψεως καὶ βούλησης, τότε φθάνει στήν ἐλευθερία τῆς ζωῆς. Ἡ ἔλλειψη ἐλευθερίας τῆς σκέψης ὁδηγεῖ στήν ἀμάθεια, κι αὐτὴ στήν ἀτέλεια, στὸν φθόνο, στήν ἔλλειψη κάθε ωραίας ἀνθρώπινης ιδιότητος. Ἡ σκέψη, γιὰ νὰ λειτουργήσῃ ἐλεύθερα, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ δεσμά, οὔτε προκαταλήψεις, οὔτε ἀδυναμίες, οὔτε δεισδιαιμονίες, ἀλλὰ οὔτε ὅρια καὶ φραγμούς. Ἡ ἀκτίδα τῆς σκέψης ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἔρευνας καὶ φθάνει στὸν ὑπερβατικὸ λογισμό προσπαθώντας νὰ ἀγγίξῃ τὰ ὅρια τῆς ἀλήθειας.

Συνείδηση. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐλεύθερης σκέψης εἶναι ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως. Εἶναι, κι αὐτή, ἀπαράβιαστο ἀτομικὸ δικαίωμα, καὶ εἶναι ἔξω ἀπὸ κάθε λογικὴ νὰ παραβιάζεται μὲ ὅποιονδήποτε τρόπο ἀπὸ ὅποιονδήποτε. Ἡ συνείδηση εἶναι τὸ ἀπαράβατο ἄδυτο κάθε ἀνθρώπινης ὑπόστασης καὶ ἀπὸ αὐτὴ ξεπηδάει ἡ δημιουργικὴ δύναμη, ποῦ σφραγίζεται μὲ τὴν ἐρευνητικὴ σκέψη.

Ἡ συνείδηση εἶναι ἡ φωνὴ τῆς φύσης μέσα στὸν ἄνθρωπο, ὅπως λέει ὁ Βασίλης, καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθερη καὶ ἀνεμπόδιση νὰ ἀναπτύσσεται. Ἡ καταπίεσή της προκαλεῖ δουλεία τοῦ πνεύματος, ποῦ μὲ τὴ σειρὰ τῆς ὁδηγεῖ στήν πνευματικὴ κατάπτωση καὶ στὸν πνευματικὸ μαρασμό. Ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης καὶ τῆς συνειδήσεως λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτη. Ὅποιαδήποτε ἄλλη μορφὴ ἐλευθερίας μπορεῖ νὰ δεσμευθῇ. Τῆς σκέψης ποτέ. Ἡ στέρησή της θὰ ὁδηγήσῃ σὲ μαρασμὸ τοῦ ἀνθρώπινου γένους, θὰ ὁδηγήσῃ σιγά-σιγὰ σὲ μονοπάτια ἐξαφάνισης.

Ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμποδιστῇ καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε οὔτε καὶ τοῦ λόγου. Ἡ διατύπωση μὲ τὸ λόγο τῶν ἀνθρώπων σκέψεων δὲν πρέπει νὰ τρομάζῃ, ἔστω κι ἂν φαίνονται ἀντίθετες πρὸς τὰ κρατοῦντα. Ἄν δὲν ἔχουν τὸ σπóρο τῆς ἀλήθειας θὰ χαθοῦν. Ἄν ὅμως φέρουν στὴ ρίζα τοὺς τῆς ἀλήθειας τὸ σπέρμα, θὰ ριζώσουν καὶ θὰ ἀναπτυχθοῦν, ὅσο πόλεμο καὶ ἂν τοὺς κάνουν.

Κ.Κ. Θανασουλόπουλος

Ὁμ. Καθηγητὴς Α.Π.Θ.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΤΖΟΖΕΦ ΧΟΦΜΑΝ, *Ίουλιανὸς κατὰ Γαλιλαίων*

Στὸ βιβλίο του «Ίουλιανὸς κατὰ Γαλιλαίων» ὁ συγγραφέας Τζόζεφ Χόφμαν ἐπισημαίνει, ὅτι ἡ πιδὲ πρῶμῃ ἀναφορὰ στὸ ἔργο τοῦ Ίουλιανοῦ «Contra Galileos» ἔγινε ἀπ' τὸν Λιβάνιο, ὁ ὁποῖος ὑποστήριξε, ὅτι «ὁ Ίουλιανὸς μὲ τὸν λόγον τοῦ ἔκανε τὸ δόγμα τῶν Χριστιανῶν νὰ φαίνεται γελοῖο».

Αὐτὴ ἡ παρατήρηση τοῦ Λιβανίου μᾶς δίνει ἐπαρκῆ ἐξήγηση, στὸ γιατί οἱ χριστιανοὶ ὅχι μόνον ἔκαψαν κάθε ἀντίγραφο τοῦ βιβλίου τοῦ Ίουλιανοῦ (ὅπως ἐπίσης καὶ τῶν Πορφύριου καὶ Κέλσου), ἀλλὰ τὸν ἀντιμετώπισαν ὡς μὴ ἀνθρώπινον ὄν, ἀρνούμενοι νὰ ἀναφέρωνται σ' αὐτὸν μὲ τ' ὄνομά του. Λογικὰ συνάγεται ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ίουλιανοῦ κλονίζουν συθέμελα τὴν χριστιανικὴ θρησκεία, ὥστε οἱ λογοκριτὲς ἔκριναν ὅτι αὐτὸ ἦταν ὅ,τι καλύτερον εἶχαν νὰ κάνουν, προκειμένου νὰ σβήσουν κάθε ἀνάμνηση τοῦ προσώπου του.

Σύμφωνα μὲ τὸν Χόφμαν, ὁ ὁποῖος μᾶς μεταφέρει τὶς ἀπόψεις τοῦ Λιβανίου, «σκοπὸς τῶν ἀντιχριστιανικῶν βιβλίων ἦταν νὰ καταδείξουν, ὅτι οἱ χριστιανικὲς γραφὲς δὲν εἶναι παρὰ μῦθος καὶ νὰ ἀποδείξουν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἴχνος ἀλήθειας στὸ δόγμα, τὸ ὁποῖο μᾶς παρουσιάζει τὸν “τύπον” ἀπὸ τὴν Παλαιστίνη ὡς θεὸ ἢ υἱὸ θεοῦ». Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὅχι μόνον τὰ γραπτὰ τοῦ Ίουλιανοῦ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀντεπιχειρήματα στὶς ἀντιλήψεις του ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ προσώπου γῆς ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, ὑποθέτουμε ὅτι συνετάραξαν τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ (ΕΙΛΩΤΕΙΑ) ΣΤΗ ΣΠΑΡΤΗ

Ἀπάντησή μου στὴν ἐπιστολὴ μὲ τίτλο «Ἡ θέσις τῶν δούλων (εἰλώτων) στὴ Σπάρτῃ» («Δ», τ. 285) τοῦ Λακεδαιμόνιου κ. Γεωργίου Π. Λουριδᾶ βρίσκεται στὸ δεύτερο μέρος τοῦ ἄρθρου μου γιὰ τὸ ἔννομο δουλοκτητικὸ καθεστῶς τῆς Σπάρτης («Δαυλός», τ. 284), ποὺ παραλείφθηκε, ὅπου ἔγραφα τὰ ἀκόλουθα:

Ἀλλὰ ἡ εἰλωτεία ἀπεικονίζεται περισσότερο στὸν πιδὲ ἄγριο καὶ ἀπάνθρωπο θεσμό, τὴν κρυπτεία, ὅπως αὐτὴ περιγράφεται μὲ ἐνάργεια στὸν Πλούταρχο: «Ἦταν δὲ ἡ κρυπτεία αὐτῆς τῆς μορφῆς· τοὺς νέους οἱ ἄρχοντες κατὰ χρονικὰ διαστήματα, ποὺ φαίνονταν νὰ ἔχουν περισσότερη σύνεση, στὴν ὑπαιθρο χώρα τοὺς ἐξαπέστελναν καὶ ἔφεραν μαζί τους ἐγχειρίδια καὶ τὴν ἀναγκαίαν τροφὴ καὶ τίποτε ἄλλο. Καὶ αὐτοὶ τὴν μὲν ἡμέρα, διασκορπισμένοι σὲ σκοτεινοὺς τόπους, κρύβονταν καὶ ἀναπαύονταν, τῇ δὲ νύκτα, κατερχόμενοι στοὺς δρόμους τῶν εἰλώτων, κατέσφαζαν τὸν συλλαμβανόμενο. Πολλὲς φορὲς δέ, πορευόμενοι στοὺς ἀγρούς, τοὺς πιδὲ ρωμαλέους καὶ ἰσχυροὺς φόνευαν. Καθὼς καὶ ὁ Θουκυδίδης ἱστορεῖ, κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμον τοὺς ἐπὶ ἀνδραγαθία εἰλωτες,

Τὸ ἔργο τοῦ Ἰουλιανοῦ «Contra Galileos» ἀπετελεῖτο ἀπὸ τρία βιβλία, ὅμως μόνο κάποια τμήματα ἀπὸ τὸ πρῶτο καὶ ἐλάχιστα ὑπολείμματα ἀπὸ τὸ δεύτερο διασφύζονται. Τίποτε ἀπὸ τὸ τρίτο. Ἐνῶ στὸ πρῶτο βιβλίο ὁ χριστιανοὶ ἐπιτιμῶνται, διότι προτιμοῦν τοὺς ἐβραϊκοὺς ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς μύθους, στὸ τρίτο βιβλίο καταρρίπτονται οἱ χριστιανικὲς πεποιθήσεις. Προτεραιότητα τῶν χριστιανῶν ἦταν νὰ μὴν ἐπιτρέψουν νὰ φθάσῃ τὸ τρίτο βιβλίο στὰ χέρια τῶν μαζῶν, τὶς ὁποῖες εἶχαν ὑποβάλει σὲ πλύση ἐγκεφάλου. Ἀνάλογη εἶναι ἡ κατάσταση καὶ σήμερα. Ἡ Ἑταιρεία «Ἐπίπεδη Γῆ» (!) ἀπαγορεύει στὰ μέλη της νὰ λάβουν μαθήματα Ἀστρονομίας, Γεωγραφίας ἢ ὁποιασδήποτε ἐπιστήμης ἀνατρέπει τὸ βασιζόμενο στὴν Βίβλο δόγμα, ὅτι ἡ γῆ εἶναι ἐπίπεδη καὶ ἔχει σχῆμα πιάτου.

Ὁ Ἰουλιανὸς ἀνετράφη ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορες συγγενεῖς του μὲ χριστιανικὲς ἀρχές. Ἀφοῦ γλίτωσε τὴν ἀπόπειρα δολοφονίας ἀπὸ ἐπίδοξο ἀντίπαλό του γιὰ τὸν θρόνο, μεγάλωσε, ἐνηλικιώθηκε καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν μεγάλωσε καὶ ἡ ἀπογοήτευσή του ἀπὸ τὴν θρησκεία, αὐτὴν ποὺ «ἐνέπνευσε» τοὺς προκατόχους του νὰ διαπράξουν ἀνείπωτες φρικαλεότητες, οἱ ὁποῖες ἀποσιωπήθηκαν μέχρι τὴν ἀνάρρησή του στὸν θρόνο. «Σιγά-σιγά ὁ Ἰουλιανὸς ἐπέισθη, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἀποτελοῦσε καρκίνωμα γιὰ τὴν Πολιτεία καὶ θεώρησε χρὴς του νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ.»

Ἡ πρώτη ἀντίρρησή του ἀπέναντι στὴν χριστιανικὴ θρησκεία, ὅπως αὐτὴ ἐξεφράσθη στὸ πρῶτο βιβλίο, ἦταν «γιατί ὁ Θεὸς περιώριζε τὴν προσοχή του στὴν Ἰουδαία καὶ δὲν ἐνδιαφερόταν γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ρώμη... Ἐφ' ὅσον εἶναι ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων, γιατί μᾶς παραμέλησε;» Μέχρι σήμερα δὲν ἔχει ὑπάρξει χριστιανὸς ἢ Ἑβραῖος, ὁ ὁποῖος νὰ μπόρεσε νὰ δώσῃ ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησι σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα.

ποὺ κρίθηκαν ἀπὸ τοὺς Σπαρτιᾶτες, τοὺς στεφάνωσαν μὲν ὡς ἐλεύθερους ποὺ ἔγιναν καὶ περιήλθαν στὰ ἱερὰ τῶν θεῶν, ὕστερα δὲ ἀπὸ λίγο χρόνον ὅλοι ἐξαφανίσθηκαν, δύο καὶ πλεόν χιλιάδες, καὶ κανένας δὲν μποροῦσε νὰ πῇ κάτι οὔτε τότε οὔτε ὕστερα. Ὁ Ἀριστοτέλης μάλιστα λέει πὼς οἱ Ἑφοροὶ, ὅταν τὴν ἐξουσία κατὰ πρῶτον ἀναλάμβαναν, ἐναντίον τῶν εἰλώτων κήρυτταν πόλεμον, γιὰ νὰ χαρακτηρίσουν τὴν δολοφονία τους ὡς τὴν πρὸς εὐεργετικὴν πράξιν» («Λυκοῦργος», 28). Ἐπίσης ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει πὼς τοὺς μεθοῦσαν καὶ τοὺς χρησιμοποιοῦσαν ὡς γελωτοποιοῦς, γιὰ νὰ διασκεδάσουν.

Δυστυχῶς ἡ συναισθηματικὴ προκατάληψη ἐμποδίζει τὴ λογικὴ προσέγγισι τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος. Τὸ μεγαλεῖο τῆς ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἡ ἀνατομία τῆς ἀνθρώπινης φύσεως. Αὐτὸ διδάσκει τὸν κόσμον γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακόν, γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν βαρβαρότητα, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴ δουλείαν, τὴ δημοκρατίαν καὶ τὴ στρατοκρατίαν. Ὅπου ἡ στρατοκρατία δὲν δημιουργεῖ πολιτισμό.

Γεράσιμος Καζάνας
Οἰκονομολόγος

Ἐκείνο ὅμως ποὺ ὁ Ἰουλιανὸς θεωροῦσε αἰσχρό, ἦταν τὸ ὅτι ὁ Ἰουδαῖος θεὸς θεωροῦσε τὴν ἀπόκτηση γνώσης ὡς πηγὴ κακοῦ. «Ὁ Ἰουλιανὸς βλέπει ἓναν τέτοιο θεὸ ὡς ἠθικὰ ἀνεύθυνο. Ἡ θεμελιώδης ἀντίρρηση τοῦ Ἰουλιανοῦ στὸ χριστιανικὸ δόγμα εἶναι, ὅτι ἐξαίρει τὴν ὑποταγὴ καὶ καταργεῖ τὸν Λόγο καθιστώντας ἔτσι τὴν ἄγνοια ἀρετὴ καὶ τὴν ὑποταγὴ τὴν μόνη πηγὴ εὐτυχίας. Ὁ Ἑβραῖος θεὸς ἦταν κακόβουλος, ὀξύθυμος καὶ κακεντρεχὴς – ιδιότητες ποῦ, ὅπως λέει ὁ Ἰουλιανός, ἀπεχθάνεται σ' ἓναν ἄνθρωπο, ἀλλὰ στὴν χριστιανικὴ θέαση θεωροῦνται θεϊκὲς ἀρετές.»

Ὁ Ἰουλιανὸς θεωροῦσε τὸν Χριστιανισμό «φιλοσοφικὰ ἐλλειμματικό, δογματικὰ τετριμμένο καὶ τελετουργικὰ φτωχό». Ἡ ἐπίθεσή του στὴν «πίστη τῶν ψαράδων» καὶ τὸν γυνὶ τοῦ μαραγκοῦ ἦταν ἡ κάθαρσή του ἀπὸ μία διδασκαλία, γιὰ τὴν ὁποία συστηματικὰ χρησιμοποιεῖ τὴν ἔκφραση «ἡ ἀρρώστια τῶν Γαλιλαίων», γιὰ νὰ τονίσῃ τὴν προέλευσή της. Ὁ Ἰουλιανὸς ἐπίσης ἐπεσήμανε, ὅτι «ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Λουκᾶς διαψεύδουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον μὲ τίς ἀντιφάσεις τους». Ἐφερε ἐπίσης στὴν ἐπιφάνεια μία πραγματικότητα, τὴν ὁποία ἀκόμη καὶ σήμερα λόγῳ δογματισμοῦ οἱ χριστιανοὶ ἀρνοῦνται νὰ ἀποδεχθοῦν: «Οὔτε ὁ Παῦλος οὔτε ὁ Ματθαῖος θεώρησαν ἢ ἀποκάλεσαν τὸν Ἰησοῦ Θεό. Ὁ πρῶτος ποὺ τὸν ἀποκάλεσε θεὸ ἦταν ὁ Ἰωάννης.»

Σὲ περίπτωσι ποὺ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὴν διάρκειά της ζωῆς του ἰσχυρίσθηκε ὅτι εἶναι θεός, γιατί αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ ἀγνοοῦσαν τόσο οἱ μαθητὲς ὅσο καὶ οἱ βιογράφοι του; Ἀντὶ νὰ προσπαθήσουν ν' ἀπαντήσουν σ' αὐτὴν τὴν ἐρώτησι, οἱ χριστιανοὶ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ προτίμησαν νὰ τὴν «ἀγνοήσουν», μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ξεχαστῇ. Τὸ ἴδιο κάνουν καὶ οἱ χριστιανοὶ τοῦ σήμερα.

Αἰῶνες πρὶν τὸν Δαρβῖνο ὁ Ἰουλιανὸς ἀναγνώρισε, ὅτι οἱ ἐμφανεῖς διαφορὲς ἀνάμεσα στὶς φυλὲς ὀφείλονται στὸ περιβάλλον καὶ τὴν προσαρμογὴ τους σὲ αὐτὸ καὶ ὄχι στὴν βούλησι κάποιου θεοῦ.

Ὁ Ἰουλιανὸς δὲν ἦταν ὀρθολογιστής. Τὸ ἐρώτημα ποὺ τίθεται εἶναι, τί θὰ εἶχε συμβῇ ἂν τὸ μήνυμά του εἶχε φθάσει στὶς μᾶζες, ἂν θὰ εἶχε σβῆσει ἀπὸ προσώπου γῆς τὴν «ἀρρώστια τῶν Γαλιλαίων».

(Μετάφρασι: Α.Γ.)

Γ. Χάργουντ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Χ. ΜΗΤΣΙΟΥ, *Ποιός Σκότωσε τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο;*

Μετὰ ἀπὸ μακροχρόνια ἔρευνα στὶς ὄχι καὶ τόσο διαδεδομένες πτυχὲς τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας ὁ ἀκατάπαυστος ἐρευνητὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος καὶ συνεργάτης τοῦ “Δ” κ. Ἀλέξανδρος Μήτσιου παρουσιάζει στὸ ἑλληνικὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τὸ νέο του βιβλίον μὲ θέμα τὸν μυστηριώδη θάνατο τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

ΠΟΙΟΣ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟΝ ΜΕΓΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ; Ποιὸ εἶναι τὸ σκοτεινὸ παρασκήνιο γύρω ἀπὸ τὰ ἄδυστα τῆς συνωμοσίας ἐναντίον του; Τί μᾶς ἀποκρύπτει ἡ ἐπίσημη ἅποψις; Ποιὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια γιὰ τὰ ἐπίμαχα ἐρωτήματα (μύηση, συνωμοσία, δολοφονία, ὁμοφυλοφιλία, ὄρκος Ὅπης κ.λπ.); Ποιοὶ καὶ γιατί «σκοτώνουν» τὸν Μέγα

Ἀλέξανδρο μέχρι σήμερα;

Ἡ πρωτοτυπία τοῦ βιβλίου εἶναι, ὅτι ἀποκαλύπτει σκοτεινὲς πλευρὲς, ποὺ συνδέονται μὲ τὸν μυστηριώδη θάνατο τοῦ θνητοῦ θεοῦ Ἀλέξανδρου. Ρίχνοντας ἅπλετο φῶς στὶς πηγὲς τῆς Ἀρχαιότητος καὶ ἐρευνῶντας τὰ μυστικὰ τοῦ παρελθόντος ταξιδεύει τὸν ἀναγνώστη στὸν χωροχρόνο τῆς Ἱστορίας. Τελικά, ποῦ ὀφείλεται ὁ θάνατος τοῦ μεγάλου Ἑλλήνα κοσμοκράτορα; Σὲ ἓναν ἀθῶο ἀλλὰ καὶ δολοφονικὸ πυρετὸ κατὰ τὴν συνήθη αἰτιολόγησι; Ἡ μήπως σὲ συνωμοσίᾳ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Μακεδονίας μὲ συμμετοχὴ τοῦ μεγάλου Ἀριστοτέλη; Ὑπάρχει Περσικὴ ἐκδίκηση; Ἐνέχεται καὶ Χαλδαϊκὸς δόλος; Μήπως ὁ θάνατος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπῆρξε οἰκογενειακὴ ὑπόθεση ἢ πρόκειται γιὰ σύμπλεγμα δολοφονικῶν ἐνστίκτων; Οἱ ἀπομυθοποιήσεις, ἡ ἀποκάλυψη τῶν καλυμμένων λόγων τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τὸ τραγικὸ ἥρωικὸ ἐπιμύθιο γιὰ τὸν κορυφαῖο Μακεδόνα ξαφνιάζουν τὸν ἀναγνώστη.

Ὁ κ. Μήτσιου συνεχίζει τὸ ἀπομυθοποιητικὸ του ἔργο ἀποκαλύπτοντας, πόσο πραγματικὴ εἶναι ἡ ὑπαρξὴ τῆς συνωμοτικῆς ἱστοριογραφίας, ποῦ θῦμα τῆς εἶναι καὶ ἡ μνήμη τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ξεσκεπάζει τὴν σκοπιμότητα τῶν Βιβλικῶν ψευδῶν καὶ τῆς φονταμενταλιστικῆς προπαγάνδας, ποῦ ἐπιχειρεῖται στὴν ἐποχὴ μας ἐνάντια στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ στὸ ἀνθρωπιστικὸ πνεῦμα. Ἀναφέρεται στὸν ἐπίμαχο ὄγκο τῆς «Ὅπης», ἐρμηνεύει τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ ψεῦδος ποῦ τὸν συνοδεύουν. Μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπιχειρήματα τεκμηριώνει τὴν θέση του, ὅτι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος βρίσκεται στὸ στόχαστρο τοῦ μαζικοῦ ὑποπολιτισμικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ.

Ὅλα ὅσα γράφονται στὸ προτεινόμενο βιβλίον θεμελιώνονται σὲ ἐκτενὴ βιβλιογραφία, ποῦ περιλαμβάνει ἀρχαῖες πηγὲς καὶ σύγχρονα βοηθήματα. Τὴν ἔκδοση προλογίζει ὁ συγγραφέας καὶ συνεργάτης τοῦ «Δ» κ. Μιχάλης Καλόπουλος. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα παρατηρεῖ ὅτι: «Ὁ Ἀλέξανδρος Μήτσιου, ἀφοῦ μᾶς ξεναγεῖ στὰ ἄδυστα τῆς δολοφονίας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, μὲ τὸν τρόπο του ἐπισημαίνει, πῶς ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὸ πρότυπό του ὁ Ἀχιλλέας φαίνεται νὰ νικῆθηκαν ἀπὸ τὸν δόλο ἐνὸς ἱερατείου τῆς Ἀνατολῆς! Ὅμως δυστυχῶς ἀπὸ τότε οἱ δόλιες νίκες τους πολλαπλασιάσθηκαν...»

Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου σημειώνει στὴν εἰσαγωγὴ του ὅτι: «...Ἄφ' ἑτέρου –πάλι χάρις στὴν ἀνεκτίμητη συνδρομὴ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων– καταφέρνω, ὅσο μοῦ εἶναι δυνατόν, νὰ διαφωτίσω ὅχι ἀπλᾶ τὶς θεοσκοτεινὲς συνθήκες τοῦ ξαφνικοῦ καὶ μυστηριώδους θανάτου τοῦ θνητοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ αἷτια ποῦ θὰ μπορούσαν κατὰ πᾶσα πιθανότητα νὰ προκαλέσουν αὐτὸ τὸ παράξενο τέλος στὸν μεγάλο ἰσόθεο ἥρωα. Αὐτὰ εἶναι –σύμφωνα μὲ τὴν ἀστυνομικὴν τρόπον τινὰ ἐρευνά μου– τὰ ἀθέατα αἷτια καὶ οἱ ἀφανεῖς ἐξελίξεις, ποῦ προκάλεσαν τὸ τέλος τῆς μεγαλειώδους πορείας του.»

Ἑλενα Κουφοντάκη

ΜΙΑ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

αλαιότερα, προσπαθώντας να κατανοήσω την βαθύτερη αιτία των «όρατων» και τότε συμπτωμάτων της πνευματικής, ψυχικής και πολιτικο-κοινωνικής εξαθλίωσης, εξαγρίωσης και εξαχρείωσης της ανθρώπινης ζωής, κατέγραψα τόν προβληματισμό μου αυτόν σ' ένα σχεδιάσμα, το οποίο θα μπορούσε ίσως να θεωρηθῇ ὡς μιὰ (προσωπικὴ βέβαια ἀλλὰ) χρήσιμη καὶ σήμερα ἀντίληψη τῆς πραγματικότητας. Ἀναδημοσιεύω ἐδῶ τὸ κείμενο αὐτό, παίρνοντάς το ἀπὸ τὸ βιβλίο μου «Ἀναζήτησις.-Δοκίμιο Ἑλληνικῆς Ἰδεολογίας», Ἀθήνα 1980, στὸ ὁποῖο ἀποτελέσει τὸν Ἐπίλογον (σσ. 235-238).

* * *

“ Ζητεῖται τὸ ἀρχιμήδειον σημεῖον

Κατὰ τὸν Πλούταρχον ὁ Ἑλληνας μηχανικὸς Ἀρχιμήδης *«εἰ γῆν εἶχεν ἑτέραν, ἐκίνησεν ἂν ταύτην μεταβάς εἰς ἐκείνην»* (=ἂν εἶχε μιὰ ἄλλη γῆ, πηγαίνοντας σ' ἐκείνη θὰ μετακινούσε ἐτούτη).^(α)

Ἄν στὴ θέσιν τῆς ὑλικῆς Ὑδρογείου τοποθετήσουμε τὴν «ἰδεολογικὴν Ὑδρόγειον», δηλαδὴ τὴν κατεστημένη τάξιν πραγμάτων καὶ ἀντιλήψεων ποὺ ἰσχύει στὸν σύγχρονον δογματοκρατούμενον καὶ βουλευσιοκρατούμενον Κόσμον μας, τότε ἡ «ἑτέρα γῆ», ποὺ μᾶς χρειάζεται, γιὰ νὰ ἀνατρέψουμε τὴν παρούσα ἄθλια, ψεύτικη καὶ νοσηρὴ ζωὴ ποὺ μᾶς ἐπέβαλαν,

(α) Κατὰ τὸν Συνέσιον ὁ Ἀρχιμήδης *«ῥῆται χωρίον ὡς ἑαυτὸν ἀντιπαλαντεύσειεν ὅλη τῇ γῇ»* (=ἔψαχνε νὰ βρῇ θέσιν, γιὰ νὰ ἐξισορρόπησῃ μὲ τὸ δικό του σῶμα ὁλόκληρην τὴν γῆν). Ἄλλοι συγγραφεῖς παρουσιάζουν ἀλλιῶς τὴν περιφρημὴν φράσιν, μὲ τὴν ὁποία ὁ Ἀρχιμήδης διετύπωνε τὸ αἶτημά του γιὰ ἀπόκτησιν τοῦ ζητουμένου μηχανικοῦ σημείου, ὅπως *«Πῶ βῶ καὶ κινῶ τὰν γᾶν»* (Σιμπλίκιος), *«Δὸς μοι πῶ στῶ καὶ τὰν γᾶν κινάσω»* (Ἡρων καὶ Πάππος), *«Ὅπη βῶ καὶ σαλεύω τὴν χθόνα»* (Τζέτζης).

πρέπει νὰ βρίσκεται ἀναγκαστικά ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τοῦ ὑπάρχοντος πνευματικοῦ, πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστῶτος τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητας.

Ἄν, γιὰ νὰ ἀποδράσουμε ἀπὸ τὴν φυλακή μας, μέσα στὴν ὁποία μᾶς ἔρριξαν, ξεκινοῦμε μὲ ἀφετηρία αὐτὰ ποὺ ἰσχύουν τώρα, ἂν δηλαδὴ νομίζουμε ὅτι μ' ἓνα νέο δόγμα, μιὰ νέα ἐξουσία θὰ ἀποκαταστήσουμε μιὰ ζωή, ποὺ θὰ διέπεται ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, τὸ Λόγο καὶ θὰ ἐντάσσεται μέσα σὲ μιὰ κατάσταση Ἀρχῆς, δὲν διαφέρουμε ἀπὸ τοὺς μεθυσμένους, ποὺ τὴν ὥρα τῆς κραιπάλης τους θέλουν «νὰ εἶχε ἡ γῆ ἓναν κρίκο, γιὰ νὰ τὴ σηκώσουν».

Οἱ διαφορὲς ἀλλαγὲς ποὺ σημειώθηκαν στὴν ἱστορία τῶν τελευταίων δύο χιλιετιῶν, στὴν πραγματικότητα ὅχι μόνο δὲν ἀντιπροσωπεύουν ἀνατροπὴ ἢ ἔστω ἀντιπαλάντευση τῆς κρατούσης τάξεως πραγμάτων καὶ ἀντιλήψεων, ἀλλὰ ἀντίθετα εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα τὴν ὅλο καὶ μεγαλύτερη ἐδραίωση τῆς παρὰ φύσιν καταστάσεως ἐξουσίας, τὴν ὅλο καὶ εὐρύτερη ἀνάπτυξη τῆς νοσηρῆς ὁρμῆς ἐπιβολῆς, τῆς «ὑπερέλειας» αὐτῆς τῆς θελήσεως, ποὺ σπρώχνει τὸ ἀνθρώπινο εἶδος στὸν κατήφορο – κατήφορος τοῦ ὁποίου τὸ τέρμα ταυτίζεται μὲ τὴν ἐξαφάνιση τῆς ἀνθρωπότητας ἀπὸ προσώπου Γῆς. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ ἀρχὴ τους βρισκόταν μέσα σ' «ἐτούτῃ τῇ γῇ» καὶ ἡ φύση τους δὲν διέφερε ἀπὸ τὴς προϋπάρχουσες καταστάσεις.

ἔχουμε παρατηρήσει ἤδη ὅτι ἀντιλήψεις ποὺ φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως ὡς ἐκ διαμέτρου ἀντίθετες καὶ συγκρούσθηκαν μεταξύ τους σφοδρότατα, ὅπως ὁ Μωσαϊσμός καὶ ὁ Χριστιανισμός, ὁ Χριστιανισμός καὶ ὁ Μαρξισμός, ὁ Καπιταλισμός καὶ ὁ Μαρξισμός, ὁ Χιτλερονισμὸς καὶ ὁ Ἀστοκαπιταλομαρξισμός κ.λπ., δὲν ἦσαν στὴν πραγματικότητα παρὰ διαφορετικὰ πρόσωπα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κακοῦ δαίμονα, γνήσια ὁμογάλακτα τέκνα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πατέρα, τοῦ τρισυπόστατου τέρατος Δόγμα – Λογοκρατία – Ἐξουσία, ποὺ ἐμφανίσθηκε ἀπὸ τὴν αὐγὴ τῆς Ἱστορίας καὶ στὴ συνέχεια ἀπλώνοντας τὰ πλοκάμια του σ' ὅλη τὴν Ὑδρόγειο δὲν ἄφησε πὰ καμμιά πτυχή τῆς ζωῆς ἀληθινή, δίκαιη, ἐλεύθερη καὶ φυσική.

Φοβόμαστε, ὅτι ἡ μόλυνσή μας ἀπὸ τὴν ἀρρώστια τῆς ὑπερανενπτυγμένης θελήσεως, ἀπὸ τὴ διαστροφή τῆς ἐπιβολῆς τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ, ἔχει πάρει τέτοιες διαστάσεις, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχη κανεὶς ἀπὸ μᾶς ποὺ νὰ

μπορῇ νὰ τοποθετήσῃ τὸν ἑαυτό του ἔξω ἀπὸ «ἐτούτη τὴ γῆ». Ἡ «ἐτέρα γῆ» τοῦ Ἀρχιμήδη φαίνεται νὰ ἀποτελῇ σήμερα κάτι σὰν ἀνέφικτη, «μεταφυσική» ἐπιδίωξη – ἐκεῖ μᾶς ἔχει καταντήσει ἡ μακραίωνη πνευματικὴ τυραννία, ποὺ ἀσκοῦν πάνω μας οἱ νάνοι Δαβίδ, οἱ τρελλοὶ κηφῆνες, ποὺ κάθισαν στὸ σβέρκο τῆς ἀνθρωπότητας καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν «κοντύνουν» καὶ νὰ τὴν φέρουν στὰ δικά τους ἀσήμαντα μέτρα, γιὰ νὰ τὴν ἐξουσιάζουν καὶ νὰ τὴν ἐκμεταλλεύωνται πιὸ εὐκόλα.

Μολοντί δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ φυσικὸς ἄνθρωπος ποὺ νὰ μὴν ἀπεχθάνεται τὸ δόγμα, τὸν Ἰουδαιοχριστιανισμό, τὸν Ἀστοκαπιταλομαρξισμό, τὸν Χιτλερονισεῖσμό, τὴν τεχνοκρατία, τὴν βία, τὴ δύναμη, τὴν ὀργάνωση, τὸν οἰκονομισμό... καὶ νὰ μὴν προτιμᾷ χίλιες φορὲς ἀντ' αὐτῶν τὴν ἀλήθεια, τὴν κατάστασι τῆς Ἀρχῆς, τὴν γνώσι, τὴν ἐλευθέρωσι, τὴν δικαιοσύνη καὶ τὴν ἀξιοκρατία, ἐν τούτοις φαίνεται, ὅτι μετὰ τὴν προσβολή μας ἀπὸ τὴν βουλευσιοκρατικὴ ἀρρώστια καθέννας ἀπὸ μᾶς κρύβει μέσα του ἕναν ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ διεστραμμένο καθ' ἑξιν λογοκράτη, ἕνα τρελλὸ κηφῆνα-ἐξουσιαστή, ἕναν παρανοϊκὸ διαστρεβλωτὴ τῆς ἀλήθειας, ἕναν δογματικὸ, ἕνα δοῦλο καὶ ταυτόχρονα ἕνα τύραννο – μὲ μιὰ φράσι φαίνεται ὅτι ἡ ὑπερανάπτυξι τῶν κεράτων τοῦ ἀνθρώπινου μεγάλου κερου εἶναι καθολικὴ ἐπιδημία, ἕνα εἶδος χολέρας ἢ πανώλους.

Ἡ ἀναζήτησι τοῦ ἀρχιμήδειου σημείου, ἡ ἀπόδρασι ἀπὸ τὴν «ἰδεολογικὴ Ὑδρόγειο» καὶ ἡ ἀνακάλυψι τῆς «ἐτέρας γῆς» σὰν πνευματικῆς θέσεως συνιστοῦν τὸ μεγαλύτερο χρέος τῆς ἀνθρωπότητας καὶ τὸ ὕψιστο αἶτημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοῦ Λόγου – αἶτημα ποὺ ταυτίζεται μὲ τὸ ἔνστικτο αὐτοσυντηρήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ «ἐτέρα γῆ» ὅχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ «μεταφυσικὴν ἀναζήτησι» ἢ χίμαιρα, ἀλλὰ εἶναι τὸ πιὸ χειροπιαστό, τὸ πιὸ «πραγματικόν» πρᾶγμα στὸν Κόσμο, ἀφοῦ ταυτίζεται μὲ τὴν ἴδια τὴν φύσι μας, μὲ τὴν ἴδια τὴν ἀλήθεια. Ἀντίθετα χιμαιρικὸ θὰ ἦταν «ἐτούτη ἡ γῆ», ἐτοῦτο τὸ πνευματικὸ καθεστὼς τῆς διαστροφῆς, ἐτούτη ἡ παρὰ φύσιν ζωὴ μας.

Καὶ μάλιστα, γιὰ νὰ ἀκριβολογήσωμε, τὸ «ἀρχιμήδειο σημείον» δὲν εἶναι ἕνα, εἶναι ἄπειρα σημεῖα, ὅπως ἄπειρα εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ἄπειρος εἶναι ὁ πῶρος ὅπου ἰσχύει ὁ Λόγος καὶ ὁ Κοσμογονικὸς Νόμος, ποὺ μᾶς γέννησαν καὶ μᾶς ἔδωσαν τὴ δυνατότητα νὰ ζοῦμε. Ἐνῶ ἀντίθετα ἡ «ἰδεολογικὴ Ὑδρόγειος», μέσα στὴν ὁποία μᾶς ἔχει ἐγκλείσει ὁ Ἐξουσια-

σμός, εἶναι μιὰ θεσοῦλα, ποὺ ἀποτελεῖ μία μηδαμινὴ ἔκταση, σὲ σύγκριση μὲ τὶς ἀπέραντες δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος.

Ἄν καταπολεμήσουμε τὸν μικρὸν διεστραμμένο βουλευσιοκράτη, ἂν παύσουμε νὰ εἴμαστε πνευματικὰ δογματικοί, ἐξουσιαστικοί, αὐτόματα θὰ βγοῦμε ἔξω ἀπὸ τὴν πνευματικὰ δογματικὴ γῆ καὶ θὰ ἀνακύψουν αὐτομάτως ὄχι μόνον ἓνα ἀλλὰ ἄπειρα ἀρχιμήδεια σημεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξορμῶντας θὰ «ἀντιπαλανεύσωμεν» ὅλη τὴν ἄρρωστη Ὑδρόγειο μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία ποὺ μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε.

Ὁ Ἀρχιμήδης, ὅταν ναυπήγησε ἓνα γιγαντιαῖο σκάφος, τὴν «Συρακοσία», μὲ ἐκτόπισμα ἴσο πρὸς τὸ ἐκτόπισμα ἐξήντα πλοίων καὶ μὲ πλήρωμα χιλιάδων ἀνδρῶν, τὸ καθεῖλκυσε μόνος του, κινῶντας μόνον τὸ ἀριστερό του χέρι.^(α) Ἄν ἐμεῖς σκάψωμε ἔνδον καὶ ἂν ἀπελευθερώσουμε τὸν καταπιεσμένο σήμερα στὰ βάθη τοῦ ἀσυνειδήτου μας ἀληθινὸ ἀνθρώπο, τὸν Ἑλλῆνα ἀνθρώπο, καὶ τὸν τοποθετήσουμε στὴν φυσικὴ θέση του, τὴν «ἐτέραν γῆν», τὴν πνευματικὰ ἐλευθερωμένη, ἀληθινὴ «Γῆ», τὴν Ἑλληνίδα «Γῆν», τότε θὰ ἀνατινάξωμε στὸν ἀέρα τὸν ἄθλιο Κόσμο «μας», κινῶντας, ὅπως ὁ παλιὸς Ἑλληνας, μόνον τὸ ἓνα μας χέρι.

(α) «τῇ τρισπιάσῳ μηχανῇ χειρὶ λαίᾳ καὶ μόνη» (Ἀθήναιος).

”

* * *

ἡμερὰ θὰ μπορούσα (σὲ μιὰ πιὸ συγκεκριμένη διατύπωση) νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ «Ἰδεολογικὴ Γῆ», ἐπὶ τῆς ὁποίας εἴμαστε κολλημένοι-ἀπομονωμένοι, ἐδῶ, στὴν Ἑλλάδα, ἀποτελεῖ τὴν Ἀσιατικὴ Χριστιανοβυζαντινορρωμιοσύνη καὶ στὸν Κόσμο τὰ ἰσχυρὰ καὶ τώρα λείψανα τοῦ ἀσιογενοῦς Μεσαίωνα· καὶ ὅτι ἡ «Ἐτέρα Γῆ» τοῦ Ἀρχιμήδη, τὸ ζητούμενο «Ἀρχιμήδειο Σημεῖο», ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ἂν μεταπηδήσουμε, ὑπάρχει ἡ δυνατότητα τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὴν κατάσταση τῆς ἀνθρώπινης κατάντιας ποὺ ζοῦμε, εἶναι ἡ ἀπολύτως ἀνόθευτη, ἀπολύτως κρυστάλλινη καὶ ἀπολύτως ἀτροχοπέδητη λειτουργία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ὑφήλιο.

Δημήτρης Ι. Λάμπρου